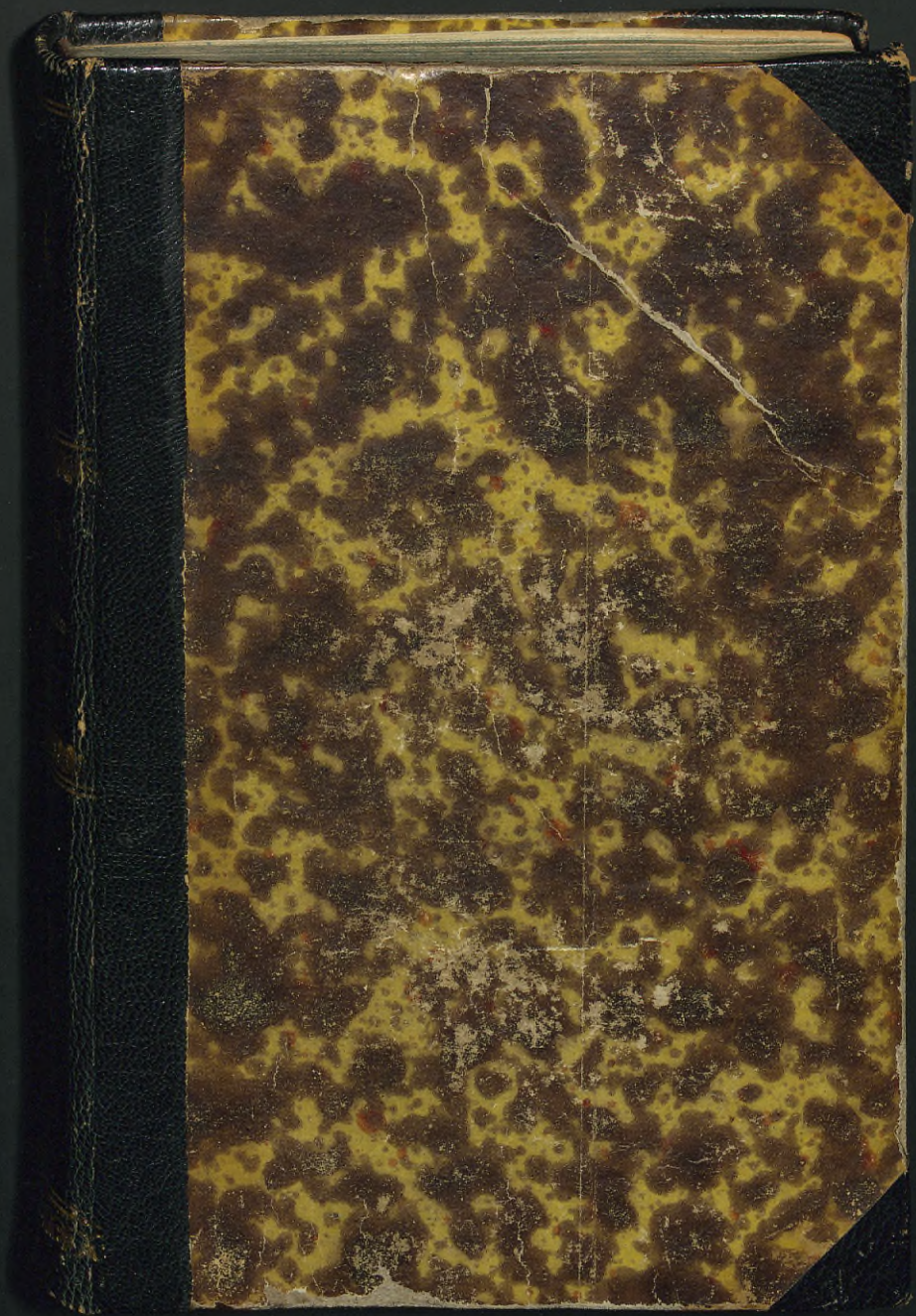

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

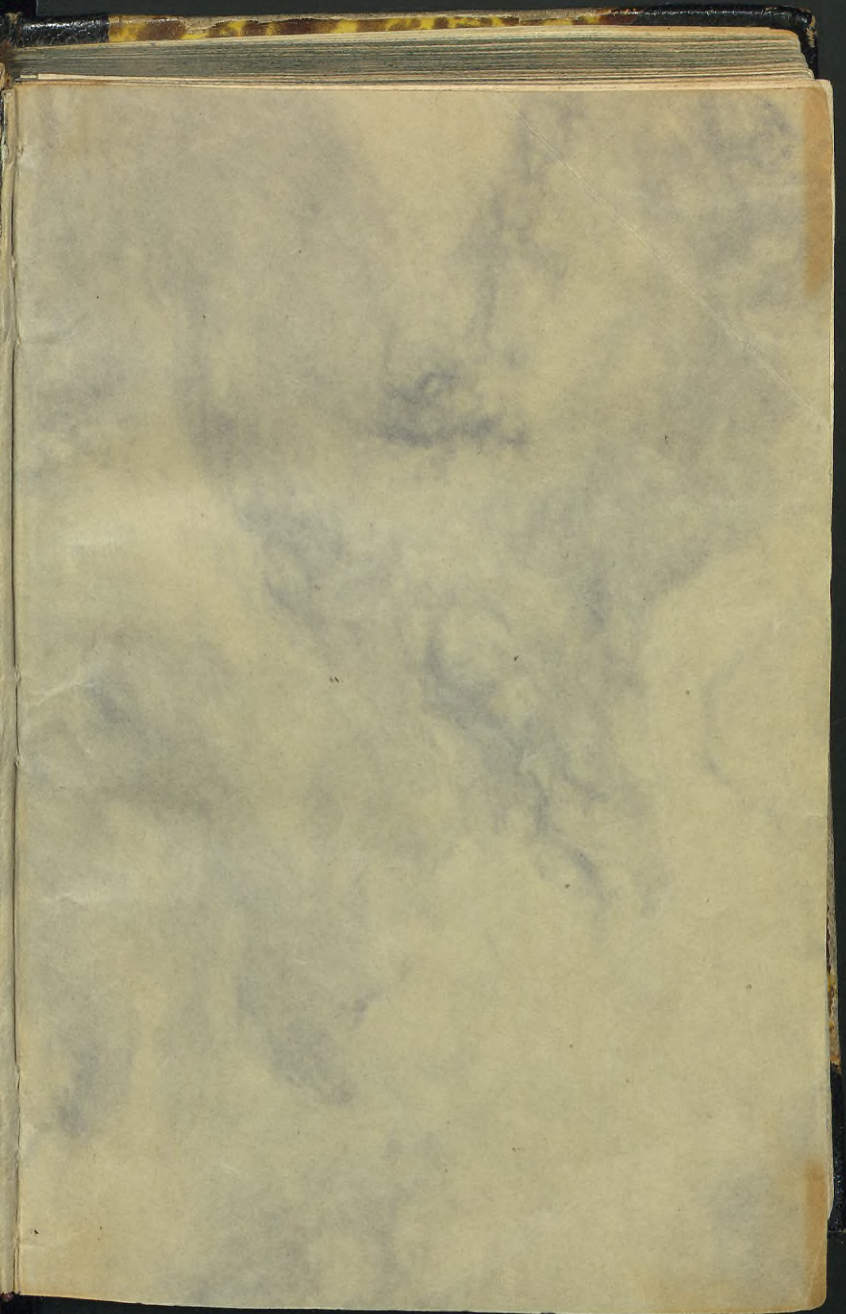

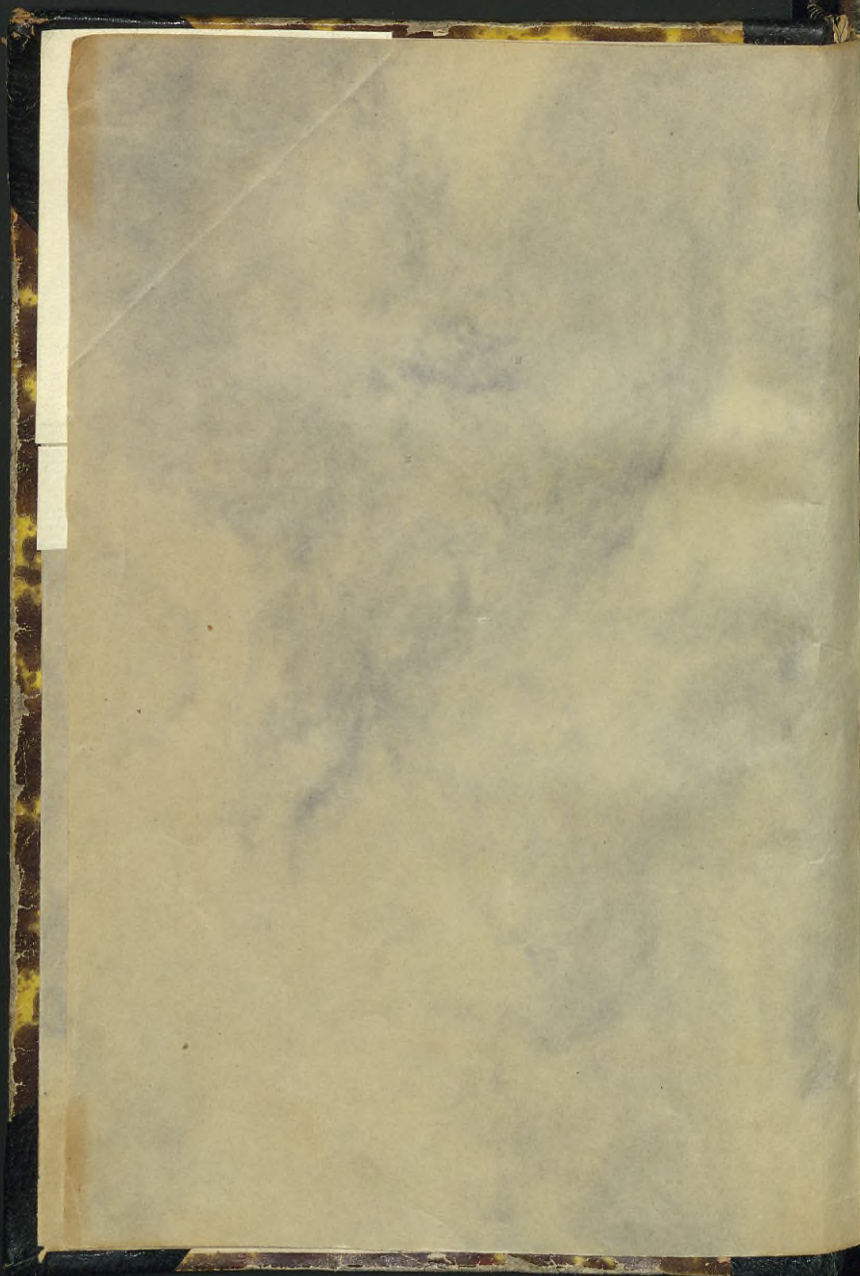

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

COUSINERNA.

S. A. M. v. Knorrning

*Il faut l'avouer; ces honnêtes gens ont
été eux-mêmes les artisans de leur sort.*

Picard.

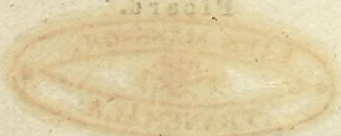
FÖRSTA DELEN.

STOCKHOLM,
hos Zacharias Haeggström,
1834.

COUSINERNA.

Il faut faire ces honoraires sans out
de courtoisie les autres de leur soit.

Pisard.

Förord.

"En ung författare i Sverige söker hos sin Re-
"censent de råd, som bristen på tillfälle, att för-
"ut meddela sig åt literaira vänner, så ofta beröf-
"var honom; och hvilken brist, der den förefinnes,
"äfven torde vara den förnämsta gällande ursäk-
"ten för nybörjarens förtidiga framträdande.

Svenska Literatur-Föreningens Tidning,
1833, N:o 21, sid. 328.

König

Die uns befehlen i Sverige söder her in
"konung he räl, som bruten på tillfälle, att för
"at meddelat sig de hvarandra vägen så ofta
"som honnig; och hällan för, där den
"dessa ordet varit den för den tillhande
"för den höjstens förtidiga framgång.

Swedish History-Review
1855, No. 21, p. 125.

FÖRSTA CAPITLET.

*Der vexte uti Hildings gård
Två plantor under fostrarns vård.
Ej Norden förr sett två så sköna,
De vexte härligt i det gröna.*

TEGNÉR.

Min bästa far! — sade Amalia med en bedjande blick och åtbörd.

Min bästa dotter, — svarade Baron v. Löwenstern och knackade ur sin pipa — bed mig icke derom! Du vet, att jag aldrig nekar dig, hvad som på minsta sätt är mig möjligt och dig till någon glädje eller nytta. Men detta, måste du medgifva, är intetdera, blott en phantasi, hvars upphof jag icke kan utfundera.

Amalia teg, böjde hufvudet ändå djupare ned öfver sin söm, med ögonen fulla af tårar och kinderna lågande af ovillja. Men kanske var fadern den enda af de trenne närvarande personerna, som märkte, huru allvarsam upprörd Amalia var, ty efter en liten paus sade Major Mühlendorf, med ett af dessa intet-menande skratt, som visa, huru obetydliga de derpå följande orden äro: Min lilla fästnö tyckes just vara särdeles prevenerad för sin dåraktiga Herr Cousin. — Amalia fortfor att tiga, men rynkade ovillkorligt något litet på sin vackra mun och släta panna. Tante Lisbeth suckade och sade, likasom för sig sjelf, men ändå ganska hörbart: Ja, *dåraktig!* — det är just rätta ordet, ty tänk, hvad goda dagar och mycken hjälp han kunde haft, om han lämpat sig efter äldre och klokare personers råd!

Kära Tante! — sade Amalia, och mycken ovillja

låg i detta utrop; men, som hon förmodligen insåg, huru litet fortsättningen skulle gagna, teg hon tvärt och nöjde sig med en liten vanlig flickfnysning samt sydde med sådan ifver, att tråden gick af gång efter annan.

Ja, ja, — svarade Tanten leende — nog är Amalia den, som alltid försvarar honom. Men i detsamma ångrade hon dessa ord, i anseende till fästmannens närvaro, och sökte stryka öfver dem med följande harfot: att det dock vore så mycket underligare, som Amalia icke sett honom sedan 1817, då han for till Carlberg, och då Amalia icke var mer än sex år, och Axel tretton, emedan man ju räknade nu 1829, ty Amalia hade varit hos sin Tante i L., samma vinter Axel icke var i Stockholm, utan nere i Vestergyll'n hos Cousin Malte, här på Ulfsborg m. m. — prat, som ingen just hörde på, om icke Majoren, ty han kom nu fram till sybordet, tog ut af ljusen med sin vanliga beställsamhet och sade skämtande till Amalia, hvars inre uppvallning han hvarken anade eller kunde fattat: — Ja, ja, fästmön lilla! Det var väl, jag fick veta, att ni icke sett hvarandra på så länge, annars kunde jag blifvit jaloux — ha, ha, ha!

Nu utbröt Amalias länge qväfda harm, och hon sade häftigt och allvarsamt: — Kära Mühlendorf, vänd icke denna sak i skämt och joller, utan gör, hvad som är dig bra mycket värdigare, sök att öfvertala min far att icke vara hård och orättvis mot den varelse, som, näst mig, är honom närmast — —

Du glömmet då mig, söta Amalia! — svarade Majoren och ämnade just uppgifva ett högt och sjelfföرنöjdt skratt; men Amalia, som icke märkte detta infall af den vanliga, platta sorten, fortfor: — som med sina stora fel dock har stora förtjenster, och hvars ungdomsöfvervilningar kunna hafva bra många andra skäl, än

7

elakhet och uppsätlig vanvördnad för min far. — Hon hade, mot slutet af detta tal, vändt sig mot fadern, kännande i luften, att Majorens biträde ändå på sin höjd skulle stadna vid ett tigande och återhållande af alla dessa småord och småreflexioner, som, ehuru tanklösa och obetydliga, dock ofta gäfvo samtalet en helt annan vändning, ledande från ämnet.

Hård och orättvis! — sade Baronens med liten, het-sig höjning i tonen, tog pipan ur munnen, men började genast åter smacka derpå, likasom hade hon annars slocknat, och lugnade sig under denna förrättning så mycket, att, då tobaken åter uppgick i höga hvirflar, fortsatte han i en jemn och obetydligt fortare ton än vanligt: — Hård och orättvis kan väl ingen beskylla mig att ha varit mot Axel, minst du, min bästa Amalia, som icke sett oss tillsammans, och jag vill nu — sade han, vändande sig till Majoren — ifrån början framlägga hans och mitt förhållande till hvarandra, och hvem som vill skall sedan derom få döma, och den, som icke är blind, skall äfven finna, att jag mer än en gång räckt ut handen till försoning, men därför endast blifvit lönad med otack.

Ja, det må Gud veta — sade suckande Tanten; men ett: *Kära Tante!* och en omärklig höjning på axlarna af Amalia afklippte genast gummans onödiga tal, och Baronens fortfor, alltid vänd till Majoren, ehuru detta blott var en förevändning, för att riktigt kunna åter genomgå en tid af mer än tjugo år, hvars händelser Amalia och Tanten kände lika så väl som han.

Axel är, — sade han — som vi alla veta, enda sonen af min yngre broder, hvilken gifte sig, hela 8 åren före mig, med ett fruntimmer, som icke hade något möjligt värde, och som bör tacka den graf, i hvilken hon hvilat, om man lemna alla hennes dåliga sidor o-

nämnda. Imellertid var hon alltid högst förekommande mot mig, så länge jag icke tänkte på att gifta mig, ty hon drömde redan om att se sin kära Axel som fideicommissarie här på Ulfborg. Som jag märkte detta, förargade det mig alltid, när hon kom och satte gossen, som jag annars höll så mycket utaf, på mitt knä och befalld barnet att smeka *sin goda, hulda farbror*, som hon så falskt sade, ty egentligen tålde hon mig aldrig, och genom andra hörde jag ofta, att hon kallade mig snål och känslolös för deras ringa omständigheter, just på en tid då de, sanningen att säga, endast lefde af hvad jag delade med mig, och hon alltid pladrade om *sin tacksamhet och mitt ädelmod*, samt dylikt onödigt snack, *för mig*.

Men allt gick an, tills min påtänkta förening med min saliga Carolina blef bekant. Då kunde hon icke en gång i min närvaro dölja sin ovillja till mig, och, hvad som var värst, hon brukade till och med ränker, för att omintetgöra mitt giftermål.

Pappa sade ju nyss, att de döda må hvila i ro! — anmärkte sagta Amalia.

Du har rätt, mitt barn! — fortfor Baronen — Frid vare med hennes aska! Jag nämnde det blott, på det bror Mühlendorf skall finna, att gossen, ända ifrån sin spädate barndom, insupit motvillja och hat till mig, oaktadt de anbefallda smekningarna och min verkliga kärlek till barnet. Aldrig märkte jag detta så tydligt, som en gång under den tid jag var förlofvad. Jag satt med gossen på mitt knä och visade honom min saliga Carolinas portrait med den vanliga frågan till ett barn: Tycker du inte, din tillkommande faster är bra vacker, och skall du inte hålla utaf henne rätt mycket? — Vacker är hon nog; — svarade gossen — men visst inte kommer jag att hålla utaf henne, ty hon tar ju ifrån

mig hela det stora, granna Ufsborg, hvilket jag annars fått, med alla dess vackra hästar, både de lefvande och dem, som äro målade på väggarna.

Kors, hvilken oförskämnd lymmel till pojke! — utropade Majoren; men Amalia inföll genast med den anmärkning, att till detta gossens svar var väl den oförnuftiga modern helt och hållet skulden, som någonsin bragt ett dylikt ämne å bane inför Axel, och att hon mindes, det hennes far alltid medgifvit, att hela hanevrede föll på hennes Tante, men ej på den lilla Axel, som icke kunde veta, huru obehörig en dylik uppriktighet var.

Jag medgifver detta, min dotter! — återtog Baronen — Men dylika yttranden undfölla ofta gossen, helst sedan min brors död, då jag genast tog barnet till mig. Han var då 8 år, och du, min kära Amalia, som blott var ett år gammal, kan icke minnas, huru många svåra stunder så väl jag som din moder och gossens informator, Magister B., hade för hans trotsiga, motsträfviga karakter, samt hans fallenhet för slarf och slöseri. — Och godhjärtighet! — sade sagta Amalia.

Må vara! — svarade Baronen — Hos ett rikt barn kan man kalla det så; men hos den, som intet har att gifva, mera än hvad han sjelf får, är det ett obetänksamt handlingssätt. För Axel var dock en sådan påminnelse endast nyttig att väcka hans åtlöje, eller att göra honom envisare i dessa vanor. Jag glömmet aldrig ett tillfälle, då han verkligen bragte mig till det yttersta med sin olydnad och sitt förakt för hvad han, midt i ansigtet, kallade min snålhet, mitt gnideri. Händelsen ville, att vi en gång mötte en trasig pojke vid Axels år, under en promenad. Gossen tiggde; men, som jag har den vanan att så utdela mina almosor, att de stanna hos den verkligt behöfvande, frågade jag pojken

hvarföre han skulle gå och tigga, när han var frisk och färdig, samt gaf honom, i stället för almosa, en dugtig och behöflig lexa. Axel, hvilken detta högligen förtröt, stånade omärkligt efter. Om nu tiggargossen varit nog oförskämnd att be derom, eller det var Axels egen idé, — allt nog, — han tog af sig en ny hvardags-spens han fått, gaf den åt gossen och bad honom skynda bort, inän hans snåla farbror fick veta detta. Till middagen kom Axel ned i sina helgdagskläder, och, på tillfrågan derom, svarade han mig med en förvånande köld: *att han gifvit bort de andra*. Jag trodde i början, att han narrades, ehuru han just icke hade den vanan; men, när jag verkligen fann, att så var, kan jag icke neka, att han fick mycket aga och dessutom det straffet, att en 14 dar gå i skjortärmarna, och hade han troligen icke då heller fått spens, helst det var under varma sommaren, om icke min saliga Carolina, mig ovetande, gifvit honom en dylik, ty mitt påstående var, att han först skulle bedja derom, emedan han nästan var lika fattig som tiggargossen. Ett straff, som jag ansåg passande för att lära honom, det den icke bör *gifva*, som ingenting *har*.

Ack, min, goda far! — sade Amalia och sväljde tårarna — Jag har visst icke rätt att väcka frågan om partiskhet för det egna barnet; men minns pappa, huru mycket beröm jag fick, när jag olofvandes bortgifvit mina nya kängor till en liten fattig flicka, och huru jag sedan fick diverse småsaker att gifva till andra fattiga?

Ja väl, min dotter! Dina omständigheter äro **ock** helt andra än den fattiga Axels.

Arma Axel! Hvad du lidit för min skull ifrån din första barndom! — tänkte Amalia, men teg, och Baronens fortfor:

Hans slarf och uppstudsighet ökades nu dag ifrån dag. Som han hade ett förträffligt godt hufvud, fick han mycket beröm af sin informator, och, för att ännu mer uppmuntra honom, gaf jag honom då och då några skilling; men de voro icke till dagens slut i hans hand. Än fick stalldrängen dem, för att Axel skulle få rida vall eller vattna hästarna (något, som han gerna kunde fått utan drickspengar), än kastade han mål med kopparslantarna, än satte han klyftiga frågor på pigorna och betjenterna och belönade rikeligen den, som svarade honom till nöjes, än gaf han dem helt beskedligt till fattiga; allt efter som det föll honom in. Det roade mig en gång att se, huru mycket han på detta sätt förstörde, och, som ni alla vet, tecknar jag hvart öre mig till minnes. När jag då såg, att han, under loppet af ett år, på detta sätt förstört 8 rd., inropade jag honom och föreställde honom detta ganska fogligt. Men hela hans svar blef ett hånfullt skratt, och, då jag frågade honom, hvad han menade dermed, svarade han: det jag förgäfves skulle försöka att få honom lik mig, att jag förmodligen velat, han skulle utlånt dem på renta, men att han aldrig ämnade blifva rik genom snålhet. — Jag ledde ut honom i örat, och ifrån den stunden fick han aldrig penningar, förrän en gång det gjorde mig ondt om honom, när jag på ett besynnerligt sätt fick veta, att han plockade nötter och lät jägarens gosse sälja dem här till oss, för att få pengar till fogel-lim, metkrokar och dylikt.

Stora tårar föllo ur Amalias ögon, ty denna sednare händelse hade hon icke hört eller alldeles glömt.

Jag låtsade — fortfor Baronen — icke veta detta, utan började åter gifva honom, då och då, en tolfskilling, och, för att bespara mig en dylik scene som den jag nämnde, bad jag honom just begagna sina penningar till

samma ändamål, hvartill jag visste han nyttjat sin lilla förtjenst på nöterna. Men tror ni, att han ändå gjorde mig till villjes? Nej, visst icke! Han började redan då att med sina jemnåriga lek-kamrater spela bort dem, köpa kort, tärningar etc. När jag bannade honom för detta, svarade han spefullt: Jo-jo, jag kunde väl tro, att icke farbror *gaf* mig dessa pengar, utan att jag blott fick *låna* dem, med förbehåll att de icke skulle fara illa, — och flera dylika näsvisheter. Nu tog min frikostighet alldeles slut, tills den dagen då Axel gjorde mig en tjänst, som hvarken med penningar eller något annat kunde gäldas. Han var då en tolfårig gosse, och Amalia der ett litet ting om fem år. Hon gick nere vid den dammen, som är till venster om den höga bryggan, för att uppleta små blå förgät-mig-er. Axel stod uppe på bron och varnade henne att icke luta sig för mycket ned öfver brädden; men detta oakadt föll flickan dock i dammen, och med det aldra oförvägnaste mod kastar Axel sig directe från bron ned i dammen, der han kunde slagit ihjäl sig många gånger och äfven drunknat, inte större simmare än han då var. Men, utan att förlora fattningen, letade han snart upp Amalia och kom bärandes med den genomblöta flickan, till allas glädje och förundran. Huru mycket beröm han nu fick, vill jag icke beskrifva, och jag gjorde det löftet inom mig, att mer faderligt behandla honom hädanefter.

Nu uppstod Amalia hastigt och kastade båda armarna om Baronens hals. — O, min godaste pappa! För denna dagens skull, för detta löfte, som himmelen upptog, öppna åter edert hjerta och edert hus för den arina Axel!

Så snart han gör ett enda steg till försoning — svarade Baronea, gjorde sig sagta lös från Amalia, och,

för att dölja den rörelse, dessa minnen väckte, fortfor han, vänd åt Majoren: — I öfvermåttet af min glädje och erkänsla tog jag en liten bourse, fyllde den med några Holländska ducater, kröningsmedailler, Landtbruks-Akademiens jettoner och ännu några andra rara och vackra utländska mynt. Detta gaf jag gossen och trodde, han skulle blifva särdeles glad; men ödet ville aldrig, att han skulle svara mot mina idéer. Han upp-tog medaillerna, vände dem fram och åter samt frågade mig slutligen, om jag trodde, det han uppdragit lilla Amalia, för att få något af mig. Visserligen icke, min kära Axel! — svarade jag honom — Jag vet nog, huru litet snål du är; men, just emedan du var så rask och snäll, gifver jag dig dessa mynt och medailler, till ett minne af mig och den tjänst, du gjort mig. Nu tackade han mig och tycktes vara nöjd nog, churn han med en viss liten ironi, som i det ögonblicket gjorde mig ondt, svarade mig: att farbror kom han väl ihog ändå, och, hvad hoppet ifrån bron angick, så hade väl hvem som helst gjort det för den lilla söta ungens egen skull. Vidare frågade han mig genast, huru han skulle få allt detta *guld och silver* vaxladt. De gå icke an att vaxla — sade jag — och sälja dem vill du väl icke. Jo, bevars! — svarade han — i denna dag, ty der i påsen har jag ingen glädje af dem, och jag är skyldig flera riksdaler till några beskedliga menniskor, som lofvat mig att slippa betala dem, förrän jag blir stor, får lön eller blir myndig och då får det lilla, som var öfver efter pappa och mamma. — Allt hvad gossen sade eller gjorde denna dag, gick mig till hjertat. Jag frågade honom därför vänligt, huru mycket han lånat, samt hvad han brukat dessa pengar till. Litet trotsigt frågade han: Hvad skall farbror veta det för? Men, då jag i samma vänliga ton svarade honom: emedan jag vill

betala det, gifva dig litet handpenningar dessutom och låta dig gömma ditt klingande mynt, tills en gång du bättre behöfver det, eller som ett minne af din lilla cousine, blef han verkligen glad, tog mig i famn och sade med barnslig naiveté: Ack, hvad farbror är söt, när han icke är snål, och hvad jag skulle hållit utaf honom, om han aldrig varit det! Hvad mina skulderåter angår, så är det 2 rd. till Jägar Mattis, 3 rd. till Jungfru Dora m. m., som han då uppräknade, och som utgjorde 9 rd. Och nu — sade han — raskt med bekännelsen, hvart det tagit vägen: minst 3 rd. har jag spelat bort på käglor och raffel; 2 rd. gaf jag min gamla amma, när hon var här sist, och, emedan hon hade så trasiga linntyg-ärmar, gaf jag henne min hand-duk att lappa dem med; men, när vår piga, Cajsa, brummade deröfver, gaf jag henne 1 rd., för att hon skulle taga skadan på sig. Vidare, en mungiga, lakrits till alla pigorna, när de lågo och sköljde i kölden; men nu kommer det värsta, som jag af upprigtigt hjerta ber farbror att icke blifva ond för, nämligen russin, mandel, fikon och morseller, visst icke för att sjelf äta, utan för att hafva i mina fickor, när lilla Amalia letar i dem. Jag vet, det är illa gjordt, emedan hon icke får äta dylikt; men tåga dermed vill jag icke. Allt hvad den vackra pojken gjorde den dagen, tror jag att jag förlåtit honom. Jag kunde icke annat än småle, gifva honom penningar att dermed betala sina skulder, litet förmaningar att icke göra nya, några rd. att roa sig med, samt den lilla boursen, mot löfte, att han icke skulle förstöra den och dess inkrom.

Ifrån denna dagen höll jag verkligen af gossen och fann mången god sida hos honom; men tid efter annan kröp åter hans inrotade tro fram, att jag var så genomsnål, och han yttrade ofta, att hans beroende af mig och min godhet derföre var honom så grusligen vidrigt.

Dock vet jag med mig sjelf, att jag ofta gjorde ett verkligt våld på mig, för att öfverse med många af hans upptåg. Han hade dessutom den ifrigaste förespråkarinna i min saliga Carolina, särdeles efter hoppet i dammen, och äfven du Amalia började alltid bittert gråta, när Axel fick bannor vid bordet eller annars. Ja, min saliga Carolina var outtröttlig att urskulda och försvara Axel, och, om vi någonsin voro i någon liten ordvexling, så var det alltid för hans skull. Hon icke allenast höll utaf honom, utan hade en sort respect för honom; — en fruktan, att icke hans oförnuftiga önsknin-
 gar skulle blifva uppfyllda. Hon kunde med ett änglatålmod låta honom sitta och klinka och gnola vid instrumentet der borta och blef just småond på mig, när jag bad honom göra nyttigare saker. Med sina kläder var han sällan nöjd. De voro alltid för barnsliga, och, som han var mycket lång för sina år, ville han, att hans parure skulle svara efter figuren, och icke efter åren. Carolina var ofta flat nog, att sjelf mottaga hans anordningar, sprätta rimsorna af hans skjortor, skaffa honom halsdukar i deras ställe, samt stöflor i stället för kängor, och slutligen, till råga på sin verkliga flathet mot honom, instämma i hans begäran, att, när han skulle till Carlberg, få göra denna resa tillsammans med sin informator, som likväl icke tog genaste vägen, utan ämnade uppehålla sig en 6 veckor hos sin slägt i Östergyllen, hvilket oändligen tenterade Axel; och vidare, att få besse Uppsala, hvilket han hört af Magistern beskrifvas som ett verkligt Eldorado; med ett ord, att resa *en Seigneur* med sin gouverneur. Men af alla de der härliga planerna blef ingenting, utan med min gamla Hagman fick junkern resa directe upp till stora trappan vid Carlberg, högligen förargad öfver att Hagman skulle hafva cassen och bestyra om resan. Detta gjorde, att han var

ganska förbittrad på mig vid sin afresa; men så mycket sorgligare var hans afsked från Carolina. Då såg jag, huru han af själ och hjerta kunde fästa sig vid någon, ty han var nästan förtviflad, när hon i sista stund knöt en liten ny reshalsduk om hans hals, och han derefter skulle säga henne farväl för aldri sista gången. Så fort han kommit till Carlberg, tog han sig genast den vanan att aldrig skriva till mig, utan till Carolina, och jag får medgifva, att hans bref voro ovanliga för hans ålder, qvicka, lifliga, satiriska och alltid uttalande en hög grad af kärlek och högaktning för min hustru, men sällan mer än en höflig helsning till mig. När min Carolina skrattande berättade om hans upptåg, hvilka han i sina bref frimodigt bekände, undrade jag nog, huru länge hans vilda, obändiga lynne skulle få fara fram utan någon särdeles motgång. Men en dag hände, hvad jag så länge väntat: klagomål kommo från gouverneuren, i ett handbref till mig, öfver hans uppförande vid ett par tillfällen, jemnte under rättelsen, att, om något dylikt ännu en gång inträffade, man såg sig nödsakad att skilja honom från Krigs-Akademien. Jag blef naturligtvis högst uppbragt och skref ett bref till honom, der jag upprigtigt sade honom, att, blefve han körd från Carlberg, ville jag hvarken se eller höra talas om honom, utan att han då finge tigga sitt bröd hvar som helst annorstädes, och påminde honom, att rentan af hans lilla arf blott utgjorde 60 rd. — med ett ord, gjorde honom uppmärksam på all den godhet och kostnad, jag haft för honom, ifrån den stund han kom i mitt hus och till nuvarande tid, då jag betalade hans dyra sejour vid Carlberg. På detta bref fick jag ett ganska impertinent svar: hvad hans uppförande på Carlberg angick, — sade han — så voro han slug nog att hädanefter rätta sig efter conjunctu-

ren, och att det dessutom var saker, honom och hans kamrater imellan, som jag hvarken kunde fatta eller förstå, ty, hvad all lärdom angick, hoppades han att beröm icke skulle fattas honom, emedan han varit primus i alla klasserna, och lärarne honom synnerligen bevågna. Hvad hans vistande i mitt hus anginge, så skulle minnet af dessa sex årens nådebröd alltid vara en pina för honom, helst de varit odrägliga, hade icke hans Tantes godhet förljufvat dem och mildrat det hårda bemötande, han ofta erfor. Hvad slutligen betalningen vid Carlberg angick, så hade han räknat ut, att de tvänne åren, som ännu återstode, borde hans lilla arf räcka till att betala, och sedan skulle han med all kraft söka att kunna hjälpa sig sjelf, utan att behöfva *tigga sitt bröd* af någon, minst af mig. — Jag kunde icke annat än blifva högst förtörnad öfver en dylik otacksamhet och drog verkligen några ögonblick i betänkande, att låta honom få sin villja fram, att få hjälpa sig sjelf. Men Carolina smälte i tårar och talade så mycket om den arma fader- och moderlösa gossen, om hvad man skulle säga om mig, om henne; huru alla skulle taga den *fattiga gossens* försvar emot den *rika farbrodern*; hvilket hon dessutom nästan sjelf gjorde, ty hans otacksamhet kallade hon stolthet, och hans sjelfförtroende till egna krafter en förlåtlig känsla hos ett så lifligt och häftigt lynne som Axels. Jag nödgades snart öfvergifva mina hårda planer, fick en sort ursäkt ifrån Axel, i ett bref långt derefter till Carolina, och tyckte mig verkligen gjort hvad jag kunnat, när jag efter de tvänne årens förlopp underrättade Axel, att jag af Öfverste C., som då var chef för * * * ta regementet, hvilket ligger här omkring, fått löfte, att Axel som fändrik med penningelön skulle få komma in på regementet, när han blef utexaminerad från Carlberg. Till den ändan hade

jag äfven köpt hela uniformen, alldeles ny, af unga D., som då skulle göra en utrikes resa och derföre tog afsked. Denna underrättelse åtföljdes af mitt och Carolinas tillbud att alltid bo här, så ofta icke tjensten fordrade annat. Men gissa, hvad svar jag fick! — Jo, först en slut-tacksägelse för all min godhet, som låtit uppfostra honom, betalt på Carlberg för honom, velat skaffa honom en plats vid * * *ta regemente. Allt detta var högst väl och artigt skrivet; men döm om min förundran, när han slutligen underrättade mig, att *han sjelf* tagit ett *annat beslut*, från hvilket ingen kunde afvända honom, som var, att ingå vid Kongl. Andra Lifgardet, på hvilket han hade chefens högtidliga löfte, och bad mig derföre skicka sig 500 rd. b:co af sitt arf, för att equipera sig med etc. Då kan jag icke neka, att mitt tålmod brast. Att så löna min möda och omsorg för hans framtid, att, som jag tyckte, begå en sådan vanvettig handling, som att, utan någon förmögenhet, ingå vid ett af gardesregimenterna, det var något, som jag icke kunde förlåta honom, och jag skref således till honom, att, till den dag han blefve myndig, aldrig en skilling mer än rentan af hans capital komme honom till godo, och att i samma ögonblick, han det vore, capitalet genast skulle till honom afsändas, och att, utom de quitto'n, som jag för dessa åren äskade, slutligen den décharge, jag begärde, när mitt förmynderskap var ändadt, — jag aldrig ville höra talas om honom. Som detta just inträffade under min Carolinas sista sjukdomstid, bekymrade jag henne aldrig dermed, helst hon alltid, när det var fråga om Axel, tog det så nära och just lade det vid sig. Men — fortfor han sorgligt, efter en liten paus → hon gick kort derefter bort för alltid. Åren flöto fram, och en grufvig tomhet rådde öfver allt här på det gamla Ulfborg. Amalia var hos sin Tante

i L., och, utom gamla Lisbeth der och jag, fanns här sällan någon menniska. Axels quitto'n togo gång ifrån gång en artigare vändning. Med en oändlig sorg talade han om min hustrus bortgång, och, som han alltid haft en stor lätthet att skrifva, voro hans bref högst interessanta. Han roade mig med mången nyhet från hufvudstaden; ibland skickade han mig nyss utkomna ströskrifter och lithographier, hvaröfver han äfven ganska qvickt raisonnerade i sina bref; med ett ord, jag trodde hans mening var, att åter försona sig med mig, och, då den tiden nu nalkades, att jag skulle göra reda för mitt förmynderskap, frågade jag honom rätt och slätt, om han icke tyckte, det passade bättre, att vi muntligen afgjorde detta, och propo-nerade honom att passera sin semestre här, hvilken just då inföll. Med ett högst artigt bref tackade han mig för denna offert och — — Men just nu öppnades dörren. Bokhållaren, som varit borta i något ärende, hemkom nu och bad aft få tala med Herr Baron. Han gick således ut, och Tante Lisbeth, som hela tiden förgäfves sökt att få interfoliera med några ord, för att ytterligare bevisa Axels oförnuft och lilla hog att rätta sig efter äldre och förståndigare personers råd, men som alltid blifvit motad af ett sagta, men meningsfullt: *Kära Tante!* — och som således endast kunnat placera in några suckar och utrop af: *Gud nå's så visst! Hörde man nånsin maken?* etc. — hon kände just en lättnad vid Baronens utgång, öfver att nu *sjelf* få fortsätta berättelsen. Som Amalias tankar endast voro sysselsatta med medel att förmå sin far till en verklig försoning med Axel, en sak som låg henne så ömt om hjertat, brydde hon sig icke särdeles om hvad Tanten pladdrade för Majoren, helst hon, instinetmessigt nog, kände, att af honom var föga hjälp att vänta, emedan han icke stort brydde sig om alltsam-

mans; hvilket hans gäspningar under Baronens berättelse samt hans för öfrigt liknöjda mine och funderingar med att rigta ljussaxen lätt gäfvö tillkänna.

ANDRA CAPITLET.

*De grands évènements
par de petites causes.*

Ja, det må jag bäst veta — utropade Tante Lisbeth, så fort dörren var stängd — huru den visiten aflopp! Det var den svåraste tid jag passerat i alla mina dagar. Jag vet visst, att jag gick som imellan eld och vatten, och aldrig kunde det lyckas mig att stifta fred, huru mycket jag än bjöd till, både på ena och andra sidan.

Då lär Tante riktigt haft att göra! — sade Majoren skrattande, och Amalia, ehuru sysselsatt med ganska allvarliga tankar, kunde icke afhålla sig att draga på munnen vid tankan på Tantens godsintä, men ofta otillbörliga, fjäsk och beställsamhet.

Ja, det må Gud veta! — svarade Tanten — Jag glömmmer aldrig den dagen han kom. Cousin Malte hade redan en 8 dagar väntat honom, just med en stor otålighet och slätkärlek. Han blef halft ond på mig, då jag frågade honom, om Axel skulle bo på gamla scholkammaren. Nej, visst icke! Ett af de vackraste gästrummen sattes i ordning för honom. Billarden iständsattes. Cousin Malte skref till flera bland sina bekanta och bad dem komma hit inom loppet af de tvänne månader, han trodde sig få behålla sin brorsson. En vacker ridhäst köpte han, som jag ville svurit på att Axel fått, om allt gått väl. Med ett ord, han talade jemnt om: *när min brorsson kommer*, och ofta sade han till mig: Gif honom egg och pannkakor, ty det var hans läckerhet som barn,

men ingen rätt af rofvor eller rötter, ty det kostade honom mängen svår stund att svälja ned! I flera dagar dröjdes med thédrickandet, ty Cousin Malte hade fått i sitt hufvud, att Axel skulle komma en afton; men han lurade sig, ty en morgon, nyss han ridit ut på egorna, hvem körde in på borggården, i en gentil calèche med tvänne hästar och betjent, om icke Axel? Jag blef, som hade man slagit en skål kallt vatten öfver mig, — ty jag håller utaf Axel, han är min närmaste slägtinge och skall ärfva det lilla jag kan hafva efter mig (fortfor Tanten med en lätt gråt-*accent*); därför ville jag för ingen del, att han med något skulle misshaga sin farbror. Jag sprang således genast ned och tog emot honom, och af ren välvillja bad jag honom snart förpassa skjutshästarna, låta sätta in vagnen och skicka bort betjenten, så att farbror icke genast fick se, det han förde en dylik stat. — Hans panna och ögon mörknade strax.

Ja, det förundrar mig inte. — sade Amalia med någon ovillja — Huru kunde Tante, efter att icke sett honom, sedan han var barn, möta honom med en dylik småsak, som nödvändigt skulle väcka den gamla harmen mot min far?

Bevars! — fortfor Tanten — Jag menade ganska väl dermed; men det förtröt Axel, det såg jag nog. När han kom upp, ville jag just begagna tiden, inan Cousin Malte kom hem, för att säga honom, hurudan han skulle vara, för att rätt ställa sig in hos farbror.

Herre Gud, — sade Amalia — om Tante bara låtit honom vara, sådan han var!

Ja, han lär inte blifvit annorlunda, — svarade Tanten — oaktadt jag föreställde honom, att han var ung, och farbror gammal, att han således var den, som skulle och borde göra första steget till reconciliation, och att han borde efterkomma alla farbrors små egenheter,

icke disputerade med honom, icke tala ur en för hög ton, många andra goda råd att förtiga, som himmelen gifve, han hade hörsammat! Men han brydde sig icke stort om mig och min välmening, sade, att han för farbror och hela världen är och förblifver densamma, och att, om detta icke anstår farbror, så är vägen lika öppen härifrån som hit. Dessutom bad han mig icke bry mig om, huru tvänne karlar handlade med hvarandra. Då blef jag just stött. Skulle jag inte känna Cousin Malte och alla hans små-idéer bättre än Axel? Och han, Axel, kalla sig för en *karl!* — En sådan pojke! — Som jag burit fram och åter så många gånger! — Han gick imellertid in i rummen och såg sig mycket noga om öfver allt. När han kom in i lilla förmaket, der Cousine Carolina alltid satt och arbetade, gick han fram till soffan, kastade sig som ett barn öfver det lilla sybordet, som står framför den, och utropade med en så sorglig röst: O, du goda, änglalika varelse! Hvarföre skall *Du* vara borta! Huru många tusende gånger har jag icke stått vid detta lilla bord, fått nam-nam, leksaker, allvarsamma bannor och goda råd — och *allt* med lika glädje, kärlek och tacksamhet emottagit! — Då ville jag just säga honom, att det lilla, jag ville sagt honom, äfven var goda och välmenta råd; men han steg hastigt upp, drog ihop de mörka ögonbrynen och sade: Är Ni här, kära Tante? Ni går som en katt, jag hvarken hörde eller såg er. — Derpå gick han ut, frågade någon af tjänstfolket, hvar gamla Baron var, och gick honom till mötes. Mot middagen hemkommo de, som jag tyckte, i aldri bästa förstånd med hvarandra. Cousin Malte begärde upp af det gamla Maderavinet med stämplarna på och var just grå på mig, som icke tillagat en ståtligare middag, än våra vanliga fyra goda rätter; men det

ville jag visst gjort, emedan han är lika nära slägt till mig, och dessutom skall ärfva det lilla, jag kan hafva.

(Dessa sista Tantens ord uttalades alltid, i parentes sagdt, med gråtmild ton.)

Hela den dagen — fortfor gumman — rädde ett så godt förhållande, att jag just var innerligen glad och kunde om aftonen icke låta bli att tacka, hvar och en för sig, förstås, farbror för hans godhet, nedlåtenhet och öfverseende med Axel, och Axel, för det han så noga lydde mina välmenta råd. Men just då kommo redan mina onda aningar fram, ty ingen af dem svarade med annat än en liten, halft ovänlig, ruskning på hufvudet. Andra morgonen slog jag i kaffe till båda herrarne. Axel sade sig icke dricka kaffe. Jag blinkade då åt honom, hvilket han äntligen förstod samt teg, tills Cousin Malte var utgången; men då bad jag Axel skynda sig och komma in i min kammare, der han skulle få frukost, ty jag påminde honom, att farbror aldrig sjelf äter någon frukost och tycker icke stort om, när andra göra det, emedan han hör till gamla världen. Då började Axel att skratta, och, oaktadt farbror inkom, och jag var blodröd af räddhoga, svarade han mig: Kära Tante, vill hon inte bestå mig en dugtig frukost om mornarna, och det här i matsalen, så blifva vi icke goda vänner. Jag svarade naturligtvis, att det kom an på Cousin Malte. Han åter, att det tog han sig icke utaf. Imellertid såg Cousin Malte ond ut och tog en avisa, på hvilken han läste, utan att säga ett ord.

Ja, det skall inte förundra mig; — inföll Amalia — ty, som pappa icke hört anledningen till Axels begäran, så lät den just som en påminnelse i otid. Hvarföre kunde inte Tante tala om, huru det riktigt var, så hade pappa skrattat godt och aldrig mer tänkt derpå, i

stället för att det nu kanske utgjorde en daglig förtret för honom?

Ja, det gick väl an; — sade Tanten, litet flat — men några dagar derefter frågade Cousin Malte lilla Olle, som gick och dukade, hvarföre Baron Axels betjent beständigt gick fram och åter i stora alléen. — Han går bort och äter på värdshuset — svarade Olle. — *Hvarföre det?* — frågade din pappa (ty jag stod i skänken och hörde alltsammans). — Emedan han icke kan äta gröt och välling som vi — genmälte Olle. På farbrors hostning hörde jag, att att han var ond, och om middagen var han ganska tvär. När vi kommo in från bordet, sade han till Axel, att det var honom okärt, det han hade en så förnäm kammartjenare, att denne icke kunde hålla till godo med kosten på Ulfborg, utan att Axel skulle behöfva den onödiga utgiften kostpengar, samt att det var ett föga nyttigt exempel för hans andra tarfliga, beskedliga landtfolk. På detta syrade Axel aldrig ett enda ord, men blef röd och, som jag tyckte, både ond och ledsen.

Ack, min Gud, — sade Amalia — sådana eländiga småsaker! Och detta kunde ju Tante ställt till rätta långt förut. Nog vet Tante, att Stockholms tjenstehjon icke äta gröt och välling.

Allt skall jag hafva skulden för; — sade Tanten, litet stött — men inte tordes jag krusa för Axels pojke och sätta honom till kammarbordet. Då kunde jag fått mina bannor, om Cousin Malte fått se det.

Ja, men då — sade Amalia — hade äfven detta första frö till groll alldeles uteblifvit, och må hända saker stått helt annorlunda, ty jag har så många gånger hört, att just ifrån den stunden började pappa med sina pikar, och Axel med sina fina, men bittra, svar.

Åh, — återtog Tanten förlägen — det kom just in-

te deraf! Dertill var många andra orsaker. Här kom ofta främmande, och då spelades här alltid wira med din pappas vanliga point, nämligen 2 styfver. En gång kom det flera herrar, och tvänne spelbord rangerades, de äldre för sig, och de yngre för sig. Dessa sednare togo nu tillfället i akt, att följa sina oförnuftiga vanor, och spelade högt spel. Vid soupern, då du vet pappa vill att allt spel skall vara slut, var differensen ganska stor för ungherrarne, och, som ett par af dem skulle resa andra dagen, fortsattes spelet hela natten, och det undrar jag icke på att Cousin Malte blef ond öfver, ty en dylik oordning i ett hus — —

Och hvem sprang till honom med det? — inföll Amalia otåligt — Ty jag förmodar, att ungherrarne spelade uppe hos sig.

Ja, inte jag! — svarade Tanten, litet stammande.

Amalia hade sin tro för sig, ty af luttet välmening hade Tanten många gånger gjort det som var ändå dummare och obetänksammare.

Nu återkom Baronen, och, som andra saker fallit honom i hufvudet, hade han förmodligen icke fortsatt samtalet om Axel, så framt icke Amalia, som föresatt sig att åtminstone vinna något, efter en stunds paus med en liten räddhoga sagt: Vet pappa, Tante Lisbeth har berättat några småsaker om Axels sista, korta vistande här — och det bevisar verkligen min sats, att i pappas ovillja mot Axel är ändå bra många små miseförstånd, som, tydda å ömse sidor, aldrig kunde gjort pappa och hans enda brorsson, den enda manliga arvingen af pappas namn, till hufvudfiender.

Det äro vi också inte, — svarade fadern med liten förlägenhet — ty vid första steg till försoning från Axels sida skall jag gerna göra det andra. För att visa

dig, att jag äfven i detta fall vill göra dig till villjes, så skall jag, efter han är så nära slägt, annoncera honom din förlofning; svarar han då artigt och som sig bör, så kunna vi ju bjuda honom till ditt bröllopp, om bror Mühlendorf så tycker. Amalia blef så glad, att tårarne frambröto, och, för att dölja det, och af tacksamhet för denna eftergifvenhet, omfamnade hon fadern med den största liflighet och var sedan ganska munter hela aftonen.

TREDJE CAPITLET.

*I yngre tidens glada år,
Då hjertat gladt mot hjerta slår,
Der, fri, min hembygd blomstrar än,
Jag egde — eger än en vän.*

BYRON.

Till verklig glädje förbyttes dock Amalias munterhet, när, efter en timma, en vagn rullade in genom hvalfvet på den stenlagda borggården, och Bertha, hennes goda, efterlängtrade Bertha, inträdde. Hon var Amalias cousine på mödernet och dotter till den Tante, hos hvilken Amalia vistades flera år efter moderns död, och då som nu boende i L. uti Östergötland.

Ack, du härliga Bertha! — utropade Amalia, med ansigtet strålände af glädje och ögonen fulla af klart vatten — Nu vill jag riktigt berömma dig, som så fort gjorde dig färdig. Vi väntade dig icke på flera dagar. Under tiden helsade Bertha på Baronen och Tanten, och slutligen sade Amalia: Se här, Bertha! Här är min fästman. Så ser han ut — men är så god, så beskedlig! —

Alla började skratta åt denna naiva presentation, äfven Bertha; men en tanka rann fortare än en blyxt genom hennes själ, och en lätt suck undföll henne, som dock ingen märkte, ty alla talade och frågade: Baronen, om resan, om hästarna varit snälla; tanten, om Berthas mamma och Jungfru Dora, som hemtat Bertha m. m. Majoren ordade något om: *fägnad, förmån, ny connoissance, efterlängtadt tillfälle etc.*, och Amalia var så glad, att ingen redig tanka förekom henne.

Under denna villervalla kunde det icke vara ur vägen att göra de båda flickornas portraiter, hvilka, om de skola följa naturen, blifva olika som natt och dag, som eld och vatten. Om Amalia är icke så mycket att säga. Man såg nästan vid första anblicken, hvad hon var, och svärligen bytte man någonsin tanka om henne. Deraf följer just icke, att alla lika förtjustes af henne. Tvärtom, det fänns människor, som icke kunde fördraga henne; men hvarken de eller sjelfva afunden kunde neka, att hon var en skön flicka med de eldigaste ögon och en skapnad, som ännu aldrig undgick någon manlig blick, utan att ett bifallsleende sväfvade öfver hans mun. Man kunde icke rätt säga, om godhet, liflighet, qvinnligt sagtmod eller den finaste, mest genomträngande qvickhet utgjorde det förnämsta draget, ty de funnos alla och vexlade alla, stundom inom loppet af ett ögonblick. Nog om henne; hon visar sig alltid, eller, snarare, man kan icke undgå att se henne; men med Bertha var det annorlunda. Hon var en dotter af fru W., Amalias mors syster, och en flicka, hvars like man förgäfvets må söka, ehuru mängdens omdöme var, att hon är som folket mest. Och just detta bevisar, att folket mest äro blinda och rätta sig endast efter den mer eller mindre förekommande ytan. Ingen människa hade någonsin sagt om henne: *Hvad hon är vacker!* och

ingen: *Hvad hon är ful!* just emedan hon var intetdera. Hufvuduttrycket i hennes blonda ansigte var godhet och sagtmod; för resten vexlade der hvarje intryck, som hennes själ emottog, men utan att derföre gifva henne mera eller mindre behag. Hon var sig alltid lik till lynne och utseende. Ingenting klädde henne egentligen, ingenting vanställde henne. Aldrig såg man henne handla, tänka, tala eller ens höra med passion; men hon fattade allt, förstod allt, visste, hvad andra kände, led och fröjdades med dem, skrattade och grät med dem, men tänkte nästan aldrig ett ögonblick egentligen på sig sjelf, som annat än en biperson i någon tassa, der en annan alltid utgjorde hufvudfiguren. Hvem som såg henne, trufdes med henne. Intet ämne var för henne hvarken främmande eller likgilltigt, och hon kallades dock aldrig *talentfull*. Aldrig än hade förtalet med ett enda ord vidrört henne. Alla höllo af henne, alla förtrodde sig till henne, i glädje och sorg, och hennes råd, fulla af tanka, rättskänsla och verklig Christlig fromhet, efterföljdes väl icke af alla, men föraktades dock af ingen, ty en hvar kunde alltid se, att, hvad hon sade, kom ifrån en god, ren själ och icke från andra egennyttiga afsigter eller någon hog att sätta den eller den sidan i dagen. Med ett ord, hon var, hvad hon syntes vara; men man kunde icke alltid af hennes anspråkslösa uppförande döma, huru väl hon såg allt, huru intet undföll henne, och att den skulle spela sin roll ganska fint, som kunde bedraga henne; dock hade detta äfven händt, ty af egen erfarenhet eller sjelfkänedom kunde hon icke döma andra i detta fall, emedan hos henne icke fanns den minsta förställning, eller något tillfälle funnits, då hon behöft en dylik. Någon liten brist på sjelfständighet och beslutsamhet var må hända ibland hennes största fel. Att *kännek* fanns i verl-

den, det visste hon ganska väl. Hvar den fanns eller icke fanns, det såg hon äfven genast; men sjelf visste hon icke stort deröm, ty — fiskarne gå icke sjelfva upp på landet, och männerna icke, dit de ej dragas, tråden må nu sedan vara så fin som helst och obekant både för den dragande och dragna. Vänskap, särdeles imellan fruntimmer, trodde hon icke mycket på, ty hon såg dagliga bevis på dess likhet med April-snö. Hvad hennes tillgifvenhet för Amalia egentligen var, tänkte hon icke på och kallade den icke med några af de vanliga högtrafvande namnen; talade aldrig om dess evighet, ovansklighet, men kände det och visade det (emedan det icke kunde döljas) i hvarenda rörelse, henne sjelf dock alltid ovetande. Redan som barn voro de båda flickorna oskiljaktiga, oaktadt deras olika lynnen. Dylika förbund finnas väl ofta; men de svika merändels med åren, och *afund* är nästan alltid den leda ormen, som afbiter första länken i kedjan. Den hade här aldrig blifvit väckt, ty Bertha kunde icke ens tänka sig att stå på samma höjd som Amalia, hvad yttre himmelens gåfvor anginge, och ingen af Berthas goda egenskaper var af den sort, som tänder en annan flickas *afund*. Dessutom hade ödet och lyckan velat, att aldrig deras passioner kommit i någon collision, dels emedan Bertha inga hade, dels emedan Amalias hittills varit alldeles outvecklade. Med ett ord, de älskade hvarandra med största liflighet; de voro de fullkomligaste motsatser, de utgjorde båda tillsammans *ett helt*, hvaraf den trognaste bilden vore ett äple, rosenrött på ena samt ganska blekt och ljult på den andra sidan.

Bertha hade icke varit på Ufsborg, sedan hon var barn, utan deras vänskap hade egentligen slagit rötter i L., under de år Amalia tillbringade i Berthas moders hus. Nu hade de icke sett hvarandra på ett och ett

halft år, och under denna tid hade ju Amalia tagit ett så viktigt steg; icke underligt då, att de tvänne flickorna med stor, men omärklig otålighet afvaktade souperens slut och den stund, då de ostörda skulle få meddela hvarandra allt hvad som händt dem, allt hvad de tänkt och företagit under denna flick- evighet.

Ändtligen sades godnatt, det efterlängtrade ordet, och Bertha följde Amalia med förvåning och en liten rysning, uppför och nedför de många breda och smala trapporna och genom de mörka corridorererna och gamla salarna, in i de tvänne rum, som Amalia bebodde, aftalande under vägen att andra dagen bese det gamla slottet, ända till dess aflägsnaste vinklar.

FJERDE CAPITLET.

*Man's love is of man's lif a thing apart,
'Tis womens whole existence.*

BYRON.

När de båda flickorna inkommit i den trefliga sängkammaren, gjorde Amalia ett glädjesprång upp i den lilla gröna soffan, bad Bertha följa sitt exempel och utropade med ren förnöjelse: Ack, Bertha, hvad jag längtat efter denna stund! Jag vet, det är uselt, att icke vara sig sjelf nog; men jag bekänner min svaghet: utan dig, utan att förtro mig till dig i mina sorger, min glädje, mina förhoppningar, mina villfarelser och villrådigheter, så blir det onda — ondare, och det goda oändligen mycket mindre.

Här teg Amalia; Bertha äfven. Detta varade flera minuter; ändtligen repade Amalia mod och sade med en ovanlig röst:

Hvad tycker du om min fästman?

Bertha smålog.

Säg nu Bertha, hvad tycker du om honom?

En sådan fråga! Jag har ju sett honom blott en timma.

Ja; men huru föreföll han dig under denna timma? Svvara upprigtigt! Kom ihog, att mig lurar du icke, och, hvad du än säger, så vet jag ändå, hvad du tycker.

Nå väl! Då vet du ock, att han tyckes mig vara en bra och god människa, men alldeles icke lik det ideal, du sjelf så ofta framställt för mig, i en rik inbildning, der ingenting behöfver fattas.

Ja; men man finner ingen sådan i verkligheten — sade Amalia långsamt, med blicken i taket.

Ja, men du har icke heller sökt länge — svarade Bertha leende.

Hvad! Tror du, jag gifter mig, *pour être mariée*, som det står i *le petit Prophète*.

Fy! — svarade Bertha, både åt saken och tankan, att hon skulle trott det.

Nå hvad tror du då?

Jag tror, att du, som så många tusende, går med förbundna ögon ditt öde emot.

Med förbundna ögon! Kanske blind af lutter kärlek? — Bertha lekte ifrigt med silfverlänken om venstra armen och visste rätt inte, huru hon hade Amalia, hvad som kunde sägas och icke sägas etc.

De sutto stumma några ögonblick; äntligen uppsteg Amalia, gick till dörren, såg, om den var läst och riglad, lagade om elden i caminen, tog sig en pall och satte sig den så nära som möjligt, och, när allt detta var färdigt, sade hon: Nu eller aldrig, kära Bertha, vill jag göra dig reda för mig. Jag känner i luften, att du icke vet, huru det med mig är fatt; men du skall snart

förstå allt. Dertill fordras dock, att jag börjar från början; hvilket visst bra mycket skall förundra dig, som tror dig veta, lika väl som jag sjelf, allt hvad som händt mig, sedan jag föddes. Deruti har du väl rätt; men du vet dock icke, hvad jag vid allt detta har tänkt. Du har, af hvar sak, endast sett de trenne sidorna; den fjärde har jag af en ovillkorlig känsla alltid behållit för mig; knappt gjort mig sjelf reda derför, förrän *nu*, då allt är klart och tydligt för mig. Forntid, nutid, framtid, allt, allt!

Nå väl! — sade Bertha, leende och litet betviflande, att hon skulle få höra något nytt, men glad att slippa tala om Majoren — Nå väl, huru var det, när Jungfru Dora tog dig från amman, ty der skola vi väl börja?

Du har ganska rätt! — svarade Amalia — Just från den stunden daterar sig mycket, som kanske annars varit helt annorlunda. Jag har att tacka den goda, förträffliga Dora för mer än du kan tro, och för mer än jag förr sjelf förstod. Oaktadt hennes ringa bildning, har hon ett af naturen så fint och ordnad förstånd, att hon märker och fattar allt. Hennes ljus kommer inifrån. Hon älskar hela världen; men hon tillber blott Gud, det sanna och det rätta. Sådan är den simpla Dora! Med ett outtröttligt tålmod skötte hon mig under mina späda år. Jag kunde icke alltid få vara hos mamma. Mycket främmande, resor och göromål hindrade detta, och då var Dora en vicarie, som aldrig svek det förtroende, mamma satte till henne. Du kan icke tro, huru klokt beräknadt, och utan alla nycker, hon behandlade mig. Visst fick jag hvad jag ville; men det var just *hon*, som styrde min villja till det goda. Jag kan hos henne aldrig minnas mer än en svaghet, hvilken visst icke var så, hennes stora förkärlek till Axel, min

cousin, och följaktligen hennes missnöje med min far, som icke alltid behandlade Axel rätt; men, att hon yttrade sig derom, väckte tidigt min uppmärksamhet på det enda fel, man kan tillräkna pappa, nämligen att vara litet nogräknad ibland, just när det minst höfves och mest synes, då han i det hela har det bästa hjerta i verlden. Tidigt vande jag mig således att åtminstone *villja* godtgöra Axel allt det onda han led, äfven i mitt tycke.

Jag förgudade honom dessutom och troligen — sade Amalia, skrattande — hade vi blifvit en Clara och Clairant, en Paul och Virginia, om jag icke vid sju års ålder fått sjunga: *Min Henrik är borta!* *) — och, hvad som värre var, borta för alltid, ty jag har aldrig sett honom sedan.

Här gjorde Amalia ett uppehåll af ett par minuter, och dessa voro af de fullkomligt tanklösa ögonblick, som menniskan någon gång har, och ur hvilka man vaknar, likasom ur en dröm.

Vi måste lägga in mera ved, om vår Vestaliska eld skall underhållas, — sade Amalia, vaknande — ty jag har mycket att berätta.

Hon började nu blåsa på elden och fortfor under tiden gladt och muntert: Du kan väl tro, att jag sörjde Herr Axel rätt ansenligt. Jag gret mina klädningsärmar våta i två dagar, nöjde mig med linnygsrimsan den tredje, behöfde den fjerde intetdera och tänkte snart på annat, utom ibland, då Dora af någon idé, som hon förmodligen hade dermed, talade om honom, eller annars något föremål påminde derom. Men snart nog förtog ABCboken och Katechesen, Mejdingen och Regné, C-dur och multiplications-tabellen hvarje ömt minne.

*) Ur Floru Macarthy, af Lady Morgan.

Dock ser du, att jag håller i tummen, hvilket betyder, att jag ändå anser Axel som min första kärlek, och att de andra fingrarne skola tjena att uppräknas alla de andra, nästan af samma lätta sort som den första. Du vet, att, när jag var elfva år, blef mamma sjuklig och lednade följaktligen vid pedagogiken. Nu uppstodo olika tankar mellan pappa och mamma. Pappa ville anskaffa en gouvernante. Mamma, som sjelf haft flera, och icke af de bästa, ifrade mycket deremot och hade till någon del rätt, men ändå mera orätt uti att anskaffa en ung tjugo-årig student från Uppsala och till honom anförtro en, för sina år, så utbildad flicka, som jag då var.

Amalia hade under tiden flyttat taget från tummen till pekfingeret.

Jag glömmmer aldrig, — fortfor hon — när han kom. Jag hade redan ett par månader förut ryst för detta ögonblick och äfven något längtat. Att han skulle se ut precis som Magister B., Axels fordna informator, hafva ljusblå kläder ifrån topp till tå, sitta förlägen på yttersta kanten af stolen, med benen trasslade derinunder; hafva så tunnt ljusgult hår, att den lättaste zefir eller blotta gåendet öfver golvet upplyfte det; svettas jämmerligen, börja hvart tal med *hosta*, — *se*, allt detta tog jag för afgjort. Men, o under, öfver alla under! En ung elegant studiosus, med lyror på kragen, svarta blixtrande ögon, yfvigt hår! och nutidens temligen lediga Uppsala tournure, presenterade sig, just som vi skulle sätta oss till bords, en vacker vårafton 1823. Jag gjorde visst icke då alla dessa anmärkingar, ty jag vågade icke se upp af modest förfägenhet och visste, hvarken hvar jag var, eller hvad jag sade, när jag andra dagen skulle visa mina framsteg, i diverse sorter, för Herr Werner. Men tiden ändrar allt! Inom

kort såg jag rätt gerna på den goda Werner, och, ännu ett under, lectionerna, som förut på sin höjd varit passabelt ledsamma, blefvo nu de käraste stunder på hela dagen, särdeles musiktimmarna, ty de tillbringades icke directe under mammas eller Doras ögon. Längre kunde jag icke reda för mig den oemotståndliga attraction, Werner för mig egde. Jag måste gifva honom det lof, att han länge var ganska trög och låtsade icke märka min tillgifvenhet; och, som allt kan blifva vana, tror jag, vi kunde hafva gått så, år ut, år in, med samma försigtighet å ena och barnsliga ovetenhet å andra sidan, hade icke en händelse på en gång öppnat våra ögon, hjertan och munnar.

Detta har du aldrig ens låtit mig ana — sade Bertha och drog sin pall närmare.

Jag vet det. — svarade Amalia — Jag skämdes för alltsammans, sedan jag blef stor, jag vet icke, hvarföre; men nu är allt sådant förbi.

Ännu en paus, och sedan: Du kan väl veta, kära Bertha, att med min musik var då icke stort bevänt. Man sade väl, att jag spelade ovanligt snällt för mina år; men aldrig kunde jag begära, att någon skulle för-tjusas af mina Cramers etuder eller hackigt spelade Beethovens lättaste sonater, eller när jag sjöng scolor, solfeger eller små lätta, fula Italienska duetter *), utan hvarken lif eller själ. Detta kände jag sjelf; men en grufflig smärta erfor jag en gång, när Emelie D. var här med sina föräldrar och, med en redan utvecklade, god röst, 20-årig ledighet och d:o coquetterie, sjöng duetter med Werner till hans och de andras stora förnöjelse. Jag ville gråta, så harmades jag under dessa pinsamma

*) Förmodligen af Sterkel.

stunder. Musikens skönhet bortsmälte alldeles för mig, och jag kan icke neka, att jag med största fröjd såg, det herrskapet återvände till dess hem. De reste en Fredag, jag minns det ännu. Hela dagen var jag bitter och förtretlig mot Herr Werner och tyckte mig finna, att han ledsnade vid lectionerna. Mot aftonen var jag ute i trädgården och sökte tröst för mina sorger i en krusbärsbuske. Af en övanlig händelse kom Werner in i den stängda trädgården, ty han brukade alltid, med bok i hand, göra längre promenader. Nu kom han dock dit, och snart plockade vi, tigande, bär af samma buske. Ändtligen bröt jag tystnaden, af instinet kännande, att den varat för länge. Jag har ingen lexa fått i Tyska grammatiken! — sade jag, med osäker röst. — Nej! — svarade Werner långsamt — Det kan just icke behövas, ty, om herrskapet tillåter, reser jag bort öfver Söndagen. Till O.? — frågade jag med förvirring och pionrödt ansigte. Ja! — sade Werner — Fru D. och Fröken Emelie bjödo mig båda komma dit, medan den unga D. är hemma. Vi hafva varit akademie-kamrater. Det vore roligt att träffas. Han sjunger bra. Vi skulle sjunga trios tillsammans, och — — Men nu fortsatte han icke vidare, utan stod tyst, med blicken orörligt häftad på mig, som, nästan ovetande om hvad jag gjorde, stödde pannan mot ett litet äpleträd och lät tårarna obehindradt rinna utför kinderna. Nu vet jag icke, huru — eller på hvad sätt; men inom ett ögonblick var Werner i trädets ställe, och mitt barnhufvud hvilade mot hans högt klappande hjerta. *Amalia!* — sade han sagta, och en elektrisk stöt hade knappt haft samma verkan på mig, som detta tilltalande utan *Fröken* — *Amalia*, gråt icke! Jag reser ingenstädes. Gifve Gud, jag aldrig finge lemna er! — Jag var i en sort dvala af sällhet, men fann genast det obehöriga i detta, vred

mig hastigt från honom och tog ett par språng, för att skynda bort. Till hans eviga beröm måste jag säga, att han hvarken quarhöll mig, eller att en dylik scene någonsin förnyades, under den tid vi sedan tillbringade tillsammans. Nu skyndade han dock efter mig, tog mig i handen och sade med en upprörd och sväfvande röst: Amalia, för himmelens skull, för eder egen och för min, var tyst och försiktig! Jag går genast ur trädgården; men Amalia måste gå ned till bäcken der borta, doppa näsduken deruti, hålla den öfver ögon och kinder, tills de blifva kalla, icke se på mig vid bordet i afton, icke tro mig vara liknöjd och kall, fast mitt hårda, hårda öde, min heliga pligt är, att visa mig sådan. Och nu, farväl! — Han ilade bort, och jag gjorde bokstafligen allt hvad han hade sagt; men det kalla källvattnet ville icke kyla allt, hvad som inom mig lågade. Efter en stund gick jag dock upp, råkade till all lycka hvarken mamma eller Dora, utan kom i prat med pappa, under hvilket jag dock var så distraite, att han flera gånger frågade mig, hvad jag tänkte på, hvad som kom åt mig m. m. Werner reste icke till O., som du väl kan föreställa dig; men, hvad du icke kan tänka dig, är den *temps de fête et de verdure*, som nu grydde för mig, och som troligen var och blef den lyckligaste tid i hela mitt lif. Aldrig någon kärlek, om jag så skall kalla denna ljusgröna, omogna känsla, kunde vara oskuldfullare än vår. Den låg mest i blickar, sällan i ord, och aldrig kom den hvarken Werner eller mig att glömma vårt vittne i höjden, som vi, hvar för sig, trodde oss på det högsta förtörna, äfven genom den lättaste handtryckning. Dock måste jag, till min skam, mer skrifva detta på den goda, redliga Werners räkning, än på min egen. Hans lifliga känsla, för religion, pligt, heder och allt ädelt, var ändå varmare än hans kärlek för mig;

och jag, — jag blef, allt hvad han var, i och genom honom. Om han varit St. Preux, så hade jag troligen blifvit Julie; nu åter voro vi tvänne Vestaler, som tillsammans vårdade elden på oskuldens altare *).

Imellertid gingo mina studier förträffligt. Denna *vårkärlek* framjagade alla mina musikaliska anlag. Man sade, att jag inom kort tid gjorde otroliga framsteg i sång och piano-spelning. Gitarre lärde vi oss tillsammans. Med språken och den intellectuella bildningen gick det äfven i galopp. Min ambition och hog att lära steg i samma grad som min tillgifvenhet för Werner. Att icke *fatta* och *förstå* eller *minnas* Schiller och grammatikan, bråk i enkla och brutna tal, jordens haf och länder, människoslägtets historia, solens, månens och planeternas svängningar — se, allt detta ansåg jag för barnsligt, och *barn* ville jag alls inte vara; hvilket bäst bevisar, huru mycket jag det var. Derföre ansåg jag äfven alla ljuftva distractioner som stora fasliga fel, och jag var åtminstone ingen trånande Dulcinea, utan glad, yr och mer liflig än någonsin. Pappa och mamma förtjustes af mina framsteg. Werner var allas favorit. Med pappa ingick han ofta i långa, interessanta och lärerika samtal, som för mig voro ganska nyttiga, ty

*) Så talar och tänker den rena, oskyldiga qvinnan och vet icke alla de strider, som den arma Werner och många med honom kämpat. Thomas Moore har i sin Epikuré förträffligt återgifvit den känsla, som en oförderfvad yngling känner vid sidan af en ung, oskultsfull varelse: "Hvad välde eger icke oskulden, då värnlösheten är dess enda försvar? I dess närvaro stå sjelfva begärelserna skamflata och blifva tillbedjare vid det altare, som de ämnade oskära."

du kan väl tro, att jag var en uppmärksam, fast tyst, åhörarinna. Mamma tyckte äfven mycket om Werner. De började snart att allt oftare hafva långa samtal med hvarandra, och, slug som jag var, märkte jag nog, att de bytte om ämne vid min ankomst. Jag undrade dock föga derpå; men slutligen, långt fram på våren, efter den aldra trefligaste vinter (särdeles sedd efteråt, ty då var jag för lycklig och för barnslig, att göra mig reda derför), då, mot våren, säger jag, såg jag flera gånger, att Werner var upprörd, efter sina samtal med mamma, och slutligen en gång gråt-ögd. Nu klarnade allt för mig. Mamma märkte, huru sakerna stodo, och vände sig, klokt nog, heldre till honom med förnuftiga ord, än till mig med bannor, förmaningar, förbud, aktande och vaktande. Jag gick dock i en grufvig fruktan och oro, att mamma slutligen skulle tala till mig, om en sak, som jag väl kunde känna, men alls inte hade mod att tala om, med hvem som helst, icke en gång med Werner. Denna oro gaf dock snart vika för verklig sorg. Så när hade jag fått slag, när man mot våren, försigtigt nog, underrättade mig, att Werner skulle återvända till Uppsala och *kanske* återkomma nästa år. Mitt hjerta ville brista af sorg, och mina ögon af gråtande, och troligen hade pappa märkt allt, om icke mammas sjuklighet på samma tid börjat, hvilket gjorde mina tårfulla ögon föga att undra på. Mamma var redan sängliggande, när Werner slutligen fram i Maj afreste. Det ville barnsinnet eller mycket förnuft till, att bära så mycken sorg, efter så mycken glädje. Mamma försökte att trösta mig, det bästa hon förmådde, dock utan att egentligen nämna vid namn den ena orsaken till mina eviga tårar. Denna min saknad efter den goda Werner var dock källan, må hända, till många förträffliga råd och föreskrifter, som jag samtalsvis fått

af min goda mamma, och som kanske annars uteblifvit, men som nu stå med gyllene drag i mitt minne. Ack, hade hennes ledande hand icke så tidigt blifvit mig frånryckt! Som du vet, aftynade hon hela Maj, och Pingstaftonen, fram i Juni, afsomnade hon. Amalia höll både händerna för sina tårfulla ögon. Bertha gret äfven, men snart torkade Amalia bort tårarna och sade småleende: Nu tror du dig väl veta allt, hvad som följer under loppet af några år; men du skall få se, att det är mycket, som jag aldrig talat med dig om. Jag har aldrig sagt dig, huru jag sörjde denna tid efter mammas död och Werners afresa. Du visste blott, att jag förlorat den ena hälften af mitt unga lif, men icke den andra — och så tyckte jag sjelf då. Genom mammas sjukdom och död hade äfven min tillämnade Nattvardsgång blifvit uppskjuten, hvilken jag med den största längtan emotsett. Mamma och Werner hade börjat beroda mig till denna *trous*, *hoppets* och *kärlekens* högtid; men nu voro de båda borta! Borta för evigt, och långt, långt ifrån att deras verk var fullbordadt! Detta var äfven en smärta utan like för mig. Jag tyckte mig vara kastad i ett haf af villor och tvifvel, som ingen nu mer kunde reda, när *hon* eller *han* det icke gjorde. O, Bertha! Jag tillstår för dig, jag glömde, för de tvänne högt saknade, ofta *Honom*, som allena gifver tröst och mod att lida, bara man rätt kan tala till honom, bedja honom, höra honom, förstå honom och genomtränga sig af hans ord: *Salige äro de renhertade, ty de skola se Gud.*

Äfven min gamla förträffliga fader misskände jag. Emedan hans sorg var stum och förborgad, trodde jag den icke vara så stor som min, och emedan han icke talade med samma ord om Christendomens höga anda, som mamma och Werner, gjorde de ingen verkan på mig och afhöordes ofta med ett hemligt missnöje och

brist på all uppmärksamhet. Du kan icke tro, huru jag ångrat detta vid mognare år. Jag fick äfven genast ett verkligt straff därför; ty enligt convenancen skulle nu den gamla Prosten *bereda mig till Herrans Nattvard*, ty så kallades den tortur, jag nu utstod. Huru detta tillgick, ryser jag att minnas. Under ett oupphörligt upprepande af: *Begriper nådig Fröken?* hackade, plockade, malde han sönder Lindbloms Kateches. Till hvar-enda mening skulle bifogas ett exempel, eller en bild, lånad ur hvardagslivets trångbröstade functioner, och, för att göra de gudomliga sanningarna rätt klara och tydliga, ryckte han bort denna slöja af helighet och underbarhet, genom hvilken det unga sinnet älskar att se dem. Jag ville gråta, jag ville skratta, och, för att inte göra någotdera, tänkte jag ofta på helt andra saker. Imellertid hade detta dock en ganska menlig verkan på mig. Den sista tiden af mammas lefnad och Werners vistande här, var jag på den aldra bästa väg att till himmelen höja mit unga sinne, att endast *der* och inom mig sjelf söka min sällhet; men mina vingar uppbyros då af kärleken till *henne* och *honom*, nu voro de båda icke mer, och mina krafter att dem höja borta med dem. Derföre började min inbildning famla på jorden och der söka den lycka och sällhet, som — jag *nu* ändtligen erfarit — der icke kan finnas. En gång klagade jag för Dora, öfver att den gamla Prostens prat gjorde mig mera ondt än godt. Jag förgäter aldrig hennes svar: Fröken silar mygg och sväljer kameler, glömmet det stora för det lilla. Fröken fäster sig vid hans uttal, hans råa bilder, hans stammande, med ett ord, vid *honom*. Glöm hela gubben, tänk på saken och ändamålet! Läs flitigt i den Heliga Skrift, så lär Fröken sig att kasta bort det torra skalet och endast behålla kärnan. — Jag

minns dessa Doras simpla ord; men ack, de verkade då icke på mig!

En följd af allt detta blef, att jag gränslöst vantrifdes och leddes. Hvert jag kom, sorgliga minnen efter mina älskade! När då Tante Lisbeth anlände, för att öfvertaga hushållningen, blef hemmet mig alldeles odrägligt, så att jag hvarken sof, åt eller drack, och jag har anledning tro, att pappa, efter ett samtal med Dora, skref till din mamma, och att Dora var egentliga orsaken, att jag då kom till eder i L.; hvilket i den stunden var en nödvändighet, om jag icke skulle falla på en eller annan vurm.

FEMTE CAPITLET.

Derföre såg Albano i Capitaïnens chaotiska lif blott en varelses oordning, som ämnar sig att packa in och afresa.

JEAN PAUL'S *Titan*.

Nu kan du directe flytta förbi tredje fingret till det fjerde, — sade Bertha, dels för att litet muntra Amalia, dels för att vinna ett ändamål — ty jag vet så väl hela historien om dig och Baron Örnghjelm. Allt det såg jag ju sjelf, och till detta fjerde längtar jag.

Alldeles inte! — svarade Amalia med sin vanliga skälmska ton — Efter jag nu en gång är återkommen till jorden och mitt muntra lynne, så måste du höra mycket om Baron Örnghjelm, ty, huru mycket du än såg, så vet du dock inte, hvad jag tänkte och kände.

Du minns ju, att vi båda lärde dansa om hösten 1826?

Åh ja! — svarade Bertha, skrattande af otålighet.

Nå, det är bra; men du kan visst icke veta, att Fru Léger's stora fotspegel, som jag dagligen svängde mig för, upptände allt det lilla coquetterie, som finns hos mig.

Åh jo, det såg jag ock.

Såg! Hvad? Du lär väl inte villja inbilla mig, att du äfven den tiden var allvetande, — *då*, när du hade alldeles nog af att tänka på dina egna smala ben, som aldrig ville komma förbi hvarann'. Nej, du såg då visst icke, hvad som föregick inom mig; men du har så brådtom att få höra, hvad jag kan hafva att säga om din bror, Adolf, att du icke vill höra talas om de framsteg, som min egenkärlek gjorde, hvar gång gamla Molander strök nytt confonium på sin stråke, hvilket du väl minns blott var vid början af hvar danslection, hans viol må då gnisslat aldrig så mycket; men det är kanske en dyr vara, confonium. —

Nej, Amalia! — säde Bertha, halfskrattande — Om du gör dylika parenteser och episoder, värre än Jean Paul och Fielding, så lägger jag mig rent utaf.

Gerna, min lilla Bertha; då skall jag sätta mig vid din hufvudgård och tälja sagan om Herr Peder och liten Kerstin, i skepnad af mig och Baron Örnghjelm.

Nå, så gå på då! — sade Bertha, skrattande.

Hvar var jag? Vid confonium, nej, vid gamla Molander? Nej — jo tyst, vid Madame Léger's fotspegel!

Ja, der ha' vi varit länge nog.

Ja, der var ock rätt trefligt, ty der såg jag, hvad jag verkligen förnt icke visste, — att jag var dejlig nog. En brinnande hog, att visa mina framsteg i dans och caprioler, vexte meü hvar dag, och aldrig kan du föreställa dig, huru glad jag blef, då äntligen oss annoncades, att vi skulle få komma på den der balen, som grenadier-officerarne ställde till d. 1 December. Omöj-

ligen kunde du tycka det vara hälften så roligt som jag, du som varit på många baler förut. Men kom ihog — sorgen hade hos mig så länge haft första rummet. Nu var den mest bortblåst, och touren kom till *glädjen*. Jag var vansinnigt glad, bara jag tänkte på denna bal; men inte ville jag hoppa upp i taket, fast jag haft god lust dertill, när du, som icke var mycket äldre, förblef så tranquille, utan att hvarken mista förmågan att sofva eller äta, af bara längtan till den önskade dagen. Du minns ju din mammas hufvudbry med min parure och frisure, och huru håret sattes upp och refs ned igen, flera gånger; och huru jag ändå slutligen fick beqväma mig att hafva det på mitt vanliga simpla sätt, emedan jag icke trodde, att någon af de andra façonerna skulle sitta fast under de otroliga krumsprång, jag ämnade göra om aftonen. Aldrig kände jag en sådan längtan, att klockan skulle slå sju. Jag minns precis, att du satte dig att sticka, när vi voro klädda, och att jag då tänkte för mig sjelf: endera gör Bertha sig till, eller är hon af stock och sten; ty mitt hjerta slog, så att jag hvarken kunde tala eller företaga någonting.

Men du höll god mine ändå — sade Bertha.

Åh ja — jag låtsade läsa, men vände intet blad och fattade icke en bokstaf. Äntligen slår klockan sju. Tante tar sin pelis, — jag min, men med en sådan fart, att kammen dansade ur håret, och nu väntas på dig, som fällt en maska på stickningen. Minns du det?

Åh nej! — svarade Bertha.

Lika godt! Vi kommo slutligen upp. Tante fotade förut, ledd af Öfverste C. Du trippade efter, och Lieutenant F. höll dig under armbogen, utanpå pelisen. Jag, darrande i hvar led af köld, spänd otålighet och räddhoga, kom ensam efter. Jag minns, att jag hackade tänderna, när Tante presenterade mig för de damer, som

pelsade af sig på samma gång som vi, och att jag icke kunde svara, när Lieutenant F. bjöd upp mig till andra quadrillen.

Under anglaisen hann jag, sittande bredvid Tante, att samla mina tankar, och dessa voro rätt bekymmersamma. I mina ögon dansade *alla* anglaise utom jag, ehuru gradinerna voro klädda med fruar och flickor. Detta ansåg jag mer för en olycka, än en förtret, och ännu djupare sjönk min egenkärleks thermometer, när man arrangerade sig till vals, allt, allt, utan mig. Detta hade jag icke bespetsat mig på, helst Madame Léger så ofta sagt, att jag blefve en ypperlig valseuse, och jag sjelf alltid funnit detta roligast af hela lectionen. Jag följde med ögonen de valsande, med mera appetit än afund, och skulle denna egt rum, så var det, när den vackra Fru G. sväfvade förbi, förd af Baron Örnghjelm. Hans vackra husaruniform, som för mig var något alldeles bländande nytt, hans ståtliga figur, hans ledighet och heroiska blickar ur de svarta, blixtrande ögonen, de hvita tänderna, när han skrattade, och de små utländska ordnarne; allt detta drog alldeles min uppmärksamhet från de 5 quarters höga garneringarna på damernas klädnigar, som jemnt snuddade vid mina breda sorgfollar. Ändtligen kom den lika fruktade som efterlängtade quadrillen. När jag skulle kasta af min shawl, och min cavalier föra mig till sin plats, började jag åter darra, och i första touren hvarken dansade jag eller ens såg upp. Litet med repade jag sedan under parsen, dels genom något litet prat med min cavalier, dels med några andra, som han presenterade. Nu föresatte jag mig att, när touren kom till mig, dansa och icke bara gå. Men af de stora skutten, jag lofvat mig så stor framgång utaf, blef det ingenting, och kanske har jag denna lilla förödmjukande motgång att tacka för alla de lof-

qväden öfver min sväfvande dans, som jag sedan så ofta hört (till gagn eller ogagn), men som då hade sin orsak i min oförmåga att göra ett enda hopp af idel förlägenhet.

För hvart figurée repade jag dock mera mod, nej imellanåt för uppjudningar med allt gladare och förenöjdare uppsyn. Men Örnghjelm, han satt vårdslöst på gradinen bredvid Fru G., som sällan ville dansa. En enda gång, ty jag hade *des yeux de lynx*, såg jag, att han genom en styfvers stor lorgnette betraktade mig, men för resten bara prat och skratt med Fru G. Ännu ett par quadriller dansades på samma sätt, utom att i den sista denna Örnghjelm var min granne, dock utan att han gjorde vidare reflexion till mig, än ett: *Jag ber tusen gånger*, när hans aiguillette en gång, i en knappvändning, gaf mig ett bra slag öfver armen. Nu ranngerades åter till vals. Musiken började; jag ville förtvifva, ty till quadriller var jag uppjuden för hela af tonen, men ack, icke till någon vals! Döm nu, gods Bertha, om jag icke var lycklig, när, inom en secund Örnghjelm, balens heros, den största valseur i Göta rike, den allt-försmående Baron Örnghjelm lät presentera sig, bjöd upp till vals och förde mig upp på golfvet. Han började genast en ny rad af valsande, under det han med en något föraktlig blick såg på den långa följd af par, som stodo efter hvaran'. Flera andra följde hans exempel, och nu skrattade han äfven åt detta. Med mig arma talade han alls inte, utan med sina grannar, och valsa började han icke, oaktadt vi länge stått främst. Jag trodde verkligen, han ville lura mig på vals. Ändtligen såg han hastigt ut åt dansbanan, gjorde en liten rörelse med venstra handen och sade: *nu* — så mycket menadt, som nu dansar någon före oss, som lönar komma efter. Aldrig någonting kunde gå härligare. En 4

å 5 hvarf hade han samvete att dansa med ett sådant barn som jag då var; men, emedan jag var så lätt, förlorade jag dock icke andan. Ändtligen stannade vi. Med det äldra skålmaktigaste leende frågade han mig genast: Hvad tyckte *lilla Fröken* om den valsen? Yr af dans och glädje, svarade jag, utan att tänka derpå: *Jo, den var god*, och utan ringaste misskund tillade han genast: *Nu må mitt hjerta brista*, och, när han såg, att jag rodnade förfärligt, skrattade han ännu mera och sade: Men, hvad vals beträffar, blir det icke *den eviga, den sista* *), ty vi skola valsa ofta, eller huru *lilla Fröken*? — Om jag svarade, minns jag icke; men vi valsade af hjertans grund, och dessimellan förargade han mig med sitt skratt och sitt *lilla Fröken*, och med sitt allvarsamma, artiga tal till de andra damerna, som stodo oss närmast. Det pinade mig, att han ansåg mig som en barnunge, och jag föresatte mig att taga honom ur den tankan, hvilket jag ansåg lättast ske, om jag tog mig courage, att bara eu enda gång tilltala honom. Jag hostade litet och frågade honom sedan med sväfvande röst, om han reste till Stockholm, ty jag hade tydligt hört honom säga till någon af de kringstående, att han var på en resa ifrån Christianstad till Stockholm. Oh nej! — svarade han så genomförmädligt och med sitt vanliga skratt — det kan jag gerna låta bli. Då blef jag riktigt ond och svarade, impertinent nog och med den lilla fnysning, som jag fruktar hade sin upprinnelse då: Ja, då illuminerar L.....boarne säkerligen. Nu skrattade han värre och sade: *Lilla Fröken* kan vara elak! Men jag tar henne på orden. Den skönaste tack, jag kunde få för

*) Har afseende på en scene i Runesvärdet af Ni-oander.

mitt qvarblifvande, vore ett visst litet hjerta — *en fe-
et flammes*. Men detta sade han mera skämtande än
ömt, och jag stod fångad i mina egna nät. Sedan fick han
en afgjord öfvervigt, och jag vågade aldrig komma fram
med mina små saltkorn, ty dem gjorde han genast till
cartècher och vände dem mot mig tillbaka. Valsen var
imellertid slut, och, då jag långsamt gick förbi den plats
som vår Baron åter intagit bredvid Fru G., hörde jag
honom besvara en fråga af henne med de orden: *so-
en liten ande!* Men sedan talade de om annat, det såg
jag, ty jag var slug, fast jag var våpig. Jag minns icke
om han vidare slog upp sin språklåda till mig denna
afton; men, när vi skulle resa och stodo påpelsade i tam-
bouren, gick han förbi, insvept i sin mörka kapp, och
sade *en passant*: Går lilla Fröken i pension om förmida-
dagarna? — och då jag, litet piquerad och utan att vän-
da hufvudet, svarade: Nej, visst icke! — sade han: *C'est
bon!* — och försvann. Jag trodde mig dock förstå me-
ningen af dessa ord, och om aftonen, sedan jag lagt
mig, framstodo de midt ibland alla mina vackra tankar
på Gud, på mamma, på Werner, hvars ljusa bild jag
med våld ville qvarhålla i mitt hjerta och skulle ansetts
som ett rån att ha aflägsnat för någon annan, och för
hvilken sedan? — för denna fullkomliga motsats af den
goda Werner! Men, den tanken; *i morgon förmiddag
kommer han säkert hit*, smög sig mellan alla andra. Du
kan väl icke minnas, kära Bertha, hur' *omöjligt* det var
för mig andra dagen att arbeta framme vid bordet, utan
i fenstret höll jag mig. Jag skulle likväl en gång gå till
bordet, för att taga något, och jag kände en stickande
smärta genomila mig, då en vagn häftigt rullade för-
bi, och Tante, som satt qvar i fenstret, sade: Se der!
Nu reste Baron Örnhelm ur staden, norr ut! Jag skul-
le gifvit bra mycket, om jag fått se detta sjelf. Nu

satt jag icke längre i fenstret. Detta och rummet och staden, samt hela Östergylln, tycktes mig på en gång vara toma, och nu började jag förlåta honom all hans elakhet mot mig, som jag föresatt mig att betala, när vi råkades härnäst. Under förevändning af trötthet efter balen, lade jag mig en liten stund, när vi ätit middag; men bra svårt skulle jag få att göra reda för alla de tankar, som korsade hvarandra i mitt arma femtonåriga hufvud. Jag ville så gerna inbilla mig, att jag icke för ett rundstycke frågade efter hela Örnghjelm, och att jag tänkte på honom, likasom när man ibland icke kommer ifrån ett namn, ett ord, en vers eller en ton, som mot ens villja ligger för en. Imellertid somnade jag och vaknade icke förr än det var nedmörkt, och du kom in och bad mig skynda in i salonen, der en mängd visiter infunnit sig, och der man nu drack thé. Jag slätade litet mina drömlika lockar, följde dig halfsofvande och kan verkligen säga, att jag först i salonsdörren vaknade, ty min första syn var — Baron Örnghjelm, nu som vanligt stödd mot Fru Gs. stol, distrahit rörande i en thékopp och alldeles *bec à bec* med den sköna enkan, ty han lutade sig ned, och hon vände mycket på sitt vackra hufvud, och båda voro fördjupade i en högst animerad conversation. Några helsade på mig, några märkte mig icke, och ibland de sednare voro Örnghjelm och Fru G. Snart hörde jag dock tydligt, huru han sade halfhögt till sin sköna granne, i det han såg upp på mig: *Se, der är hon!* Men sedan gjorde han endast en obetydlig rörelse på hufvudet, som skulle föreställa hälsning, och fortsatte sitt samtal. Imellertid föreslogs musik. Du spelade väl och ordentligt din Rondo af Hummel i B dur, Fredrika P. sjöng något långt, Italienskt, båda flickorna S. en liten smånätt duett ur *Ti-*

tus, och nu kom touren till mig, som Tante nödvändig ville skulle sjunga till gitarre. Temligen brydd vred jag litet på E-strängen och började sedan med både rädd och harmful röst:

Om man tar allt, som orden lyda,
Hur' lätt är man ej att bedra!
Ett ja kan ofta nej betyda,
Ett nej betyder stundom ja etc *).

Man skrattade, och jag sjöng djerfvare de andra verserna. Jag slutade, fick litet beröm, om jag minnades rätt; men de båda converserande hade hvarken gifvelsakt på min eller de andras musik, och jag blef rätt förundrad, då Örnghjelm, efter ett par loveringar till höger och venster, kom bort till mig och genast frågade: Har du lilla Fröken lärt så der att förblanda nej och ja? Var det i går på balen?

Jag sade mig inte minnas, att der var fråga om hvarken det ena eller andra.

Nej, inte just på allvar; — svarade han — det har varit för häpet, eller huru?

Nu var jag åter stum och kände tårar af harm, som ville bryta ut i mina ögon. Han stod tyst och såg på mig, det kände jag genom de våta ögonlocken.

Huru mår Fröken Löwenstern? — frågade han mig en splitter ny ton, allvarlig och nästan öm.

Jag tror, att den sluga varelsen utfunderat det på ett sätt, för att tvinga mig att se upp på honom, ty, utan att svara, betraktade jag honom bara med den yttersta förundran öfver denna metamorphos. Men ack, hvad jag blef straffad för den blicken! Hans makalöst talade

*) En liten visa, som stod i Magazin för Konst, Nyheter och Moder, 1826.

de ögon gjorde en gruffig revolution i mitt hjerta. Jag var ännu i den härliga tiden och åldern, då man tror allt *skönt vara godt och ädelt* äfven. Ifrån detta ögonblick blef han en helt annan menniska.

Jag tror icke, jag reser till Stockholm; — sade han efter en lång tystnad, allt med den nya tonen — här i L. vill jag lefva och dö. — Nu afbrötos vi — och jag vill icke pina dig med alla våra samtal, som, du må säga hvad du vill, gjorde mig mera godt än ondt. Han var den bästa rådgifvare i allt hvad som hör till *le decorum*, en sak som, i anseende till min landtliga uppfostran, alldeles fattades mig. Visst var han ofta *étourdi* och sjelfkär; men upprigtig och tillgifven var han äfven.

Han! — och Bertha sade icke mera.

Ja, just han! — svarade Amalia — Jag glömmet aldrig, huru många fel han hos mig rättade, och — —

Ja, — inföll Bertha — jag minns, att han en gång, *but en blanc*, sade dig, att dina lockar voro för små och för fina, och att du sedan ökte på dem för hvar dag, oaktadt mammans små inkast.

Ja, det var det enda råd, du hörde honom gifva; men lika troget, som jag följde detta, lika tacksamt skall jag alltid komma ihog alla de tusende små anmärkningsgar, han gjorde; alla de föreskrifter, han gaf mig, och som inga stredo mot den strängaste moral, ehuru de egentligen hörde till sällskapslivets fordringar, och slutligen, att han nästan aldrig smickrade mig.

Ack, att du kan säga så! — sade Bertha — Man skulle tro på din beskrifning, att han varit den bästa menniska i världen — och, i korta ordalag, han var en verklig Roquairol *).

*) En person i Jean Paul's Titan.

Amalia hade förlorat sig i sina minnen och icke hört Berthas skarpa liknelse, utan fortfor:

Jag skall aldrig glömma denna bal hos Landshövdingens, Nyårsdagen. Då var han så nöjd med allt hvad jag sade, gjorde, med min klädsel, min dans, och jag skall bekänna sanningen, så glädde mig den galant tour, jag råkat uti, endast därför, att han var ett vittne dertill. Dessutom såg jag honom aldrig så älskvärd som på den roliga balen. Än var han öm och god och allvarsam, än yr, piquant och ironisk, än glad och artig, än tycktes han lefva endast för mig, och, ett ögblick derefter, endast för den vackra Fru G.

Och denna kameleont kunde du tycka om! — så Bertha — Hvad vi ändå äro olika! Alltid skall en gifven sak utgöra ditt *We* eller *Wonne*, och, utom den enda, bryr du dig icke om den öfriga världen, då jag ter kan glädja mig åt så mycket, eller vara ledsen för många saker på en gång. Jag minns äfven den balen huru rolig jag tyckte den var; men det var då åttio stone icke Baron Örnhjelm's förtjenst. Jag påminner mig, huru innerligt rolig jag tyckte Pot-Pourri'en var (som Örnhjelm och du anförde), både att dansa och att dansas. Huru komisk den der Engelska herrn var, som förföljde ömsom dig och Fru G. och nödvändigt ville dansa *a polonaise with you*, efter som han hört, att Svenskarne icke kunde någon annan sort dans, tydligt han ock såg oss dansa allt, utom *polonaise* och vidare, huru glad jag der var att återse Ulla som just då var kommen från sin pension i Stockholm.

Amalia lät henne tala och satt tankfull, med händerna stödjande sitt hufvud; slutligen sade hon med nästan sorglig ton: Åh ja, kära Bertha, så var det. Nu är det helt annorlunda; jag tar nu efter hvarje ten glädje, som en drunknande efter ett grässtrå.

kan glädja mig flera dagar i tankarna på ett fiskparti med gamla fiskar'n, Dora eller till och med smedspojkarne. Jag kan alldeles falla i förtjusning, när någon ny sort blomma slår ut i Floran, eller ens kommer upp i drifbänken, eller när ett nytt pomeransträd börjar blomma, eller när jag får egg, smör, mjöl och mandel af Tante Lisbeth, för att ensam med Dora baka bakelse. Ack, mycket roår mig nu, som jag den tiden alls inte frågade efter! *Mais révenons à nos moutons!* — fortfarande efter en liten paus, skrattande åt Berthas grimace, öfver att med ordet *mouton* beteckna Baron Örnghjelm, ty det liknade han nu minst af alla djur, som kräla på vår jord. — Nu skall jag väl icke plåga dig längre med denna arma Örnghjelm, som i detta ögonblick kanske är munk i ett kloster, eller slaf i Barbariet, eller en Pascha eller

Nu, som alltid, en stor narr! — sade Bertha.

Må vara! Men, att jag den tiden skulle tycka väl om honom, är icke så underligt. Han hade en underbar magt öfver alla fruntimmer, det hörde jag ifrån alla håll. Man älskade, fruktade och hatade honom på en gång, och jag har aldrig sett någon, mer än du, som nästan föraktade honom. Kanske har han ock aldrig varit så bra mot någon, som emot mig, och visat sina aldra bästa sidor; hvilket, betraktadt ifrån längre håll, kanske var i verkliga speculationer för framtiden, i anseende till *les beaux yeux de ma casette*, hvarom jag då likväl ingalunda drömde. Jag egnade honom en varm och liflig känsla, som jag dock *aldrig* tillstod, och kanske var jag den enda, som sörjde honom, då han slutligen, i Mars 1827, hufvudstupa reste upp till Stockholm, och några veckor derefter, förmodligen för alltid, från Sverige, åtföljd af Jude- och procentare-vänners och kamraters förbannelser, kanske äfven af mången arma

qvinnlig varelses; ty jag har sedan hört, att understat-
dom hade hans lefnad varit högst oordentlig. Men
sällskapslifvet var han en verklig Alcibiades.

Ack, det skulle du inte tycka nu! — sade Bertha.

Nej, bevars! Nu är jag brandförsäkrad — svarade
Amalia.

SJETTE CAPITLET.

La peste soit de l'avarice et des avaricieux.

MOLIÈRE.

Nå äntligen — återtog Amalia, med dramatisk
thos — Äntligen! Våren kommer, fogeln qvittrar, sol-
gen löfvas, solen ler! Nu skall man tro, hon spelar
öronen! Ack, för den syskonkärleken, som jag aldrig
kan begripa, och som pappa Kotzebue alls inte tror på,
och han var ändå icke så oklok. Icke hade han alla
förtjenster, som Conversations-lexiconet tillägger åt
namn; men, att detta är ett fåviskt verk, kan bäst ses
på ordet *Zobel*, som upptager en och en half spalt, stav-
adt med Z, och samma ord en och en half spalt, stav-
adt med S, och Bonapartska familjen sedan, som —

Nej, Amalia, — sade Bertha, skrattande och öfver-
— börjar du med dina lärda afhandlingar, så — lägg
jag mig.

Ack nej, — återtog Amalia — sitt ned! Jag ska
genast komma, dit du vill, nämligen till min ärade
sin Adolf, hvilken förmodligen lika så litet som jag kan
begripa, att vi tyckte litet om hvarann i sex hela ve-
kor, under hvilken tid vi dock icke sågo hvarandra mer
än fyra eller fem dagar. Allons! Tårarne började tryta
efter Örnghjelm, — declamerade Amalia med tragisk

thos — nätterna började blifva högst lugna, dagarne mycket trefliga, staden full af folk (som jag förut icke märkt NB.). Sommaren öppnade *sippornas hvita ögon* *) , och budkafflen gick icke till tings, till tings, utan till mötes, till mötes, för allt hvad herrar Martis söner hette. Då kom äfven din hulda broder, Adolf, i rörelse, vände i förbifarten sin hog åt hemmet och ankom en afton i Juli, dammig, trött och utvakad, men munter, glad och rolig, som merändels alltid.

Amalia satt ett ögonblick begrundande, sedan sade hon med allvarlig ton: Vet du, Bertha, det är ibland de få perioder af mitt lif, som jag aldrig kan förklara för mig sjelf, och ännu mindre för dig, om jag icke föresätter mig att lägga åsido hvarje afseende, hvarje minne, af att det är om din bror jag talar, och anse honom som hvar och en annan, hvars bedömande jag kan göra utan allt tvång, och då måste jag börja med, att jag aldrig kan fatta detta tycke, med dess *crescendo*, *diminuendo* och fullkomliga *mancando*. Det är troligen, för oss båda, en Gordisk knut, som vi dock länge sedan ledsnat att försöka reda och lösa.

Du gör mig härmed ett särdeles nöje, — sade Bertha — ty i denna enda sak har du alltid varit fullkomligt stum mot mig. Du har väl kunnat förtiga andra saker för mig äfven, ty vår vänskap har aldrig varit af den der *grynsälls-naturen*, som tror sin skyldighet vara att tala om allt hvad man vet, hört, känner och tror. Andra saker har du dock gerna låtit mig ana, men aldrig något, som rör Adolf, i hänseende till dig. Och hvarföre skulle du icke kunna vara fullkomligt upprigtig? Du är mig nästan kärare än Adolf, och känner jag inte hans fel lika så väl som du, och blifva väl dessa

*) Ur Tidens Tecken, af Arndt.

större, för det vi tala om dem? Nej, nu skola vi då en gång collationera våra tankar om honom. Jag fruktar, att de temligen stämma öfverens.

Det tror jag, — återtog Amalia — och Adolf är derföre icke sämre. Många tycka annorlunda än vi, och mången anser kanske som förtjenst, hvad vi klandra hos honom, nämligen hans afgjorda smak för hushållning och sparsamhet.

Bertha nickade bifall, och Amalia fortfor:

Minns du den aftonen, Adolf kom hem? Sjelfva naturen flägtade in vemodiga, ljuva känslor i människohjertat. Sommaren stod i sin fägring. Det var Söndag. Vi hade hört en härlig predikan och sköna orgeltoner ljuda under domkyrkans höga hvalf. Vi hade ätit middag på det vackra * * * * och promenerade nu in till staden, ungefär kl. sju, i en gudalik och blomsterdoftande sommarluft. Vi voro inkomna i staden, och på midten af torget, då en jagtvagn som jehu kom efter oss, och när den surrade förbi, ropade din mamma med fullhals: Adolf! — Han hörde det dock icke, utan, sedan vi halfsprungit hem, stod han på trappan och kom emot oss, så snart han kände igen Tante och dig. Han var öfverhöljd af damm, solbränd, vårdslöst klädd, utan halsduk; men ändå var det något intagande i hans lifliga yttre. Om jag minns rätt, hade ni icke sett honom på nära ett år, eller allt sedan han blef Adjutant hos Kronprinsen. Nu hade han skaffat sig några dagars permission, för att få försprång framför Prinsen, hvars ankomst till L. han skulle afvakta. Tante och du voro vimmelkantiga af glädje. Mamsell var borta och stod fadder. Hushållerskan borta på kaffe, och ingen betjent, ingen jungfru hemma. Det blef således min lott att skaffa i ordning litet sur mjölk, kall mat och fint vin, tills Adolf bestyrt om sin vagn och sina saker.

Tante och du följde med honom öfver allt, och sent omsider kom ni ändtligen upp i de svala, trefliga rummen, som doftade af törnrosor, levkojor och nattviol. Då först märkte Adolf mig och utropade det af mig väntade: Omöjligt, detta kan icke vara lilla Amalia, som jag så nyss hyssade upp i taket. Tante räknade snart efter, att detta *nyss* var en sex eller sju år sedan, och jag vred mig behändigt undan den för mycket slägtkära helsningen, med hvilken Adolf ville börja vår nyare bekantskap. Ser du, Bertha, — fortfor hon — nu håller jag redan i fjerde fingret, hvartill orsaken väl dels var mitt, mig sjelf omedvetna, eviga letande efter ett hjerta, som kunde svara mot mitt, och för resten behaget af ett alldeles nytt förhållande till en ung karl. Kom ihåg, jag hade hvarken haft bröder, cousins, eller någonsin varit i ett hus, der unga söner funnos, och i denna nya casus var något högst piquant, ehuru jag ofta grufiligen skämdes. Jag ville ju knappt stadna inne, då han första aftonen, innan han började äta, efter ett kort: *med damernas tillåtelse*, kastade af sig rocken; och jag trodde, jag skulle dö af skam, när han sedan om aftonen följde med oss in i vår kammare, der båda våra sängar stodo bäddade, och der vi icke blefvo utaf med honom, förrän efter den der lilla skärmytseln, som du väl minns, då mitt pruderer sattes på oerhörda prof. Imellertid tänkte jag hela natten på den nykomna och de dagar, jag skulle passera under samma tak som han. Andra morgonen var jag mycket bittida uppe. Du sof ännu, när jag, med Thomas à Kempis i handen, gick ned i Tante's lilla söta trädgård, som jag aldrig funnit så vacker och treflig som nu. Allt hvad jag läste, gick mig mer till hjertat än någonsin. Min Gud! — fortfor hon och slog sig sagta för pannan — Jag begriper icke,

hvarföre detta samma arma hjerta var förr så lätt att sätta i presto-takt.

Bertha skrattade, men ville icke svara, af fruktan att Amalia skulle komma ifrån ett ämne, som så lifligt intresserade henne.

Knappt — återtog Amalia — hade jag läst några blad, sittande i den vackra syrenberceau'en vid slutet af stora gången, förrän jag långt ned i trädgården fick se Adolf, men icke dammig och slarfvigt klädd, som dagen förut, utan i högst eleganta morgonkläder, som särdeles klädde honom, och i hvilka jag alltid minns honom, när jag tänker på den tiden. Jag kände, huru blodet steg, allt som han närmade sig, hvilket gick långsamt nog; och äfven detta behagade mig och gaf tilkänna, att han icke ämnade bemöta mig som lilla Mally, utan som *Cousine Amalia*. Jag var gruffligt rädd, att Tante skulle tycka något om detta morgonmöte, som varade en god stund, ty, qvick och rolig som han är, hade han en särdeles förmåga att hålla mig kvar, hvar gång jag ville gå in. Slutligen märkte han, att jag icke torde stadna längre, och då sade han helt enkelt, och för första gången uteslutande, *Cousine: Söta Amalia, blif kvar! Mamma och Bertha finna det alldeles inte besynnerligt. Inte kan du vara rädd för mig, mig, som i hela staden, ja, i hela världen, icke kunde finna någon, hvars sällskap i detta ögonblick vore mig behagligare än ditt.* — Nu tego vi båda länge. Jag söndernappade förtvifladt många syrenblad. Han ritade i sanden med sin lilla käpp, och, när jag slutligen såg ditåt, stod der tydligt: *Amalia, vill du hålla utaf mig?* Och hans blick på mig utgjorde ännu ett frågetecken. Just då sågo vi Tante och dig uppe i gången. Han tog hastigt min hand, tryckte den, och jag fruktar, att åtminstone mina ögon besvarade detta; sedan skyndade vi båda emot er,

och han, *en homme du monde*, visste snart att gifva samtalet en sådan vändning, att hvarken hans eller min lilla förvirring blef märkbar. Det löjliga var, att vi sedan, likasom af öfverenskommelse, kallade hvarann *cousin* och fortforo beständigt dermed, när Tante eller då voro tillstädes; men, blefvo vi ensamma, så halkade ett och annat *du* ofta med. Du minns väl, huru rolig denna tid, eller rättare dessa få dagar voro? Öfver allt fanns Adolf, munter, glad, qvick, naiv och rolig. Våra promenader i och utom staden voro högst treffliga. Jag tyckte nu staden vara full af roligt folk, ehuru vi förut ofta funnit den tom och död under sommaren. Tante var alltid vid särdeles godt lynne, och jag är nog egenkär att tro, det Tante icke misstuckte det goda förhållande, som rådde mellan Adolf och mig, och som man icke behöfde mycket skarpsinnighet för att se, ty ingen tänkte särdeles på att dölja det. Allt hvad Adolf företog under denna första tid, behagade mig, utom hans små presenter, som alltid voro så dumma, jemnförelsevis mot allt hvad han annars gjorde. En gång fick jag en pomadburk. Den kastade jag, i fullt skratt och under mycket skämt, ned i sparrisängen under våra fenster. Sedan såg jag Adolfs betjent, den arma Otto, gå och leta förtvifladt der, innan han återfann den; och på min fråga, hvad Lieutenanten skulle med den, svarade han: *till att pomadera sig med*, hvaraf jag såg, att han dock icke alldeles ville haft sin depense för intet. Då skrattade jag väl åt alltsammans; men sedan har jag lagt detta drag till så många andra. En annan gång fick jag en sort horribelt fula band, som till och med voro fläckar på. Af en hazard fick jag sedan se samma sort i B. & W-mans bod, hvarest fanns en stor rulle kvar. När jag såg på dem, sade den artiga Herr W-: Dessa band säljas för mycket godt pris, emedan det kommit li-

tet *huile antique* på dem. Huru mycket får jag den äran att mäta upp till min nådiga Fröken? — Jag tackade honom rätt mycket, men försäkrade äfven, att jag hade mer än nog af den varan. Banden lade jag vid min hemkomst i botten af en rescoffert, der devälliga ännu. En gång fick jag ett par handskar, som färgade ned en klädning, första gången jag hade båda delarna, och en gång en påse gammal confect; men det var ock den aldra sista presenten, ty då blef jag riktigt uppledsen dervid och bad Adolf allvarsamt icke mer pina mig dermed; hvilket han icke lät säga sig tvänne gånger. Denna och ett par andra småhändelser afkyldo mig väl litet för ett ögonblick; men snart glömdes de för hans intagande sätt att vara och för hans många andra goda sidor. Äntligen kom den dagen, som vi båda rätt mycket fruktat, nämligen: Prinsens ankomst. Som du minns, stodo vi i våra fenster vid hans förbifart, och genom stora tårar såg jag den första kungliga person, vår älskade Kronprins, som var så välkommen för alla andra, och som i mina våta ögon endast hade det enda felet: att hafva Cousin Adolf till Adjutant. — O, de sexton åren! De sexton åren!

Adolf souperade hos Prinsen, dröjde länge och kom icke hem förr än kl. 12. Tante och du plockade ännu med hans kläder och effecter. Han och jag grämde oss mycket nog öfver den snara skilsmessan; men båda tröstade vi oss med den sköna efterlängjade hösten, då han lofvade återkomma för att dröja i L. tills efter Jul. Han reste — och jag måste bekänna, att knappt ett ögonblick gick förbi, under loppet af sommaren, som jag icke tänkte på den annalkande hösten. Jag ansåg den som ett Eldorado och inbillade mig, att den skulle blifva en förtjusande tid. Imellertid utbildades jag för hvarje dags dels genom umgänget med så många goda och älskvär-

da människor, dels genom ifrig lecture. Min inbillning visade mig alltid Adolf med alla möjliga dygder, förtjenster och behag, ehuru min korta bekantskap med honom endast lät mig ana de förra, ty i bra få lifvets skiften hade jag ännu sett honom och tänkte mig honom derföre, mer sådan jag ville hafva honom, än sådan han verkligen var.

Äntligen började de gula löfven yra på kyrkogården. Den 9 October med sina kälhufvud, äplen, lök och öfriga marknads attributer kom då en gång. Jag hade just varit ute med Fru G. för att se, hvad som fanns i Stocholmsbodarna, när jag vid min hemkomst, till min outhälsliga förtjusning, fick se Adolfs vagn vid dörren och honom sjelf uppe i fenstret. Han kom emot mig i trappan; men sjelfva hans första helsning var början till den köld, som sedan för hvar dag vexte. Adolf var alldeles inte lik den bild, jag under tiden skapat mig, och som (jag medger det) ej hade mycket tycke af sitt original. *God dag, söta Amalia!* sade han och ville omfamna mig. Detta var på en gång för bekant, för ljumt, för mycket för litet, och hade alldeles ingen romantisk lyftning. Hvad han sedan, allt jemnt, sade och gjorde, var intet af hvad jag hade väntat och i min phantasi uppgjort. Jag blef kall och fränstötande. Han lät sig ej förfära, utan fortfor som han börjat; men, när han såg, att han icke borde vara så säker på sin sak, blef han ond och förarglig, sade mig, att jag var *capricieuse*, och retade mig ordentligt. Allt kunde dock ännu fått en annan vändning, ty på ömse sidor fanns ännu mycken *dépit*, och, så länge någon dylik är kvar, tror jag ändå att vänskap och kärlek kan återkomma; men — sade Amalia med liten svårighet — du vet sjelf, goda Bertha, hvilket fel hos Adolf som mest af allt afkydde mig för honom, jag menar hans ovanliga hushållsamhet, som då i mina ögon var en

oförlätlig snålhet. Han var nu hemmastadd, ej som den föregående sommaren, endast på en kort visite, under hvilken icke var fråga om annat än glädje och förnöjelse. Nu åter började ett gräsligt grasserande, som du väl minns, med hans vagn, schatull, linne och öfriga lösören, och alltid, alltid, framlyste denna vedervärdiga små-snålhet, som kan beskugga alla möjliga andra förtjenster och behag hos en uug karl. Jag förlåter heldre denna svaghet hos en äldre. Min far är ett lefvande exempel, att den kan förenas med ett godt hjerta och ett ömt sinne för verklig nöd. Dessutom är min fars snålhet af en helt olika natur emot de flesta andras. Den är mer en hög grad af ordentlighet och förnärmar aldrig, för ett rundstyckes värde, en annans rätt. Den framlyser mest i småsaker, och han tänker aldrig på att dölja den. Men allt det goda han gör, alla de arma människor, hvilka han i betalningar etc. ser genom fingrarna med, det talar han icke om, det ser ingen, *det märker ingen*, men väl, att han knäpper till flaskfodret sjelf om middagen, att han går och släcker ljusen, när ingen har nytta af dem, och flera andra dylika små egenheter, som äro ledsamma, emedan de se illa ut, men som ej härflyta från egentlig snålhet.

Så var det icke med Adolf. Han ville icke, att man skulle märka, huru noga han var. Han blef aldrig nöjd med hvad några handtverkare gjorde, för att så mycket mer kunna afpruta på räkningen. Han låtsade aldrig märka alla de foderbitar, trådhärfvor, bandstycken m. m., som du tillsläppte, för att slippa tacka eller gifva dig något annat igen. Han påstod, att den dråpliga Märtha tvättade och strök illa, för att slippa gifva henne drickspengar. Tappade han på spel, så var han otröstlig flera dagar. Vann han, så slutade han genast. Beständigt bjöds han på små partier af de andra unga herrarne i

staden; men, bjöd han, så var det till din mamma, och han gjorde sig litet eller intet samvete af att requirera frukostar, viner m. m. ur hennes förråder, som äro medelmåttiga nog. Och så ofta, ofta, hörde jag talas om den 12 sk., han en gång gifvit en fattig hustru med flera barn, att jag fruktar, det var ibland de få almosor, som flutit ur hans hand. Dessutom har jag alltid funnit, att, när en dum menniska någon gång säger en qvickhet, när en feg någon enda gång är djerf, en vankelmodig någon gång beslutsam, en snål någon gång frikostig, med ett ord, när någon för ett ögonblick går ifrån sin cardinalsvaghet och visar ett prof på motsatsen, så händer icke sällan, att han sedan talar så mycket och så många gånger derom, skryter deraf, drager det fram i tid och otid, tills saken slutligen har förlorat hela sitt värde. Detta var verkligen händelsen med Adolf och hans 12 sk. För resten plågade mig förfärligt hans så kallade ordentlighet. Heldre än att gifva sin stackars Otto sina gamla fula urmodiga kläder, gick han sjelf och slet på dem hemma i huset, de stunder då ingen främmande kunde komma. Den eviga borstningen och pjåset med hans bättre kläder tog heller aldrig slut. Han fruktade för mål midt i vintern och rättor i jernbeslagna coffertar, på hvilka icke fanns upptänkligt annat hål, än nyckelhålet. Papper, lack, skrifdon, blyertspenna, allt sådant lånade han af oss för hvarje gång, heldre än att skicka ut sin betjent och köpa alltsammans. *Jag har glömt skaffa mig*, började han alltid.

Han visste dock aldrig, huru dålig effect allt detta gjorde på mig, som han kanske trodde hvarken såg eller begrep det, förrän en gång jag fick se Otto stå och borsta hans ytterkläder med en liten fin Engelsk klädesborste, som jag fått efter mamma, och som jag var mycket rädd om. Jag frågade Otto, hvad han tänk-

te på, som icke tog sin herres egna borstar till dylikt, och bad honom vackert gifva mig min. Men nu var den arma Otto rätt olycklig, ty han försäkrade, att han fått sträng befallning af Lieutenanten, att icke här hemma borsta hans ytterkläder med deras fina borstar, utan taga hvad han kunde få fatt uti.

Jag började gapskratta vid denna Ottos klagosång, gick min väg, men mötte just Adolf, när min indignation var som störst, och då torde jag väl sagt något ord om hans ekonomiska politik, ty ifrån den stunden gjorde han sig ett otroligt besvär att taga mig ur min tanka om hans bristande *générosité*.

Du minns väl alla våra debatter i den och andra vägar, ty med hvar dag blefvo vi allt mer och mer af olika tankar, och, när Julen var förliden, och Adolfs afresa nalkades, kände jag endast den der ledsnaden, som är så oundviklig, när man varit dagligen i sällskap med någon, hvars qvickhet och munterhet bidragit till många glada, roliga stunder, men för hvilken hjertat är alldeles tyst och lugnt, som hörde det aldrig till saken.

De båda flickorna tege en stund; ändtligen bröt Bertha tystnaden:

Kära Amalia, du kan icke tro, huru ondt det gjorde mig, att se edra tvänne karakterer skära mot hvarandra, som stål och flinta, utan att deraf uppstod annan eld än hatets och tvedrägtens. Jag medgifver det gerna: jag hoppades en tid att se dig och Adolf gå hand i hand genom lifvet, och att han då, af kärlek till dig och den goda saken, skulle renas af ditt ädla hjerta, som ännu aldrig var döft eller blindt för armodet och den lidandes tårar eller böner. Äfven mamma önskade detta af allt hjerta, och likväl märkte du aldrig, att vi det minsta sökte öfverskylla eller gifva bättre färg åt det fel, som jag ifrån början fruktade skulle stöta dig,

ty jag kände er båda förut och insåg nog, att det kunde icke alltid blifva så, som de der första jubeldagarna. Och, goda Amalia, der du märker lifvets prosa, der vet jag att du icke länge stadnar; således var mitt hopp ringa nog, men min önskan så mycket liffigare. Allt det der är nu slut. Du har valt annorstädes. Gud gifve, att — —

Icke mera derom! — sade Amalia med värma och lade handen på Berthas mun. — Jag fruktår, jag vet, hvad du vill tillägga; men, förrän du hört mig till slut, vill jag alldeles inte tala om Majoren eller den för handen varande tiden. Vi komma väl dit tids nog, — sade hon med en half suck — du skall först se, att flera än Adolf förlorat de sköna färger, som min inbildning lånat dem; att detta bländande fjärils-stoft bortblåst vid närmare påseende och vid minsta fläkt af tidens vinge. Nej, nej! — fortfor hon skämtande — Vi måste återgå till den tid, då pappa kom till L., för att låta mig göra den der Eriksgatan, som hittills varit min hufvud- och statsaction.

SJUNDE CAPITLET.

*Jag trodde mig fordom så klok,
När jag hängde näsan i bok;
Men, sedan, jag lärt af en ljuf älskarinna,
Att sällheten ej står i luntor att finna.*

WADMAN.

Maj hade redan löfvat sina lindar, och Juni hjälpte litet dertill, då jag med stor sorg sade farväl till din goda mammas hus, der jag tillbringat nära tvänne år, lika nyttiga som roliga för mig. Jag grät förfärligt, när du och Tante vinkade det sista farväl till mig från

Norrköpings-bryggan, och jag skyndade mig genast ned i min koj, så fort ni gått ifrån stranden. Som du minns, hade vi vakat hela den varma, myggfulla natten i Norrköping, så att sömnen tog sorgen i hand, och slumrande gungade jag snart förbi hela stranden, ända till Oxelösund. Nu vaknade jag af tallricks slampen m. m. inne i rummet. Jag såg nu genom öppningen på gardinen, huru några damer helt tyst och sagta åto middag vid det lilla runda bordet, som var i damernas salon, på *Föreningen*. De talade halfhögt, och, som alla de andra kojerna voro toma, fruktade jag, att de gjorde detta för min skull, reste mig således upp, slätade litet på mina lockar och gjorde sedan en compliment för damerna, hvaribland var Fru O. med sina döttrar, för hvilka pappa presenterat mig uppe på däck vid embarqueringen. De voro högst artiga mot mig. Fru O. bad mig taga plats och äta på samma gång som de och bevilljade med synbart välbehag min begäran, att få hålla mig till henne och hennes familj, emedan jag, utom pappa och ett par herrar, icke kände någon af passagerarne. Efter diner'en gingo vi upp på däck, ty i salonen var en grufflig hetta. Vi togo plats på en af gungorna. Nu var allt stilla och ordentligt der, och icke detta hvimmel och larm, som när du skiljdes derifrån. Segel voro spända öfver hela aktern af fartyget, så att vi sutto i en behaglig skugga. Man såg flera grupper af damer och herrar, spatsrande omkring, visande deras talent att balancera, ty det rullade temligen hårdt redan i Bråviken. Snart kom pappa och hörde efter, huru det stod till med mig, och snart diverse andra, som presenterades, bockade och höllo hvardagstal. Under allt detta såg jag en ung karl, något phantastiskt klädd, vårdslöst liggande på salonstaket, med en lorgnette betraktande än stränderna, än himmelen, och sagta rörande

deläpparna. Som han såg bra ut, ehuru blek och ytterst fin, liten och spenslig, föreföll detta icke så fånigt, som det nu låter; tvärtom, främlingen drog ovillkorligt till sig min uppmärksamhet. Jag frågade ett par personer; men de visste icke mera än jag om honom, utan undrade äfven, hvad det kunde vara för en *utländning*. Flere efterspaningar tordes jag icke göra, ty jag satt bredvid Fröken O., som med skäl kunnat undra på en dylik nyfikenhet. Dock tror jag knappt, hon hade bemärkt hvarken detta eller ens sjelfva främlingen, inbegripen som hon var i ett samtal om Paris och moder och sitser och indiennar och band och hattar och frisüre och garneringar, med en Fru X., som kom directe från detta modets tabernakel.

Som jag omärkligt gaf akt på alla främlingens rörelser, såg jag snart, huru han midt i hvimlet och bullret tog upp en bok och tycktes fördjupad i dess läsning. Du skrattar, Bertha! — Ja väl, du får väl skratta mera, ty mot min villja fruktar jag, att denna menniska kommer att ofta visa sig på en rätt löjlig sida, ehuru jag *då* fann honom ingenting mindre. För en stund glömdes jag bort honom, under tal om diverse mode- och theaternouveller från Paris; men snart drogs min uppmärksamhet till ett sagta kväsande bakom mig, och, då jag såg mig litet om, stod främlingen stödd mot relingen af fartyget, nästan liggande och alltjemnt läsande halfhögt ur sin bok, än seende ned i vattnet, än uppåt höjden, än inåt fartyget. I början kunde jag icke urskilja, hvad han läste; men slutligen hörde jag ganska tydligt rimmen: *var förbi och fort verkställde bli*. Då kände jag mig genast hemmastadd och följde sedan utan svårighet hvad han med stigande effect läste. Och hvad tror du väl det var? Jo, just dessa rader i Byrons Corsar, som så oändligen frapperade oss för tankarnas snabb-

het. Det var just det stycket, som vi jemnförde med den lodrätt nedfallande vattenmassan i Polhems-slussen vid Trollhättan, lika hastigt, lika hemskt:

Förödelsen här utan uppskof brunnit,
 Knappt fanns ett brott, som den ej öfva hunnit:
 Och Conrad sjelf är på sitt fartyg gömd,
 Förklädd, förrådd, eröfrande och dömd;
 För an till lands, till sjös, i stridens dimma,
 Och frälsar, fångslas, sofver, på en timma!

När han med ett halft utrop slutade orden: *på en timma*, gjorde han ett uppehåll och sade sedan för sig sjelf: Hvilket lif, hvilken eld! Huru han vet att jaga fram idéerna! Så litet ord, och så mycket tankar!

Derefter såg han fram åt fartyget, fäste ögonen på mig, rörde dem aldrig sedan, utan tycktes betrakta mig, under det han väldigt sysselsattes af andra tankar. Ändtligen öppnade han läpparna, och en liten stund derefter sade han halfhögt: Har ni läst Lord Byrons Corsar? — och räckte dervid boken, helt artigt till mig; men, då jag jakade, tog han den åter och bad om ursäkt, att han tilltalat mig opresenterad, bad mig att slippa gå efter någon, som det gjorde, utan att jag ville tro honom på hans egna ord. Jag är — sade han — Gref — — men här stannade han helt tvärt, likasom han hejdat sig att säga namnet, och fortfor: dock, hvad gör ett namn till saken? Det är något rätt piquant deruti, att tala med någon, hvars namn man icke känner. Ni är en Svensk ädel jungfru, och jag är stolt att kallas eder landsman. Är icke detta oss nog? — Goda Bertha, nog vet du, att allt detta för mycket skulle ingå i mina idéer, för att med onödigt pruderie afslås. Vi talade således länge nog: om resor till lands och vatten, om de stränder vi passerade, om Corsaren, om Lord Byron, Victor Hugo, Alfred de Vigny, och mycket mera. Han

hade läst allt, sett mycket och mindes, till och med hvad han endast flygtigt sett eller hört; således var hans tal oupphörligt späckadt med citationer, men som alltid kommo så passande, att man hörde, huru de voro en följd af hans egna idéer, och icke framletade eller framförda till exposition.

Du har ännu icke tagit i femte fingret — sade Bertha, skrattande.

Nej, nej, — svarade Amalia — ännu icke, det skall nog bli i sinom tid. Jag kände mig oändligen road af hans samtal, men satt i en beständig oro, att pappa skulle komma och fråga mig, med hvem jag talade, eller någon annan af mina bekanta göra mig denna fatala fråga. Dessa tycktes likväl sysselsatta hvar för sig, och ingen gaf akt på oss. Ytterst satt jag på gungan, och den okände stod så, att han för de öfriga nästan bortskymdes af mig. Det led mot aftonen, och den var gudomligt skön. Blåsten hade lagt sig, så att fartyget sväfvade öfver den lätt krusade vattenytan, med ett för mig alldeles nytt behag. Hvad allt detta gjorde för intryck på mig, tycktes han fatta, utan att jag sade ett ord derom. Efter en lång paus sade han, just som skulle han besvarat mina tysta tankar: Åh ja, visst är detta skönt och lyftande; men ack, huru det förlorar vid minnet af en gondolfärd på La Brenta, i Lago Maggiore, eller omkring Venedig, med ett ord uti Italiens furvatten och under dess sköna himmel; stränderna skuggade af olive- och orangelundar, höjderna dominerade af villor och slott i den härligaste antiqua eller moderna smak, eller ock af ruiner, hvilkas åsyn väcker ännu mera förtjusning; luften ljudande af philomeler, och hela tafellan lifvad af detta rörliga, lätta, lifliga folk, i hvars minsta hvardagsrörelse är något poetiskt, och som sjun-

ger mera än det talar, och för hvilket gitarren och mandolinen äro oundärliga ting.

Ni har varit uti Italien? — frågade jag.

Jag kommer derifrån, min Fröken!

Och, som jag ser, endast hemförande minnen och saknad.

Och, ett *hjerta!* — tillade han, långsamt och sagta.

Nu tog Amalia med komiskt allvar om sitt femte finger, Bertha skrattade, och Amalia fortfor:

Vi tego ännu en stund; men aldrig har jag sett någon, vid hvars sida en tystnad var så talande, och alltid, alltid började han samtalet å nyo med något, som visade, huru väl han följt hela min tankegång.

J. Nordiska sköna! — började han nu — J tron, att det är omöjligt att tjusas af Italiens och Söderns härlighet, utan att äfven kasta sitt hjerta för någon af dess svartögda Houris. Så är det ock, jag medgifver det, med många; men det finnes äfven *de*, som komma ihog Björn och hans erfarenhet. Jag åtminstone kunde aldrig fästa mig vid dessa varelsor, *röda som rosor och spaka som lamm*. De tjusa väl en stund; men man begråter icke deras förlust, ty man vet sig alltid finna en dylik. Och ännu fortare trösta de sig öfver vår obeständighet. Nej, nej!

Pour moi je suis plus fier, et fuis la gloire aisée,

D'arracher un hommage à mille autres offert,

Et d'entrer dans un cœur de toutes parts ouvert, etc.

Skall jag här tala sanning, goda Bertha! så måste jag äfven medgifva, att jag under denna citation omärkligt suckade, ty talaren hade ett oemotståndligt behag i sina lifliga, talande ögon, och jag ville kunnat taga åt mig detta lofvåde öfver *un cœur neuf*. Men, ack! mitt adno samvete framställde genast, och på en gång, Werner, Örnbjelm, Adolf; och ändå, ändå var det mig, som

hade jag aldrig älskat någon, som hade jag blott letat, men aldrig funnit. Men *nu!* — Ack, Bertha! så tänker man för hvar gång, och för hvar gång blir man lika grymt bedragen.

Vi fortsatte ännu en stund ett samtal, hvars talande pauser voro fullkomligt å la Weber, ty allt det ljudande fick deraf ännu mera behag. — Nu ropade man på mig, för att se och admirera en hop lappri från Paris, nere i salonen. Der sladdrades förfärligt, och ibland annat fick jag veta den okändes namn. Det var en ung Grefve Boden (icke just så ung). Han hade varit i cabinetet. Han hade varit attacherad vid flera utrikes missioner. Han hade dessutom rest mycket, dels af smak, dels för sin helsa. Han var rik. Han var mycket qvick. Han var för resten en phantast, en läsvurm, en poet, en phosphorist, en Svedenborgare, en andeskådare, en Saint-Simonist, och Gud vet icke hvad.

Så der ungefär blef resultatet af en 10 å 12 fruntimmers olika berättelser om honom, ty hvar och en visste något. Endast jag hade aldrig hört talas om honom.

Jag var mycket nöjd med Fru O-s proposition att soupera och lägga oss. Jag längtade att få tillsluta mina ögon, för att uti inbildningen få se, hvad de helst behagade, men framför allt icke denna mängd af damer, som sväfvade omkring i den trånga salonen i papillotter och tofflor, och som så otrefligt inpackade sig i de täppta kojerna. Ännu anade jag icke min egen svärdom; men slutligen trädde en tjock fru fram med den underrättelsen, att, fast hon haft sina effecter tillsammans med sina reskamrater i en annan koj, vore dock hennes egen plats egentligen uti min. Jag blef varm om öronen vid denna nyhet, men dolde mitt missnöje under artighetens dräpliga larv och började genast ma-

ka undan mina saker samt försäkrade, det jag sovit mycket hela förmiddagen, att jag i alla fall ämnat sitta uppe. Häraf uppstod nu ett odrägligt complimentskrig, hvaruti jag blef öfvervunnen, och hvaraf följden blef, att min Lotta ändå fick utdraga britsen, och framtvingades kröp till väggen, och jag, tvungen dertill, lade mig på kanten, mer utom än inom sängen. Jag kunde hvarken sofva, tillsluta ögonen eller ens tänka. Värmen blef för hvart ögonblick odrägligare. När allt var tyst steg jag sagta upp och satte mig på en liten tältstol framme vid bordet. Då började tankarne åtminstone att reda sig, och slutligen slumrade jag in, med handen under hufvudet, men vaknade af att svett dropparne runna nedför min panna. Min resklädning var odrägligt varm. Klockan slog 3, och jag hade den mest brinnande lust att komma upp i rena luften, tog således till pretext, för ett par vakna damer, att väcka Lotta, som skulle gifva mig andra och tunnare kläder, och gick trappan upp för re. På däck var allt tyst och stilla, men svalt och hvarligt. Några herrar lågo väl på gungorna och sofvo; de stackars tjenarinnorna lågo på saloustaket, och, som Lotta snusade godt, och jag gerna ville förlänga min vistande i detta himmelrike af ren luft, gick jag sjelf till min coffert, som stod helt nära, öppnade den och började leta, med locket liggande på mitt hufvud. I en hast kände jag, att någon upplyfte locket, för att hålla det, och, då jag såg upp, stod samma bleka, luftiga bild framför mig, som — jag nekar det icke — inbildningen behåller den sömnlösa natten framtrölat. Jag rodnade gruffligt, det kände jag, ty jag minns, att det stack i öronen. Äfven han fick en lifligare blekhet, och vi tego, nu som oftast

Man geht aus Nacht in Sonne,

Man geht aus Graus in Wonne,

Aus Tod in Leben ein

sade han äntligen sagta. — Der nere i salonen var en verklig Orcus. Jag skyndade derföre upp; men aldrig kunde jag ana, att öfver allt detta skräp

”Hon flyger fram, en skön Valhallasyn,
— — — — —

”En bild, framsusande i guld och lågor.”

Här knäppte jag igen min coffert, der jag rysligt omrört. Nu gjorde jag mig färdig att gå; men han tog hastigt min hand, bad mig stadna ett ögonblick och se, huru skön stranden och luften och morgonen och hela naturen var i detta ögonblick af *solens morgonbad*. Han hade rätt! Anblicken var förtjusande. Vi gungade sagta förbi det vördnadsbjudande Hörningsholm, med alla dess minnen. Solen tittade fram i öster med en färg och en glans, som jag trodde mig förr aldrig hafva sett. Jag var förblindad af allt detta nya, utom och inom mig, men teg alltjemnt och gjorde ännu en rörelse för att gå. Sagta höll han i min shawl och sade, lifvad, som det tycktes, af fler' än en känsla: Nej, gå icke, ack, gå icke!

Med låg röst, men med mycken pathos, citerade han ur Schillers *Macht des Weibes*:

*Mächtig seydt ihr, ihr seydt's durch der Gegenwart ruhigen
Zauber, etc.*

Men, när han äntligen kom till slutraderna:

*Wahre Königinn ist nur des Weibes weibliche Schönheit:
Wo sie sich zeige, sie herrscht, herrscht bloss weil sie
sich zeigt —*

då var jag i en verklig fruktan, att han äfven skulle börja Schillers *Würde der Frauen*, och derföre — —

Ack, det tänkte du inte då! — sade Bertha, hjertligt skrattande.

Cousinerna, I,

Allvetande Bertha! — utropade Amalia — Nej, du ha rätt; hans citationsfeber var då ännu någonting för mig både nytt och behagligt, och jag måste medgifva, att jag tyst och med sänkta blickar afhörde honom, men sedan sade jag honom helt enkelt, att jag *tordes icke stunda längre på däck*, och att han mycket lätt kunde finna *hyarföre*. Han släppte genast min shawlsnibb och sade *säg bara, att ni ville stadna!* — Gud vet, hvad min blodsade; men han såg nöjd ut, och jag skyndade ned i den kvinnliga Orcus, ty det är verkligan rätta benämning på dessa sofrum, för den som är van att bo ensam, och ler på sin höjd andra personen i ett luftigt, rymligt rum. Jag hade mycket ondt i hufvudet, och, när min tjocka kojkamrat var uppstigen, och allt i ordning, så jag mig en stund och vaknade först när fartyget stannade stilla, emedan man vid Hall skulle dröja en timma, för att taga in ved. — Pappa kom ned till mig, frågade, huru det stod till, och berättade, att snart vore vi vid mållet af *vår* resa, ty inom några timmar ginge ångfartyget förbi den egendomen vid Mälarens strand, som tillhöll Enke-Grefvinnan Q., pappas cousine, som väntade oss, och som, vid första anblicken af ångfartyget, utsände de en båt, för att hemta oss. Allt detta var visst mycket bra; jag gjorde likväl inom mig några hastiga reflexioner öfver attractiva och repulsiva krafter, der Bertha och den oförlikneliga Tante Q. hade hvar sin roll, men afhörde tyst och stilla, och i en sort tankalummret allt hvad pappa vidare hade att säga om resa, sällskapsressällskap etc. Ur denna vaknade jag dock alldeles, när pappa slutligen sade: *à propos!* — *Vi få sällskap i land i Grefve Boden ämnar sig äfven till Svansjö* — och gick under tiden den lilla trappan uppföre. Och detta sedan var rätt väl, ty jag fruktar, att mitt anlete tör händer förändrade sig lika märkligt, som båda acterna i Gu-

staf Vasa, från fängelserna till Christians lysande hof. Nu blef mitt hufvud bra; men upp på däck kom jag aldrig mer, ty under pappas samtal hade alla andra varit uppe och hoppat i grüset och ätit surmjölk vid Hall. Nu återkommo de; det sorlade förfärligt på däck, och inom ett ögonblick kommo Fru O., hennes döttrar och några andra damer ned till mig, för att, som de sade, få jouera af mitt sällskap, så länge de kunde. Detta bestod nu uti tusende frågor om allt upptänkligt i verlden, som de kunde tro att jag hört, sett eller känt. I Sverige är befolkningen verkligen så liten, att de personer, som höra till den högsta klassen, nästan känna eller åtminstone veta utaf hvarandra, ifrån den ena provinsen till den andra. Derutaf kommer väl detta eviga frågande och rodogörande för och om personer, som så många fordra, och som nästan ensamt utgör mångens tanke- och samtalsämne. Detta fann jag särdeles nu. Man frågade om L., om Fru A., Herr B., Fröken C., Grefve D. etc., och säkerligen hade de ännu många dussin frågor kvar, då pappa ändtligen från trappan ropade mig, bedjande mig skynda med *les adieux*, emedan Grefvinnan Qs. båt syntes styra med fulla segel mot ångfartyget. Hjertat slog, och afskedet till mina inquisitoriska reskamrater gick ej långsamt. Vi skyndade ned i den omtalade båten. Pappa höll mig i en hand, och Grefve Boden i den andra; men redan då tycktes han mig vara föga att lita sig till vid ett dylikt tillfälle, ty han var liten, fin och nätt, alldeles som Herr Schwenke. Mycket själ, men ingen lekamen, just som han.

Resan ifrån Föreningen till det gudomligt vackra Svansjö var högst angenäm, i den härligaste sommarluft och vind. Boden talade mycket och bra om sina

ntrikes och inhemska resor. Att han citerade många vackra saker, kan du väl äfven tänka.

Skall jag höra alla dessa äfven? — frågade Bertha skalkaktigt.

Ja, allt hvad jag deraf minns, — genmälte Amalia — och det är hvarken de Tyska, Franska, Engelska eller Italienska stropherna, utan en äkta Svensk, som du icke skall förakta. Boden talade mycket om vårt kärre Trollhättan, derifrån han just nu kom. Det var väl icke så vackert att höra honom berätta, huru han *darrade*, de fallet till denna Gullö, som du och jag, och många tusende med oss, aldrig trodde någon människovarelse skulle beträda; men jag glömde snart berättarens *terreur panique*, för hans lifliga, originella reflexioner om allt och äfven om de känslor, som intogo honom, just när han vandrade på Gullö och tänkte sig möjligheten af den fragila bryggans söndersplittring mot klippor. Sedan han berättat mycket om Trollhättan och dess utvarande skick, citerade han äfven de fyra rader, som Biskop Tegnér tecknat i den gamla fyrkantiga boken och hvilka, om jag minns rätt, lyda så här:

Vildt Göta rusade från fjellen,
Och trollet från sitt Gullö röt;
Men snillet kom, och sprängd stod hällen,
Med skeppet i sitt sköt.

Han citerade äfven en känslfull mamsells reflexioner i samma kok, men i olika genre. Hennes poesi hade dock ej den egenskapen, som vår härliga Biskops, att genast stadna i minnet, churu underbar den var. Jag minns blott början:

O, vilda tafsla af en brusande natur,
En blandning mellan moll och dur!

Och, efter denna godbit, lofvar jag dig nu att aldrig mer anföra någon af Bodens citationer, utan endast anmärka, när de egde rum, i tid och otid.

Jag såg med en verklig förnöjelse, huru mycket han roade pappa, och kände under hela vägen ett stiggande behag i hans sällskap, tills — skall jag bekänna dig den ovärdiga barnsliga sanningen? — tills vid bryggan, då vi skulle landa vid Svansjö, pappa, som först steg ur båten, räckte mig handen, och sedan honom! Och han den antog! Som en blix flög den tanken förbi de andra: *hvilken man!* Men han sade snart något, som alldeles förtog detta intryck.

Du skall dock ej hålla rätt hårdt i det fingret — sade Bertha högst skalkaktigt.

Bry dig icke derom! — svarade Amalia — Det staccars fingret går snart af stapeln, ut i fria sjön, till de andra. Men nu kom jag utaf mig i berättelsen.

Bertha påminde henne, att de ännu stodo på bryggan vid Svansjö, och Amalia fortfor:

Ja, der var hvarken tid att tala eller tänka, ty på den breda sandvägen, som förde från slottet ned till stranden, sågo vi redan ett talrikt sällskap skynda oss till möte. Främst, förd af en gammal pudrad herre, kom min Tante, Grefvinnan. Hennes helsning på min far var *högst amical*, som han sedan alltid brukar uttrycka sig, när han talar om vår ankomst till Svansjö. Mig klappade, kysste och mönstrade hon. Jag ideligen neg och famlade efter hennes magra, men silkesfina hand samt sade några obetydliga monosyllabes. Hon presenterade mig som hastigast för sällskapet, och sedan kom touren till Boden. Jag hörde icke, huru hon välkomnade denna sin *neveu* från ett annat håll i hennes oändliga släkt; ty nu var jag annammad af en stor, väl friserad fröken, som frågade mig om resan, om sjö-

sjukan, om Vestergylln och allt, hvad hon i sin Uppländska inbilskhet trodde mig kunna reta. Det var Fröken E., beskedlig menniska, inskränkt till tankar och förstånd, men med god sällskapsvana och ton, för resten *dame d'honneur* och äfven litet slägt på ett treffligt håll till denna människoslägtets, eller, rättare sagt, denna den Svenska gamla adelns gemensamma Tantevärdinnan. Vi gingo snart upp. Jag hörde under vägen huru det skämtades ibland de yngre i ord och ordalag som, ehuru Svenska, jag knappt förstod, och fann genast, att dessa människor måste varit länge tillsammans och haft roligt, och jag således skulle blifva ganska udda, om icke — — men längre hann jag visst icke tänka den gången, ty nu voro vi *à costi*, och Fröken E. förde mig till mitt rum, hvilket *till en början* riktigt förtjusade mig. Det hade icke förmåga att squallra om huru ledsamma de sista stunder, jag der tillbringade skulle blifva. På Svansjö var förträffligt byggt. Huset är väl i äldre stil, men allt så smakfullt, pryddt och ståtligt. De många gästerna, som denna och nästan alla somrar voro samlade der, hade intagit de flesta gästrummen, och af dem, som funnos kvar, förmäddar jag min Tante icke tyckte något vara passande för mig, utan fick jag min boning i ett litet rum, inantill den vanliga matsalen, hvilket om vintern begagnades till min Tante's *orangeri de poche*, eller för att hafva blommande vexter sig så nära som möjligt. Det var försedd med tvänne höga fenster, som gingo ned till golvet, och som öppnades utåt trädgården, till hvilket man kom, endast man nedsteg en tre à fyra breda trappsteg. Här ajusterade jag mig något, och jag kände en verklig tacksamhet för Fröken E., när hon kom och afhämtade mig, ty jag ryste för att ensam inträda i detta stora, okända sällskap. Alla voro nu samlade i en stor

salon och serverades som bäst med thé, saft etc. Tante Q. ropade mig genast till sig; talade litet om vanliga saker och blandade en treljedel Franska i hvar mening. Sedan förde hon mig bort till en ring af ungdom, för att hennes *nièce Amelie* skulle få göra *connaissance* med den yngre delen af *societé'en*. Der hade förut varit mycket gladt och högljuddt; nu blef det tyst. Herrarne stego upp och spatserade på golvet, flickorna broderade och gjorde då och då en fråga till mig, egentligen för att få en pretext att münstra mig från hufvud till fötter. Jag hade en högst pinsam känsla, som icke litet ökades, då Tante ropade mig tvärs öfver golvet, för att presentera mig för en nu inkommen annan Tante, och ännu en Tante, som raknat maskerna på sin knytnäring, när jag inkom, och två eller tre gamla herrar, som jag skulle kalla *oncle*, och som känt mamma, moster, mormor och hela släkten, i tre generationer. Jag var så dum, kunde icke svara på någonting, och imellan allt detta letade jag förgäflves efter någon, som icke fanns i rummet. Ändtligen kom denne någon, men i en högst frappant och besynnerlig *costumc*, som jag genast fruktade skulle väcka ett allmänt åtlöje. *Mais point du tout!* Menniskorna voro *connaisseurs* och hade studerat mode-journalerna bättre än jag, och jag såg, till min stora fröjd, att både han, hans klädsel och sätt att adressera sig till hvar och en vunno stort bifall. Snart var jag åter i denna förstämnda ring, der jag icke visste, hvad jag skulle göra eller säga, och blef för hvart ögonblick ondare på mig sjelf för denna fäniga blyghet. Boden *converserade* med herrarne; men slutligen, och uppriktigt sagdt, *ändtligen* kom han bort till oss, gåsungar ur olika kullar, och, efter några ord till Fröknarna G., hvilka han kände, tog han plats bakom mig och frågade mig halfhögt, men på flytande Italien-

ska, huru jag mädde efter resan m. m. Af fruktan, att man skulle tro mig villja lysa med något så ömkeligt, som att kunna tala ett språk, hvilket man lärt och öfvat, vågade jag icke svara på annat än Svenska — och den fina, den allting begripande, Boden tycktes äfven gilla detta. Med en blomma och ett par grässtrå, som han lekte med, lade han genast och oförmärkt La Valhière's devise: *l'humble violette, qui se cache sous l'herbe*. Jag blef modigare, och aftonen blef vida bättre än den lofvat; men jag tröttar nu ditt tålmod med alla detaljer om början af mitt vistande på Svansjö. Kunde jag bara med ett par ord få dig att se, likasom i en kosmorama, huru allt var, skulle jag gerna gifva till en bit af detta lilla, ännu litet i klämma sittande finger; men det är omöjligt, derföre haf tålmod!

ÅTTONDE CAPITLET.

*Ty mannens mod är qinnan kärlek,
Det starka är det sköna värdt.*

TEGNÉR.

Lifvet på Svansjö — fortfor Amalia — var högst muntert, nästan som vid en brunn. Förmiddagen promenades ivagn, till häst eller fot. Eftermiddagarna gjordes *charades en action*, musik, lekar, lecture etc. Jag var nu temligen initierad i deras tekniska språk och icke särdeles främmande för någon. Alla voro vänliga och artiga mot mig, och, sedan jag och de andra flickorna jemnfört våra Göteborgs- och Stockholms-moder, blefvoviganska goda vänner. De unga herrarne voro heller icke af sten. De tycktes vara nöjda nog med denna lilla tillökning i flickpersonalen, och med Boden! Han

vek sällan från det district, der jag fanns, och med tusende små omärkliga ord, häntydingar och citationer gaf han mig sitt bifall och sin stigande känsla tillkänna. Jag förblef i ett *statu quo*, för att begagna de få Latinska ord, jag lärde af den goda Werner. Jag roade mig åt allt hvad som omgaf mig, och framför allt af Boden; men stundom framsmög sig dock den der samma lilla otankan, som vid båtens landning, och jag uppväcktes dertill som oftast, när jag såg hans qvinnlighet, om jag så skall säga, i allt hvad som hör till *mannens* eller *ynglings* förlitande på egen kraft och styrka. Skulle man rida, så tog han alltid den sedigaste och lugnaste häst han kunde få. Åka baklänges eller på kuskstället eller på wurst eller på andra dylika courtiseursplatser, det kunde han icke för sin svaga helsa. Skulle man ro, så hoppade han i båten och tog plats, alldeles som vi andra flickor, och lät de öfriga unga herrarne dela mellan sig mödan af att skjuta från land, ro, styra, ösa båten m. m. Med ett ord, hans goda hjerta, hans lifliga själ, hans idéer och hans vackra ögon voro mig fullkomligt till nöjes; men hans veklighet och, snart sagdt, pjunkighet pinade mig oerhördt.

Släpp fingret nu! — sade Bertha — Nu är det hög tid.

Strax; — svarade Amalia — men litet måste du vänta. Tiden och tidsfördrifven voro som jag sagt, och personalen hvarken ökades, eller minkades de första fjorton dagarna. Nu kom en Söndag. Tante Q., noga följande alla möjlige ceremonier, så väl religiösa, som världsliga, hade fastställt den ordning, att man på slaget klockan 12 skulle alla Söndagar samlas i salonen, der Tante sjelf föreläste oss en predikan af Lehnberg. Detta iaktogs äfven nu, och jag hade min plats i ett fönster. Redan vid början af läsningen såg jag, huru en

främmande herre med moustacher red in på gården, hoppade utaf vid den så kallade herr-flygeln, dit han genast sprang in, efter en hastig klappning på sin vackra, varma häst. Sedan kom en åkande betjent, som bar in sabel, schatull, kappsäck och diverse annat, allt i samma flygel. Detta såg jag; men till mitt beröm bör jag säga, att jag alls inte tänkte derpå, utan med spänd uppmärksamhet afhörde predikan och kanske i mitt sinne något jemnförde den med en dylik af Hagberg, på samma dag. Efter slutad predikan börjades en liten tvist mellan några, hvem den främmande kunde vara, hvilken jag dock icke afhörde, utan i det stället några sanna och vackra reflexioner af Boden, öfver hvad vi hört läsa. Min toilette gick den dagen litet långsammare än vanligt; ty, när jag inkom i salonen, voro redan alla samlade och klädda. Damerna sutto ståtligt Söndagsparerade, och herrarne, särdeles de yngre, voro groupperade omkring en nykommen ung karl i civila kläder, men för resten lik en krigets gud; lång, smal, med yfvigt, mörkt hår, vacker panna, förnämt böjd näsa, örnblick och en vacker glad mun, med friska, hvita tänder, under stora svarta moustacher. Så hans yttre. Han var i full gång med att berätta om lägret vid * * * *, från hvilket han nu directe kom. Karlarne afhörde honom med uppmärksamhet och tecken till bifall. Boden var dock icke deribland. Han bläddrade i en bok, när jag inkom; styrde snart kostan bort till mig, och, sedan han jemnfört mig med ett porträt af Orleanska Jungfrun, som fanns i den boken han hade i hand, och citerat litet verderöfver, talade han med något satir om den nykomna och hans krigiska ifver samt frågade mig, om jag kom ihog Taddy Crawley*), med hans bivouaquer, frontförän-

*) Person i Flora Macarthy, af Lady Morgan.

dringar, Prinsen Regenten etc. För första gången *låtade* jag endast ingå i hans idéer, skrattade väl litet, men fann dock bra ringa likhet mellan främlingen och denna tråkiga Crawley. Hvem är det? — frågade jag ändtligen Boden. Han höjde på axlarna, höll ett litet tal om sin egen ringa nyfikenhet, men tillade, att han för min skull ville bjuda till att prophetera, och att effecten af detta försök vore: det främlingen är en af de 1000:de lieutenanten, som alla äro lika, om icke till kropp, åtminstone till själ etc.

Jag afhörde honom utan den vanliga lifliga uppmärksamheten och fann något i den främmandes yttre, som icke alldeles harmonierade med hvad Boden tyckte sig se. Vid bordet om middagen satt den nykomna midt emot mig, och af min ena granne fick jag veta, att det var en Lieutenant Carlowitz. Han talade gladt och muntert med sin granne, Hilda G., artigt med Fröken E., och, när jag, som vanligt, ingick i långa discusser med min beständiga granne till venster, den mångkunniga lilla Boden, kände jag i luften, att han noga tog mig i ögnasigte.

Nu blef frågan imellan herrarne om en stor manoeuvre under lägret vid * * * *, hvilken den unga Lieutenanten beskref såsom alldeles *gudaskön*, och han kom ock i verklig ekstas, bara han tänkte derpå. Boden, som af en instinct tagit hela Lieutenanten i aversion och riktigt sökte tillfälle att säga honom något peppradt, frågade med en bra Fransk ton, som jag tyckte mig förr aldrig märkt, om Lieutenant Carlowitz egentligen kunde *analysera* rätta beskaffenheten af detta *oändliga sköna*, detta alldeles *hänryckande* i denna *fogel Phœnix* af alla *militäriska manoeuvrer*. — Jag minns nu icke hans ord; men, att de voro hvassa och litet studerade, det minns jag. Carlowitz svarade raskt, då som alltid:

Jo, det skall jag genast hafva äran förklara, och hvarje Svensk, med hjerta i bröstet, skall fatta min och många fleras förnöjelse, af att se dess försvar utgöras af vackert, ungt, gladt och modigt folk, väl diciplinerade, väl hållna och likasom livvade af en själ, en anda; utgörande ett enda skönt helt. Och dessutom har hvar och en menniska sina förtjusningar, allt efter hennes olika åsigter och bana. Denna omtalade manoeuvre är förmodligen för mig, — tillade han skrattande — hvad d'Arincourt's romaner kunna vara för någon annan, och den vackra utsigten der genom fenstret för en tredje. — Härvid vände jag hastigt om hufvudet, ty just genom detta fenster hade jag oafbrutet sett ut, under hela detta, för mig pinsamma, samtal. För första gången möttes våra blickar, och mången förtret, ja, mången tår hade jag sparat, om det äfven varit den sista. Men ödet ville annorlunda, ty det är beqvämt att få skylla på ödet.

Dagen förflöt utan något särdeles anmärkningsvärdt. Carlowitz var mest sysselsatt med Hilda G., och Bodea talade den eftermiddagen någon gång för döfva öron, ty jag kunde nu icke rätt fatta hans andemeningar i bländ och följde ofta icke med hans tankegångar, hvar före hans citationer ofta kommo som *Mars en carème* för att tala som Tante Q.

Som det var regnigt, spelade herrarne rams eller kille. Vi damer, med vår aldrig svikande lilla skyddsande, roade oss att bläddra igenom Grefve Mörners carnivalscener och fingo många intressanta upplustelser och upplysningar af den lilla allvetande Boden. Andra förmiddagen skulle vi rida. Hästarne leddes upp. Hvar och en fick sin, och Carlowitz svängde sig, lätt som en vind, upp på sin vackra svarta häst. Detta djur, af *eld och lågor*, hade fordrat hvarje annans fulla at-

tention; men Carlowitz tycktes icke bry sig derom, utan skrattade och skämtade med Hilda G., under det att hästen reste sig högt upp i luften, otålig af att vänta på Boden, som aldrig fick sina stegböglar korta nog, och som lät en betjent på hvar sida biträda härmed.

Ändtligen! sade Carlowitz, då allt var färdigt, ändtligen antrådes marchen, dock efter ett litet: Gif akt, att ingen faller utaf! — Det var omöjligt, att icke draga på munnen härvid, ty i samma ögonblick blef den hästen, Boden red, litet rädd för Tante Q-s påfogel, och ryttaren, icke väntande dylika katastropher, hade redan en 45 graders lutning mot jorden; men kom dock upp i sadeln, af lutt förargelse tror jag. Vi redo parvis, en dame och en karl. Jag och min lilla stackars Boden voro bland de främsta, och, när vi kommit ett stycke ut på vägen, brast tygeln i betslet på min häst, hvilket Boden, såsom min cavalier, naturligtvis skulle laga. Jag höll således båda våra hästar, och han arbetade förtvifladt härmed, under det, att de andra sutto väntande, skrattande och skämtande bakom oss. Jag skyndade på honom allt hvad jag kunde, och troligen var det orsaken, att det blef så illa gjordt, ty, bäst vi sedan redo, blir min häst rädd, skyggar åt sidan, remmen springer å nyo, och min häst likaledes i fullt sträck framåt vägen. Jag var gruffligen rädd, hade ingen håll på hästen; men, någorlunda sadelfast, höll jag mig dock kvar och sökte med den ena tygeln göra någon nytta. På detta sätt hade jag nu, inom några sekunder, kommit långt före, äfven dem som redo främst, och var nästan färdig att förlora fattning och balance, då jag i en hast hör en annan häst i skarpt galopp bakom mig, och snart ser en arm, som med verklig mannakraft tog tag i hufvudlaget på min häst och hejdade den genast. Jag var bra glad åt denna oförmödade hjelp och

vilde genast hoppa af hästen, för att biträda vid lagningen, eller jag vet icke, hvarföre. Sitt kvar, nådigaste Fröken! — sade Carlowitz, torkade svetten först ur sin egen panna och sedan af sin häst — Om ett ögonblick skall det bristande vara hjälpt.

Dervid började han sitt bestyr med min häst, betselremmar etc., hållande bridonen af sin egen omkring armen. Jag erbjöd mig att hålla den, åt hvilket han endast smålog, utan att tacka. Under sitt arbete hörde jag honom säga halfhögt för sig sjelf. *Fan i sådana knutar! Förbannade pitcherstickare! Det var lycka, det icke hände honom sjelf, m. m.*

Nu kommo de andra, och alla betygade sin glädje öfver att jag kommit så oskadd ifrån detta äfventyr. Imellertid hade jag och Hilda G. så oförmärkt roquerat med våra *cavalieri servanti*. Boden var litet småflät och dolde detta bäst under sina demonstrationer för sina nya granne. Carlowitz har sedan förtrott mig, att han var otroligt glad öfver denna händelse, som ändtligen makade ur vägen denna lilla *kortkarl*, som han sedan ofta kallade Boden. Men jag måste tala mindre vidlyftigt. Vet du, Bertha, jag kan icke begripa mitt arma hjerta! Det drogs nu ovillkorligt, just af motsatsen till de egenskaper, som i början så mycket intogo mig för den stackars Boden. Detta genialiska, själfulla väsende trodde jag några ögonblick just vara *det*, som mitt hjerta sökte, och *nu* — skyndade detta, mot sin villja, icke allenast *ifrån* den arma Boden, utan äfven *till* hans aldra olikaste motstycke. Carlowitz var glad, rask och liflig, hade ofta nog rätt träffande infällen och merändels *les rieurs* på sin sida; men, utom hvad som hörde till hans tjänst och militäriska kunskaper, tror jag hans själsbildning var ringa nog.

Icke nöjd med våra sedliga lekar om affnarna, före-

slog Carlowitz snart, att hans betjent, som blåste bra clarinette, kunde alternera med Fröken E., som spelade temligen bra forte-piano, i att bestå oss valsmusik; och aldrig, aldrig får jag valsa så som då — i den stora härliga salonen, på det glatta, bonade golfvet — och förd af denna ljungeld i människoskapnad!

Här suckade Amalia, halft skrattande, halft allvarsam, och Bertha sade leende, när Amalia teg alltjemnt: Ja, kära Amalia, att vals och courtise var i full gång, det kan jag nog tro; men huru kom det till frieri?

Frieri! — upprepade Amalia med litet förtrytsamhet — Hvilket ord! Men man har just intet annat; derföre må det så vara, och du skall snart få höra, huru dermed var.

NIONDE CAPITLET.

Der Vater will, ich soll heirathen!
ur Fanchon.

En vacker dag, hvad oförtänt! — fortfor Amalia — En vacker dag kallar pappa mig upp på sitt rum, i stället för att han annars alltid brukade tala med mig i mitt. Med en anande darrning följde jag honom dit. Jag såg genast på pappa, att något var å förde, och kände på förhand, att jag skulle få en ledsam stund. Under gången uppför trapporna hann jag att vexelvis föreställa mig: det Grefve Boden begärt pappas tillåtelse att få vända sig till mig, att pappa nu ville *öfvertala* mig dertill, eller *afråda* mig derifrån, ty till båda delarna tyckte jag han kunde hafva skäl, eller ock: att pappa bara ville banna mig litet för den nykomna Lieutenants artighet mot mig (något, som jag väl visste

pappa icke skulle tycka om, så vida han det bemärkt. Intet af allt detta egde dock egentligen rum, utan fastmer en väl omskakad mixtur af alltsammans. När pappa bad mig sitta ned, började jag åter att darra, och du kan icke tänka, huru pinsamma mina känslor voro när pappa så här ungefär harangerade mig:

Min kära Amalia! Ingen kunde väl få det dumma infallet att tro, det jag alltid skulle få behålla dig hemma hos mig, utan jag har redan förutsett, att du snart vänder din hog från fädernehuset, och dina tankar på ett viktigare kall, eller huru? — Men detta: eller huru? lär väl icke varit meningen att få svar på, ty pappa fortfor genast: En af mina fordna krigskamrater, som sett dig i L., har gjort många inviter hos mig, att jag skulle gifva honom min enda dotter. Han är en bra karl, rik, af börd och stånd; men han är öfver fyrtio år, och jag har blott en gång med ligkillighet hört dig nämna honom; således har jag gjort er båda en stor tjänst, när jag befriat dig från hans begäran och honom från en korg, eller huru?

Men denna gången kom genast ett: Ja, bevars söt Pappa! Han återtog genast: Nej, mitt kära barn! Hinn melen förbjude, det jag någonsin skulle blifva så dåraktig att vilja tvinga eller ens öfvertala dig till en förening, som vore dig emot. Jag säger, som jag väl sagt förr en gång: min magt skall aldrig sträckas till en befallning, men väl till ett förbud, om det skulle behövas.

På dessa sista orden lade han så mycken vikt, att jag genast tänkte på Carlowitz och rodnade starkt.

För att litet med harfoten öfverstryka de sista allvarsamma orden, tillade pappa med minskad ifver. Men det vet jag förut aldrig kan hända, det vi vore af så olika tankar och åsigter, att du skulle älska en per-

son, som jag icke ville agrera till måg. Nej, — fortfor han — det ämnet behöfva vi icke tala om, ty det kommer förmodeligen och troligen, och med Gudshjelp, aldrig i fråga. Lifligheten af hans tal kom mig dock att tro, det han, likasom jag, hade den tappra, ädla, men fattiga och borgerliga, Carlowitz i tankarna. Som jag intet svarade, fortsatte han: Af din tystnad ser jag, att vi äro af samma tanka i den vägen, och skriker således genast till den sak, jag egentligen ville tala med dig om.

Nu stod den stackars lilla Boden tydligt för min tanka.

Din Tante — (här klarnade alla mina gissningar) din Tante, säger jag, är väl den slätkäreste och vänfastaste person jag känner, och, som hon sjelf inga barn har, kan hon med så mycket mera ömhet tänka och handla för sina släktingar och vänner. Hon älskar af hjertat, så väl mig, som dig, och önskar dig således den lyckligaste framtid, som himlen kan gifva dig, och i anledning deraf har hon talat med mig om denna unga Grefve Boden, som är här, och upprigtigt frågat mig, om jag hade något emot, det han af dig sjelf begärde din hand.

Här slocknade äfven den sista gnistan af ett ganska ephemeriskt tycke, och, under det pappa berömde denna sköna krokväg, som Boden tagit, och kallade den loyal och på gammalt ädelt Svenskt manér etc., öfvertänkte jag i hastighet mitt formodligen snart äskade svar.

Nå, mitt barn, hvad säger du härom? Jag vill icke på minsta sätt gifva din tanka eller villja någon ledtråd. Ja, men det har Pappa redan gjort, — svarade jag — i detta beröm öfver att först gå till Tante och så skicka henne till Pappa o. s. v. Alla dessa krokvägar kunde Grefve Boden sparat sig. Han har icke så förblommerat sina afsigter, att jag icke rätt väl vet dem, och han vet äfven, att jag aldrig lyssnat till dem ett enda ögonblick.

Det skall du inte säga, min kära Amalia (återtog pappa litet sträfft), ty tills nu på en vecka tyckte jag att förhållandet mellan er var rätt artigt och vänligt.

Det hoppas jag, det alltid skall blifva, svarade jag småskrattande och i min själ tänkande på den canal, ur hvilken dessa ord härledde sig, hvilken var Fröken E—s ögon och mun, Tante Q—s äfven, och sist min goda Pappas, som hade ett sådant förtroende till den goda Tanten, hvarom mera en annan gång.

Men hvad har du då emot honom, min kära Amalia? frågade pappa. Han är ung, rik, god och förståndig, fast litet entusiast för lecture och musik och dylikt; men det trodde jag icke skulle vara ett fel i dina ögon, fast det var det enda, som jag icke alltid hos honom gillar.

Nu måste jag tillstå, goda Bertha! ett bra fult drag hos mig, fortfor Amalia, ty just *nu*, när det kunde tjena mig till försvar för mitt vägrande, framstode alla Bodens fel med bra hjerta färger; dessa fel, som en längre tid legat fördolda bakom hans många goda sidor. Men *nu* visade de sig alla på en gång, och, i hoppatt pappa ~~hela~~ ärl skulle kunna se genom mina som genom min tante's fyrdubbla ögon, började jag min panegyrique öfver den arma Boden: Han är visst, som Pappa säger, ung, rik, god och temligen förståndig; men aldrig kunde jag tro, att Pappa skulle finna det vara nog af den sednare varan, ty ganska ofta har jag funnit honom högst oförståndig och rätt litet passande till *Man* åt en hustru och *Herre* i ett hus. Hans *lärdom* (om jag så skall kalla hans fullkomliga kännedom och minne af hvarje bok, som blifvit tryckt, sedan Doctor Faust lefde), af hvilken han aldrig gjort annan nytta, än att han alltid vet, hvar det eller det står tryckt, och kan citera en vers eller stroph af någon godkänd författare, som passar för hvarje, äfven den minsta, händelse i lifvet — denna hans *lärdom* har

äfvén gjort honom öfver måttan egenkär. Jag ville väl se honom, om någon dertill competent kullkastade hans lärda domslut; ty, fast jag det icke förstår, kan jag väl tro, att hans mening icke alltid kan vara ofelbar. Denna hans egenkärlek gör honom äfvén inbilsk och egen samt föga tåld af andra karlar — här såg pappa sträng och litet ond ut; men jag skyndade mig att fortfara — och dessutom kunna hvarken dessa eller hvad fruntimmer som helst fördraga hans klemighet, kinkighet och obeslutsamhet, i allt som hör till livvets prosa, och hvilket jag är öfvertygad att hans ekonomi får vidkännas (här såg pappa fundersam ut), ty när har man väl sett, att ett hus är i ordning, eller en egendom väl skött, der herrn sjelf icke törs gå öfver gården utan galocher, munkläde och vantar, der hans röst icke hörs på 10 alnars afstånd, der han sitter inne i sitt bibliothek och studerar poesi eller genombläddrar Thaers och flera hushållsböcker, för att sedan göra sådana ekonomiska försök, som aldrig lyckas, och som sjelf dessutom aldrig kan få mera respect af sina underhafvande än hvilket fruntimmer som helst?

Här steg pappa upp och tillade häftigt: Emedan han icke kan piska upp sin betjent, svära, rida ihjäl hästar, ropa och skrika, så att det kunde höras tvärs öfver Mälaren, och ensam draga en vagn, full med åtta kacklande damer.

Något sagtomdigare och lugnare tillade han:

Du skall akta dig att vara elak, Amalia. Om Boden icke anstår dig, så bör du derföre icke lasta honom. Det kläder illa en flicka, och då kan jag falla på den tankan, att, när du ser fel, flera än som finnas, du äfvén kan se förtjenster, der inga finnas.

Det har jag visst icke gjort, min goda Pappa! svarade jag, kanske något menlöst; men på samma gång som

jag afslår Bodens tillbud, måste jag väl *till Pappa* säga orsaken, för att Pappa icke skall kalla detta mitt afslag för caprice. Nu slog klockan. Man hade blott en quart till middagen, och pappa sade således:

Vi hinna nu icke tala mera i detta ämne, och dessutom var icke min mening annat än gifva dig betänketid. Gå nu ned och kläd dig; men kom ihog, att många flickor kasta så länge bort kornen, tills bara agnarne äro kvar, och dessa skola aldrig få min Amalia, med mitt samtycke. Jag lät icke be mig tvänne gånger, utan skyndade ned i mitt rum. När jag passerade matsalen, var min Tante der, och, slug som gumman är, såg hon nog af min lifliga färg, att något allvarsamt ämne varit å bane mellan mig och pappa, hos hvilken hon lätt lurat ut att jag varit.

TIONDE CAPITLET.

Elle exerce, malgré ses défauts, un grand empire sur ceux qui l'entourent. Il y a, dans ses manières, une dignité qui en impose et fait mettre beaucoup de prix à ses moindres expressions de confiance et de familiarité; — — — — — mais pour peu qu'on pénétre jusqu'au fond de son ame, on y trouve je ne sais quoi d'aride qui repousse le cocur le plus disposé à s'attacher.

MADAME DE STAËL HOLSTEIN.

Efter jag nu kom att nämna denna oförlikneliga Tante, — fortfor Amalia — så måste jag säga något om detta ideal för alla Tanter, detta original, hvaraf jag väl sett svaga copior, men troligen aldrig får se maken. Hennes

lefnadshistoria vet jag ungefär på samma sätt, som när man får alla bitarna till en söndersågad tafla, med förbehåll att sammansätta dem sjelf: de grannaste bitarna fick jag af henne sjelf, de dernäst af pappa, de obetydliga af Fröken E. och de få beskuggade af hennes vänner, Tante A. och Tante B. och Tante C. Att hon varit en skönhet i sin ungdom, såg man af portraiter, stora och små, runda och fyrkantiga, än i hofdrägt, än *en bergère*, som hängde öfver allt på Svansjö; men, att det varit af dessa skönheter, som hvarken väcka häftiga passioner eller afund, det såg man äfven, af den höga, stela hållningen, den bakåt sluttande pannan, den oblidkeliga blicken, något spetsiga näsan, tätt ihopslutna munnen, de tunna läpparna och den lindrige hakpåsen. Sin första ungdom hade hon tillbringat på detta samma Svansjö, vid dessa *Mälarens förnäma stränder*; alltid under uppsigt af en den tiden outhärlig gammal Fransysk *gouvernante*, som valde och mästrade henne beständigt, och särdeles när hennes föräldrar gjorde sina resor till Stockholm eller uppvaktningar vid hofvet. Under denna tid gjordes hennes education, hvilken först och sist bestod uti det Franska språkets fullkomliga *vetande* eller snarare det Svenska språkets *utrotande*, samt en mängd handarbetens förfärdigande, hvarom ännu otaliga tapeter, mattor, pallar och eldskärmar vittnade. Af den Stockholmska världen visste hon ingenting, förrän hon, lik en ny komet, skulle uppträda på dess horisont. Detta första inträde i stora världen hörde jag henne sjelf beskrifva. Hon hade derpå beredt sig hela sin uppvoxande tid, och nu kom hon på en gång till hufvudstad och hof, ty dagen efter sin ankomst till Stockholm skulle hon för hela hofvet presenteras. Hon berättade oss en dag, huru det gick till: huru hon fastade hela dagen, för att kunna blifva nog åtsnörd, huru hon kläddes tidigt på förmid-

dagen, först af en hårfriseur och sedan af en fru, båda Fransoser; huru hon under tiden förmanades att jemnt blunda, för att blifva klarögd till aftonen. Vidare, huru hon var utstyrd i en alnshög, pudrad resning på hufvudet, utsirad med plumer, blommor och perlor; huru hon hade 1000 daler silfvermynt hängande i hvert öra, och två å tre gånger så mycket om halsen, i jouveler, förstås; hur' hon sminkades och försågs med en *baiser-moi* vid munnen och en *regarde-moi* på näsan (eller — jag minns icke, hvar *moucherna* sutto), huru hon var så snörd, att hon hvarken kunde andas eller luta sig. För resten bar hon en klädning af *peau de soy*, garnerad med *gaze d'Italie*, silkesstrumpor med couleurta kilar, *engageantes*, *flor* och *fransar*, men intet tecken till en shawl eller boa, eller någon dylik *contenance* att nappa på, men väl pocher att hvila armarna på, och i dessa ett helt magasin af förnödenheter: ett etui, en luktpåse, en svampdosa, fuktad med *caud'Espagne*; knappålar, quarterslånga hårnålar etc. När hon äntligen kom ansigte mot ansigte med dåvarande Drottningen, Sophia Magdalena, skulle hon, enligt den tidens bruk, falla ned och komma upp igen, just som den lilla Cornus i asken, hvilken jag har qvar sedan leksakstiden, och detta var en *manoeuvr*e, som hon exerceerat för sin *gouvernante* öfver år och dag, under jemna påminnelser, att, om hon *au grand jour* fölle på näsan, vore det en familjeskamsom *aldrig* kunde utplånas. Hon berättade, att denna nigning riktigt lyckades, till hela familjens och dess vänners stora lycka och glädje. Hon berättade äfven, huru Drottningen frågade henne: *si elle était bien charmée de ce qu'elle eut vu de la capitale*, och att hon svarade, *sans hesiter: qu'elle l'était certainement, surtout dans ce moment heureux et tant désiré* — huru Konungen frågade nästan detsamma, men huru hon då svarade något helt

annat. Sedan blef hon genast hof-fröken, men icke för att få ett stycke bröd och således bli lössläppt till mål för förtal och illvillja, utan under sin höggrefliga frumors ständiga uppsigt. Detta varade icke länge, ty, när året var slut, hade hon bortgifvit sju korgar och ett hjerta. Denna åttonde var dåvarande Öfverste-Kammarherren, sedan Excellensen, Grefve Q. Och nu beskref hon sitt bröllopp, som firades på slottet; huru hon hela dagen förut tecknade sitt namn under det ena papperet efter det andra, som hon då icke mycket visste *hvarföre*, men som hon sedan tog en förträfflig reda på; vidare, huru hon stod, behängd med alla Drottningens, alla sin moders och alla sina egna jouveler, i ett par timmar för att visa sig. Huru hon öppnade balen med H. Majestät sjelf i en sackeldans, och sedan menuet med Hertig Carl och Hertig Fredrik. Slutligen fördes hon till sitt hus på Drottninggatan. Här var hela det unga parets släkt samlad. Hon fick nu sin *trousseau*, Brudriddaren sitt strumpband. Morgongåfva, gratulationer och calaser kommo sedan, och kort derefter hennes utnämning till *Dame du palais* hos Drottningen. Denna post skötte hon med outtröttlig ifver, och utan att af någon kunna förebrås ett fel eller en försummelse. Hon var vid hofvet ingens vän, ingens favorit och ingens fiende. Nu kom den rysliga 16 Mars: hon var äfven på masqueraden, och sade sig aldrig kunna glömma dessa förfärliga ord: *Fermez les portes! Ah, je suis blessé!* Nästan utan sans kom hon hem, fick näsblod och spasmer, luktade på eau de luce och lät göra *une saignée*, men var icke förthy andra morgonen uppe hos Drottningen och erbjöd all den ceremoniela tröst, hon kunde gifva. Tystheten och tomheten i Stockholm efter denna tragiska scene var ganska interessant att höra henne beskrifva, samt sedan huru olika det nya hofvet blef. Den Badiska Princessan tyckte hon i bör-

jan icke om; men hon vann mycket allas approbation sedan hon blef mer allvarsam och bortlade sitt lekande och hoppande. (Arma Fredrika!) Om Konungen talade hon icke gerna, och, då hon slutade sin bana, och ett nytt höll med nya seder, nya ordningar, uppkom, förstod sig Tanter Q. icke derpå, utan drog sig från alltsammans, helst hon nu äfven var enka. Om sin man talade hon alltid med yttersta vördnad och lugn tillgifvenhet. Gifmild och välgörande, fast med någon liten ostentation, är hon äfven, och man visste ej hvarföre; men hennes villja och små idéer blefvo ändå alltid deras lag, som befunno sig omkring henne.

Ja; men, min goda Amalia, — inföll Bertha — oaktadt du späokat din beskrifning med ett och annat späckfullt ord, tycker jag, att hennes vandel på det sättet varit bra klanderfri, hennes ålderdom ganska vördnadsvärd och kan jag blott förundra mig öfver det misshag, som dock tyckes väckt hos dig.

Ack, min goda Bertha, — svarade Amalia — det sköte icke ej förundrat dig, om du sjelf sett henne. Duskulle, i så kasom jag, ej kunnat fördraga denna Phariseiska stolthet, öfver att aldrig försummat någon religionsceremonie, för hvilket verldsligt ändamål som helst, denna vigthet på yttre former och köld i hjertat, — detta eviga stolande på sin egen obepröfvade dygd, detta jag, som hon dock alltid satte främst, denna rysliga gamla feodal-högfärd, för hvilken rang, hörd, anor, familj, gammal familj, stammoder och anherre äro heliga ord, detta beständiga återkommande till Gustaf III:des hof, dessa beständiga jernförelser, mellan hvad som då sades, gjordes, brukades, och nutiden, och alltid till den sednares nachdel, detta eviga inblandande i andra angelägenheter, hvartill en god portion nyfikenhet — troligen hennes enda svaghet, som hon kanske medgat

inom sig — var en stor orsak, och sedan hennes brinnande hog att gifta bort alla unga flickor, såsom det enda medlet i hennes tanka att bevara dem ifrån oförsigtigheter, lättsinnighet, fåfänga och coquetterie, denna ensidiga smak för det oldt-Fransyska, och denna eviga inblandning af Fransyska glesor och ordspråk i hvart enda ord, som utgick från hennes mun, och slutligen denna noggrannhet i allt hvad som hör till etiquette, gamla vanor, eller rörde hennes egna en gång fattade idéer.

Ja; men, goda Amalia! det tyckte jag ni hade ej mycket ondt utaf, ni som så roade er och lekte, inföll Bertha.

Så tycker du, sade Amalia; men du skulle sett, huru förtretligt det var, att, rätt som man hade en sysselsättning, på hennes minsta vink företaga något annat; rätt som man var på ett ställe, prompt begifva sig till ett annat och, när det ofta var som aldra roligast, gå att kläda sig, när klockan ringde dertill, äfven om man icke behöfde fjerdedelen af den dertill bestämda tiden. Något, som äfven plågade mig, var Tantens och alla hennes smickrars ifver att på henne tillämpa detta Fru Lenngrens ideal för alla gummor: *se, hon kommer, leende och from, etc.*, ty det var icke den ringaste likhet; men sjelfva murarne på Svansjö upprepade det, så ofta var det sagdt och omsagdt af alla de gäster, som beständigt höllo till på detta vackra Svansjö, der Tanten bott, allt sedan hon blef enka, antagit den ens sällskapsfröken efter den andra, gift bort dem, doterat dem och beständigt omgifvit sig med ett litet hof, dels af slägtingar, dels af gamla bekanta och deras barn; dock, allt skulle vara af börd och familj, det förstås.

Men, bästa Amalia! sade Bertha, huru den plebeiska Carlowitz kunde ha trängt sig in i denna högadeliga samling, det begriper jag icke.

Cousinerna, I,

Jo, se här orsaken dertill: hans fader var redan i ad-
 Excellencens tid kallad till kyrkoherde i församlingen
 der Svansjö hade jus patronatus. Herr Prosten var af
 Polsk eller Liefländsk extraction och familj — märk det
 no, fast icke introducerad här i Sverige — och en stor
 vän och admirateur af den nådiga Grefvinnan, hvaraf kom
 att denna sednare stod fadder till hans yngsta son, bar
 honom sjelf till dopet, gaf honom en stor silfverpokal
 i faddergåfva, nyårgåfvor alla år, betalade för honom
 vid akademien, samt gaf honom hela hans equipering
 uniform, häst och allt, när han blef cornette vid
 dragener. Som barn hade han varit hennes *enfant gâté*
 ofta tillbringat hela veckor på Svansjö och der fått lä-
 sa och skriva för Tante sjelf. Deraf kom, att hon all-
 tid kallade honom blott och bart: *Herman*, och att han
 hade frihet att komma och resa, när han behagade. Ett rum
 kallades alltid hans, och han hade en liten uppsigt öf-
 ver stallbetjeningen samt skötseln af Tantes statshästar.
 Deraf kom förmodligen Pappas utlåtelse om att utdela aga-
 ty Carlowitz hade flera gånger sagt till en stallpojke att icke
 ke rida i fullt sträck från och till vattnet, och, då pojken
 icke förthy gjorde det och muhlade litet om att icke stå
 under Lieutenantens befäl, fick han troligen ett par örfilar
 eller ett par rapp af hans chambrière, och allt detta kunde
 de mycket väl hänt pappa sjelf; men, som han icke
 tyckte om Carlowitz, emedan denne tyckte om mig, gjorde
 de ock denne ingenting bra.

Mot Tante var Carlowitz ytterst förekommande och
 artig, och det med mycket skäl. Stolt och nära öf-
 böjlig för nästan alla andra, gick och sprang han vid
 hennes minsta vink. Hon älskade honom ock som eget
 barn, och jag tror, hon skulle uppoffrat bra mycket för
 honom, utom sin cardinal-fördom, hvilken skrek högt
 mot blotta tankan, att Carlowitz skulle ingå på minsta

sätt i hennes familj, med hvad gifte som helst, ja äfven om han en gång i framtiden kunnat blifva af den nya adeln, på hvilken hon icke satte det ringaste värde, utan säger visst som la vieille Comtesse de l'ancien regime: Mais ne dites donc pas "nouvelle noblesse", Vicomte! Ce, sont des mots vides de sens. Men jag måste återgå till denna dagen, en af de händelserikaste i min lefnad.

ELFTE CAPITLET.

*I ilden prøves guld så röd,
Mands mod og kraft i nød.*

RAHBECK.

Carlowitz satt hela middagen stum och tyst framför mig, med en viss sorglig uppsyn, som jag förr aldrig sett, ty han var alltid glad och munter, och detta vemod i hans blickar sade mig mera än alla hans ord förut. Min eviga lilla granne pratade och citerade mera än vanligt, och jag hörde mindre än vanligt derpå. Från ena bordsändan betraktade mig min far med allvarsamma, begrundande blickar, som han icke brydde sig om att bortvända, när jag då och då med ett hastigt ögonkast förvissade mig om, att de allt jemnt voro riktade på mig. Från andra ändan af bordet sneglade min Tante fint och förstulet på allt hvad som föregick, och jag hade slutligen intet annat parti att taga, än att genomskåda den redan för väl bekanta gips-groupen af några passagerare ur Olympen, som hvar dag utgjorde *plat de ménage* på det zirliga bordet.

Strax efter kaffe't lockade min Tante in mig i sitt cabinet, började der med allahanda olikartade preludier och låtsade slutligen att likasom af hazard komma på capitlet om Boden. Men mig lurade hon icke, ty jag

hade sett, att pappa med en ruskning på hufvudet och betänksam mine besvarat en hennes tysta fråga. Hon låtsade dock alls icke veta något om min negativa smak, utan talade i en ton, lika som hon varit öfvertygad, att jag aldrig kunde hafva eller få bättre ögon att se med, än hennes egna, och tyckte sig för resten med sin "*Romarevilljas magt*" kunna utpeka den väg, som hon föresatt sig jag skulle gå. Hon talade utan ringaste uppehåll, för att icke gifva mig tid till något svar eller inkast, och slutade detta rhetoriska mästerverk med att "*assurera*" mig, att hon kunde "*garantera*" mig, det Grefve Boden om ett par år blefve Hofmarskalk, och hon utbad sig som en *grace* vårt bröllopps firande på Svansjö, efter jag lägen moder hade, samt bad oss alltid vara välkomna, att hvarje år *passera une saison* eller åtminstone *une quinzaine* derstädes. Härvid steg hon upp och förde mig genast ut i salonen. Jag ryste, följde och teg, ty ute ibland människorna var icke passande att svara henne. Som det var postdag, och flere af sällskapet derföre voro hvar hos sig, begagnade jag tillfället att äfven innesluta mig i mitt rum, för att litet i ro öfvertänka dagens händelser och ordna mina föresatser. Boden var i salonen, när jag gick derifrån, och förmodligen hade min Tant öfvertygat honom om sina persvasionsgåfvors allmagnäthet, bäst som jag satt i min soffa, med handen under hufvudet, kastade jag ögonen ut åt trädgården och fick då se den stackars Boden, som promenerade utanför mina fönster med en blick och mine, så förnöjd och belåsten, att det gjorde mig ondt in i själen, och i handen en blomsterbouquet, så stor nästan som han sjelf, och hvilken han presenterade mig, förmodligen öfvertygad, att jag skulle öppna fönstret för detta galanterie. Men af en ovillkorlig känsla drog jag mig undan och såg honom sedan länge gå fram och åter, tills äntligen ett

par droppar regn föranlät honom att i kort galopp skyn-
da under tak.

Snart förlorade jag mig åter bland hvimlet af mina tankar, återtagande min förra plats och ställning. Åskan började bullra häftigt nog, regnet störtade ned ur det svarta molnet; men allt detta störde mig föga, tills slutligen en blix slog mig i ögonen, och jag hastigt såg upp och såg honom, hvars bild spelade en temligen liffig roll i mina tankar. Utan att alls fråga efter regn eller oväder, stod Carlowitz tyst och med ryggen stödd mot ett träd, några alnar från fenstret. Hans blick var mörk, allvarlig och orubbligt fäst på mig.

Du drog dig nu icke undan? — sade Bertha med ett något litet satiriskt leende.

Du gör mig orätt, svarade Amalia allvarsamt, jag framdrog hastigt de gröna taftsgardinerna, som hängde för fenstren.

Och såg förmodligen icke bakom dem? — frågade Bertha skämtande.

Amalia rodnade som en ros och fortfor: Åskan tilltog nu betydligt, så att blix och knall följde hvarandra helt nära, och alla fenster häftigt dallrade. Af en viss liten hemskhet intagen, gick jag nu hastigt genom den stora mörka matsalen, der blixterne korsade hvarandra från alla fenster, och skyndade upp i salonen. Här mötte mig en tragi-komisk scene: Nästan alla voro der samlade. Alla voro mer eller mindre sysselsatta af den förfärliga åskan. De förnuftiga talade om dess verkningar och kraft. De snusförnuftiga sutto med klockan i hand och räknade secunderna mellan blix och knall. Några af damerna gifvo till små anskri, medan andra predikade om Stoiskt mod. Boden gick blek fram och åter på golvet med stora svett droppar i pannan, som han borttor- kade med en stor gul silkesshawl, försäkrande, att han

af åska fick den horriblaste *tic douloureux*, kände elektriska stötar i fingerspetsarna m. m., men citerade ändå mellan knallarna något långt och vackert öfver åskan af Byron eller Thomas Moore, dock med så äkta ren Engelsk accent, att ingen förstod ett ord. Carlowitz stod mörk och tankfull i ett fenster, stirrande ut åt den hemiska himmelen och naturen.

Nu syntes en tredubbel förfärlig blix, och i samma ögonblick kom knallen, starkare än någonsin. Hvar och en blef stum, och just under denna allmänna tystnad ropade par Carlowitz, som allt jemnt stått vid fenstret, med en dröfvad röst: Barmbertige Gud! — och störtar ur rummet. Alla skyndade nu till det fenster, han lemnat, för att på en gång få veta orsaken till hans bestörtning, utrop och flykt. Derom blef man då genast underrättad, ty från en stor by, tvärs öfver viken, syntes lågan af en häftig vådeld stiga högt upp emot horisonten. Årblicken var förskräcklig. Ack, mina arma underhafvande ropade min Tante och hade just ämnat draga på klocksträngen för att skicka *domestiquerna* befallning, då vi sågo Carlowitz störta ut ur den flygel, dessa bebodde och efter honom flera betjenter och andra karlar med sprutor, slangor m. m. Carlowitz sjelf sprang ned till stallarna, och inom ett par minuter såg man honom fullt sporrsträck taga vägen åt den sidan, der elden syntes, utan kapp, oakadt det haglade, så att flera fenster rutor sprungo ut, och regnet dessimellan nedkom i verkliga störtskyar.

Nu tycker jag om min raska Herman, — sade min tante — och, goda Bertha! skall jag vara upprigtig, så måste jag bekänna, att hon talade ur botten af min uppörda själ. I detta ögonblick kände jag ett djupt förakt för allt godt, som endast består i teorier och sentenser, och för hvarje *karl*, som icke äfven är en *man*.

Ja, kära Bertha! fritt tillstår jag, att alla de granna saker, Carlowitz sagt mig, all den tillgifvenhet för mig, som jag så ofta sett framlysa vid alla de tillfällen, då hans glada lifliga lynne och hans vackra yta så fördelaktigt framstätt, icke gjort hälften så mycken verkan på mitt hjerta som detta prof af manlig kraft, beslutsamhet, sjelfförsakelse och ett godt medlidsamt hjerta; och jag kände, att jag i detta ögonblick varit både lycklig och stolt, om jag äfven kunnat säga: *Min Herman!* Ståndsförmåner, adelskap och äror — allt detta tycktes mig nu så tomt som en såpblåddra, så smått, så utan allt värde, och jag gjorde hastigt en ed inom mig, visst icke att tillhöra Carlowitz, men att låta min far helt och hållet besluta derom, så vida det någonsin komme i fråga; likväl någonting, som jag började betvifla, ty mina aningar sade mig, att min Tante kanske redan på ett behändigt sätt låtit Carlowitz förstå, att jag icke mer vore fri, ty så föreföllo mig hans mörka blickar och ovanliga allvarsamhet.

Elden fortfor ännu, men sagtade sig dock efter den tid, vi kunde uträkna att Carlowitz och folket med eldsläckningsmedlen hunnit dit. Imellertid slutade åska, storm och regn, och inom en liten stund var vädret så härligt och ljust, som det alltid blir efter sommarregn, hvilket följt på en längre torka. Vägarne blefvo snart alldeles torra, ty det strida regnet hade utskurit små rännilar här och der, der vattnet samlat sig och börtrunnit. Aftonen var ovanligt skön, och jag kände en liflig glädje, då någon proponerade, att vi yngre skulle spatsera åt den sidan, der elden var, för att få höra vidare derom. Snart voro vi färdiga, och icke vill jag säga, att jag var den första i tåget, men bekänner gerna, att jag visst icke var den sista. Vi hade redan gått öfver en fjerdinga väg, då vi finga höra ljudet af en häst, som trafvade friskt, och strax derefter sprängde Carlowitz fram i en krök-

ning af den vackra löfbeskuggade vägen. Han hoppade genast af hästen, gjorde en liten obetydlig ursäkt för sin vårdslösa klädsel, ty hans rock låg kastad öfver hästen, och han red i skjortärmarna, hvilka af sot och regn voro alldeles nedsmutsade. Ingen halsduk hade han, och den fina stärkta skjortkragen hängde nu ut öfver vesten, som äfven bar spår af dagens händelser. Och med allt detta, kära Bertha! såg jag honom aldrig så vacker som då. Han försäkrade oss, att elden alldeles var släckt, och att endast ett par lador uppbrunnit. Vi vände då om, helst vi kunde begripa, att Carlowitz gerna ville komma hem. Vi bådo honom icke bry sig om oss, utan fortsätta farten, ridande; men det ville han icke, utan lät en betjent sitta upp på hästen, tog sin rock och promenerade med oss. Bäst vi gingo, uppgifver Hilda G. ett verkligt nödrop, ty hon hade af en händelse kastat ögonen på Carlowitz' hand, hvarifrån den ena bloddroppan efter den andra nedföll. På tillfrågan svarade han blott, att han skadat sig litet; men, då Fröken E. bad att få se på handen, befanns ett rätt djupt hål strax vid pulskäddern, hvarntur blodet alldeles forsade. Fröken E. frågade oss alla, om icke någon hade en näsduk af linne. Som jag var den enda, framräckte Carlowitz handen till mig och bad mig hjälpa honom att omknyta näsduken. De andra gingo sagta framför oss, och, som vi båda märkbart darrade, gick förbindningen illa och långsamt. Ändtilligen var den dock färdig, och hastigare än en blixst tog han en af mina händer, förde den till sina läppar och sade, tyst och fort: Amalia! O, att ni ville så förbinda hvarje sår, som svider! — Det vill jag gerna, svarade jag, när såret hade en så ädel orsak som detta. — Jag begär icke bättre, sade han, ty jag vet ett sår, förorsakadt af något vida ädellare och skönare än så. — Jag svarade intet. Imellertid hade vi upphunnit de andra. Vid hemkomsten skyndade Carlowitz

witz till sina rum, och han syntes icke mer hela aftonen. De andra sade helt naturligt: han är trött; men mig förundrade det dock: *Carlowitz trött!* Jag kunde icke tänka mig detta, och jag hade rätt.

Jag längtade obeskrifligt, att denna afton komma i ro och få för mig sjelf reda den här af tankar, som öfverhopade mig. Ändtligen slog klockan det efterlängta- de 11, och man skiljdes åt. Jag lade mig — och så när hade jag denna afton försummat att genomläsa en aftonbön för denna dagen, ty jag dröjde länge dermed; men, just som jag skulle släcka ljuset, kom tanken för mig på min goda, saknade moder, af hvilken jag fått den lilla bönboken. Mina tårar började rinna vid tankan, på huru oändligen mycket jag i henne förlorat, huru väl jag i detta ögonblick behöft hennes råd, och huru illa jag just nu gjorde, om jag bröt det löfte, jag en gång gaf henne, att aldrig någon afton somna, förrän jag med andakt genomläst dessa korta rader. Det var en Onsdagsafton — och se! af sig sjelf föll *Onsdagsafton* upp, och det var icke underligt, — fortfor Amalia, efter en liten paus — ty mellan dessa blad låg ett fint skrivvet papper, som du väl kan gissa var ett bref från Carlowitz.

Hvad! — utropade Bertha — Ett kärleksbref i en bönbok! Och detta inne i ditt rum! — och Berthas mine utgjorde ett fullkomligt fråg- och utropstecken.

Alldeles! — sade Amalia lugnt och steg upp samt började leta i en af sina chiffonierlådor — Alldeles som du säger, och, för att göra dig riktigt min bigt, måste du läsa detta bref, som på en gång öppnade mina ögon och visade mig, att äfven detta mod, denna djerfhet och beslutsamhet, som jag så mycket beundrat, för långt drifna, voro snarare fel än förtjenster. Ja, detta bref sade mig ändtligen, att jag äfven *nu* misstagit mig,

och att Carlowitz icke var den, som jag öfver allt annat på jorden skulle älska, ehuru jag verkligen börjat så öfverlemna mig åt denna villa, att jag med tårar och smärta fann mitt misstag; men, till all lycka, fann jag det dock!

TOLFTE CAPITLET.

För mycket eller för litet skämmer allt.

Gammalt ordspråk.

Amalia hade nu återfunnit brefvet och läste det högt för Bertha:

Min Fröken!

Nej, detta var aldrig kärlekens språk! — Min dyraste Amalia! — Vågar jag nämna eder så, vågar jag då en gång i ord säga eder, hvad mina blickar, ja hvarje rörelse, hvarje åtbörd länge sedan borde hafva sagt eder, — att jag älskar eder ända till ursinnighet, att jag vill lefva endast för eder, dö för eder, men att jag, utan Amalia, icke mer kan finnas eller dväljas på jorden? — Men jag glömmar, att ni vet allt detta förut.

Ja, Amalia, du vore icke qvinna, om du ej förstode, hvilken eld som brinner inom mig, och som flammnar upp med fördubblad kraft, hvarje gång jag ser på dig — som hämmar sjelfva andedräkten, bara jag tänker på dig — som gör mig vansinnig af förtjusning, hvarje gång jag drömmer dig som *min*, eller af alla *helvetes qual*, då jag tänker dig som någon annans. — — Flicka! Flicka! Allt detta vet du — och jag vågar säga mera — allt detta känner du till någon del sjelf. — Förlåt mig, vredgas icke på mig! — — Men dina lifliga ögon, dina rednande kinder, hafva förrådt dig, — dock endast i mina snålar

letande ögon, som icke släppt dig, förrän de meddelat dig — om icke mera än en tusendedel af den eld, som rasar inom mig.

Vare den långt ifrån mig, den infernaliska tanken, att jag skulle kunna tro, hvad man velat inbilla mig, att du, — att Amalia! — att detta varma söderländska hjerta skulle torkas upp, för att sedan, genom din Tante, öfverlemnas åt *honom*, marionetten, papegojan, utan fjädrar och vingar — åt detta halfflevande lilla handlexicon, som knappt skulle veta att värdera dig mer än ett prakt-exemplar af något i bokhandeln utgånget verk! — O, Amalia, må du sjelf öfvertyga mig, att du aldrig lämnat ditt öra åt en sådan styggelse! Men äfven detta behöfver du icke. — Du vore icke den qvinna, jag framför alla andra älskat, om du icke vore fri som luftens foglar — om du någonsin kunde sätta i fråga, — att låta *köpa* och *sälja* dig — om icke, med ett ord, en allsmächtig kärlek för dig vore mer än alla band, alla förhållanden, alla svårigheter, all barnslig undergifvenhet och allt dylikt kram, som en kärlek, lik min och lik den, jag återbegär af dig, sopar med sig, utan att ens märka. — O, Amalia, medgif åtminstone inom dig, att du älskar mig, och värdes höra den tjusande plan, som min brinnande kärlek uppgjort för oss båda! — O, harm, att man icke mer lefver i dessa handfasta tider, då man icke behöfde uppgöra annan plan, än att med svärdshugg bana sig väg till sin älskarinnas loft och framför en hel häpen verld, på sina armar eller på sin sköld, bortbära henne! — O, vore vider, du hvilade icke mer i ro uti detta lilla rum, till hvilket jag nu, under aftonens mörker, ämnar smyga mig, för att dessa rader skola komma i dina händer! — Du vore då länge sedan *min*, och änglarna i himmelen minna afundsmän. — Men, ack, tiderna äro annorlunda,

fast kärleken brinner med samma eld! Man måste nyttja den af mig afskydda slugheten och försigtigheten, om man vill nå ett mål, — och, kosta hvad det vill, så måste jag hinna *mitt*, eller ock dö; ty, för sista gången, Amalia, utan dig, kan jag icke längre lefva! — Hördere före: — Din far är rik och af börd, jag är ingendera. Min gränslösa kärlek skall för *dig* ersätta detta. — Icke så med honom, som på en gång är snål och andryg. Men han älskar dig, Amalia. Du är hans enda barn — och allt, allt blir dig förlåtet, fast han icke derföre ville gifva dig allt hvad du begär. — Förstår du mig? Förstår du, hvad jag ber dig om? — Skulle du hafva mod, att en så här vacker afton öppna de stora glasdörrarna, för att mottagas af din till hänryckning förtjusta Herman? Han skall hafva ett par sadlade hästar, *en* vild och yr, som han sjelf, *en* sedig och mild för dig. — Under loppet af den vackra månskensnatten skulle vi hinna långt härifrån, till en bepröfvad vän. — Vi hafva varit scholkamrater, men gått olika vägar. Han är prest, och jag — *orm*, som vill förlösa dig — säger du kanske; men tänk icke så, min älskade! — Min vän skulle ännu fastare tillknyta vårt band. Som Hermans maka, skulle Amalia följa honom till ett ställe i Norrland, som af alla mest förtjusat mig. Der skulle vi sedan börja att negociera om den *faderliga förlåtelsen* och återställandet af ett godt förhållande med din familj. Vanns detta — så reste vi glada och lyckliga ned till Ulfsborg. Misslyckades det åter — så lefde vi lika glada och lyckliga under denna kalla, men klara och fria, nordiska himmel och läte verlden på en gång förtala och afundas oss! — — Tänk härför, Amalia! — Jag hinner icke mera, ty, med allt mitt mod, ville jag icke möta någon i dörren till din jungfrubur. God natt! I morgon skall jag läsa ditt svar i din första blick. —

Båda flickorna tego en liten stund; sedan sade Bertha:

Brevet är vildt och obetänksamt, det medgifver jag; men han tycktes dock älska dig — älska dig för dig sjelf, helt och odeladt.

Ja visst; — genmälte Amalia — men att så tala om min far! Att göra mig ett dylikt förslag! Kära Bertha, tacka Gud med mig, att jag icke var mer förblindad, än att jag rätt väl insåg obehörigheten och det sanslösa oförnuftet häruti. Icke dess mindre grät jag hela natten. Försvunnen var den skönaste dröm, jag någonsin haft — och — försvunnen för alltid — tillade Amalia, långsammare och med sorglig röst. — Ty sedan, goda Bertha, skall du aldrig hafva skäl att förebrå mig ett förhastadt tycke, och att mitt hjerta icke hade annan vägvisare än mina ögon, eller, med ett ord, att hjertat gick först, och det begrundande föruaftet kom efter.

Allt det der skall jag besvara sedan, — sade Bertha — fortsatt nu din berättelse och förklara för mig, huru du egentligen kunde mofstå allt det naturligt romantiska och chevalereska, som dock ligger till grund i allt hvad denna Carlowitz företog sig.

Jo, — svarade Amalia — det skall du genast få höra, och höra något rätt vidunderligt, nämligen att jag spelade en temligen passiv roll i denna sak, ehuru mitt hjerta ofta talade högt nog.

Med den aldrr svåraste känsla inkom jag andra morgonen i frakosttrummet. Min föresats var, att Carlowitz, äfven af denna *första blick*, han talade om, skulle se, huru djupt hans vansinniga planer och egenkärlek hade sårat mig. Jag hade föresatt mig detta med hela kvinnans stolthet; men, skulle du tro det, Bertha? lika så säkert som jag hade bragt denna föresats till verkställighet, om det varit fråga om ord, som skulle sägas

eller icke, lika omöjligt var det att befalla dessa stakars ögon. De äro hjertats tolk, och (oerhördt nog) botten af detta arma hjerta gömde jag kanske ännu, mot min villja, en gnista af hopp, att allt kunde blifva bra, att min far kunde öfvertalas, och Carlowitz tämjad. Men, ack, långt derifrån blef utgången! Mina vreda blifkar stadnade dervid, att jag aldrig vågade se upp på Carlowitz, och min mer än vanliga rodnad, skall du få höra, huru han tydde: Jag skulle, efter frukosten, gå ned i mitt rum, för att taga något arbete; när jag på återvägen skall passera matsalen, hvem, om icke hans skyndar ej, likt ett jagadt rådjur, mot mig, kastar sig för mina fötter och kallar mig, den ena gången efter den andra: *Amalia, min Amalia!* — Jag hade endast samtyckt för att med alla mina krafter söka att göra mig lös från hans starka armar; dock hade detta ännu icke lyckats, när — pappa och Tante inträdde, osedda af honom, men genast märkta af mig, som, ur stånd att bära hela fassan af denna scen, rent utafsvimmade, hvar till gråt och nattvak väl kanske äfven bidragit. Men aldrig kan du tänka dig mitt uppvaknande. Tante satt på ena sidan, pappa på den andra, om min säng. Båda sågo de stränga och allvarsamma ut. Min Tante's hotande blickar brydde jag mig i detta ögonblick alls inte om, utan vände mig gråtande till pappa och bad honom, för allt hvad heligt var, förlåta mig, försäkrade honom, att en slump hade, för första och sista gången, fört Carlowitz på min stig, att vi ingalunda vore *d'accord* om hvad som helst, att jag vore färdig göra allt hvad min far befalld mig, utom att gifta mig med Grefve Boden.

Pappa såg redan bliskad och god ut; men min Tante, som det kanske något förtröt, att icke få spela någon roll i denna sak, höjde nu sin röst med en allsmäktig rådgifvares vigt, försäkrade, att, huru smärtsamt det än

vore för henne, både som släktinge och värdinna, hon dock ej kunde råla till något bättre, än att jag genast skulle skiljas från Svansjö och Carlowitz och Boden och alltsammans, på det att *le qu'en dira-t-on* åtminstone icke skulle få något ämne att omröra. Det ena ordet tog nu det andra, och man kom slutligen öfverens, att min far skulle föregifva angelägna affairer samt redan denna eftermiddag afresa, helst ångfartyget Yngve Frej just den dagen passerade förbi Svansjö, och pappa alltid talat om att taga Arbogavägen i nedresan. Af ett undfallet ord hörde jag, att Tante i första vreden förpassat Carlowitz för någon tid från sin åsyn, och att den trotsiga ynglingen icke låtit säga sig detta tvänno gånger, utan genast red hem till sin fader. Jag hade nu icke tid att tänka redigt ett enda ögonblick, utan packade med största skyndsamhet in mina effekter, med tillhjälp af Fröken E. och de andra flickerna, hvilka hvar för sig säkert gjorde sig olika föreställningar om de tårar, som mot min villja då och då frambröto från mina ögon. Stackars Amalia, hvad du nu skall få tråkigt der nere i Vestergyll'n! — sade Hilda G. — Stackars Amalia! — upprepade alla de andra Sedan höllo de små tal om att skiljas från sina vänner, från ett så treffligt ställe m. m., på hvilket allt jag hörde likasom under en dröm, ty rediga voro och blefvo icke mina tankar, förrän kl. 7 om aftonen, då jag äntligen fick krypa in i min koj, som jag lyckligtvis denna gång fick begagna ensam. Då, Bertha! då ruuno mina tårar ymnigt, då förlät jag Carlowitz, likasom man förläter en död, ty därför ansåg jag honom nu, hvad mig beträffade, helst jag lofvat min far, i min Tantes närvaro, att aldrig en gång svara Carlowitz, äfven om han skulle våga skriva till mig. Ett enda afsked skulle jag kanske önskat; men *tout va au mieux*, sade alltid min Tante, och kanske hade hon rätt;

ty närvarande hade Carlowitz må hända ännu haft
 gon magt öfver mig, och det hade han, snart sagdt,
 ver de flesta, ty en herrskarevillja framlyste i hans m
 sta rörelse. Resan var odräglig. Pappa var visst my
 ket god; men det kunde dock ej genast ersätta, h
 jag trodde mig offrat upp. Vi upphöllo oss några
 gar på vägen, och i slutet af Augusti, 1828, kommo
 ändtligen hem. Resan, med dess omvexlingar, hade
 got förstrött mig; men tusende nya och gamla sorg
 vaknade, när jag nu återkom till den gamla, länge
 sökta och remnade, fäderneborgen. Å nyo vaknade
 bittraste saknad efter mamma, leda för Tante Lisbe
 och grämelse öfver att icke få råka dig, min goda,
 ra Bertha.

Tyst och dödt var här öfver all tro, och det för
 som väckte mig, var icke af den natur, att det sk
 muntra mig. Det var ännu ett bref från Carlowitz.
 der, läs det sjell! Nästan trött lutade Amalia sitt h
 vud ned på båda händerna, och Bertha läste:

Amalia! — Flyr du mig, eller rycker man dig
 mina armar? Ve öfver dig i förra fallet, och ve öf
 den, som vågar strida med mig, i det sednare! — Ja
 såg din far slita dig från mitt hjerta, jag hörde
 Tante prata om *skyldigheter, apparencer, considerationer*
 etc. — och jag teg, och jag gjorde ännu mera, jag
 lägsnade mig, medan (som jag trodde) första storm
 skulle gå öfver. — Med ett ord, jag var fogligare
 jag, sammanlagdt under hela min lefnad, förut varit
 Och, hvad blef min lön? — Jag återvände till Svans
 så snart natten inbrutit, jag skyndade till fenstren
 det ram, du hebedde, för att åtminstone få andas när
 dig. Men, o Gud, hvilken syn! — Gardinerna voro icke
 nere, och, när jag slutligen vågade mig närmare,
 jag rummet tomt och öde, endast upplyst af detta

niga mänsken, som icke vet, hvad det bör dölja eller belysa. — En hemskare känsla intog mig aldrig. — Jag frågade mig tusende gånger, hvar du kunde vara, och slutligen, icke mächtig min egen oro, sprang jag ned till betjeningen, föregaf en dum eller qvick förevändning och fick äntligen, efter några omsvep, veta: — att Amalia var rest — att jag icke mer skulle se denna ängel, hvars bild jag skall bära i mitt hjerta, till min sista stund! Amalia, kan du tänka dig höjden af min smärta? O, det kan du, om du älskar mig, och det gör du, om du är den Amalia, jag tänkt mig.

På knä ber jag dig om en rad, ett ord till svar, till tröst. — Eller, blott de första bokstäfverna af ditt namn, eller hur' litet du ock vill gifva mig, blott något, på det jag icke må förtvifla, på det jag må veta, att du, utan hat och afsky, tänker på mig. Sedan skall jag taga mina mått och steg. — Kärleken har lagt band på den obändiga, trotsiga ynglingen. Du skall icke mer känna igen mig; för din skull kunde jag blifva ett lamm, en Jesuit, ja, en djefval, om det fordras, ty ingen uppoffring blir för stor, när Amalia vore lönen dertför.

Jag hvarken hvilat, sofvet eller äter, innan jag har, hvad jag begärt af dig, i mina händer. — Farväl! Död eller Amalia! — Och, i lif och i död, din

Herman.

TRETTONDE CAPITLET.

*Glöm, hvad om forntid du och framtid vet;
Det är all ungdoms enkla hemlighet.*

ATTERBOM.

Och han lefde dock! Och han hvilade, åt och drack snart nog, — sade Amalia, sorgligt småleende, sedan

Bertha slutat att läsa, ty, några månader efter denna tid, fick jag ett bref från Fröken E., hvaruti hon, bland andra nyheter, äfven berättade mig den, att Carlowitz var förlofvad med en rik och vacker köpmansdotter från Stockholm.

Bertha såg förvånad ut. Amalia började nu att verkligen skratta och med sitt vanliga skämtsamma lynne fråga Bertha, om hon icke hade bra rätt, som aldrig mer trodde på kärlek, utan för evigt afsvurit den trolösa guden.

Ack! — sade Bertha — Min tro är, att du ännu icke känt den arga pilten.

Jag! — svarade Amalia och höll upp alla fem fingrarna — Kom ihog, att mitt hjerta redan varit deladt i fem delar, eller, bättre sagdt, nött på fem sidor. Hur mycket tror du väl är kvar? Jo, den kalla, hårda, bittra, innersta kärnan, som blott gror under förnuftens kyliga zoner, och som ligger för djupt ned i erfarenhetens mull, för att någonsin mer bländas af något ytligt tre sken. Jag har nu lärt mig att skilja lyktgubbar från andra gubbar.

Godt, det så vore! — sade Bertha, lätt suckande men tillade genast: — Nu, Amalia, nu är du skyldig mig reda för den sista och märkvärdigaste perioden af ditt lefnad.

Märkvärdigaste! — upprepade Amalia — Ja, du kan hafva rätt, ehuru jag måste bekänna, att den varit den lugnaste under hela mitt korta lif.

Hösten var tyst och enformig. Mina nöjen och mina bekymmer voro slutna inom mig. Jag läste oftast högt för pappa; men dessimellan var jag mest här uppe på mina rum. Det var väl något svårt att öfvertyga Tante Lisbeth, det jag slitit ut barnskorna; det gick dock slutligen. Men så när hade jag icke vunnit sä-

deles derpå, ty nu fick hon en verklig rage, att jag skulle lära mig hushållning, *sysslor och väfvar* — å kors, *hvad den flickan var snäll!* Hon pratade jemnt derom, och Gud vet, huru hon lade sina ord; men de enda små missförstånd mellan pappa och mig, som funnos, var gumman alltid orsak till, visst mot sin villja, men af denna tanklöshet i ord och gerningar, som menar så litet ondt och dock åstadkommer så mycket dylikt. Hon kunde hvarken begripa eller fördraga, att jag så mycket sysselsatte mig med musik, läsning och dylikt. Hon sade då alltid: du kan ju det der förut; inte behöver du, stora menniskan, att öfva dig med *tocke der*. Öfver min parure gjorde hon alltid reflexioner, tilläggande, att den eller den hade, sista Söndagen i kyrkan, tyckt det eller det. Allt detta betydde väl icke mycket, efter jag i intet fall berodde af henne; men det var så genom ledsamt. Att vara misstydd och ogillad af dem, med hvilka man dagligen skall lefva, är ett verkligt straff, äfven om man icke bryr sig så mycket om hvarken sjelfva personen eller dess omdöme.

Till allt detta kom äfven, att hon understundom inför pappa låtsade en viss undergifvenhet för min villja såsom dotter i huset, men alltid vid sådana tillfällen, när det aldrig kunde komma i fråga, hvilket ofta slog så ut, att pappa bortgick, litet förtörnad på både mig och Tante. Då lofvade hon mig väl alltid, att alla dylika ämnen skulle få afhandlas mellan henne och mig, och icke väckas vid bordet, eller annorstädes, der pappa var närvarande; men hennes löften liknade hennes öfriga handlingar. De berodde hvarken af villja eller fast föresats, utan af slumpen eller hvarje för ögonblicket varande sinnesstämning. Du kan icke tro, hvilken daglig plåga detta var, och huru vantrefligt det gjorde hemmet, som annars, ehuru tyst och enformigt, kun-

de varit bra nog. Sällan såg jag några främmande menniskor. Grannar finnas här icke många, och ganska få menniskor kunde finna någon pretext att resa hit, och räknadt några äldre herrar, som då och då besökte pappa. Men nu måste jag skrida till *det sista jordskellyhyddan led.*

Du har väl någon gång hört mig tala om den olyckliga familjen W., som förr bodde på Ekenäs, en må härifrån, och der din consine Amalia framdeles skall b'ifva bergfru. Herr W. hade ärft betydligt, fått något med sin fru, slösat och lefvat kräsliga, invecklat sig i brydsamma affairer, lånat penningar af sina vänner och ovänner, begagnat bådas borgen i disconter och cassor och blef slutligen, efter jemna Stockholmsresor, långa och korta, en lekboll för dess Judar och proccuratore. Fru W. var hygglig och artig, skröt väl någont litet i de goda tiderna, men tog efter hand en ödmjukare och mindre hög ton, och mot slutet såg man tydligt, huru sorgen öfver deras rubbade affairer och smärtan, att se fyra barn fattiga och onppfostrade, fört henne till kropp och själ. Så stodo sakerna, när vi hemkommo om hösten, 1828. Pappa kunde icke förtä draga Herr W., hvars fel voro stora nog i hvar och en ögon, men som i pappas voro himmelsskriande, likasom allt slarf, misshushållning och slöseri. Om frun och hennes olyckliga belägenhet talade han mildare och beklagade hjertligen de arma, olyckliga barnen. Men Tante Lisbeth! Hon visade, hvad denna stackars familj beträffade, sin vanliga inconsequens. Herr W., som hon förr tyckt varit en så hygglig och rolig karl, snäste hon nu så dumt och opassande. Fru W. åter beklagade och ömkade hon och grät med henne, hvar gång de träffades, samt utfor med henne mot de gudlösa creditorerna; men dessimellan talade hon så öfvermo-

digt om henne, klandrade hennes företag, visste alltid genast, när frun köpt något dyrt eller läckert till parure eller hushåll, och kunde aldrig sluta att formalisera sig öfver de tvänne äldsta flickorna, den ena femton, den andra sexton år, som icke alltid kommo ihog deras förändrade omständigheter, utan gerna i sin ungdomliga glädje pratade om baler, moder och *chiffons*. Jag, för min del, triffdes icke särdeles med någon af familjen, men var dock den enda här, som talade vänligt till Herr W., som alltid tog den stackars fruns försvar, som sökte trösta henne på bästa sätt, när vi råkades, och som bjöd till att med exempel och goda råd visa flickorna, att tarflighet, huslighet och förnöjsamhet med litet vore, i alla möjliga förhållanden, en dygd hos unga flickor.

Vi voro högst sällan på Ekenäs. Pappa sade sig icke utan en inre motvillja kunna äta mat hos någon, som egde mindre än intet, ehuru det ännu icke ramlat alldeles omkull för dem. Men de voro så mycket oftare här, och vid hvarje nytt förtvifladt uppträde med utmätningar, auctioner etc. försökte de alltid, men förgäfvos, att få något biträde af pappa. Slutligen blef det så illa, att, om icke en snar hjälp mellankom, alla deras meubler och effecter utan miskund skulle försäljas. Fru W. kom hit, grät, föll på knä för pappa, men förgäfvos. Pappa var och förblef obecklig, och jag kände en verklig smärta af att nödgas missbilliga honom, ty det gjorde jag då, men fann snart, huru orätt jag hade, och nämner i allmänhet händelserna om familjen W., nästan endast för att du skall rätt lära känna pappa och hans egenheter, hvaraf de flesta äro rent af goda.

Med familjen W. gick det, såsom man länge förutsett. All deras lösegendom bortsålades, och det vackra stället var en bild af den rysligaste vanskötsel och för-

störelse. Allt förföll; ingen brydde sig mer derom, ty det skulle snart blifva creditorernas. Familjen hade hvarken att äta eller dricka, och du kan icke tro, hvilken glädje det för mig var att stundom i smyg, och med tillhjälp af Dora, skaffa dem något litet af hvad de behöfde; men det var ringa nog, ty jag ville, hvarken att pappa eller Tante skulle veta det.

Ändtligen kom den sista auctionen på sjelfva egen domen. Pappa var der och försäkrade mig sedan, att mera elände och bekymmer kunde man knappt se. Egendet men gick bort för litet nog. En kamrer från Stockholms ropade in den, men icke för sig, utan för min värda herr fästman, och veckan derefter aflyttade Herr W. till en slägtinge i Dalarna, som han skulle hjälpa med hushållsbrukskötsel; men Fru W. med barnen hyrde sig en litet högst simpel våning i S—a och talade om att med sina händer förtjena hvad de behöfde. Deras sista afsked var verkligen sönderslitande, och jag vill icke nämna, huru hårdt jag tyckte det var, att veta mig vara arfvinge till så mycket och ega så litet att disponera. Pappa var vänlig och artig mot dem, men låtsade icke höra deras jeremiader. Först när de voro resta, om aftonen, ropade han mig in till sig och började med att göra en måtning af hela familjens olyckor, med deras alla upphof och följder, sade sig slutligen sett, huru mycket jag ogillade hans hårdhet, men försäkrade mig, att allt, hvad man gjort för de olyckliga människorna, före denna katastrof, hade varit att likasom ösa i ett bottenlöst kärl, och att man ännu icke utan största försigtighet kunde hjälpa dem, om icke äfven den lilla skärfven skulle gå till nogräknade creditorer; derföre, tillade han och gick bort till sin cassakista, derföre, min kära Amalia, har du så tänkt ge måst uppskjuta den glädjen att hjälpa de arma värnlösa människorna, och nu, när stunden är kommen, må

ste du ändå följa mitt råd, att på Eljanes sätt använda dessa 500 rd. b:co, som jag redan för länge sedan aflagt för dessa W., och som icke skola blifva de sista, om jag ser, att de veta skicka sig efter sin förändrade belägenhet.

Du skall nu — fortfor pappa — i morgon få möta dem i S—a och i samråd med Fru W. köpa dem hvad de o-undgängligast behöfva för att bo snyggt. Sedan bör en viss summa insättas hos Rådman S., som för tvänne år räcker till scholoutgifterna för gossarne, hvilket du ber Rådman S., från mig, benäget tackas quartalsvis utbetala. Hvad som är öfrigt, blir att använda till inköp af matvaror på lämpliga tider; men (och nu kom pappas äkert ihog Tantes berättelser om ostron, hummer, rentungor och tryffel etc.) men vil vore det, om detta afpassades mer efter omständigheterna än appetiten. Ett godt råd i den vägen kan icke heller skada. Och härmed slöt pappa sitt tal, och jag började öfverkyssa och klappa honom, så glad var jag. Du kan icke tänka dig en större glädje, än när jag sedan kom in till de stackars människorna i S—a, hvilka gingo gråtande i de toma rummen med nakna väggar och fenster. Stor var deras fröjd vid den oförmodade hjälpen, men dock ingenting emot min, och jag säger icke för mycket, om jag försäkrar dig, att det nästan var det lyckligaste ögonblick, jag upplefvat.

Nu skall jag icke vidare trötta dig med detaljerna om familjen W., utan skrida till saken, den stora och viktiga!

FJORTONDE CAPITLET.

*Je ne me flatte point d'avoir en cette asyle
Rencontré le parfait bonheur:
Il n'est point retiré dans le fond d'un bocage
Il est encore moins chez les rois,
Il n'est pas même chez le sage;
De cette courte vie il n'est point le partage,
Il y faut renoncer; mais on peut quelquefois
Embrasser au moins son image.*

VOLTAIRE.

Ekenäs var nu i andra händer, det både hördes och syntes. En fullkomlig reparation vidtogs genast öfver allt. Trädgården sattes i stånd, och med sjelfva boningshuset börjades en total omstöpning, sedan godsets egare sjelf varit nere en två à tre dagar och i samråd med en skicklig byggmästare gifvit planen dertill.

Allt detta sågo vi visst icke, men hörde det af Tant Lisbeth, som vet *allt*, och som vid sina berättelser alltid gjorde biresflexioner, än menliga för den nya, än för den gamla egaren; och fram mot våren grep nyfikenheten den goda Tanten till den grad, att hon gjorde sig något hushållsärende, för att honnêtement kunna besöka den nya intendentens fru, som var hushållerska på Ekenäs (*en allt för artig människa*, sade Tante), och sedan må du tro hon hade att berätta för mig och pappa om all den härlighet, som tillrustades derstädes. Pappa hörd med nöje, att den vackra, superba egendomen kommit till goda händer, och berömde mycket, hvad han hörde om den nya egarens förbättringar, men önskade endast, att han icke genom för ståtliga byggnader motvägde detta.

Jag brydde mig icke om alltsammans, tänkte på helt annat, skapade mig en verld, en full, härlig verld.

i inbildningens rika land, och lefde der nästan helt och hållet.

Ja, — sade Bertha — jag minns dina bref från den tiden; de andades en längtan, ett sträfvande till något, som jag insåg icke fanns på jorden. Dessa bref voro på en gång ytterst lifliga och likasom döda ändå, ty det närvarande tycktes på intet sätt sysselsätta dig.

Icke särdeles, — återtog Amalia — tills sorg och bekymmer väckte mig ur min drömverld. Pappa fick, som du vet, ett slag-anfall i våras, och ifrån den stunden tillhörde honom både min tid och mina tankar. Natt och dag var jag hos honom, ty han tålde nästan ingen annan, och, först när Clara W. kom hit från S-a, för att litet muntra mig och hjälpa mig läsa högt för pappa, då först tänkte jag på att taga frisk luft och på samma gång resa till kyrkan, der jag på flera veckor icke varit.

Luften var oändligen skön, morgonen frisk och doftande. Juli utbredde hela fullheten af sin prakt. Pappa var vida bättre, så att med lätt och gladt sinne och rördt hjerta hoppade jag ur vagnen, vid kyrkobacken; jag kände mig just lycklig, när alla, både underhafvande och andra af allmogen, kommo omkring mig och dels frågade om pappa, dels om mig sjelf, som de flera Söndagar saknat, samt kringklappade mig på alla sidor. Allt detta skedde på den vackra kyrkogården. Det var tidigt, presten ännu icke kommen. Midt under denna champètra scen ser jag mig om och känner en verklig bondblyghet, som det instängda lifvet troligen alstrat, då jag upptäcker tvänne främlingar, med utseende af *gens comme il faut* och elegant klädda, som sitta på en grafsten och noga betrakta mig och min omgifning. Men denna känsla förgick dock genast, utan att lemna rum åt den ringaste nyfikenhet, ty, äfven om ej Tante hvi-

kat mig i örat, att det var den unga egendoms herrn af Ekenäs och hans sällskap, kunde jag begripit det af mig sjelf. Icke en secund afbröto dessa främlingar den andakt, som mer än någonsin intog mig denna dag, ehuru de säkert togo mig för psalmtafflan, ty de sutto mig emot mig och tycktes aldrig ledsna att betrakta mig och Tante. Detta måste jag likväl säga att jag mig visste af Tante än af mig sjelf, ty jag satt nedsänkta allvarliga betraktelser öfver mig och mitt öde, tackade Gud, för det han återskänkt mig min goda pappa, uti hvilken jag egde bra litet stöd på denna jorden. De jemnförelser, mellan hyad jag egde och hvad jag kunde nat förlora, kommo mig att med ödmjukhet medgifs min, framför så många andra, lyckliga lott, och med tacksamhet, icke med knot emot ödet, vändes mina tankar emot höjden.

Predikan var dessutom temligen god, hvilket man äfven ibland tycker om en medelmåttig, när man sjelf är fullkomligt stämd att emottaga dess läror eller trosor. Med ett ord, i mina tankar ingick ingenting af så rikt värde, som tvänne främlingar.

Du ser således, att aldrig något, icke en gång förlora ögonblicket, af min bekantskap med Mühlendorf. Men de den ringaste likhet med de noveller, jag förut har rättat.

Under hemresan talade Tante ideligen om de tvänne okända, frågade mig, hvilken jag trodde var *den rätta* (som ville säga Herrn till Ekenäs), hvilken jag tyckte såg bättre ut m. m. Hon blef rätt förtretad, då jag försäkrade henne, att jag hvarken sett på dem eller kunde göra någon skillnad på dem; och gumman propheterade verkligen midt i sin harm, att den dag torde komma, då jag bättre visste reda på en af dem.

Den kom ock — och förr än jag någonsin skulle hafva trott.

Amalia teg något litet, men fortfor snart:

Vid bordet gjorde Tante ännu en prophetia, nämligen att Major Mühlendorf skulle göra sin *första visite* hos oss ännu samma eftermiddag. Allt sannades, ty i denna sak har Tante haft ett obegripligt förutseende. Kl. 4 körde en högst elegant calèche in på borggården, och snart fingo jag och Clara W. ordres att infinna oss i för-maket. Nu kände jag, för att säga sanning, en bra obehaglig känsla, som dels Tante Lisbeths reflexioner, dels ett enda ögonkast af pappa, gifvit anledning till. Jag fick i sanning en frestelse att icke gå in, utan skylla på hufvudvärk, men följde dock med Clara W., som hoppade af bara nyfikenhet. Vid mitt första inträde i rummet såg jag genast, att pappa var ganska nöjd med de nya gästerna, hvilka jag hade godt tillfälle att betrakta under de långa samtal i en förnämre landthushållning, politik och statistik, som nu förekommo. Den ena af herrarne föreföll mig högst obehaglig, så till yta, som organ och sätt att uttrycka sig. Men Wilhelm deremot ingaf mig genast ett visst förtroende till hans goda hjerta, och, oberäknadt jemnförelsens fördel, fann jag honom rätt mycket harmoniera med mina nuvarande åsigter, ty af mina härliga idealers återfinnande i verkligheten hade jag nu mest tagit ett hult farväl.

Han är visst icke, för att dock börja med ytan, en vacker karl; men hans rena friska färg, hans resliga vext och goda dragning på munnen göra, att mången finner honom mer vacker än ful. Hans röst, talröst nb., ty omusikalisk är han förfärligt, har för ingen del något obehagligt, och, om han icke alltid säger, just hvad jag skulle önska han sade, så undfaller honom dock aldrig ett enda ord, som vittnar om dåligt hjerta, omoraliska principer,

förderfvade seder eller obildadt förstånd. Med oförbländade ögon gjorde jag alla dessa anmärkningar under företa och andra besöket, men tyst inom mig, ty inför pappa och Tante hade jag en bestämd vedervillja att någonsin nämna honom. Den sednare höjde honom, hans ord, kläder, hästar, vagn och andra lösören högt upp i skyarna. Pappa gjorde visst icke så; men jag märkte dock ganska väl, att Mühlendorff särdeles intagit honom. Hvar Wilhelm sjelf angick, så började han just ifrån rätt sidan, om han redan ifrån början åsyftade ett mål, hvilket han försäkrar sig gjort, allt sedan jag kringklappades af bondgummorna på kyrkogården. Han brydde sig obetydligt om mig i början, pinade mig väl ibland med oerhörda compliment, men gjorde egentligen all för att behaga pappa, och jag började snart anse honom som en bekant, om icke till och med som en värd af huset.

I denna lugna ställning var allt, när en händelse gjorde en märklig revolution i sakernas gång.

Vi voro nu vid den tiden i somras, när sädesbergringen är som ifrigast. Alla karlar voro ute på fälten, hvilka ligga långt härifrån. En af betjenterna var äfven der i något ärende, och den andra borta. Mühlendorff hade nyss ankommit, åkande; hvilket var rart nog, ty han red som oftast.

Vi sutto alla lugna och behörigt glada i lind-beceau'n och åto bär, då i en hast den förfärliga händelsen inträffar, att pappa får ett nytt anfall af sin sjukdom. Tante gallskek, och jag vred mina händer, ty jag visste icke, huru jag skulle få pappa upp i hans rum och sedan hastig läkarehjelp. För allt detta fann Mühlendorff råd. Med en outtröttlig iver hjälpte han oss att gifva pappa all den hjelp vi förstodo, och sedan låt han spänna för sina hästar, ty alla andra gingo i en öng,

långt härifrån, och inom en quart såg jag honom skyn-
da bort i ett moln af damm.

Pappa var ganska sjuk, men kunde dock tala, huru afbrutna orden än voro. Som han säkert trodde sig vara nära sitt slut, tycktes alla hans tankar endast riktas åt höjden eller åt mig, som, på knä vid hans säng, ville duka under för den grusliga smärta, som intagit mig. Efter en bön till himmelen, hvilken jag förstod af blicken och de sig sagta rörande läpparna, vände han sig till mig, uttalade en kort välsignelse och slöt med de orden, att han skulle somna i ro och lugn, om han visste, det jag var eller blefve Mühlendorfs maka. Jag häpnade, men teg och glömde nästan bort dessa ord, som jag trodde vara endast en undfallen önskan. Dock såg jag deraf klart min fars villja, i fall något dylikt någonsin komme i fråga.

Med blixstens hastighet genomlade mig tusende tankar under dessa långa timmar, som vi väntade på Doctorn och Mühlendorf. Smärtan öfver pappas tillstånd var alltid den mäktigaste; men dermed blandade sig stundom den harmen, att pappa skulle önska något af mig, som jag hvarken kunde lofva eller neka, elter ens tala om, emedan det aldrig varit i fråga. Endast ett fruntimmer kan föreställa sig denna förödmjukande tanka. Jag trodde min far yra, när han tid efter annan sade: Kära Amalia, följ mitt och förnuftets råd, afslå icke detta tillbud, kasta icke bort et verkligt godt för ett inbilladt bättre! m. m. i samma ämne, men alltid kort afbrutet och utan att öppna ögonen. Jag svarade alls intet och tror dessutom icke, att pappa skulle hört, hvad jag sagt. Mina tårfulla blickar byttes mellan pappas säng och landsvägen. Allt tystare och mer likt en dödsdvala blef hans tillstånd. Min oro vexte med hvar ögonblick, och jag tror den slutligen brustit ut i hög jämmer, om icke mina spejande ögon äntligen upptäckt de kommande.

Jag hörde vagnen hastigt rulla in genom hvalfvet, och nästan i samma ögonblick stodo Doctorn och Mühlendorf i rummet.

Jag hade så när omfamnat dem båda. Mühlendorf hade fått ett alldeles nytt värde för mig, dels för sin beslutsamma, ädla handling, dels för det jag ansåg honom, likasom försmädde han mig; hvilket på en gång gladdde *mig* och upphöjde *honom* i mina ögon. Bed icke om förklaring öfver detta! Förstår du det icke, så vord den tydning, jag på en gång ville och kunde gifva, ändå utan all nytta.

Ack, jag förstår dig så väl — sade Bertha — dig och de himmelskriande motsatser, som finnas inom dig! Ja, dina mest förborgade tankar förstår jag, men aldrig, att ögonblickets ingifvelse kan så mycket verka på den, som har ett så klart och ljus förstånd och så mycken kraft att genomtänka en sak.

Ögonblickets ingifvelse! — svarade Amalia, förundrad — Kan du påstå, att det äfven *här* spelat någon roll?

Bertha skakade på hufvudet något litet, och Amalia fortfor:

Efter ett medicament, som Doctor K gaf pappa, tycktes han återfå sina lifskrafter, men fick äfven en stark och, som Doctorn sade, högst betänklig feber. Han vände sig nu häftigt fram och åter, talade mycket, ibland med, ibland utan sammanhang, och endast halhögt. Tante var ute. Doctorn och Mühlendorf sutto på hvar sin stol bredvid sängen, en vid hufvudgården, den andra vid fötterna; jag på en liten pall midt emellan och *så*, att pappas blickar beständigt föllo på mig. Ändtligen lyfte han upp hufvudet högre än vanligt och utropade: Arma barn, med hela ditt stora arf, hvar skall du väl finna ett stöd, ett manligt biträde, när jag, snart nog, ligger kall och multnad? Hvarföre skall du så envist stö-

ta ifrån dig denna redliga hand, som bjudes dig genom din bästa vän, genom mig?

Stum af förvirring och smärta, kunde jag blott darrande säga till Doctorn: Min Gud, hvad pappa yrar! Men då jag vände hufvudet åt andra sidan, ligger Mühlendorf på knä bredvid mig, fattar hastigt min hand, och, utan att särdeles stamma, utropar han: Min Fröken! Eder far yrar icke. Han vet bättre än ni, hvad jag mest på jorden önskar. Enligt hans enträgna begäran har jag tegat tills nu, men kan det icke längre. Ni känner mig väl obetydligt ännu, min Fröken; men er förträfflige fader har fällt domen öfver mig.

Och jag ber att få vara bisittare i den rätten, sade Doctor K. med sin laconiska, egna ton, och, i känslan af att han som stum åhörare af denna scen, vore ändå mera i vägen, tillade han: Jag försäkrar er, kära Fröken, att bättre man får ni aldrig.

Du vet, hvilket värde vi alla sätta på denna förträffliga Doctor K., både som människa, vän och läkare. Dessa ord af honom, tillagda pappas lugnade, nästan bedjande blickar, och Mühlendorfs frågande oro, ögon och ställning, allt, allt, bidrog att snart sagdt förvilla mig, ehuru ordet väl icke är det rätta; men, för att *couper court*, så måste jag säga dig, att vi, som ett trolofvadt par, uppstego från våra låga platser, att pappa ifrån detta ögonblick med hvar stund bättrades, att Doctorn på en gång var rolig och odräglig med sitt eviga skämt, och att Tante Lisbeth i sin förtjusning var utan all den lilla sans och allt det lilla förstånd, som naturen knappt nog tilldelat henne. Redan andra dagen började hon tala om hemgiften, silfver och duktyg m. m., som du nog i morgon får höra mera om, och, ehuru hon lofvat tiga med denna nyhet, tills pappa var alldeles frisk, märkte jag dock, så väl på tjenstfolket, som på några

besökande, de der ville underrätta sig om pappas helsa, att man visste ganska väl, huru saken stod.

Jag medgifver gerna, att jag gick likasom i en dröla, uti hvilken jag väl icke visste huru jag var kommen, men *utur* hvilken jag visste att jag icke kunde komma, och således blef mitt beslut snart taget, att, om jag till aderton år endast följt hjertats, känslans och ofta nog ungdomsdårskapens förledande röst, så skulle jag hädanefter endast vandra den stråt, som dygd, förnuft och kronan för båda, religion, utvisade.

Förstår du mig nu? — sade Amalia, uppsteg och putsade ljusen och elden samt började göra sig färdig att gå till sängs.

Bertha satt med hufvudet lutadt mot sina händer, och, om hon grät eller icke, och hvad hon tänkte, derom talar icke vår legend.

I rummet rådde en dödstystnad, då, i en hast, tyta, men snabba steg tydligt hördes utanför dörren, som gick till den mörka långa corridoren, och snart derefter en hand, som knackar på samma dörr, sedan den vridit flera gånger på låset, för att förvissa sig, om den var låst innanföre eller icke. Tornklockan slog just nu *tu*. Amalia och Bertha sågo på hvarandra med halföppna munnar, och, utan att draga andan; men vid andra knackningen försvann all Amalias paniska fruktan, och under ett utbristande skratt sade hon: Det är något upptåg af Tante! och öppnade dörren.

Hon hade ganska rätt: i nattmössa och hängande papiloter, som hvar och en liknade en liten postväska, i underkjol och grön ylleshawl kom gumman intrippandes, med någon förskräckelse och mycken nyfikenhet målad på sitt rörliga ansigte.

Amalia frågade, skrattande, hvad som var å färde,

och hvilken lycklig eller olycklig händelse som tillskyndade henne denna nattliga visite.

Min vaksamhet, kära barn! min vaksamhet, som aldrig sofver, och som aldrig får svika den, hvilken skall sköta och ansvara för ett stort hus. Satt jag icke uppe flera timmar i min tornkammare, emedan jag såg ljus i ditt fönster? Slutligen lade jag mig väl, men hade ingen ro, utan steg snart upp, och, se, då flammade det ljusare än förut, och då tog jag min kjol och min ylleshawl och —

Här afbröt Amalia henne, skrattande: Stackars Tante! och allt detta, medan jag tog af ljusen med en af hemgifts ljussaxarna! Men allvarsamt, Tante lilla! huru många tusende gånger har jag icke bränt ljus hela natten, utan att en enda gång anställa något af alla de fyrverkerier och illuminationer, som Tante så ofta förutspått? Ja, ja; — sade Tanten — men nu går *du* i giftastankar, och då ber jag dig vara omtänksammare än någonsin. — Ack; min lilla Tante! — svarade Amalia, skämtande — måtte icke allt detta giftas etc. sätta flera myror i Tantes hufvud, än i mitt, så går det väl an.

Tante Lisbeth tog detta efter ordalydelsen och svarade, under det hon satte sig ned och betydningfullt ruskade på hufvudet:

Ja, ja, kära barn, du kan verkligen ha rätt. Natt och dag tänker jag på denna hemgiften, och på brölloppet, och matordningen och placeringen då, och se'n på inrättningen af ditt hushåll, och på den ledsamheten, att jag icke är rätt nöjd med hvad jag hört om din nya hushållerska, af Prostinnan, och därför måste jag — —

Nej, nej, söta Tante — inföll Amalia, bedjande, men med glädligt och vänlig ton — nej, tala då heldre om hemgiften, för Bertha, än om det der hushållerske-verket, ty deraf fattar hon dock aldrig sjelfva andemeningen!

Nu inföll Tante Lisbeth hastigt: Om hemgiften! Ja den lären J, Gudi nog, tillräckligt talat om dessa två tre timmar, så att Cousine Bertha lär föga surpreneras i morgon, när jag visar henne allt.

Åh jo, genmälte Amalia skälmaktigt, nog har här varit fråga om den hemgift, Mühlendorf får med mig; dock endast om den intellectuella hemgiften; eller huru, Bertha?

Bertha skrattade, och Tanten återtog genast:

Ja, ja, silfver och linne, och tagel och fjäder och dunkläder är väl det förnämsta, det medgifver jag gerna; men jag menar, att allt det andra af alla slag skall icke gifva efter. Nå, hvad tycker Cousine Bertha om presenterna? Äro icke braceletterna, med de stora jouvelerna, och det äkta peribandet som aldra vackrast? Men det der stora jouvelkorset — jag vet inte, det tycker jag icke om att du skall bära. Det ser så katholskt ut, och, envisas du allt jemnt att som brud vara svartklädd, så kommer du att med detta stora kors på bröstet alldeles se ut som en nunna; ellerhuru, Cousine Bertha?

Denna fråga förtog alldeles det lilla småleende, som under hela Tantens tal sväfvat på Berthas läppar, och, när den fina, allt seende Amalia märkte, att Bertha mer plågades än roades af Tantens sena besök, lagade hon på ett fint manér, att det tog snart slut.

Flickorna skrattade väl litet efter gummans bortgång, men talade om intet annat ämne och somnade snart, ty det gör man ändå vid 19 år, ehvad som ock föregått.

FEMTONDE CAPITLET.

Mir war von jeher der Herbst vor allen Jahreszeiten lieb. Seine anmuthigen Scheidegrüsse, sein mildes Vormahnen des ruhigen Winterschlafes, seine prachtvollen Farbengewände, wie die eines geweihten Opfers, alles das erfüllt mich mit tiefer, aber unendlich-süsser Wehmuth. Und namentlich für ein Friedensfest wüsste ich mir keinen schönern Herold, als diesen ernsten, feierlichen, wunderbareschmückten Boten der Ruhe.

DE LA MOTTE FOUQUÉ.

Nu börjades för Amalia en — jemnförelsevis mot den förra — högst treflig tid, sedan hon fått sin kära Bertas sällskap. Hösten var väl långt framliden, men värdet härligt, och det gamla Ulfborg var aldrig så högtidligt skönt, som denna årstid.

Dess gamla grå murar höjde sig så vördnadsvärda ibland dessa höga, gulnade och rodnande askar, almar och ekar, och nu först, i endrägt med sin dystra omgifning, speglade det sig stolt och sjelfförnöfult i Wenerns mörka vågor, som trotsigt slog mot de gammaldags höga vallarna. Allt talade nu så melancholiskt om en grå forntid och försvunnen glädje.

Är här icke gudaskönt, kära Bertha! — ropade Amalia ibland, när hon, emot Tante Lisbeths böner att skyn da med det eller det arbetet, lopp ifrån alltsammans och, med en liten florshalsduk om hufvudet och en shawl om halsen, drog Bertha med sig till alla sina favoritplatser och gladdes och fröjdades, när de gula löfven i stora hvirflar yrade omkring dem.

Här vill jag dock dö, sade hon, om jag än skall lefva annorstädes.

Men ifrån dessa och alla dermed beslägtade tankar kunde hon på en gång flykta, vid åsynen af en berberis- eller njuponbuske, hvaraf hon, till Berthas förtrytelse, åt en stor mängd, försäkrande, att dess syra var högst behaglig, likasom allt idealiskt, och det kunde man ju kalla berberis-syran.

Alla Onsdagar och Lördagar emottog hon, som vanligt, sina scholbarn i en gammalsal uti en af slottets obobodda delar, som hon dertill fått inreda efter Lancasterska methoden.

Tante försäkrade henne väl, att på detta sätt ingenting hann att blifva färdigt till Jul, då hennes bröllopp var utsatt; men derpå hörde hon icke, utan förrättade med det mest komiska allvar sin scholmästaresyssla och var då på en gång en afbild af den mildaste godhet och strängaste rättvisa.

■ Bertha roade sig särdeles åt dessa scholscener, och Majorren bivistade dem äfven ofta nog, men utan att dock deruti finna samma lifliga interesse som de båda flickorna.

De långa skymningsstunderna, sjöng Amalia mest för Bertha, och outtömligt var det förråd af visor, romanser, balader och theaternusik, som hon hade i sitt hufvud, och till hvilka hon alltid accompagnerade sig med piano eller gitarre, utan noter, i det svartaste mörker.

Någon gång hörde herrarne på detta; men mest spelade de piquet, eller en tour vira, om tredje man kunde fås.

Stora korgar med nötter, plummon, päron och äpplen såg man på alla bord; men endast Majorren åt af dem.

Tante Lisbeth talade väl om skata och torka; men, hvad Amalia beträffade, var det för döfva öron. Någon gång kunde väl gumman locka med sig *Cousine Bertha*; men

det klippte Amalia snart utaf, antingen med något upp-tåg, eller med proposition om en promenade, lecture eller dylikt.

En dag skulle Majoren vara ifrån morgon till afton på Ekenäs, Baronen göra en resa till L-g, som var närmaste staden, och fruntimren således vara alldeles ensamma, då Tante tänkte med stor förnöjelse, att Amalia skulle hjälpa henne med diverse anordningar till symam-seller och skraddarefruar, som allt jemnt arbetade på hemgiften och utstyrseln, hvilket allt den välmenande Tanten åtagit sig och dag och natt tänkte på och talade om. Men äfven denna lilla oskyldiga plan misslyckades gumman, ty, så fort herrarne hade rest, mötte hon Amalia och Bertha, som med kappor och hattar voro stadda på en lång promenade. Ändamålet med denna var att besöka Dora, som de icke sett på länge, och som bodde ett godt stycke från Ulfborg, men dock på dess egor, på ett litet donationshemman för listiden, henne gifvet af Baronen för hennes långa och trogna tjänster. Här lefde hon ett lugnt och sorgfritt lif, utan en enda tanka på något annat verldsligt föremål än den familjs väl, till hvilken hon egnat hela sin tillgifvenhet, och som nu underhöll henne så rikligen på gamla dagar, ty hon hade allt hvad hon behöfde och mera än hon önskade. Vägen dit genom ekängen och små skogsdungar var oändligen vacker. Stället var alldeles romantiskt skönt, men mycket ensligt. När man nedkom ifrån en skogbevuxen höjd, såg man i djupet det lillasnygga, väl byggda, huset ligga på stranden af en liten vacker, men mörk insjö, så att de skyhöga skogbevuxna stränderna gingo likasom coulisser på en theater fram åt sjön, i hvars fond man, på ett rätt långt håll, såg en liten landskyrka och några boningshus; en lång smal udde, bevuxen med stora hängbjörkar och ekar, gick ut i sjön

på venstra sidan om Doras boning, och till höger derom låg den lilla, väl skötta trädgården, inhägnad med ett zirligt staket. Bertha var alldeles förtjust, först åt vägen, och sedan åt sjelfva stället, som, ehuru icke glänsande af sommarens prakt, dock gaf den mest intagande anblick och hade det trefligaste läge i världen.

Ingen menniskovarelse syntes, hvarken Dora eller hennes tjensteflicka. Porten var stängd, och de båda flickorna ingingo således i trädgården, helt sagta, för att så mycket angenämare öfverraska Dora, hvilken de slutligen upptäckte, längst bort i ett hörn, afhuggande sina hvitkål, som hon, med tillhjälp af flickan, sedan lade i en stor korg. Amalia och Bertha betraktade henne, och sedda, en liten stund och gjorde under denna korta tid sina anmärkningar öfver det allvarliga, verkliga och vordnadsbjudande, som låg i Doras väsende, och som man förgäfvos skulle letat efter hos Tante Lisbeth, huru mycket denna sednare än sett och hört, och oaktadt hon var vid samma ålder som Dora.

Denna märkte snart de båda consinerna, kastade kålskären ifrån sig och omfamnade flickorna med stor förtroende och nöjelse. Amalia bannade Dora litet, för det hon sjelf gick med dylikt arbete, och icke, som hon hade full rätt till, begagnade hjälp från herrgården. Men Dora sade henne, att kålen nu var frusen och kunde taga skada, om det kom regn, hvilket icke såg olikt ut, och att hon dessutom gerna gjorde dylika smågöromål.

Det ena ordet om kålen tog det andra, och slutligen måste Dora gifva vika för flickornas envishet, ty de vilde nödvändigt hjälpa henne med kålen. Amalia och Bertha voro nu, som alla ovana arbetare, högst ifriga i början; men till all lycka var det icke så mycket kål, att de hunno tröttua.

Doras flicka var länge sedan ingången, och nu kom matmodern sjelf, med de båda flickorna.

Den lilla förstugan var ren och snygg som ett förmak. En dörr till höger förde in i det lilla köket. Amalia visade Bertha, hvilken noggrann renlighet och ordning rådde öfver allt, och huru snyggt och nätt hvar sak var satt på sitt enda lämpliga ställe. Sedan gingo de genom Doras kammare in i den lilla så kallade salen, hvarest stod uppdukadt ett litet bord, och Doras egen läckerhet, det härliga kaffe't, stod sjudande i den blanka kannan, midt på bordet. Den tjocka gräddan och dräpliga gorå'n gjorde, att detta smakade flickorna förträffligt efter den långa promenaden i svala höstluften. De drucko sitt kaffe under prat och skämt med Dora, som, oaktadt en viss yttre ödmjukhet, sade de unga flickorna allt hvad hon fann för godt; hvilket på Amalia hade haft en förträfflig verkan, allt ifrån hennes spädaste barndom. Bertha hade hon mindre sett; men som barnbarn till hennes första välgörarinna, de båda flickornas mormoder, älskade hon äfven henne, dock icke med samma dyrkan som sitt skötebarn, Amalia.

De båda flickorna afhörde nu, må hända för hundra gången, huru deras mormoder på en resa fick se den lilla fader- och moderlösa Dora springa barfota och trasig ut och in på en gästgifvaregård, huru den förträffliga frun genast tog henne med sig och började all sin outtröttliga godhet med att ganska strängt och allvarsamt behandla detta själfsväldiga och olydiga barn; huru hon sedan blef frökenpiga, kammarjungfru och slutligen, i egenskap af husjungfru, följde Amalias moder till Ulfborg, när hon gifte sig.

Hon berättade ännu många andra händelser, alla till familjens heder och beröm. Flickorna hörde henne gerna, och, när hon slutligen af en händelse kom att

nämna ett tillfälle, då en kringvandrande Italianer eller Tysk afklippte hela den församlade familjens silhouetter, hvaraf Dora äfven fått en omgång, båda flickorna henne ifrigt att få se dessa. Dora förde dem in i ett litet hörnrum vid salen, med utsigt åt sjön, hvilket annars stod stängdt.

Här funnos diverse småsaker, som dels vittnade om familjens frikostighet, dels om Doras aktsamhet och smak för finare njutningar, än dem, som egentligen tillhörde hennes stånd och uppfostran. Några goda böcker dels andliga, dels historiska, och äfven några af våra äldste poeter voro sirligt uppstädade på en liten hylla. Några äldre gravurer och så kallade colorerade estamper voro omsorgsfullt försedda med glas och rammar samt symmetriskt upphängda kring rummets trenne väggar, och först på den fjerde och förnämsta såg man öfver den lilla soffan, de båda unga flickornas morförelärdar i midten, målade i en skärande pastell, och runt omkring dessa voro silhouetter af alla deras barn, strödda likt gässlingar kring ett gäspar. Nederst sutto Bertha och hennes broder Adolf emot hvarandra, under samma glas och, som pendant dertill, en liten dylik taffel, hvilken Dora oförmärkt borttog, medan flickorna beskådade de andra.

Hvad har du der, kära Dora? — frågade Amalia och framdrog den lilla tafflan, men erfor en ovillkorlig känsla af förvirring och ledsnad, när hon såg sin egen lilla skuggbild, förtroligt hållande hennes cousin Axel i handen, och de båda barnen tycktes ömt le åt hvarandra. Alla tege ett ögonblick. Dora kände dock, att det var hon, som borde bryta tystnaden.

Ja, — sade hon — så sutto dessa båda små framför hvarandra, och Baron Axel pratade om allt det roliga han visste, för att lilla Fröken Mally skulle sitta still-

la, medan silhouettemakaren klippte utaf dem, och, som jag icke hade något motstycke till Fröken Bertha och hennes bror, så — —

Här föll henne Amalia i talet och sade med ett tvunget leende: Ja, ja, kära Dora, du skall icke göra ursäkter för detta; den tiden voro vi ju så godt som bror och syster.

Bror och syster! — svarade hastigt Dora, men tillade långsammare — Ja, Gud gifve, *det* ändå hade varat; det hade dock alltid varit bättre, än som det nu är.

Nu talar Dora i luften; — sade Amalia, som gerna ville gifva samtalet en annan vändning — Dora vet icke, huru det nu är: Nu är det just så bra det kan vara. Pappa har skrivit godt och vänligt till Axel, och Axel svarat vördnadsfullt och artigt, och följden af detta är — spänn nu upp ögon och öron, kära Dora! — ja, följden är, att Axel, Doras halfgud och Tante Lisbeths enda arfvinge, kommer till mitt bröllopp.

Bertha såg mycket förundrad ut, ty detta var äfven för henne en nyhet, och på Doras panna klarnade alla de moln, som der nyss uppstigit.

Med förtjusning talade hon om denna glädje, vidare, om Axels barndom och hans, som hon sade, konungliga anlag, och slutligen om de sommarmånader, han sednast passerat på Ulfborg.

Amalia ledde samtalet oförmärkt derifrån på Tante Lisbeth och alla hennes upptåg, och, som Dora på en gång var ganska naturligt qvick och mycket tystlåten i allmänhet, gjorde flickorna sig icke samvete af att höra hennes rätt roliga berättelser om den tanklösa, välmående Tanten.

Imellertid gick tiden fortare, än flickorna trodde, och, när Doras lilla väggur slog ett, togo de etsyndsammt afsked, och mången tår smög sig fram under hem-

vägen, när Amalia besinnade, att hon väl icke som ogift mer skulle beträda Doras treffiga boning.

Hon trodde, i början af sin förlofning, att hennes belägenhet, som gift och ogift, nästan skulle blifva enahanda, och att mången fröjd skulle finnas i detta (som hon trodde) oberoende och mindre bundna lif; men, ja, närmare stunden kom, dess mindre blefvo blommorna, och dess märkligare kedjorna, af hvilka denna hymen var omgifven, som stod så ensam, så utan all gemenskap med allt hvad Amalia kallade kärlek. Hennes munterhet uteblef allt mer, och, skämtade hon, så var det i en sorgligt vemodig ton, som vore allt hvad som varit, af ungdomsfröjder, för alltid förbi, och en alldeles ny, okänd och föga lockande bana låge framför henne. Man kunde dock mer märka detta på ton och blick, än af ord, ty, trogen sina föresatser och beslut, medgaf hon icke en gång för Bertha den hopplösa, förqväfvande känsla, som bodde inom henne, stundtals åtminstone.

Jag ville bra gerna vara i Doras ställe! — sade Amalia, under det de båda flickorna, lätta som små foglar, hoppade på tufvor och stenar, påskyndande sin gång från Dora, dels för det hotande regnmolnet, dels för den långt framskridna tiden. Icke dess mindre tvärstodnade Bertha, för att få veta, om hon hört rätt, att den unga, sköna, rika Amalia, med hela världen för sina fötter, ville vara den gamla femtioåriga Dora, som ensam gick mot sin graf, i en cell, vacker nog, men dock en cell.

Bara du vill fortsätta farten och icke stå och hålla tal på den slippriga stenen, — svarade Amalia, skratande — så vill jag försvara min sats. Hvem är väl lyckligare än Dora? — fortfor hon — Medvetandet af en väl och dygdigt tillbringad ungdom, ett nyttigt och verksamt lif under sin medelålder, måste gifva henne

en bra lugn och afundsvärd ålderdom. I sin ensamhet hvarken ledes eller vantrifves hon, emedan hon är from och af de "renhjärtade, som kunna se Gud", och emedan hennes passioner äro inga, och hennes små önskingar så mycket som möjligt uppfyllas af oss, som på en gång älska och vörda henne. Hon har ingen kärlek för sig sjelf, ingen egoism, intet *jag*; utan all hennes glädje, alla de förhoppningar, hon ännu kan ega på jorden, hvila alla på vår lycka, och, som hon tror den på stadig grund, gläder hon sig. Men ve öfver den arma Dora, om hon skulle gråta öfver någon af sina älsklings sorg eller lidande! Det skulle snart lägga henne i grafven. Visst är hon tålig och undergifven för Herrans villja; men, om äfven hennes gudsfruktan uppehölle hennes sinne, så skulle dock kroppen duka under för sorg och smärta, och jag skulle då grusligen sakna henne.

Här runno Amalias tårar ymnigt, och dylika förvändningar tog hon ofta, nästan sig sjelf ovetande, för att få ostörd och ospord gråta.

Bertha såg allt, förstod allt, men teg; ty i hennes jemna, medgörliga sinne fanns icke mod eller kraft eller sjelfständighet nog, för att i ett kritiskt ögonblick bryta tystnaden och visa Amalia verkliga förhållandet, varna henne, medan det ännu var tid, och föreställa henne, att ett helt långt lif låg framför henne, och att det väl gick an en tid, att blifva sina goda, dock tvungna, föresatser trogen; men under en hel lifstid, det blefve tungt, om icke omöjligt. Allt detta tänkte icke heller Bertha rätt redigt; det endast sväfvade för hennes tankar, ty hon hade så ofta hört, det de lyckligaste äktenskap börjas utan kärlek, endast med aktning och vänskap, att hon nästan trodde derpå, utan att besinna, att, när *lycka* blifver en följd af en dylik förening — *kärlek*

endast af tillfälliga orsaker uteblifvit, men icke ly-
nets och smakens samt alla åsigtens fullkomliga oblik-
gjort den för evigt omöjlig. Och detta var nästan h-
delsen här. Dessutom hade Bertha, likasom alla
uppfostrade flickor, en stor fruktan för världens om-
me, och hon insåg mycket väl, att detta skulle fa-
ganska oblidt öfver Amalia, om hon i en hast ång-
ett steg, som ingen visste huru många besynnerliga
ständigheter och, framför allt, hennes lydriad för ög-
blickets ingifvelse förmått henne att taga.

Amalia tänkte helt annorlunda. Intet beslut, ing-
tanke var hos henne obestämd eller vacklande. Jag
icke lycklig; men jag vill blifva god och dygdig, —
te hon — och de prof, som jag skall sättas på, göra
nen ändå härligare. Jag skall få ett barn, tänkte hon
i djupet af sitt hjerta, och denna varelse skall era-
mig alla mina skuggbilder, alla mina phantasmag-
ska syner, som minnet ännu någon gång, mot min vil-
ja, framtrollar, alla mina idealer, alla mina sjunk-
förhoppningar. Och dessutom, tänkte hon och sjöng
samma gång ibland,

*Ich habe genossen das irdische Glück;
Ich habe gelebt und geliebet!*

Och detta var dock hennes största och verkliga
villfarelse!

SEXTONDE CAPITLET.

*Alle Vettern och Tanten, besonders die
verheirathete, pflegen so gern zu hofmeister-
ihre podagriscchen und hysterischen Launen
an ihren erwachsenen Nichten und Neffen aus-
zulassen, und diese zu behandeln, als liebt*

sie noch in Rollwägelchen herum. Ich denke, das sollten sie bleiben lassen.

KNIGGE.

Under samtal om Dora och hennes lif kommo de båda cousinerna slutligen hem, våta om fötterna och nästan genomträngda af det regn, som de ändå icke kunde springa undan. Klockan var öfver tu om middagen, och på tillfrågan, hvad Fröken Lisbeth sade om deras dröjsmål, svarade betjenten med ett listigt leende: Nådig Fröken sitter redan till bords och spisar.

Nu är Tante fasligt ond, sade Amalia sagta till Bertha, skrattade väl litet, men skyndade sig med omklädseln af hjertans grund, enligt detta goda, älskande hjerta, som icke kunde fördraga någons ovänskap eller missnöje.

Flickorna voro snart färdiga, och, när de inkommo i matsalen, började Amalia genast en ganska artig och vänlig ursäkt för deras försummelse och långa uteblifvande. Men Tanten var ond, åt med rynkad underläpp och dito ögonbryn, utan att se upp, den ena skeden efter den andra af en sur soppa, som hon icke tog sig tid att sockra, och, när Amalia teg för att läsa till bords, var Tantens soppa slut, och hennes vrede utbröt nu i en flod af tårar under ett gällt skri, hvarunder hon sladdrade så mycket om: huru åsidosatt hon blir framför alla andra; huru litet man frågade efter hennes råd och förmaningar; huru otacksam och tanklös Amalia var, som icke i allt följde hennes föreskrifter och villja; huru orimligt begärdt det var, att hon (Tanten) ensam skulle tänka på och styra om allt till bröllopp, hemgift, etc.; huru hon ändå ingen tack hade, för det hon gjorde detta, och mycket mera; huru Amalia hade vida mer förtroende till Dora, hvilken Tanten då i en knapp vändning

ning titulerade "en simpel piga", och huru Amalia släppte händer och fötter och arbete och allt, för att ge henne sin visite, då hon knappt en gång i månaden sökte Tanten i hennes rum. Vidare utfor hon, efter hon ändå var ond, och tungan kommit i traf, emot några tjänstfolket, som vid något tillfälle skrattnat åt hennes och slutade med, att hon vore innerligen trött och alldeles uppledsen vid alltsammans, önskade sig tusen mil derifrån och ämnade snart slå sig i ro, bosätta sig i stad och hushålla för Axel, efter han ändå skulle ärfva det lilla hon hade, m. m.

Hon hade imellertid länge sedan uppstigit från bet det, och de sista orden af hennes skenande diatribe hördes, sedan dörren till förstugan länge sedan med en förfärlig skräll var igenslagen, efter hennes utgående.

Nu först sågo Amalia och Bertha på hvarandra, och ett svagt, ömkande leende öfver Tantens häftighet och den enda reflexion, de gjorde. Bertha frågade väl, efter måltiden, om Tante ofta plägade vara sådan; men Amalia svarade, att det inträffade tid efter annan, förgäfligen genast och betydde alldeles ingenting, ehuru det genast igen pinade Amalia, talade flickorna icke mera derom. Dessutom sannades Amalias prophetia genast, ty om i toren, innan ännu hvarken Baronen eller Majoren varit hemkomna, syntes gumman god som guld och talade händelsevis om saker, som hon ämnade göra nästa dag och till och med året derpå, allt till husets förbättring och förmån. Äfven frågade hon, huru Jungfru Deje måtte, och hoppades, att hon fick hennes kraftiga och goda biträde vid de blifvande brölloppstillrustningarna, etc.

Ack, min Gud, — suckade Amalia — om detta bröllopp ändå väl vore förbi, ty förr blir här ingen rätt. Och, som de båda flickorna föresatt sig att mantra Tante Lisbeth, kunde detta icke ske på lämpligare sätt än låta gumman berätta, huru allt skulle tillgå, huru många af släktingarne skulle bjudas, hvarest hvar och en skulle le bo m. m. Deraf kom Tanten äfven att nämna Axel, att han, som var närmast i släkten, och dessutom det hon (Tanten) icke ville krusa för, emedan han var hennes cousins barn och dessutom skulle ärfva det lilla, hon kunde hafva efter sig, att han kunde mycket väl bo i den gamla schoikammaren, der kakelugnen var sönder och flera trärutor, i stället för glas, i fenstren.

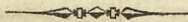
Nej, välsignade, kära Tante, — sade Amalia, med återhållen otålighet — för allt i världen glöm då en gång denna Tantes nära släktskap med Axel, och anse honom

som hvarje annan ung karl och lät honom för all del, lika med de andra brölloppsgästerna, njuta af alla de bekvämligheter, som detta gamla remnande hus kan åstadkomma! Jag riktigt ryser för, att Tante skall så hemmastaddt bemöta Axel, att han vänder om vid porten, ty Tante minns väl hans stolta, oböjliga temperament? —

Ack, kära barn! — inföll Tanten — det skall jag nog qväsas, ty annars gör det honom olycklig för all hans tid, och se! — jag håller utaf honom, dels för den nära släktskapen, dels för —

Ja, och dels för att han skall ärfva allt hvad Tante har! — fortsatte Amalia ifrigt — Jag vet, jag vet, att Tante för allt detta vill Axel väl; men, allvarsamt taldt, så kan detta goda ändamål nästan bäst vinnas, om pappa och Axel komma i ett godt förhållande till hvarandra. Och tro mig, goda Tante, detta kan aldrig ske, förrän Tante lär sig att anse Axel som en man och icke som en pojke, hvilket han, vid tjugofem år, icke mer kan vara. Hans stolthet, som dessutom här i huset kanske blifvit litet för mycket pröfvad, behöfde blott ännu en gång på minsta sätt söras, och jag fruktar, att pappa och han aldrig mer i världen kunde försonas, och — tillade Amalia, med återhållet skratt — och att han aldrig mer lät höra af sig hos Tante, ehuru nära herrskapet än äro släkt, och, att han, gifvet och säkert, afsade sig alla anspråk på något arf efter Tante.

Detta sista argument gjorde sin behöriga verkan, ty det hade varit ett dråpslag för Tanten och icke olik Axel. Hon lofvade derföre Amalia, att icke bry sig om, hvarken den omtalade qväsningen eller placeringen i gamla scholkammaren, och ännu mindre i Tantens eget, yttre rum, som äfven var ett af hennes dräpliga projecter, i anseende till de många brölloppsgästerna.

Hösten framskred nu med allt större och hemskare steg. Man hade hunnit till dessa graflika och nedslående Decemberdagar, som för sorg eller kroppsligt lidande äro ett verkligt gift. Tanten fjeskade ifrigare än någonsin. Majoren var ofta på Ekenäs hela dagar, för att der få i ordning; hvilket var en ambitionsfråga för honom, och, utom den att få ega Amalia, hade han må hända ingen större önskan, än att hans anordningar måtte behaga henne och alla andra; något, hvarpå Amalia alls icke tviflade,

helst Majoren hade mycket, hvad man kan kalla *esprit d'arrangement*, temligen god smak och rikliga tillgångar. Amalia var således aldrig på Ekenäs, på det allt skulle der blifva öfverraskande nytt för henne och således mer piquant.

Den gamla Baronon satt väl ibland tyst och tankfull; men då skyndade alltid Amalia att, med skämt eller allvar, musik eller lecture, föra hans tankar på andra ämnen. Hans ögon fuktades ibland ändå vid tankan, att detta icke skulle vara så länge, utan att han snart åter skulle blifva ensam med gamla Lisbeth. Ibland talade han till hälften om möjligheten, att Axel ville stadna nere på Ulfsborg under vintermånaderna; men, som Amalia förutsåg, att detta nästan vore ett för stort offer att begära af Axel, sade hon alltid, att det blir väl omöjligt för hans tjenstgöring, adjutantskap m. m.; men då förklarade Tante Lisbeth sig villja uppsäga all släktskap, och på hennes ifver skulle man kunna tro, att hon dermed menade: göra honom arflös, om han icke hörsammade denna sin farbrors billiga fordran och derfor åsidosatte alla hufvudstadens nöjen och förströelser m. m.

Efter ett dylikt samtal sade Amalia en gång till Bertha: Vet du, jag börjar i sanning ångra, att jag haft ett finger med i denna förlikning mellan pappa och hans brorsson, ty Tante rifver i första ögonblicket ned hela mitt arbete. Jag har dessutom fått en verklig räddhoga för denna Axel och hans hitkomst. Jag inbillar mig, att han endast af skyldighet antog pappas bjudning och kommer med tusende fördomar mot honom och mig och brudgummen och hela huset och alla bröllopsgästerna.

Bertha frågade då, om denna Axel verkligen till kropp och själ vore ett sådant underverk, som Dora påstod.

Kära Bertha! — svarade Amalia, som af åtskilliga tankar var vid mulet lynne — Det vet jag visst icke. Jag har ju icke sett honom, sedan jag var litet barn, och bryr mig snart inte om honom. För mig skall han få vara så mycket eller litet han vill; Gud gifve, jag aldrig nämnt honom, ty mig anar, att jag får ångra det.

Efter detta samtal nämndes aldrig Axel, mellan de båda flickorna.

Slut på Första Delen.

COUSINERNA.

*Il faut l'avouer; ces honnêtes gens ont
été eux-mêmes les artisans de leur sort.*

Picard.

ANDRA DELEN.

STOCKHOLM,
hos Zacharias Haeggström,
1834.

COURSIÈRENA.

Il faut faire ces leçons de jour
et de nuit les enfants de jour
Pierch.

ANDRÉ DELEN

STOCKHOLM,
chez Zacharias Hagström,

1831.

FÖRSTA CAPITLET.

*Nun dappelt's und rappelt's und klappert's im Saal,
Von Bänken und Stühlen und Tischen,
Da will nun ein jeder, am festlichen Mahl,
Sich neben dem Liebchen erfrischen.
Sie tragen die Würste, die Schinken so klein
Und Braten und Fisch und Geflügel herein,
Es kreiset beständig der köstliche Wein.
Das toset und koset so lange,
Verschwindet zuletzt mit Gesange.*

GOETHE.

Mörk och gråkall, utan månsken eller snö eller stjernehimmel, ankom slutligen den 24 December, 1829. Vågarna voro mörka och ganska svåra, och öfver hela naturen låg ett tjockt, tungt töcken.

Det led mot aftonen. Det Ægyptiska mörkret kunde icke vara svartare och ogenomträngligare, än det som nu rådde. Endast i de vid vägen liggande stugorna kunde alla våra vägfarande brölloppsgäster se en ljustråle, från den i spiseln fladdrande elden, eller från de nyss antända Julljusen.

Men på Ulfborg, der var det ljusst öfver allt! Det lyst öfver hela nejden, som *thet landet Gosen*, ty ifrån början af dess område, fram till slottsporten, brunno bloss hela vägen, och på borggården högt flammande marchaller. I alla det gamla nästets fenster voro ljus, och nu först syntes, huru otaliga dessa voro, och i huru många gammaldags façoners de små rutorna voro inblyade i sina murkna ramar.

Den stora praktvåningen i vestra delen af slottet, som icke varit begagnad sedan den saliga Baronessans

begräfnung, och som sedan urminnes tider icke lidit den minsta förändring, var nu dammad, putsad, bonad, uppeldad och upplyst, — och allt detta på bekostnad af Tante Lisbeths millioner fjät.

Den stora matsalen var beklädd med mörknade, grofva haute-lisse-tapeter, som föreställde en uthållande jagt, hvaraf så väl djur som personer sagta svajade fram och åter, vid minsta luftdrag genom de många smala mörkblå dörrarna. Taket var zirligt och väl arbetadt med vapen och ornamenten af gips i *bas-relief*. Alla Sveriges Konungar, från Gustaf I till och med Gustaf III, sutto med sina Drottningar, i mörka, dystra drägter, kring alla väggar. Tvänne änglar af gips, men af tiden högst förmörkade, utgjorde hvarje dörrstycke och tycktes, alla i olika functioner eller ställningar, villja falla ned öfver den inträdande. Fenstersmyggarne voro mellan tre och fyra alnar djupa, och gamla gardiner af urblekt carmosindamast voro nästan det ljusaste i hela salen. En förfärlig krona af messing, blank som en sol (ära vare Tantens trippel och krita), bärande sexton vaxljus, spred dock endast en sort skymning i detta dystra rum, hvars enda husgeråd utgjordes af stora mörka matbord utaf ek och stolar af valnöträd, med sju quarters höga styren, beklädda med mörkrödt schagg, och hvarje fot slutande i en oformlig klump.

Det derpå följande förmaket var på långt när icke så stort eller så fyrkantigt, utan ett långt smalt rum, ljusst och blänkande af väl vidmagthållna gyllenlädertapeter, med Chinesiska figurer, torn, blommor och sirater i klara, temligen bibehållna, färger. Här lyste äfven en oformlig krona, men af glas, med hängande slipade klumpar, stora som struts-egg. Hela Löwensternska familjens äldre portraiter voro här placerade. Gardinerna voro af rosenrödt taft, hvars färg endast

syntes i de djupaste vecken. Spegelar, bord, soffor och stolar, allt var starkt förgylldt och så förträffligt väl gjordt, att det nästan trotsat tidens tand. Öfverdragen voro af himmelsblått sammet, med guldsnoddar och fransar i alla sömmar, och det hela gaf, särdeles i jemnförelse med dess omgifvande dystra rum, en ljus och glad anblick.

Sängkammaren gränsade till detta förmak. Den var mörk och hemlighetsfull, och man kunde icke återhålla en känsla af hemskhet, när man der inträdde. Taket var mörkare än i de andra rummen och måladt med diverse mörka bibliska föreställningar. Här fanns ingen krona, utan en lampa af silfver spred en tvifvelaktig dager öfver venstra delen af rummet; men tvänne höga, svarta geridoner, med ornlindade fötter och bärande stora armstakar af silfver, upplyste temligen den djupa alcoven med dess stora Gustafvianska säng, hvars vidlöfliga gardiner af mörkgrön damast nedföllu till sjelfva golvet, och voro endast så mycket öppna, att man såg skynten af ett täcke, sammansyddt af silfver- och guldbrocade samt styft som ett horn. På alla fyra sängstolparna svajade stora fjäderbuskar, af flera couleurs från början förmodligen, men som nu alla sågo grå eller svarta ut. Väggarne voro beklädda med mörkrödt, oskuret sammet, och fauteuillerna hade varit oflyttbara, om de icke rullat på gnisslande metalltrissor. Så väl dessa, som en oformlig chaise-longue voro klädda med grönt sammet; men bord och speglar voro här icke förgyllda, utan af glänsande svart ebenholz, omsorgsfullt arbetadt i allahanda zirater. Ingen egentlig dörr syntes på detta dystra rum, mer än den, som kom ifrån förmaket; men, hvart man vände sina ögon, upptäckte man små smala tapetserade dito, som knappt syntes i de gamla mörka väggarna. Dessa små stygga dörrar gingo till toilette,

jangfrukammare och garderober, samt en af dem till ett temligen stort cabinet, som nu äfven var upplyst och öppet.

Detta rummets tapeter voro af hvitt sidensars med tryckta foglar och blommor. Meublerna, af hvitmåladt trä med någon förgyllning, voro klädda med ljusgult damast, och allt i detta rum vittnade, att det blifvit meubleradt en femtio år sednare än de andra. Här var en så kallad *camín*, då i alla de andra rummen endast funnos stora, gammaldags, oformliga spisar. Ett litet, mycket grannt bokskåp, försedd med glasdörrar, förgyllda fensterramar, ett lås, hvars förgyllda skylt var stor som en karlhand, och nyckeln som en nuvarande portnyckel, inneslöt en 150 volumer, hvaraf de aldra nyaste dock voro tryckta MDCCLV. Man såg der en elite af all den literära gröda, som Ludvig den XIV:s sekel producerade, och de flesta äldre Svenska producter af något värde, alla bundna i skinnpermar med eldröd eller förgyld snitt och smala vidhängande band till bokmärke. Flera målningar, somliga bjerta och odugliga, andra mörka, illafarna, men af konstvärde, prydde väggarna och fenstersmygarna, der små zirliga sybord voro anbragta, omgifna af runda tabouretter. Ostindiska krukor, burkar och dockor syntes öfver allt i detta rum, der en plats fanns till dessa leksaker, och på en af de härliga canapéerna sutto Bertha och Amalia i ett lifligt, förtroligt samtal, då Tanten från de andra rummen instörtar, för att berätta dem, att nu ändtligen, sedan klockan slagit sju, och tjärtunnorna började slockna, de flesta af brölloppsgästerna syntes ankomma.

Bertha sprang upp, rodnade af glädje, ty hon väntade både sin mor, Adolf och flera andra släktingar, som hon älskade. Men Amalia var liknöjd för detta, som för allt annat, och ingen blick i den stora spegeln såde henne, huru skön hon var.

Redan som barn inskrifven i Wadstena adeliga Jungfrustift, bar hon nu för sista gången dess oskuldsfulla drägt. I en vid blouse af himmelsblått *gros de Naples*, som mjukt och ledigt föll efter den smärta gestalten och med de mörka lockarna, naturligt nedfallande omkring kinder och hals, liknade hon en af dessa bilder, som phantasien skapar, men som man så sällan ser i verkligheten.

De äldre släktingarne yttrade högt sin förtjusning öfver den sköna flickan, och de yngre stodo stumma och förvånade, just som ville de säga: Så vacker trodde vi henne dock ej.

Nära en timma åtgick i helsningar och omfamningar och presentationer för och af brudgummen, som Majoren nu redan kallades. Amalia talade med alla, skämtade och log med alla, men tänkte på ingen.

En flygtig undran, om en lång tafatt cousin, nyss öfverkommen från Pommern, möjligtvis kunde vara Axel, var den enda bitanke, som ett ögonblick sväfvade förbi hennes själ.

När thé var drucket, och något lugn tycktes efterträda dessa stormiga utbrott af återseendets glädje hos de äldre af sällskapet, ingick Amalia, tillika med några flickor och en ung Fru R., hennes cousine, i det omtalade cabinettet, för att få prata om diverse små fruntimmers-angelägenheter och särdeles om morgondagen, som var bestämd till sjelfva vigseln, och sedan om anandag-Jul, då en stor bal, för allt hvad som kunde kallas grannar och bekanta, skulle gifvas på Ulfborg.

Det led mot aftonen. I matsalen slamrades med porcellaine och de viktiga stolarna. I förmaket samtalande de äldre. I alla spisar brunno stora brasor. De unga herrarne gingo skrattande och smygande omkring i den gamla sängkammaren; men i cabinettet, der sut-

to alla de unga fruntimren, sjelfsvåldigt uppkrupna i sofforna, då de i en hast, från förmaket, hörde någon ny skrapning, likasom af en ytterligare gäst; och, efter åtskilligt högljuddt tal, hvaruti Tante Lisbeths röst hördes öfver alla andra, inkom Baronens i cabinettet, förändrad vid handen en ung karl, svartklädd från hufvud till fötter, och som man knappt sett i den mörka sängkammardörren, om icke en urkedja af guld, som var kastad snedt öfver bröstet, ett par blixtrande ögon, och Tantens mångfärgade Walter-Scotts-klädningsbakom, hade upptäckt honom för de sig hastigt uppresande damerna.

Baronen presenterade honom helt fort för de främmande, men förde honom sedan fram till Amalia och sade något godt och vänligt, om att detta var hans närmaste släkting, hans älskade, döda broders son, den enda manliga rejtton af familjen, m. m.; ett litet tal, som, man vet icke hvarföre, gick förloradt för Axel och Amalia, men paraphraserades sedan af Tante Lisbeth för de andra, under det att Amalia framstammade någonting, som skulle vara en välkomsthelsing.

Axel svarade blott några ord, djupt fixerande Amalia, kastade sedan en blick omkring rummet, hvaruti en hvar kunde se, att han uppletade barndomsminnen, följde sedan Baronens ut, och Tanten följde dem båda.

Amalia var icke just mer glad, men lifligare än förut. Bertha var tyst och tankfull hela aftonen. Under måltiden, hvarvid de resandes appetit gjorde stor heder åt Tantens förträffliga kok-konst, inbultades mången vacker skänk, värdig en familj, som på en gång ville visa sin tillgifvenhet för hvarandra, sin goda smak, sin uppfinningsgåfva och sina förträffliga financer. Men tomhändt och främmande satt naturligtvis Axel, ty ganska få af sällskapet voro släktingar på Baronens sida.

och med de andra hade han aldrig haft någon communication. Amalia hade dock förutsett detta och, med sin fars tillåtelse, ibland julklapparna insmugit en dyrbar ring, med Löwensternska vapnet och ett fint, men dock märkligt, A. L., förträffligt graveradt. Hon hade sjelf fått den på en födelsedag; men den var stor, mer passande till en karl, och Amalia hade med hemlig glädje anmärkt dessa fel.

Detta kunde fattas och begripas af en hvar; men endast Bertha kände en kallsvett, när hon, sent om aftonen, ibland Amalias otaliga julklappar, äfven fann en liten ring, hvars enkla, stora äkta perla och convolutets devise nästan antydde, att Amalias moder sjelf funnit denna perla, skänkt den till *gifvaren*, och att denne nu vågat låta infatta den åt Amalia.

Hvem kunde *gifvaren* vara, om icke Axel? Och denna slump! Detta öde! Denna vexling af ringar! — Bertha drömde derom hela natten och vaknade på Amalias bröllopsdag med förgråtna ögon.

Men, Amalia! Hon *waknade aldrig* på denna dag, ty hon kunde icke sofva ett ögonblick under hela natten. En oro, förut aldrig känd, hade bemäktigat sig henne. Hon kände ömsom symptom af häftig sorg och glädje. Hon längtade, att människorna skulle å nyo börja hvimla omkring henne, för att slippa försöka, hvad hon dock icke kunde, nämligen tänka redigt.

När Axel om aftonen inkom i sitt rum, var hans första rörelse att söka upp sin portefeuille och der framleta ett bref, som han samma dag, medan han på en gästgifvaregård väntade på hästar, börjat till Carlowitz. Han tog hastigt upp brefvet, slet det i hundrade stycken,

lade sig sedan och sof troligen rätt godt, ty, om Lord Byron säger: *Man's love is of man's life a thing apart, — 'Tis womens whole existence*, så kunde man med lika mycket skäl tillägga: att mannens sömn endast beror af mannens fysiska varelse, och kvinnans åter — helt och hållet af själen.

Det sönderrifna brevet låg imellertid i caminen och väntade på eld och lågor; men, om någon papyrus-upprullare behagat åter sammanfoga det, så hade det lydt ungefär så här:

B— den 24:de December 1829.

Broder!

Jag gaf dig mitt hedersord att skrifva till dig, så fort jag kom till Ulfborg. Jag är icke rätt ense med mig sjelf, om jag bryter det eller icke, då jag redan här börjar detta bref, af dig så envist fordradt.

Du tror väl, att jag ämnar se med dina ögon? Nej, nej, min Bror! Hvar och en har sitt *Paradise lost*, och ditt kan troligen aldrig blifva mitt.

Att flickan är vacker, det tror jag nog. Det var hon redan som barn. Men denna himmelsskriande olikhet mellan *fader* och *dotter* i lynne och tänkesätt, hvarom du talar, den kommer jag säkert icke att finna. Händelsernas gång bevisar ju min sats: enligt din tro älskade flickan dig, och uppoffrar dig dock för ständs- och förmögenhets-fördomar. Var det icke ett drag, värdigt fadern?

Vidare, förlofvar hon sig med Mühlendorf, som både du och jag känna, och förlofvar sig *godvilligt*, ty af fadern tvingas hon icke, så mycket känner jag honom. Du måste dock medgifva, att äplet faller icke långt ifrån trädet.

Jag försäkrar dig, att, oaktadt din förgyllda beskrifning, tänker jag sämre om flickan nu, än när jag ingen

ting mera visste om henne, än att hon var min farbrors dotter. Honom förlåter jag gerna alla hans svagheter; men desamma hos en aderton-årig kvinnlig varelse! Kära Carlowitz, tacka ditt öde, som frälsade dig från henne!

Alla dessa ord icke förthy, har jag dock en längtan att se henne.

Hon måste åtminstone till ytan, enligt din beskrifning, likna modern, och det är mitt ideal för alla verldens fruar.

Och, för att säga mera, för att bevisa dig, det samma motsägelser ännu finnas inom mig, som du fordom förebrådde mig på Carlberg, så måste jag bekänna, att, oakadt den vedervillja, med hvilken denna resa företogs, jag likväl plågas som en mask af minsta uppehåll deruti — och har tagit denna quartlapp papper och skrivit den full, endast för att mitt tålmod skulle stå mig bi, medan jag på detta ohyggliga ställe väntade på de hästar, hvilkas traf jag nu ändteligen hör. — Mera framdeles. —

Men af denna sort blef aldrig mera. Axel vaknade mot morgonen, oroad af en dröm, hvaruti hans onda samvete framträdde rätt allegoriskt, ty han tyckte sig bestämdigt se sin afidna älskade Tante, som med allvarsam uppsyn förebrådde honom, att han så strängt dömde fader och dotter, den förra på bra ringa grunder, den sednare på alldeles inga.

Han uppsprang genast, ehuru det ännu var koldmörkt, och, gnolande: *jag vill icke drömma mer*, klädde han sig hastigt, och, som han bodde i den så kallade medlersta eller capell-flygeln, der slottsuret äfven var, skyndade han uppför den branta, tröga tegelstenstrappan, för att höra, om klockans hemska, ihåliga slag nu kunde göra den ringaste verkan på hans härdade nerver, ty i hans

barndom hade denna skakning just utgjort en njutning för honom.

Som han kände hvarje vinkel i detta gamla näste, gick han utan minsta vägledning af ljus och kom snart in i den långa corridor, vid hvars slut klockan hade sitt eget lilla rum. Hans förundran blef sällsamt väckt, då han i corridoren gick förbi en dörr, som förde till capellets läktare, och han genom denna på glänt stående dörr såg, att det var ljus nere i kyrkan; en händelse, som han knappt kunde förklara, ty detta capell var redan i hans barndom mycket förfallet, och endast någon gång under högsommaren hölls der gudstjenst. Som dörren icke gnisslade, när han sköt upp den, inträdde han sagta och behöfde icke gå fram till läktarens yttre kant, för att se, hvad som tildrog sig nere i kyrkan. Capellet var ganska mycket uppputsadt, det såg han nu, ehuru det blott svagt upplystes af en enda lampa, som brann framme på altaret. Vid dess sken upptäckte han äfven en gestalt, som gick fram och åter, *sysslade kring altarrunden*, med diverse anordningar, såsom ljusens uppsättande i stakar och candelabrer, brudpallens beklädande m. m., och, när lampans sken en gång upplyste den hemlighetsfulla varelsens ansigte, kände han genast igen Dora, dock med en vida högtidligare uppsyn än vanligt. Han hade kanske gifvit sin närvaro tillkänna och helsat på denna gamla goda vän; men snart synes ljuset af en annan lampa, sväfvande i korsgången. Den, som bar densamma, var insvept i en lång, mörk kappa med capuchonen öfver hufvudet. Men den lätta, sväfvande gången förrådde snart, att det var Amalia, ehuru Axel endast kunde se henne på ryggen, emedan hon inkom genom en dörr just under läktarn. —

God morgon, Dora! — sade Amalia sagta; men det

klångfulla i hennes röst gaf ändå ett underbart, doft echo i hvalfven — i Axels hjerta.

Dora bugade sig endast något litet, och efter ett par ord, vexlade emellan dem båda, och hvilkas ljud, men icke mening, Axel hörde, tog Dora sin lampa och gick tyst ur capellet. Ensam vorden, kastade Amalia sig ned på knä framme vid altaret, och af hennes halfhögt framstammad bön hörde Axel endast orden: *försakelse, ständaktighet och blytung uppoffring*, ty dessa ord uttalades med mera kraft, mera lidelse, än de öfriga. I hennes röst, ehuru svagt den hördes, märktes en oändlig smärta, men inga tårars närvaro, ingen snyftan, ingen gråt. Slutligen lutade hon hafvudet ned mot altardisken, var fullkomligt tyst några ögonblick, uppstod sedan, tog sagta, men utan att darra eller vackla, sin lampa och gick långsamt genom capellet långa gång. Lampan upplyste nu hennes sköna, bleka anlete, och i hennes nedsänkta blick läste Axel genast betydelsen af ordet *uppoffring*. Han kände sig djupt skakad och satt en lång stund kvar i det svarta mörker, som nu utbreddes sig, förlorad i orediga, hvarandra motsägande, tankar.

Men snart grydde morgonen.

Alla, utom Amalia och några af de unga flickorna, samlade sig i frukosttrummet. Förmiddagen tillbragtes af damerna med samtal och af herrarne med billardspel. Den unga Fru R. begagnade sig af sin rättighet som fru och deltog en stund i detta sednare nöje, med temligt mycken skicklighet. Hon gjorde under tiden bekantskap med Axel, och, när denne kunde slita sig från de äldre herrarnes frågor om riksdagen, oppositionen och ministeriela partiet etc. — roade han sig eller snarare förströdde sig af denna Fru R-s naiveté och framlysande coquetterie.

I östra delen af slottet, i sina egna smårum, satt

Amalia lugn och stilla, med armarna stödda mot bordet och händerna under hufvudet, framför Bertha, som, tyst och tankfull, utan att se upp, virade och virade på Amalias myrtenkrona. De andra flickorna spolieerade, under skämt och skratt, det stora vackra myrtenträdet, som stod på bordet, och räckte Bertha qvistar-na. —

Rosina L., en yrlätta om 15 år och Fru R-s yngre syster, bad Amalia enträget, att på ingen annans hufvud sätta denna härliga, vackra krona, än just på hennes.

Amalia frågade henne väl, huru hon trodde, att en brudkrona och en vildhjerna skulle harmonisera; men Rosina förblef vid sin begäran och tillade med stigande ifver: Jag kan icke tänka mig någonting mer förtjusande än detta bröllopp. Alla dessa människor! Alla dessa otaliga grannlåter, som bruden fått! Allt det väsende, man skall göra af henne! Huru hvar och en skall springa omkull sig och andra, vid hennes minsta vink. All denna confect, som vi skola äta, och, framför allt, denna Annan dag Jul, då vi skola dansa långt in på tredje dagen! Ack, allt är förtjusande! Men brudgummen! Den ville jag välja mig sjelf. Bertha studsade; men Amalia smålog, just som skulle hon väntat detta slut.

ANDRA CAPITLET.

So sind die Menschen, und es wäre unbillig, ihnen übel zu nehmen, dass sie so sind. Die Nachtigall singt, der Rabe krächzt, und er müsste kein Rabe seyn, wenn er nicht dächte, dass er gut krächze; ja er hat noch Recht, wenn er denkt, die Nachtigall krächze nicht

gut. Es ist wahr, dann geht er zu weit, wenn er über die Nachtigall spottet, dass sie nicht so gut krächze wie er; aber sie würde eben so Unrecht haben, wenn sie über ihn lachte, dass er nicht singe wie sie; singt er nicht, so krächzet er doch gut, und dass ist für ihn genug.

WIELAND.

De voro bra olika — de känslor, som väcktes hos hvar och en af det gamla slottets många gäster och invånare, då capellsklockan med doft och ihåligt ljud bjöd till den gudstjenst, efter hvars slut vigseln omedelbarligen skulle för sig gå. Här en kort profstafla deraf:

Den gamla Baronen vände blicken åt himmelen och gjorde en bön för sitt barns väl, så upprigtig och allvarlig, som någon dylik någonsin höjdes till allfaders thron, och, till lycka för hans fadershjerta, rann ingen tanke på Abrahams hårda färd till berget i Moriah land honom i hogen.

En rysning genomilade Amalia; men hon hade för mycket tänkt och begrundat denna förbindelse, att det sista ögonblicket skulle verka någonting särdeles mäktigt på henne. Ovillkorligt sade hon ett kort farväl till den verld, hon älskat, och som hittills endast lekt för henne. Men, i förgrunden af denna verld, stod nu en bild, som Amalia med ovillja vände sina tankar ifrån, som hon föresatte sig att evigt bortjaga.

Bertha bara gret. Hon började nu först bittert ångra, att hon gjort människors omdömen och flersaldiga fördomar ett offer af sin öfvertygelse. Och känslan, af

att allt återgående nu var ändå mer för sent än förut, plågade henne förfärligt, helst hon för väl kände Amalia, att någon enda hennes uppsvallande känsla skulle gå förlorad för henne. Hon genomskådade Amalia — och gret.

Adolf kände en ren förargelse, när han såg sig om och betänkte all den stora rikedom, som han gått miste om, och som nu tillika med Amalia föll i andra händer.

Som man ser, kom den sköna hulda varelsen sjelf först i andra rummet af hans afundssaknad.

Med få förändringar tänkte de andra unga karlarne lika så, fast somliga i omvänt förhållande.

Fäder och mödrar tänkte med en förlätlig afundssuck på sina egna barn.

De unga flickorna darrade; de visste icke rätt hvarföre.

Fru R. kastade en slutblick i spegeln, för att se effecten af en högst elegant och modern parure, alldeles efter den outtröttliga och artiga Friherre Bojes N:o XII, för 1829. Och, när hon sett sin smätäcka bild från hufvud till fot, då var ung Axel hennes första tanka.

Och hvad tänkte Axel? Det vet ingen; men, att han vid första ljudet af ringningen sprängde en bille långt öfver billarden, förlöpte sig på Carolina och kastade billard-queu'n så häftigt ifrån sig, att det syntes märke i det gröna klädet, det såg hans motspelare, den unga Grefve H.

Tante Lisbeth sprang och bad Gud, på en gång och alldeles utan åtskilnad, för Amalias och Cousin Mühlendorfs välgång, för att stekarne icke skulle brännas, för att geléerna skulle stadna, och för att köksstaten i allmänhet skulle göra allt hvad dem föreskrifvet var under gudstjenst och vigsel. Hon suckade med hå hå-hå, sprang ännu några slag i alla vinklar och var må hända den enda, som i sin själ höll ett lofväde öfver brudgummen, då hon påsatte de lysande och vackra bronzemycken, han gifvit henne i Julklapp.

Hvad denna hittills nästan stumma brudgum själf tänkte, kan man bra litet döma om, förr än ett par ord blifvit sagda om honom, hvilka, ehuru nu något sent, och i detta ögonblick kanske opassande, en och annan läsare eller läsarinna likväl länge torde väntat.

TREDJE CAPITLET.

Det yttersta steget till civilisationens fullkomnande är en sann uppskattning af de naturliga egenskapernas värde.

LADY MORGAN.

Majoren och Riddaren Wilhelm v. Mühlendorf var sin fars enda son, sin mors käl-gris, och icke dess mindre uppvexte han, utan att blifva hvarken själfsvåldig eller egensinnig, utan att i ynglingaåren någonsin ske-
na öfver skacklorna eller deltaga i sina jemnårigas utsväfningar och pojkestreck.

Detta beröm vare dock icke rågad med uppräknings af några utmärkta själsanlag; icke heller voro bristan-

de liflighet och ungdomsyras ersatta af någon djupsinnig tanke- eller öfverläggningsförmåga hos vår hjelte.

Sysslolös hade han aldrig varit, ty i sin barndom plockade han med diverse handarbeten, hvaribland stikka strumpor och sprita lappar voro inberäknade, och under sina scholår behöfde han nyttja hvarje stund, för att åtminstone försvarligt få de vanliga och honom oumbärliga kunskaperna i hufvudet. Sin tienstebana började han nästan med att vara adjutant hos Öfverste X., hvilken post han i många år hade och skötte till Öfverstens och allas största nöje. Dessutom skulle denna post passa honom vida bättre, än de flesta andra ungdomskarlar, ty för honom var en försummelse eller glömska, i hvad som angick hans tienst, icke tänkbar.

Hans quartalsförslager, regimentsordres och regimentsposten ansågos af honom för någonting så heligt, så magtpåliggande, så värdt att begrundas, som af andra ynglingar tanken på den maka, de en gång ämnat välja, eller på den jord, de ville trampa, om de *finge* välja; men derpå tänkte då vår goda Major aldrig i sina yngre år, ty hans förmögenhets utsigter voro då så långt ifrån, hvad de sedan under loppet af tiden blefvo, att ett *parti par amour* eller en fotvandring med knappa tillgångar, till Tiberns eller Rhenflodens stränder, skulle han ansett lika dåraktiga, lika tadelvärda, som — ja, hvad som? — Jo — som att försumma regimentsposten! —

Af hela hans väsende kunde man hvarken då eller nu ana den rika arfvinge, som en rik, ogift farbroders död gjort honom till i sednare tider. Han var dessutom af naturen i högsta grad ordentlig och sparsam, utan att directe vara snål, och, som Öfverste X. (hans ideal) oupphörligt berömde honom därför, trodde han det vara ibland en karls aldra största förtjenster. Under sin sju-

åriga adjutantstjenst hos Öfverste X. biträdde han dess-
 imellan Öfverstinnan med tusende små anordningar till
 ställets och bouingens förskönande, och, som hon hade
 en förträffligt god smak och mycket *esprit d'arrange-*
ment, fick Majoren en god del af båda dessa ting, under
 denna tid. Hans umgänge bland bildade människor och
 de förnämsta hus, så väl i de provinser han vistades,
 som i Stockholm, hade gifvit honom, hvad man kallar
god ton, och någorlunda riktig omdömesförmåga i saker,
 som man vanligtvis i samtal afhandlar; men, som han i
 allmänhet var mer tyst än mängden af människor, tog
 man ofta hans menande leende och betydningsfulla mī-
 ner för viktigare och tankdigrare, än de verkligen voro.
 Godt hjerta hade han visst, ty han ville icke göra en
 mask emot och deltog, så mycket hans phlegma det til-
 lät, i andras glädje och sorg; men blödig eller känslö-
 full var han visst icke, ej en gång mäktig vredens ut-
 brott, och hans skratt hade någonting nästan motlju-
 dande, ty det började alltid lika högljudt, som det se-
 dan slutade, utan ringaste crescendo eller diminuendo
 eller i styrka afpassadt efter mer eller mindre skratt-
 värda föremål. Mot *alla* fruntimmer var han oändligen
 artig och nästan kruserlig. Han var visst af den sor-
 ten, som Rousseau's Claire påstår, att, när en dame tap-
 pade sin solfjäder eller näsduk, *il s'elancât du bout de la*
chambre, comme pour le retirer du feu. Ett par gånger
 hade han trott sig vara kär; men, om han kunnat sjelf
 jemnföra denna känsla med den, som kan brinna hos en
 liflig och själf full yngling, skulle han visst kallat den
 något helt annat, vida ljummare, blekare och mattare
 än kärlek. Vänskap tänkte han icke särdeles på, men
 höll verkligen utaf dem, som visat honom godhet och
 förtroende. Tystlåten och försigtig, som han var, hade
 han ofta nog blifvit anförtrodd hemligheter, och aldrig

än hade någon ångrat det. Sin kateches hade han redan i sin första barndom inpräglat i hufvudet. Hvad som deraf hunnit till hjertat kan man just icke bestämma; men dess lagar och bud försökte han att blindt följa, utan att dervid någonsin våga en bitanka. För resten hade han i klädsel och lefnadssätt helt och hållet rättat sig efter sina, med tiden allt mer och mer stigande, inkomster, men alltid varit städad, ordentlig och ytterst propre.

Orätt tecknade vore alla dessa drag, om man icke sedan sågo för sig en trettiofå-årig man, af godt och ärligt utacende, väl och nästan praktfullt utstyrd, men i hvars minsta rörelse, åtbörd eller tal en erkänd faddhet framlyste.

Utrustad med så mycken phlegma, utan all elasticitet i tankar, utur stånd att hvarken se eller fatta någonting hastigt och fullständigt, samt nästan alltid nöjd med alla människor och den skylt, som hvar och en behagade hänga utåt, vore det må hända obegripligt för en hvar, att Mühlendorf, i fråga om riksstyrelse, landets angelägenheter och sina egna politiska trosbekännelser, alltid tycktes hålla sig till *den så kallade oppositionen*, om man icke underrättades, att denna, så väl som alla andra idéer af någon betydighet, icke upprunnit i hans egen själ, utan var af andra inympad, men sedan genom Majorens medfödda envishet temligen inrotad. Icke just att han med skäl och bevis understödde sina meningar, men med så många flera magtspråk, eller ock anförde han andras tankar och yttranden, låtande både sig sjelf och verlden tro, att de vore hans egna.

Orsaken till dessa hans politiska meningars riktning var följande: Öfverste X. hade en äldre broder, gammal ungarl, tråkig människa, utan all möjlig tanke för något annat än: riksdagar, riksdagsbeslut, Rik-

sens Ständers omsortering, deras rättigheter och åtgärder m. m., af hvilka tvänne sista han alltid fann de förra af högsta magten för mycket inskränkta, men de sednare för lama, för mycket likstämda med regeringens idéer, hvilka han öfver en bank klandrade, häcklade och vrängde på flera sidor. Han hade i alla tider, under alla skiften, hört till oppositionen och skulle gjort det samma, äfven om denna roquerat *) med sitt motparti, i tankar och meningar.

Se här hans malörtskälla: Gubben hade i yngre år en gång blifvit, som det då kallades, prejudierad, två à tre gånger fått skrapor från högre ort, vidare, förloerat en process i högsta domstolen, sedan han gått segrande igenom vid tings- och hofrätt, och häraf uppstod hans missnöje med *alla* regeringar och *alla* deras företag och *alla* deras organer.

Hos Öfverste X. tillbragte han alla somrar, och ingen annan än Majoren hade tålmod att afhöra hans långa och eviga berättelser, om hvad som tilldragit sig på och under hvar enda riksdag, allt sedan 1772, till och med den 17 månaders dito, som kan skryta med att ha utbredt sina vingar öfver hela 1829 och mången fjäder öfver årets båda grann-år.

Han talade med lika ifver om Gustaf III:s oerhörda egenmäktighet, att genom Säkerhetsacten tillvälla sig rikstömmarna, om Gustaf Adolfs många besynnerliga fratser och påbud, som öfver de regeringens åtgärder, hvilka han nu ogillade.

Han hade så i Majorens kufvud inpräglat det åskådliga af en riksdag, att denne kände ända till den minsta småsak i dess vanliga gång och, om man så får säga, dess ceremoniel. Hvarje förekommande term der-

*) I schackspel, när tornen byta plats.

om, och deribland äfven de techniska, hade han fullkomligt på sina fem fingrar, långt innan han ännu sjelf sett minsta skymt af någon riksdag i verkligheten. Icke underligt, om han (Majoren), af naturen begåfvad med envishet, längtade att personligen, icke just bidra till landets väl med sin närvaro, men få se och skåda, om *allt* var som gubben X. beskrifvit, och höra alla dessa debatter, som i hans inbildning haft en så hög grad af förnöjelse för honom. Detta lystmäte fick han 1823, och, som han, eluru ung, kunde, utan att förvilla sig på termer och yttre former, tala om åtskilliga klarliggande riksdagsärenden, kallades han af flera, mindre djupt seende, för en förb. klok och insigtsfull ung man, med ett ganska godt hufvud och förstånd etc.

Att han sjelf fick höra några dylika utlåtanden, ägde honom ännu mer, och, om han 1823 endast var en stum åhörare, trodde han sig hafva en helt annan roll att spela vid den snart utbrytande riksdagen 1828, der hans på nacken förvärfvade fem år, hans stora förmögenhet och entledigande från all tjenstbefattning, samt hans anseende, som stor och ännu större blifvande possessionat, väl borde gifva mera vikt åt hans ord och meningar, på hvilkas formerande och ordnande han arbetat oförtrutet dessa fem år, dels genom läsning af hvad andra sagt under andra riksdagar, dels af verk i politiska och statistiska ämnen samt dem, som afhandlade landthushållning och fabricationer. Detta hade verkligen gifvit honom förmåga att tala temligen sakkunnigt i flera ämnen, och, dem han icke förstod, yttrade han sig visligen icke uti. Äldre karlar skulle således finna honom högst förtjenstfull och underhållande, men yngre deremot och fruntimmer bra ledsam; hvilket äfven var händelsen.

Imellertid — o menniskonatur! — köpte vår goda,

patriotiska Major händelsevis en egendom för godt pris, 1829, och lemnade då Stockholm, midt under brinnande riksdag, för att sjelf kunna se till murare, snickare, kanelugnsmakare, inspectorer och ladugårdsfogdar, och försakade gerna det *stora hela* för sitt *egna* vackra Ekenäs.

Vid nogare betraktande hade väl Amalia märkt många af hans själsbrister; men före hans frieri och förlofning hade mycket undfallit henne af åtskillga orsaker, och kanske mest af den, att hon under denna tid aldrig såg honom ibland andra karlar eller menniskor, och att de, hvilka omgäfvade henne, upphöjde honom till skyarna.

Äfven Baronen hade väl funnit, att det *goda hufvudet* hvarken var så godt eller ljust, som han i början trodde, eller kunskaperna i andra ämnen svarade mot Majorens riksdags-savoir (om man så får uttrycka sig), och icke heller detta så djupt ibland; men ingen tanke föll honom in, att Majoren icke skulle göra hans Amalia, hans enda älskade barn, fullkomligt lycklig.

Och tänk! Detta trodde Majoren sjelf, fullt och fast; och, när klockorna dånade, och den onclen, som skulle föreställa Majorens fader, kom för att afhemta honom, suckade han fram en tyst och allvarlig bön, om att alltid blifva *lika* älskad och *alltid* kunna vara *detsamma* för sin älskvärda unga maka, som han som fästman trodde sig varit!

FJERDE CAPITLET.

*Die Sonne wagt sich nicht hervor;
sie will die Stunde nicht bezeichnen,
in der er sterben soll.*

GOETHE (*Egmont*).

Dagen var mulen, solen borta, capellet mörkt och dystert och så omhöljdt af skymning, att redan under första psalmen antändes alla ljus. Predikan var vacker nog. Den afhandlade det bästa och enda sättet, att fasthålla och rotfästa en stor jordisk lycka och göra den till utsäde för en himmelsk, samt skulle vara afpassad för tillfället, men innefattade icke ett enda ord, om hvad den arma Amalia så väl behöft höra, och som hon dock inom sig med allvar och andakt betänkte.

Hon och hennes brudtärnor sutto i en med galler försedd bänk, framme i choret; men alla andra kastade omotade blickar på hvarandra, och kanske stal sig en och annan liten tanke, öfver ledamöternas olika och rika parure, åtminstone in i den qvinnliga delen af den gamla hederliga, högt skriande Prostens auditorium; åtminstone visste Fru R. redan, att uniform klädde Axel ändå tusende gånger bättre än oivila kläder, och att han nu var blekare än i förmiddags; hvilket hon dock tillskref vaxljusskenet och den fuktiga kylan, som, utan att just vara köld, likväl obehagligt kändes.

Längst borta i kyrkan, bland tjenare och underhåfvande, klappade ett hjerta, kanske varmare än någon annans, för Amalias väl. — Det var Doras.

För första gången hörde hon obetydligt, hvad Herr Prosten sade, utan nu, kommen i ro för Tanten, tänkte hon med smärta och saknad på alla sina drömmar om Axel och Amalia, och för hennes ljusa blickar stod det

så tydligt, huru väl, huru utsägligt väl de hade passat för hvarandra, med alla sina fel och några olikheter.

Hon grät väl icke; men tårar föllo utför de åldriga kinderna, när hon såg fram emot choret och jemnförde Majorens intet sägande anlete med Axels sjäfulla, talande blick, ty aldrig än hade ett par ögon, så sköna och ljufva som Axels, förgäfvets sökt att en gång, blott en enda gång, få möta Amalias, inän äfven en sådan blick var en synd.

Vid predikans slut steg predicanten fram, och i bänkarna reste sig fadern och de, som skulle föreställa brudparets föräldrar. Med stapplande steg gick Baronen till den förgallrade bänken, och alla reste sig, när han återkom med Amalia, svartklädd, blek och skön, med de mörka lockarna, endast gifvande vika för den gröna kronan, och utan tecken till annan prydnad än en kedja med stort kors af blixtrande jouveler.

Ett ögonblick genomströmmade Axel den vilda tanken att rusa fram i choret, rycka kors och kedja ifrån det olyckliga offret, kasta sig för hennes fötter och bedja henne, medan det ännu var tid, fly från den kalla, själ-lösa bild af *ved*, som gick till hennes möte, och emottaga ett hjerta, tusende gånger varmare och med Amalias mer öfverenstämmande.

Ett samtal med Dora, om förmiddagen, hade gifvit ny liflighet åt hans bittra saknad, att *nu först* hafva lärt känna denna flicka, och, om Amalia varit den *fattiga* och Axel den *rike*, så fanns det må hända inom ynglingens bröst nog mod, beslutsamhet och upprymd känsla till ett dylikt oerhördt företag. — Men — *nu* — bet han sig i läppen, så att blodet sprang ut, och stod stum fast-

naglad på sin plats, under hela den långa vigseln och det derpå följande brudtalet.

FEMTE CAPITLET.

Mozart är en Raphael, en Shakespear, Tonen, Bilden och Ordet utgöra genom dessa konstnärer en liksidig triangel, ur hvilken Jehovah-namnet strålar.

OEHLENSCHLÄGER.

Med oerhörd magt öfver sig visade Amalia både förnöjelse och munterhet under den långa, dråpliga bröllopsmåltiden. Hon svarade qvickt och ledigt på hvarje skämt och satt, till sin hemliga glädje, så, att hon hvarken såg Bertha eller Axel.

Champagne och dragonpunch flöt ymnigt, och af de få droppar, som Amalia sväljt, och de många glas, som Axel tömt, hade båda fått en så liflig färg, att, när sällskapet kom ifrån bordet, de knappt igenkände hvarandra.

Ännu hade intet ord vexlats mellan dem, och, när alla andra gingo fram för att säga något artigt till brud och brudgum, bläddrade Axel häftigt i en hop noter, som låg på ett bord, och münstrade en guitarre, som äfven var der.

Ack, se icke på detta lappri! — sade Fru R., som *Vändelsevis* gick förbi — I förmiddags, under herrarnes ifrigaste riksdagsdebatter, tvang man mig att sjunga litet för alla dessa goda tanter.

Axel sade henne något artigt öfver den talent, han förmodade henne ega, och genast voro de i ett samtal, som syntes ganska lifligt. Än skrattade Fru R., än såg

hon intresserad ut, och hennes vackra tänder och temligen lifliga ögon gjorde härvid tourvis tjenst.

Aftonen led framåt. Ingen företog någonting, just som det är vanligt vid dylika tillfällen. De äldre herrarne delecterade sig ute i andra rum med den länge saknade pipan. Brudgummen var inbegripen i en afhandling om tullverkets organisation, och fruntimren, tillika med de yngre herrarne, voro delade i coterier, hvaraf ett innehöll: några karlar, Fru R., hennes syster och en annan obetydlig fröken. Här blef det å nyo fråga om musik. Man rådgjorde med de äldre damerna, om det passade eller icke, och, när detta bejakades, började man sina böner och persuasioner, att få höra de båda systrarna. Fru R. gjorde väl mången behaglig invändning; men slutligen hostade hon dock, preludierade med osäker hand på gitarren och sjöng sedan, smånätt nog, med Rosina den lilla duetten ur Titus: *I lifvet och i döden* etc., hvilket hon just tyckte passade till en brölloppssång; ett tycke, hvaruti alla tanterna enhälligt instämde efter duettens slut.

Axel satt "mörk i hogen" vid ett fenster. Man började slutligen hviska om hans sköna röst och stora musikaliska färdighet. Många yttrade halfhögt, att det vore oändligen roligt få höra honom, och slutligen tog Fru R. sig mod, dels emedan detta sällan felades henne, dels emedan hon var egare af gitarren och genom sin lilla sång gjort sig till sällskapet's Euterpe, framgick till Axel och bad honom, på allas vägnar, roa sällskapet med sin omtalade vackra röst.

En djup basröst kan icke vara *vacker*, min nådigaste Fru R.! — svarade Axel, tog gitarren, kvarblef i sitt fenster, der han dock var sedd af alla, och började med en helt annan färdighet preludiera på det måttliga instrumentet, så att hvar och en trodde sig höra ett

alldeles nytt, vida bättre. Ändtligen började han, utan att förut säga sig skola sjunga det eller det: *Kung Beles söner* etc., och Fru Montgommerys lifliga musik väckte munterhet och glädje hos en hvar, — utom hos Amalia! Minnet af hennes barndom, i hänseende till Axel, hade icke på länge framstått för henne. Men nu! —

Den undersköna rösten, som genom en viss melancholisk anstrykning, äfven när ämnet icke var sorgligt, ofta gjorde den verkan, att man icke utan tårar kunde höra den, hade djupt skakat Amalia. Hennes tårar föllo långsamt utför kinden, och, genom det hon alldeles icke förändrade mine, bemärktes det af ingen, mer än *den*, som ifrån det mörka fenstret kunde se på hvad han ville, utan att göra reda för sina blickar.

Han tackades af alla, och ett allmänt känt och yttradt bifall hördes. Amalia var ensam tyst. Det var första gången, som en verkligt skön, manlig röst, förknad med den aldri bästa method, nått hennes öra. Hon var icke vand eller uppledsen vid sång från operan, ty, som hon aldrig trampat den Stockholmska jorden, och landsorterna sällan bjuda något i den vägen, var denna njutning i verkligheten alldeles ny för henne, ehuru hon, af naturlig musikalisk fallenhet och qvickhet i allmänhet, fattade och förstod allt samt sjöng sjelf, så väl man kan med en stark, fyllig och klar röst, djup känsla eller naiv ledighet, då och då litet undervisning af skickliga personer, men sällan eller aldrig tillfälle att höra verklig sång. Det var således nästan för första gången, som sången, detta gudalån, mäktigt inverkade på henne, och oafgjordt må det blifva, om någon annan med samma färdighet åstadkommit samma känsla inom henne.

Fru R. var förtjust, pratade hit och dit om musik, Weber, Rossini, Boieldieu, Lablache, Madame Malibrän,

Fröken Schoultz, Herr Berg, Pastor Fröst m. fl. och slutligen äfven om Fru Montgommery's erkända talent, att med sitt hemlands värma sätta till våra nordiska sånger en musik, som fullkomligt passar efter andemeningen, och som finner genklang i hvarje Nordbo's hjerta.

Denna sista anmärkning gjorde väl Axel, allt under brillanta guitarre-preludier; men Fru R. repeterade den, med några få afvikande ord, sägande imellanåt: Ack, det är fullkomligt min tanka om hennes musik — och bad Axel sjunga den vansinniga Axels monolog.

Han smålog, ty den hade han sjungit för ofta, men lydde dock genast, och nu stodo tårar äfven i de likgiltigas ögon. Men Amalia föresatte sig, att icke mer så här öfverlemna sig åt en i hennes tycke opassande känslofullhet, och, för att hindra sig derifrån, befallde hon sitt hjerta, att icke följa sitt tjusta öra, försökte till och med att under sången tänka på annat och sade, när detta icke var möjligt, till sig sjelf: Det är icke Axel, det är den härliga sångaren, som så förtjusar mig, ty Axel — är mig fullkomligt likgiltig. Han har ju dessutom icke gjort minsta steg till någon bekantskap med mig, han är ju den enda, som icke en gång önskat mig någon lycka, och det må gerna vara, gör ingenting, bara icke min far märker den ovillja, Axel bär för mig, ty det skulle såra honom, ehuru den icke kan vara så besynnerlig eller utan skäl; ty, jag borta — och Axel vore rik och oberoende; hvilket, med de principer, vanor och förhållanden, han lär hafva, borde egva mycket värde för honom, och det vore för mycket begärdt, att han skulle tåla en för honom alldeles främmande varelse, när den vid en så vigtig sak står honom i vägen. Dessutom, tänkte hon, medan hon zirligt fördes ut till souper'n, dessutom är det godt, vi slippa tala med hvarandra. Baronessa och Baron kunde vi icke sä-

ga. *Du* är för mycket, det börjar ingen af oss, och *cousin* är en odräglig benämning.

Under den långa aftonmåltiden, då hon framför sig hade Axel, ifrigt sysselsatt med Fru R., som det tycktes, då förekom henne å nyo hennes kyliga, föga slätkära förhållande till honom, hvilket lockade en suck ur hennes hjerta; men, då hon besinnade, att hon dertill med villja icke var den ringaste orsak, att hon, tvärtom, både försökt och vidare ämnade göra allt, hvad som berodde på henne, för att Axel, till någon del åtminstone, skulle förlåta henne, hvad hon beröfvade honom — då vaknade hennes stolthet, och hon tog med en ifver, som kanske intet annat föremål kunnat väcka, det beslut, att i tysthet handla för Axels väl, men för resten bemöta honom kallt och främmande, samt, af många, många skäl, undvika honom vid alla möjliga tillfällen och låta Fru R. blifva hennes organ, när hon ville höra Axel sjunga, ty detta enda, enda, afsade hon sig icke.

SJETTE CAPITLET.

*Tyst är hvart tjäll, från hyddan upp till borgen.
Hvem vakar? Endast kärleken och sorgen.*

V. BESKOW.

Man hade skiljts åt. Hvar och en var hos sig; men på den branta vallen, som låg nedanför den mörka, dystra sängkammarens fenster, på denna vall, svagt upplyst af några stjernor, som började titta fram mellan molnen, gick en skepnad i en lång mörk kappa fram och åter, med blicken än ut åt den stormiga sjön, än upp åt fenstren; men, när dessa på en gång blefvo mörka,

då ilade han hastigt derifrån, och några ögonblick der-
 efter satt Axel vid sitt skrifbord, doppade pennan så
 häftigt, att udden förstördes, tog en annan och skref
 följande ord:

”Min ed, och ingenting annat, förbinder mig att sä-
 ga dig, det — hon nu för evigt är borta för dig —
 och mig.” —

Och här tog han papperet, ref det i tusen stycken
 och sade med harm till sig sjelf: Det är inte nog, att
 en så vansinnig och oförlätlig phantasi bemäktigat sig
 hela min varelse, jag skulle äfven gifva en annan del
 deraf! Nej, aldrig! — Och sjelfva denna känsla, som en
 hel dag varit mäktigare än jag sjelf, mäktigare än allt
 hvad som någonsin hade magt öfver mig, måste ifrån
 denna stund vika, och det för alltid. Hennes yta, hen-
 nes tjusande yta, har endast förledt mig att ändra de
 tankar om henne, med hvilka jag hitkom. Denna ovän-
 tade syn i capellet och de ord, som då genomträngde
 hela min själ, stärkte för ett ögonblick min omvändel-
 se. Men, hvad betyder det? Är hon icke så mycket ta-
 delvärdare, ju mindre hon älskar denna tröga, ängsliga
 Mühlendorf? Det är då endast egennyttiga och oförlät-
 liga orsaker till detta hennes beslut, ty af fadern är hon
 ingalunda tvingad, derpå ville jag våga mitt hufvud. Och
 denna kallsinnighet mot mig! — Bevisar icke den mer
 än allt annat, att hon är sin faders värdiga dotter? Ty
 förmodligen vet hon, på hvilken brant händelsen och
 mitt goda hjerta samt en och annan ungdomsöfverilning
 ställt mig. Och detta har i hennes stränga ögon gifvit
 mig ett himmelsskriande fel, för hvilket hon kanske med
 sitt ovänliga och kalla bemötande ämnar straffa mig.
 Mig, som aldrig ämnat anropa hennes eller hennes fa-
 ders hjälp, om än flykt eller vanära skulle blifva min o-
 saliga lott. Men hennes köld skall mötas med en ännu

tusen gånger isigare, och vänta skall hon få, innan jag bryter den tystnad, som hon så envist tyckes villja iakttaga.

I dessa och dylika tankar somnade slutligen Axel, och solen var redan uppe, när slottets invånare åter samlades i den stora matsalen.

SJUNDE CAPITLET.

Han ritar mång runa i isens famn

TEGNÉR.

Det hade under natten frostat upp. Den förut mjuka och våta marken var nu torr och hård, dammarne voro hårdt tillfrusna och stodo som speglar, äfven sjön tycktes villja lägga sig. Vädret var klart och friskt. Alla sågo muntra och glada ut.

Den unga frun skötte ifrigt sin post som kaffevärdinna, men utan all förvirring eller knipningar på munnen. Gälla gapskratt hördes väl då och då ifrån ett af sidosrummen, föranledda af Uncle P—s komiska utfall mot Majoren och dennes omöjlighet att kunna försvara sig, huru mycket han ock studerat denna konst, i fråga om riksdagsärenden; men, som detta var ibland de äldre karlarne, och fruarne följt med Tante Lisbeth, för att se den ståtliga hemgiften, blef endast den yngre delen af sällskapet kvar i salen efter frukosten.

Med sin vanliga munterhet, och för att få någonting i gång, föreslog Amalia en promenade, och dertill samtyckte alla med stor glädje, till och med fru R., ehuru vid ett fenster inbegripen i ett lifligt samtal med Axel; ty denna gång hade hon skänkt efter sin frurättighet, icke följt Tante Lisbeth, utan stadnat bland flickorna.

Hvart skola vi då gå? Söta Amalia! — sade hon och kysste henne på axeln.

På dammarna! — svarade Amalia glädtigt, och inom några ögonblick derefter var hon den först färdiga, ute på borggården.

Den unga Albert H. kom dernäst, ty, ingalunda skrämmd af att Amalia var fästnö, brud, fru, m. m., följde han hennes minsta rörelse med en ifver och en förtjusning, som hvar och en tydligt kunde se. Dessutom hade han redan, inför Major, Tanter och Onclar, förklarats sig som en af hennes *cavalieri serventi*, och, som skratt och bifall blifvit hans svar från alla håll, afstod han till ingen denna rätt, och Amalia, för att icke derät gifva minsta vigt, tycktes antaga hans tjenst. Han var 21 år, lång, vacker, med klara, blå ögon, ljusbruna lockar, det gladaste leende kring en vacker mun, yr och qvick, god och barnslig, cornette vid Lifr. Husarer.

Han började genast gifva sitt högljudda bifall åt Amalias vackra vinterdrägt, som, ehuru bebrämard och med foderverk, var lätt och ledig samt visade fullkomligt hennes vackra, smärta figur, som förut nästan varit skyld af alla de dyrbara shawlar, man hängt omkring henne. En liten rund mössa, af rödt sammet med sohel omkring, utgjorde hela hennes hufvudbonad.

Snart kommo de andra, en eller två i sönder, och äntligen och slutligen Fru R., i dyrbar pelisse, med en krage, nästan så lång som kappan, vidlöftig palatine, Rysska lappskor och en hatt med många fladdrande plumer, rosetter och en stor hängande voile.

Amalia skakade på hufvudet och sade: Söta Emilie, hvad skall du med allt det der? Huru skall du i den drägten kunna gå på de spegelglatta dammarna, som äro så hala?

Men därför blef snart råd, ty Axel bjöd henne sin

arm och lofvade henne, *vid allt i världen*, att hon icke skulle halka, och att icke vika ett ögonblick från henne.

Rätt bra! — sade Amalia, som allt mer och mer återfick sin naturliga munterhet, och som af en instinct gerna ville låta den märkas, om icke för annat, så för att muntra Bertha — Rätt bra, herrskapet blifva då den orörliga sol, omkring hvilken vi andra planeter skola svänga oss, ty — sade hon skämtande — jag har redan skickat ned ett dussin skridskopar, som vänta oss vid dammen.

Så var det ock verkligen, och inom ett ögonblick dansade Amalia och Grefve Albert, med blixstens snabbhet och under tusende skämt och skratt, utåt dammen. Bertha kom litet sagtare efter, äfven för Rosina L. och en af de andra flickorna lyckades det att någorlunda hålla sig uppe, och alla de unga karlarne täflade att visa sin talent med att gå namn, ord, på ytterskär, hoppa och dansa.

Huru ljuftva ord Fru R. än slösade till Axel, och ehuru hon sökte inleda honom i ett samtal, hvilket skulle göra honom blind och döf för all den munterhet, som rädde omkring dem, samt draga hela hans uppmärksamhet från de skridskoåkande, blef dock detta *statu quo* slutligen odrägligt för Axel, och han frågade betjenterna, som burit ned skridskorna, och som ännu stodo kvar för att se på herrskapet, om de icke visste till någon liten kälke, på hvilken man kunde skjuta de damer, som icke kunde åka skridskor. Betjenterna svarade nej; men, som Amalia, ehuru bra långt derifrån, hört frågan, ropade hon åt en af dem: Gå upp på vinden öfver capellsflygeln, var beskedlig och leta under andra eller tredje skorstenspipan, och ni skall finna en liten grönmalad kälke! — Sedan fortsatte hon farten.

Betjenten återkom genast, och till sin förvåning i-

genkände Axel snart kälken, hvilken varit hans egen, och på hvilken han äfven hundrade gånger dragit den lilla Amalia. Ett minne af denna tid, af den söta, lilla flickan, som då log så huldt mot honom, af den bortgångna älskade Tanten, allt detta pressade en suck ur hans bröst och lät gå förlorade för honom alla de små saker, Fru R. sade om sin *fasliga räddhoga, sina retliga nerver* etc., under det hon draperade sin stora kappa och placerade sig, så godt hon kunde, på den lilla kälken. Axel spände på sig skridskorna, stående på isen, utan att hålla i någonting, och snart såg man honom skjuta ut detta vidunderliga lilla ting, ty af kälken syntes intet, endast det myckna pelsverket och de nära isen fladdrande plumerna.

Alla de andra gapskrattade, och, som detta började förtryta Axel, och han dessutom ansåg sig fri från sitt löfte att stödja Fru R., när hon åt intet håll kunde falla, bad han en af de andra taga hans plats, för att, som han sade, få känna, om isen hade samma härliga glatt-het som fordomdags på dessa dammar; och snart såg man honom, med en färdighet, som ingen af de andra en kunde härma, oupphörligt slingra sig omkring hvilken som försökte att täfla med honom.

Ingen af fruntimmerna var det, som icke tänkte på Frithiof, och Fru R. väntade oupphörligt, att hon skulle få åka öfver ett E. eller åtminstone ett R.; men de bokstäfverna tycktes Axel hafva glömt och gick nu endast *sin egen* namnchiffre, i de zirligaste former.

Under sin fart hörde han en gång, att Amalia talade om för någon, huru hon som barn fallit i denna damm, och Axel störtat ned ifrån bron och dragit upp henne, och huru hon då aldrig visste, huru hon skulle tacka honom nog för detta vågstycke.

Axel rifade just då ett hjerta; men *det märkte ingen,*

och nu voro alla nöjda på detta tidsfördrif, och man ilade upp på land.

Under hemvägen gick man förbi en stor bok, i hvars stam många namn voro inskurna. Man såg på dem, sökte att utleta, hvilkas de voro, pratade derom. Men Axel gick på andra sidan trädet, der han i sina barnomsdagar inskurit tvänne A. och under det ena ett litet hjerta, men ett svärd under det andra. Tiden hade lemnat de båda bokstäfverna nästan oförändrade; men svärdet genomborrade nu det lilla hjertat. Amalia hade ofta sett detta och såg äfven nu, ehuru omärkbart, att Axel upptog en pennknif och med ett par tag skar bort alltsammans.

ÅTTONDE CAPITLET.

*Keep up appearance: There lies the test.
The world will give you credit for the rest.*

När man återkommit i slottet, bjöd Amalia alla flickorna och Fru R. upp i sina förra frökenrum, och man började nu, under skratt och skämt, prata om den stundande aftonen och alla de gäster, som väntades.

Rosina L. bad enträget Amalia och Bertha beskrifva de kommande, så att hon genast kunde känna igen dem, åtminstone familjerna A. och B., om hvilka redan ett och annat ord var fäldt under hjertligt skratt. Kära Rosina! svarade Amalia, jag kan visst icke beskrifva det besynnerliga folket, och, gjorde jag det efter naturen, så skulle du säga, att jag vore alldeles för elak, ty de äro i mina ögon outhärligen löjligen.

Huru? Med hvad? På hvad sätt? frågade Rosina, riktigt hungrande efter deras portraiter.

Jo, derföre att de icke äro hvad de synas, och

de villja icke vara, hvad de äro; derföre äro de ock sämre än intet, ty, der sanning icke finnes, der kan icke vara något annat godt, och, kunde jag bara upptäcka något möjligt värde i deras inre menniska, så skulle jag icke klaga öfver *convenancen*, som befaller mig vara i deras sällskap, och jag skulle återhålla hvarje löje, som deras yttre väcker, ty att skratta åt förtjensten, äfven när den bär en komisk masque, anser jag för ett stort och oförlåtligt fel, äfven hos oss unga, skrattsjuka flickor.

Ja, det är jag visst; — sade Rosina — men du vill ju icke beskrifva dem, du vill ju icke gifva oss något att skratta åt?

Portraitera du! — sade Bertha — jag skall hjälpa dig; dårskapen må väl hafva sin lön, och det är skrott och åtlöje.

Nå väl! Se, här har ni Brukspatron A.: en liten kort, tjock figur, utan alla leder, ser ut som en af hans många guldtunnor, hvilka han sjelf hopsamlat, ty hans uppkomst är, att han varit kolskrifvare på ett stort bruk, hvars nuvarande egare, en godtrogen slarf, suckar i yttersta fattigdom. Huru han kommit till all sin rikedom, lemnar jag derhän; men, hvad han vunnit, hedersrykte vann han likväl icke derpå. Sin första upprinnelses manér och vanor har han fullkomligt bibehållit, det märker man genast. Ni skall få se, huru han på en gång är uppblåst öfver sin förmögenhet och det anseende, han derigenom tror sig ega, och huru han afgam-mal vana kryper i stoftet för all höghet, äfven om den icke består i annat än våra multnade sexton ahnor. Ni skall få se, huru han bugar sig ned till jorden, kysser mig på yttersta fingerspetsarna, genast kallar mig; nådig Baronessa och på en afförlägenhet stammande Vestgötska önskar mig en hel hop så dumma saker, i så dumdristiga ordalag,

att det blir godt, om vi icke alla utbrista i skratt. Strax bredvid honom niger hans fru, en tolfpundig matrona, men med så osäkra fram- och baksteg, att, utan att veta, om hon vill eller skall blifva kysst eller icke, trampar hon än på bakvåden än på framvåden af en sidenklädning, gjord för tillfället, och hvars garnering sitter högre upp än armbågarna, och med barrette directe från Folker.

Hennes små-tal hvarken höras eller äro värda att höras, ty utan all möjlig uppfostran och utan alla naturliga anlag vill hon ändå höja sig till rangen af en fru af stånd, endast derföre att hon i rikedom och smaklöst prål kan täfla med hvem som helst. Hennes döttrar, tre till antalet, äro af olika art och dimensioner. Den äldsta är utan tvifvel den bästa af familjen. Hon var redan uppvuxen i de förra, mindre lysande, tiderna och har fullkomligt bibehållit utseende och sätt af en beskedlig och tarflig kökspiga samt tyckes vara ganska besvärad, ja, hon tyckes med ett visst förakt, som oändligen höjer henne i mina ögon, se allt det flor och siden, som den oförnuftiga modern inrullar henne uti.

Af naturen begåfvad med mera vett och förstånd än de andra, ifrån början van vid flit, utträttar hon allt hvad som skall göras i det huset, hjälper alla, rådfrågas af alla, snüses af alla, skrattas åt af alla. Hon har icke en gång kunnat lära sig att skryta, och, omdet någonsin skulle ske, så är det af systrarna, af faderns klokhet, husets goda ställning, men aldrig af sig. Men bered er på, att hon ser förfärlig ut, ty ingen har någonsin tid att hjälpa henne. Men de andra! — De förtjenade visst hvar sitt capitel, om de icke vore fullkomligt lika hvarandra, i utseende — godt och ondt. De arma barnen hafva ingenting fått lära, det vill säga, de hafva börjat med mycket, men aldrig hunnit öfver åsne-

bryggan *) med något, utom att efter sednaste modejournalen, och utan all besinning, om det kan passa eller kläda dem, låta förfärdiga sina kläder och mobilier. Men, på det att allt skall blifva rätt ytterligt, otroligt modernt, öfverdrifva de mycket planchens ofta redan smaklöst nog utvisade klädsel. För dem och deras gelikar äro dessa menlösa mode-journaler en verklig cholerera. De förvrida deras svaga hufvuden och tömma ut det lilla, som kan finnas deri, utan att gifva dem något annat i stället. Jag vill nu icke nämna, hvilken effect de hafva på dessa varelsers yttre: Dessa tvänne mamseller A. voro verkligen icke så fula flickor; men nu se de galna ut. Deras hår sväfvat ibland molnen, medan deras skärp sänker sig i stoftet. De kunna hvarken andas, tala, tänka eller skratta, så hårdt äro de snörda och haltat alltid i för korta skor; deras ärmar äro att anse som gladans vingar **); dock hafva de icke samma förmåga att stryka segel, nej, en hvalfisk har säkert till hvar ärm nödgats bestå alla sina ben. Alla upptänkliga beslag af bronze skola icke fattas, och, om ni ser noga, skall ni finna näsdukarna stora som vanliga servietter, med så breda fällar, att endast en liten ruta är kvar, och på hvilka quartershöga Anglosachsiska bokstäfver, som de icke sjelfva kunna läsa, äro anbragta. Vore de goda och vänliga, så skulle man ändå förlåta dem deras oförstånd; men hvad kan man begära, med en uppfostran, på en gång vanvårdad och ytterst färfång? Hvilket äfven slagit goda rötter hos de arma kräken.

Ack, sade Rosina, hvad jag längtar att se dina glador!
Ty så måste de ändå se ut. Nå ännu de andra, herrskapet B.?

*) En vanlig scholgossebenämning på 5:te propositiionen i Euklides.

***) En fogel, som seglar i luften med utspända vingar.

Här började Bertha att skratta, och Amalia att skaka på hufvudet, men fortfor:

Major B. är en gammal afskedad officer, temligen förmögen, mycket snål, hjälper gerna sina vänner med små penningelån, men afpassar alltid rentan efter deras större eller mindre behof af att få lån. Han bär ännu det regimentets uniform, vid hvilket han tjänade. Som denna drägt endast ett par gånger om året, vid särdeles stora tillfällen, vädras, kan den aldrig slitas ut och är så bedröfligt gammalmodig, att man skulle tro sig se en kämpe från tolfte Carls tid uppstiga bland oss, om icke hela hans väsende vore himmelsvidt skiljdt från den tidens hjeltar.

Han är mager och smal som ett dissequeradt benrangel, hans ögon lysa in ifrån hufvudet som dagern i botten af en mörk, djup brunn. Han pratar oupphörligt; men ger man akt på hans ord, så skall man sällan höra ett enda, som är sannt eller trovärdigt. Hela menniskoslägtet har han svurit, icke hat och förakt, som Lord Byron, utan en ilskefull känsla, som retas af hvarje förtjenst, hvarje godt omdöme, fäldt om någon annan, hvarje förmån och företräde i lifvet, vare sig i yttre eller inre förhållanden. Men allt detta skulle ändå väcka mera afsky än löje, om han icke tillika vore så ytterst inbilsk och egenkär. Han påstår, att i hans ungdom intet fruntimmer kunde motstå hans tjuvningsförmåga, ingen karl hans väldiga arm, ingen fäktmästare, ingen beridare, ingen billardspelare någonsin öfverträffat honom. Inga råd kunna förliknas med dem, han kan gifva och äfven gifvit flera högt uppsatta personer, af hvilkas vänskap och förtroende han skryter, hade de nu blott talat vid honom några obetydliga ord. För resten är allt, hvad som tillhör honom, *det bästa i sin sort*, hans son och dotter de största ljus, han ännu sett uppstå. Hans beröm öfver dem har inga gränсор, och jag

har hört honom kalla sin son *en ny Bayard* och sin dotter *en nordens Corinna*.

Nå, söta Amalia! — sade Rosina, klappande i händerna af otålighet och glädje, låt oss nu få se hans Corinna och hans *chevalier sans peur et sans reproche*, ty gubben sjelf står nu så otäckt liflig framför mig, att jag visst drömde om honom, ämnade jag icke att dansa hela natten.

Ja, hans son, det är bara en lång, oformligt smal, fändrik, med så hårdt tilldragen halsduk, att jag alltid får andtappa af att bara se på honom. För resten är han en vanlig fändrik, kanske litet egenkärare och snarsticknare än unga herrar i allmänhet. Men hans syster — Fröken Anastasia — det är en verklig landsplåga. Då vore jag heldre hela mitt lif med Mamsellerna A. och afhörde deras små tupptal — om: Har du fått färdig din hatt? Jag håller på med en hund, men har fått mönster ifrån Köpenhamn på en sugga med 7 grisar, hi, hi, hi! Hvad zefir-garnet är dyrt! Jag fick nyss för 50' b:co. Ulla P. syr bra illa, glömde häromdagen hufvudet på gåsen och gjorde papegojans näbb blått, hi, hi, hi! m. m. — än en timma hvar dag med denna Anastasia, och jag kan tryggt säga, att hon är den enda människa, som jag aldrig skulle kunna lära mig att fördraga, ty hon är en *quinna*, som inte vill vara *quinna*. Hon är just icke dum, tvärtom, hennes slughet är fintlig nog, men dock icke så stor, att den någonsin väckt henne på egen löjlighet. Hon har i sitt hufvud tillhopasamlat, icke just elementerna till några kunskaper, men deremot konst-termerna i desamma, och med dessa har hon verkligen en talent att så förbrylla idioterna, att hon i allmänhet sökt och fått namn af lärd och språkkunnig samt högst beläst i alla möjliga ämnen. Till utseendet liknar hon hvarken fader, broder eller någon annan människa, jag sett. Hon är liten, med oformligt stort hufvud,

och hennes ansigte vore på långt när icke så fult, om hon bara icke trodde, att det vore vackert och behagligt; hennes leende och ögonvridningar äro ända till äckel vedervärdiga, och hennes sjelfförtroende kan man endast göra sig idé om, när man sett henne. I sin klädsel, som i allt annat, är hon smaklöst phantastisk. Sitt hår vrider hon så idealiskt fult, att hennes hufvud mer liknar blaren i en killelek än något annat. Sin gälla, skarpa röst höjer hon genast, så fort hon inkommer i ett rum, och alltid i ordalag, föga nyttjade af någon annan; sedan öfverfaller hon obarmhertigt den eller dem, som hon ettdera vill behaga eller förbluffa med sin beläsenhet, eller förödmjuka med deras egen okunnighet, eller rent af betaga mod att låta sina kunskapers alla segel gå för full vind. I hvilken händelse som helst, håller hon alltid de af Fru Lenngren så mycket afstyrkta talen, med höjningar och sänknings i rösten, handens upplyftande och fallande och i de utsöktaste termer, der alla hennes glosor äro så väl inväfdade, att man skall höra noga efter, för att finna, huru tillhopalappadt det hela är, och huru ytliga alla hennes kunskaper äro; hvilket äfven ofta framskyntar genom de påtagliga och grofva misstag, som hon med den aldrig förträffligaste contenance debiterar.

Lägg nu till detta, — sade Bertha — att den öfvervinnerligaste afundsjuke mot all, verklig eller inbillad, särdeles qvinnlig, förtjenst är grundfärgen i denna målning, och jag trotsar någon att leta upp en obehagligare och ridiculare varelse.

Men, min Gud! — frågade Rosina — Hvem skall dansa med alla dessa figurer?

Det få våra herrargöra, — sade Amalia skälmaktigt — och Rosina bleknade af fruktan, att icke flera danseurer skulle komma än de, som förut voro på Ulsborg,

hvilka med brudgummen, som hon dock knappast inom sig ville räkna, icke voro mer än *sju eller åtta*; ty, sade hon, ingen vet, om unga Baron Löwenstern dansar: mig förefaller han, som föraktade han det nöjet; åtminstone har han icke bjudit upp redan, som Grefve H., som Berthas bror, och som vår Pommerska cousin.

NIONDE CAPITLET.

*Kom mit, o Schöne, kom mit mir zum Tanze,
Tanzen gehört zum festlichen Tag.
Bist du mein Schatz nicht, so kannst du es werden;
Würdst du es nimmer, so tanzen wir doch.*

GOETHE.

Den yra, danssnåla Rosina L. blef redan vid balens början lugnad, ty eliten af alla ortens och kringliggande småstäders fändrikar, lieutenant, vice härads höfdingar och andra dansande passagerare voro här inbjudna och församlade. Början var, som vanligt, trög. Brudgummen ansåg sig då förpligtad att dansa, ehuru detta ingalunda roade honom; men, just när det började blifva animeradt, drog han sig till några äldre herrar, och snart var han midt uti *magaziner, passevolance, länebänker*, etc.

Amalia var skönare än någonsin. Den enkla, men rika dräkten tycktes höra till hennes förtjusande varelse och höga, ädla själ. Hon var glad och munter, vänlig och artig mot alla, äfven dem hon icke tyckte om; hvilket, hos den goda, milda qvinnan, icke kommer af falskhet, utan af hjertats godhet. Alla sågo henne med beundran, och den unga Albert H. med stigande förtjusning.

Den blonda, goda Bertha beundrades väl af ingen, men söktes af alla och var nu, som alltid, icke just den första, men visst icke den sista.

Fru R. var väl klädd och rätt vacker samt här vida mer i sitt element, än ute på isen.

Rosina var högst piquante, yr, vacker och god, och hon satte mer än ett litet, tunnt fändriks-hjerta i kort galopp. För resten hade hon rätt uti sin spådom om Axel, ty han dansade icke. En enda gång, för attskenbarligen blåsa sin skyldighet, bjöd han upp Amalia, just då han hört henne lofva bort sig till någon annan. Han gjorde dock ett undantag med Fru R., emedan han såg, hvilket intryck han gjort på henne, och, tänkande: *vogue la galère!* Hvarföre skall man kasta bort nötter, för det de icke äro jouveler, och enbär, för det de icke äro perlor? — bjöd han upp henne till en cotillon. Men det ångrade honom, ty det förargade honom, att Amalia aldrig en enda gång, så många tusende det kunnat komma i fråga, valde honom att valsa en tour rundt om rummet med. Efter cotillonens slut gick Axel in i spelrummen, och snart var han inbegripen i en temligen hög rams eller kille.

Vid denna tiden inkom Tante Lisbeth i danssalen, der hon icke varit, medan Axel dansade. På tå höjde hon sig för att se, om han var ibland de dansande; men, då han ingenstädes kunde upptäckas, frågade hon flera personer efter honom. På deras svar, att han troligen vore i de rummen, der det spelades, tog hon ett fermt parti och trafvade dit med stora steg.

Får jag tala vid dig, kära Axel? — ropade Tanten från dörren, och, sedan Axel bedt sina medspelare förlåta detta ledsamma uppehåll, följde han Tanten skyndsamt i djupet af en fenstersmyg.

Hon började genast: Men, Axel, säg mig nu raison, hvarföre dansar du icke? Tror du, farbror din gjort sig så mycken kostnad och så stort besvär, för att de un-

ga skola gå så der, som de stora gässlingarne? Säg mig nu, hvarföre dansar du inte?

Kära Tante! — svarade Axel artig, men fermt — för att det inte roar mig.

För att det icke roar dig! Hörde man nå'nsin på maken? Roa mig hit och roa mig dit! Tror du inte, man får göra mycket, som inte roar? Tror du, att allt detta besvär, dag ut, dag in, roar mig? Nej, visst icke, utan jag tänker ofta nog på att skaffa mig rum i någon stad eller flytta till Stockholm och —

Kära Tante! — sade Axel med någon otålighet — det der allt kunna vi ju afhandla en annan gång. Jag är engagerad i högt spel och kan icke vara frånvarande längre.

I högt spel? — Herre min Gud! Och det säger du, så utan alla omsvep? Bevara dig, om farbror finge veta, att du spelar högt spel, i stället för att dansa!

Nu brast Axels tålmod, och han svarade helt kort: Vet Tante, att farbror är mycket för klok att bry sig om att mästra den, som hvarken är ett barn, eller som han det ringaste har att göra med. Nu måste jag gå.

Tanten blef högröd af förtret och tänkte i hast, att genast på färsk gerning gå och rifva sönder testamentet; men, när hon kom ut, hade någon af betjeningen slagit sönder litet glas eller porcellaine, oundvikliga händelser vid dylika fêter, och hennes vrede tog då ett annat lopp.

När spelet var slut, återkom Axel i danssalen och stod länge lutad mot dörrposten, för att se, dels på Amalias lätta, sväfvande dans, dels huru näpet Fru R. svängde sig, dels på de andra damerna, som voro, några rätt gentila, andra rätt löjligen, att påse. Imellertid hörde han beständigt en gäll röst, som tycktes tala för att

blifva hörd, och, när han tid efter annan kastade ögonen dit, hvarifrån skränet kom, såg han en liten halfgammal fruntimmersfigur, som alltid med sina ögon mötte hans, och som slutligen ett par gånger tydligt nämnde hans namn. Han frågade då en af de bredvid stående och fick till svar: Kors, bevars, känner Baron inte Fröken Anastasia B? Nu klarnade ett svagt minne för Axel, och, efter han icke hade annat att göra, och hon dessutom föreföll honom som ett temligen roligt original, gick han fram till henne och återförnyade en bekantskap, sedan för tolf år tillbaka.

Ack ja! — svarade den betagna fröken — Jag minns eder visst, ehuru vi den tiden voro i barndomens ljusgröna dagar. Men jag kände dock genast igen eder, så fort mina ögon föllo på eder gestalt. Det finns, hos somliga människor, blickar, rörelser, som man aldrig glömmmer, som aldrig förvandlas eller förbytas, hvarken af tid, olika förhållanden, nya vanor, modet, klädseln, etc., och hennes hand, med alla fem fingrarna utspetsade, hade nu stigit högt öfver hennes lurfviga och till utseendet förblåsta hufvud. Axel bugade sig litet, och Fröken Anastasia återtog: Det måste vara en högtidligt skön, starkt imponerande och mäktigt verkande känsla, att så här återse den milda, lekande barndomens ljuft återstrålande och af oskyldiga, heliga, reminiscenser uppfyllda skådeplats, helst när man är begåfvad med en hög och liflig själ, ett varmt och eldigt hjerta, en rik och full inbildning, ett osvikligt, oförfalskadt minne och dessutom en svärmaade colorit öfver hela det inre känslsystemet. Utrustad med alla dessa intellectuella egenskaper, måste man erfara en ljuf och stark skakning, helst då, när denna oförgätliga, af minnet förgyllda, barndom framflutit på ett ställe, som, genom hög och skön natur, antiquitet och fornlemningar, konstprodu-

cter och snillealster från länge sedan grånade dagar, skulle i romantiskt värde kunna täfla med de härliga målningar, man har af de Schwabiska riddareborgarne och de gamla stamgodsen, som spegla sina gråa murar i Donaus eller Rhenflodens klassiska vågor.

Axel hade ämnat begära en liten reda på alla de husets härligheter, som hon uppräknat, och hvaraf han icke kunnat upptäcka hälften; men det behöfde han icke, ty med en ny, ändå högtidligare och klangfullare, ton återtog den i ekstas råkade fröken:

Jag, för min del, jag, som endast några få korta episoder af mitt lif andats på denna det gamla vördnadsbjudande Ulfborgs minnesdigra jord, jag kan dock aldrig utan förvåning och en ovillkorlig beundran se dessa Götiska torn, denna dôme, dessa Jon — nej, Dor — nej, Korinthiska pelare, dessa balustrader, dessa arcader, dessa architruver, dessa konstproducter, kanske af en Raphael, en Guido Reni, en Rubens, dessa trophéer, all denna sculptur, dessa bas-reliefs och haut-reliefs, dessa alfresco-målningar på de gamla gobelinstapeterna, dessa höga, luftiga rum, dessa hvälfda vestibuler, och slutligen dessa härliga minnen af en väldig kämpaslägt, jag menar alla dessa oyärderliga porträiter, hvilkas blotta åsyn måste höja och uppelda modet, förädla själen och tända äregirigheten, hos en af dess värdiga ättlingar.

Nu blef hon litet hes, och, som Axel redan länge sedan ångrat den torture, han frivilligt ådragit sig, hittade han snart på en förevändning, att hastigt aflägsna sig, och hade aldrig funnit den lilla naiva Fru R. så behaglig, som strax efter detta utfall af det förfärligaste vidunder i qvinnoskepnad, han kunde tänkt sig.

Man skulle kanske kunna tro, att Fröken Anastasia, hvars galla icke var den minsta ingredientien i hennes sammansättning, blef ond för denna Axels échapade.

Nej, tiden hade vant henne vid dessa rörelser hos hennes åhörare, och hon hade nu dessutom vunnit ett ändamål, som legat henne om hjertat, allt sedan hon kom till Ulfborg, nämligen att få tala, om icke mer än ett ord, med Axel, för att sedermera kunna med *sak-känedom* tala om en person, hvaraf hon dock icke erfarit mera än ett par lätta bugningar och några miner, som varit ett åskslag för hennes egenkärlek, om hon kunnat förstå dem.

Hon hostade endast litet och ropade sedan på en olycklig lieutenant, som nu gick förbi, och som mycket umgicks i hennes faders hus, af hvilken sednare han för sina synders skull lånat litet penningar. Öfver denna olyckliga varelse tyckte hon sig ega en viss magt, och, som han ibland yttrat sin beundran för Fröken Anastasia och hennes lekande snille, såsom surrogat för maquerad renta, bestormade hon honom alltid med hela sin förmågas artillerie, helst hon väl visste, att han begrep, hvad hon sade, men kanske icke de små fel och misstag, för hvilka hon litet mer aktade sig, när hon trodde sin åhörare veta lika mycket, om icke mera än hon sjelf.

Lieutenant P.! — ropade hon — Lieutenant P.! Jag tackar eder oändligen för mina böcker, som riktigt äro återkomna, och stadnar i högsta förbindelse för eder godhet, att äntligen ha skaffat mig Blomman på Kinnekulle. — Man förtjenade icke den sköna lott, att få kalla sig Svensk, om man icke framför allt annat bemödade sig att blifva förtrogen med fosterjordens så väl förklarade, som ännu lefvande och uppvxande, snillen. Han har lyckats förträffligt, denna M—n, att göra en liflig sensation på mig, med denna förtjusande Blomman på hvarje Vestgötes stolthet, på dess gröna lagerkrona, på dess afandsvärda Kinnekulle. Jag försattes fullkomligt der-

af i denna förtrollande forntid; ty allt, språk, bilder, karaktersmålningar, allt, allt, andades denna råa, obildade tid, men som var så kraftfull, så kärnfull, och i hvilken vi så gerna skåda tillbaka, just som i ett kosmorama, just som i ett panorama. — Jag hade nyss ett af de mest intressanta samtal med unga Baron Löwenstern. Äfven han kommer i hänryckning vid minnet af forntider, då hans förfäder spelade en så betydlig roll i Sveriges historia. Mitt öga och min urskilning bedraga mig icke: hos honom bor samma höga anda, samma stolta sinne, samma kraft, samma bergfasta villja för det goda och rätta, men med nutidens förfinade och mer esthetiska bildning. Jag har just njutit af att höra hans rika phantaspel, och huru mianet af hans barndom ordnat sig i hans själ, likt de tjusande bilderna i ett kaleidoskop, och, likt hvarje anamorphos, blifva dessa minnen lifligare, ju närmare man kommer tummelplatsen för sina barndomslekar.

Han lär vara en af hufvudstadens mest omtyckta och utmärkta unga karlar — anmärkte Lieutenanten, då Fröken Anastasia hemtade andan.

Jag vet icke, — svarade hon ironiskt — om han är en af den goda tonens och Stockholmska världens koryphéer; men, tillade hon med emphasis, att han har en hög, ädel själ, odladt och bildadt hjerta och förstånd, sinne för det sköna, så i konst som natur, och att han säkert blir ärofulla förfäders värdiga ättling, det vet jag. Jag har just gifvit akt på honom denna afton, — tillade hon med litet lägre, men lika ifrig ton — jag har just sett, huru mycket våra idéer harmoniera; men man finner ofta denna samklang själar imellan, ehuru de icke stöta ofta tillsammans på lifvets stråt; — dock, för att återkomma till de anmärkningar, jag gjort, och

som jag ville meddela eder, på det ni skulle se, huru fin och genomträngande och allseende min blick kan vara: Han tycker icke om sin cousine, dagens stolta drottning. Ser ni, huru han undviker henne? Ingen gång har han bjudit henne sin hand till dans, icke en enda gång har jag sett honom söka att tränga igenom det planetsystem af unga karlar, i hvilket hon är solen: han är kanske ibland de få, som funnit, huru ytan kan bedraga, och huru tom den sköna prismatiska såpblåddran kan vara. På honom måste hon icke hafva denna magiska kraft, om hvilken jag ända till äckel hört talas. Men jag märker, att jag bör göra min epilog i det ämnet, ty man kunde höra våra anmärkningar, hvilka hafva sin upprinnelse från en sträng, fordrande själ, och icke från bländade ögon, och må mitt epiphonem i det ämnet vara: att jag är och förblifver evigt den största *accepticus*, hvad denna ephemeriska stjernas inre halt och intellectuella värde beträffar. Nog derom! —

Och detta lät den utmattade Lieutenanten icke säga sig tvänne gånger, utan gjorde en liten bifallsnick; ty, huru tjusande den unga friherrinnan än var, tänkte han dock på sin felande renta och sin rhetoriska dämons svaga sidor samt vågade icke taga dens försvar, som dessutom intet försvar behöfde, utan lagade sig till att få gå sina färde — när Anastasia obarmhertigt började ett nytt ämne, hvars föremål var loftal öfver den unga Rosina, till hvilket orsaken var: att hon visste denna flicka endast som en meteor skulle synas och försvinna i *Vestergyll'n*, och hon således kunde visa sin skicklighet som panegyrist äfven — — men detta tal må ensamt tillhöra den arma debitorn; säkert är likväl, att der icke felades orden: *natur, naturens barn, ängblomster, sensitiva, konstlöshet, barnslig oskuld, Arkadisk enfald m. m.*, som talades till tvänne alldeles döfva öron, ty af ledsa-

mad och trötthet tänkte Lieutenanten på intet annat än sin efterlängta befrielsestund, hvilken dock icke inträffade, förrän betjeningen anmälde, att souper'n var serverad.

Axel förde ut Fru R. till souper'n, och man såg hennes hvita tänder oupphörligt blänka, ty Axel roade henne med en liten profbit *in extenso* af sin barndomvännins skapande förmåga. Axel var qvick och rolig samt upplifvade hela det hörnet af bordet, der han, bakom Fru R., slagit sig ned. Amalia satt icke långt derifrån, och en lätt suck undföll henne, då hon tänkte, huru olika, huru himmelsvidt olika det kunde ha varit, om Axel med vänlig och broderlig ällgifyenhet mött henne, och hon tyckte sig känna en verklig smärta, af att se någon undvika och förmodligen äfven ogilla och misslyda henne.

Balen slutades icke förrän mot morgonen. En redbar frukost för alla var finalen, och då utvecklade Axel en alldeles ny talent, som var, att, med glaset i hand till sin muotra, lifliga sång, ännu mer uppstämna hvar och ens glada sinnen.

Den gamla Baronen var en stor älskare af denna sort musik, som mer påminde honom hans ungdomsdagar, då man sällan hörde hvarken naktergalen eller nötskrikan sittande och stående vid ett blänkande forte-piano, utan, från hörnen af ett under nektar och ambrosia dignande bord, der glädje och sorglöshet i stället för kristaller rådde, der höjde sig då någon gång de vida rarare vackra rösterna, och ett skallande bifall blef deras lott. — Så ock med Axel. Mera, mera! — ropades oupphörligt, och man visste icke, om man skulle mest beundra sjelfva sången eller valet af sånger. Skratt och skämt varade tills långt fram på förmiddagen, och den roliga balen på Ufsborg blef sedan vidt och bredt

och i flera år, långt sedan många af dess skönaste prydnader sofvo den eviga sömnen, ett ämne för tal och allahanda lofvädande anmärkningar.

TIONDE CAPITLET.

*Trompeten und klingender, singender Schall,
Und Wagen und Reiter und bräutlicher Schwall,
Sie kommen und zeigen und neigen sich all,
Unzählige, selige Leute.
So ging es und geht es noch heute.*

GOETHE.

Utfarter på det nya, klingande föret, lekar, sång och dans, medtogo de sista dagarna af det gamla året. Alla förhållanden, personerna imellan, voro desamma eller hade stigit till mera höjd.

Kortapel och riksdagsöfverläggningar sysselsatte de äldre herrarne och Majoren, som han nu åter kallades.

Fruarne hade nu ett rikt ämne att tala om, nämligen balen och alla de nya personnager, de der sett. Tante Lisbeth, på kanten af en stol eller på stående fot, och med stora nyckelknippan i den ena och lilla dito i den andra handen, biträdde dem med sina uppgifter, skröt onaturligt med somliga och gaf andra icke en enda gaisla af förtjenst.

De båda cousinerna, Axel och Amalia, meddelade sig aldrig med hvarandra.

Den unga Albert H. tog nu endast på knä emot sin herrskarinnas befallningar, och dessa gäfvos alltid med en så komisk värdighet och så många nya och olika tillägg, att alla roades deraf, utom Axel; han var nu delad mellan spelbordet och Fru R., och hon således mel-

lan en öfvervinnerlig ledsnad och sömnsjuka eller den högsta förtjusning och glädje.

Adolf W., som af Rosinas sväger hört efter, huru financerna stodo, började slå sina krokor omkring henne; men hon hoppade och skuttade öfver dem och allt annat.

Den goda, söta Bertha hade blifvit vida muntrare nu än i början. Amalias förbättrade lynne bedrog henne, och, hvad hon i början med så mycken fasa trodde sig ana och förutse, ansåg hon nu blott som ett inbildningens hjernspöke.

Dora hade vändt hem till sin lilla fristad, sedan hon tyckte sig icke mer behöfvas, och sedan Tanten icke otvifvelaktigt låtit henne förstå, att det var hon, som skämde bort en af glace-formarna baldagen, ehuru det endast härledt sig från Tantens eget hafs.

Nyårsaftonen hade Dora dock lofvat att, tillika med Majorens nya hushållsfru, ställa allt i ordning till hela sällskapet emottagande på Ekenäs.

Allt som denna dag nalkades, aftog Amalias muntra sinnelag, och man saknade henne ofta, ty långa stunder tillbragte hon ensam, eller med Bertha, borta i sina fordna små rum. En eftermiddag, när det led mot skymningen, och sällskapet fördelat sig i coterier, smög sig Amalia sagta och obemärkt ut, sprang hastigt genom de långa corridorerna och trappgångarna samt trädde sagta in i yttre rummet af den mindre våning i östra delen af slottet, som hennes föräldrar dagligen brukat, och som, af alla husets rum, voro för henne de käraste.

Nyet blickade klart och tyst in genom de höga fönsterna. En för Amalia så länge saknad stillhet och lugn rådde öfver allt, och, likasom för att icke störa denna, smög hon sagta genom de matbelagda rummen, för att i det innersta, ett litet cabinet i ett af tornen,

få öfverlemna sig åt några ögonblicks ostörd eftertan-
ka. Att hennes moders portrait satt i detta rum, vet
man redan; men, hvem kan tänka sig den besynnerliga,
nästan hemska, känsla, som intog henne, när hon ser
en lång manlig gestalt, som hon dock genast igenkän-
de vara Axel, tyst och tankfull stå midt emot målnin-
gen, på hvilken en månstråle just föll. Amalia kunde
aldrig märkas af honom, emedan hon stod orörlig i det
mörka sidorummet, och han icke hört minsta knäpp af
hennes ankomst. Han tycktes förlora sig i tankar, och
slutligen sade han, med den egna, af uppsvallande kän-
slor framlockade röst, som man här, talande alldeles för
sig sjelf (när detta icke är en vana: Goda, ädla varelse,
om du ännu andats, så hade hon icke varit sådan,
och händelserna icke sådana heller! Men, icke förhå,
du tjuserska! — sade han och tryckte en långsam kys
på ett mindre portrait af Amalia, som satt under mo-
derns.

Amalia, med en känsla, som icke hade någon rigt-
ning, smög sig in i den mörka sängkammarsalcoven
och såg der, huru Axel sagta, och så lätt som möjligt,
passerade rummet. Han stannade väl litet framför den
stora röda damast-paulunen, under hvilket ögonblick A-
malia, invecklad i dess gardiner, darrade i hvarje led
och var delad mellan förundran, fruktan att blifva upp-
täckta och kanske ännu mängen outhärdad känsla.

Hela aftonen var hon sedan tankspridd och mer o-
tillgänglig än vanligt. Icke en gång åt Bertha ville
hon anförtro denna sijn. Hon ville ensam råda om den.
Alla tillskrefvo hennes tystnad och tankfullhet det nä-
ra afskedet från fäderneborgen, och hon lät alla behå-
la sin tro.

Ehuru Amalias nya bostad var så nära den gamla, föreföllo ändå med hennes flyttning åtskilliga små bestyr, som, ehuru för det mesta redan undångjorda, dock äro så oundvikliga i sista ögonblicken. Amalia var således ofta nog frånvarande de sista dagarna, och vid sin återkomst till sällskapet hade hon mer än en gång bemärkt, att man varit i lifliga discussioner, som hennes ankomst så tvärt afbrutit, att knappt någon enda hade *presence d'esprit* nog, att börja ett nytt samtalsämne. De första gångerna förundrade det henne mycket; men sedan lät hon saken passera, öfvertygad, att den snart upplöste sig, ty äfven Bertha och alla Tanterna voro med i dessa ifriga rådpläningar.

Den 30 December var för Amalias hjerta en svårdag allt igenom.

Alla, rundt omkring Ulfsborg, visste, att det varden sista dag; hon ännu var hemmastadd i fädernehuset, och de många fattiga och olyckliga, som hon hjälpt, de många underhåfvande och tjenstehjon, mot hvilka hon alltid varit mild, god och vänlig, alla dessa, tillika med alla scholbarnen, infunno sig nu. Floder af tårar runno, hvaraf somliga väl endast väckte den goda Amalias milda leende, men hvaraf några dock äfven framlockade hennes. Oupphörligt ropade man ut Amalia, än för en gråtande, än för en annan, och, när Amalia en gång inkom, sade Fru R. till henne, med sin naiva och skämtande ton: Vet du, bästa Amalia, alla dessa afsked göra oss andra riktigt mjeltsjuka, och, som vi förutse, att, ju närmare det lider mot slutet, dess ymnigare blifva tårscaderna, hafva vi, några af sällskapet, föresatt oss, att i tid draga oss ifrån denna sista öfversvämning och således beslutit att i morgon förmiddag resa till L-g.

för att bese den goda staden och sedan möta dig, din man och dem af sällskapet, som icke göra denna lilla upptäcktsresa, på Ekenäs i morgon afton.

Amalia, slug och fintlig, låtsade att blifva litet förundrad, men var inom sig glad att äntligen ha upptäckt orsaken till deras hemlighetsfulla förfarande.

Majoren åter, som bara *hörde* och *trodde*, började nu protestera och persuadera; men en liten fjerdedels vink af Amalia gjorde äfven honom nöjd med projectet.

Tidigt om morgonen nyårsafton, afreste således Fru R., hennes syster Rosina, Bertha, Axel, Adolf, Grefve Albert och den långa stela, tafatta, men torr-roliga Pomerska Cousinen, samt, för att gifva sannolikhet åt företaget, Berthas moder, under förevändning att handla diverse effecter i L-g.

Middagen åts sent nog på Ulfborg och var måhända, om icke bland de sorgligaste, åtminstone bland de aldra ledsammaste. Utom Amalia, var den gladaste och lifligaste delen af sällskapet frånvarande, och de andra sågo högst tröga ut. Baronon såg sorgligt på sin Amalia. Amalia åt bröd och drack vatten, bara för att dölja sina tårar, och Tante Lisbeth snöt sig i långa, uthållande fräsningar allt som oftast, på det ått alla de andra äfven skulle erfara, huru verkligt rörd gumman var af Amalias hädanfärd. Efter måltiden framkördes slädarne. Majorens nya rack, förträffliga hästar, selar och allt, blef ett ämne för allas beundran. Väl en timma dröjde det, innan alla blefvo färdiga, ty man skulle nu, för hela den öfriga julen, taga stambället på Ekenäs. Som dagen vsr mulen, emedan himmelen lofvade mera snö, kom sällskapet i aldra sista skymningen först dit. Det gjordes på Amalia och de flesta ett märkbart intryck, denna omvexling ifrån det gammalmodiga, på 1500 talet byggda och nu nästan ramlade, Ulfborg till det-

ta nya och med all möjlig modern prakt inredda Ekenäs. Från alla fenster skimrade ljus och kronor, och man såg redan ifrån gården de smakfullt rika gardinerna.

Allt var nytt och glänsande, förstugor och trappor upplysta med Argandska lampor, och betjening i rikt livré, som sprungo om hvarandra.

Dora och fru Olsen emottogo de kommande, förändade hvar och en till dess rum. Detta var en god sak för Amalia, ty hon var sjelf fullkomligt främmande, och öfverraskningen, att ändå finna allt, hvad hon såg, vida öfverstiga hennes yttersta förmodan, förenad med den tankan, att nu ha beträddt sitt nya, eviga hem, gjorde henne verkligen litet mer förbryllad, än hon någonsin brukade blifva.

Man beslöt dock enhälligt, att alla skulle pelsa utaf sig i den stora tambouren och sedan på en gång anträda marchen till den stora praktvåningen, hvilken dock icke var någon annan, än den, som hvardagligen skulle bebos. Sedan en af sällskapet noga tillsett, att alla voro färdiga, öppnades salonsdörren, och den syn, som der visade sig, gaf i sanning en ganska skön anblick. Man inkom från gafveln af rummet, hvilket endast var svagt upplyst af ljus, höljda i flera större alabaster vasér, som voro fördelade här och der.

Så mycket större blef effecten af den *tableau vivant*, som, starkt upplyst, med den bästa smak och effect sammansatt, visade sig i fonden.

Man såg i tafans midt den unga, ljuslockiga Hymen, med hans fackla, hans hvita blommor och hans fina gyldne länkar. Vid hans högra sida, och litet fram om honom, framträdde Käricken, ty hans bindel var litet uppskjuten öfver det ena ögat, och med vingar, både kogér och pilar, var Rosina en verklig afbild af den skålmska Guden. Till venster om Hymen och fasthållen af honom

stod Lyckan, och öfver hela tafsan såg man blommor och frukter, alla fälda ur den hulda gudinnans rika ymnighets-horn. Fonden utgjordes af höga, med blommor och frukt prydda, citron- och orange träd.

Man igenkände genast i Hymen den unga Cornetten, och Fru R. var, i alla afseenden, en temligen god afbild af den flyktiga, ostadiga Lyckans gudinna.

Orörliga voro personerna, och således syntes det hela med en högst förvånande effect.

Sedan åskådarne sett och beundrat denna vackra och smakfulla tillställning några minuter, föll ett förhänge ned, och salonen fick nu ett ganska dystert utseende.

Men genast framkom en skepnad, hvilken hvar och en med en liten rysning igenkände som det spöke eller spiritus familiaris, hvilken en gammal tradition påstod alltid visade sig i Löwensternska familjen, före eller efter hvarje vigtig händelse inom densamma, vare sig af glädje eller sorg, men som hade det goda rykte om sig, att aldrig ha tillfogat någon skada eller särdeles förskräckelse. På Ufsborg var dess egentliga vistelseort, och det påstods visa sig i askgrå lång kappa, med en hvit duk virad om hufvudet.

En sådan figur framkom nu, och af det tal, ihåligt och långsamt, något brytande på Tyska, som den höll till det unga paret, försporde man, att Anden för en stund lemnat sitt älskade hemvist, det grå Ufsborg, för att med några ord och föreskrifter, samt andra vigtiga underrättelser och uppenbarelser, hugna de unga tu i deras nya boning.

Som dock är mig för ny och för ljus, slutade spöket och — försvann.

Det hela af detta uppträdde hade något mer komiskt ryeligt än allvarsamt, och ett godt skratt uppstod af de många halftyska och befängda råd och befallnin-

gar, som spöket gifvit, och som tydligen gifvo tillkänna, att vår Pommerska cousin nog hade hufvud, fast det satt besynnerligt.

Men nu blef salonen å uyo ljus. Det lilla förhänget i fonden uppgick åter, och man såg: *ställets goda genius*, en verklig ljus-alf, strålande af godhet och lugn, stödd emot ett litet altar, på hvilket orden: *Frid och Endragt*, brunno, samt, oaktadt sin gloria af mildhet, dock i en sorts fiendtlig ställning emot den bistra *Tiden*, som tyktes häpna öfver, att ängeln frantog honom lian och flätade blommor omkring timglasets.

De båda figurernas olika uttryck, ehuru bror och syster, sammanlagdt med effecten af det hela, väckte en allmän beundran.

Äfven när detta var länge nog beskådadt, för att icke trötta både de seende och de sedda, föll förhänget, och, då den hemska halfdagern åter rådde i salonen, kom, man visste icke hvarifrån, en gestalt, som hvar och en äfven genast igenkände, ty det var Löwensternska ättens ahnherre, en Baron von Löwenstern af gammal Schwabisk riddarestam och den af familjen, som under Gustaf Adolfs handfasta tider först blef introducerad som Svensk Baron. Han hade utmärkt sig som tapper, kall och beslutsam, ärlig och fast, äfven i en tid, då en hvar ville vara det. Han hade följt *Lejonet i Norden* på alla hans tåg, och hans kärlek till monarken var utan gränser.

Nu hvilade han, väl balsamerad, i stor kopparkista uti familj grafven, under choret i den kyrka, som Amalia redan nämnt, och som låg på halfva vägen imellan Ulfsborg och Ekenäs. Det var äfven denna herre, som gjorde godset till fideicommiss, och främst ibland alla familj-portraiterna satt hans, i hel figur, klädd i kyller och harnesk och fullkomligt en bild af den *tidens* hjeltar.

Hvar och en kunde genast se, att Axel hade ett stort slägt-tycke med denna sin farfaderns farfaderns fader, och den noggrannt efterhärmade drägten, ur Ulfborgs rustkammare, och hårets lika läggning, allt gjorde illusionen fullkomlig.

Med högtidligt allvar talade han ungefär så här *):

Ur förfädernas grift, från barnabarns stoft, jag mig höjer,
 Vandrar på jorden en gång, än innan ätten dör ut,
 Och i natten söker en stråt, der dess telningar vistas,
 På det ur grafven ett ord hinna må deras fröjd.
 Dotter af mina ättlingar, framträd, hör, hvad jag bjuder,
 Lysna uppmärksamt på det, Döden till Lifvet förtror!
 Grafvens boning är kall — så ock erfarenhets visdom;
 Ej må man söka hos mig skaldernas blomstrande språk.
 Mannamod, sanning och kraft var den tidens rådande
 anda,
 När uppå jorden jag gick, kroppslig, med blod och
 med märg.
 Nu är det annat — jag vet det. — Griften har äfven sitt
 fenster,
 Hvarifrån ahnherren ser upp på dess ättlingars värf;
 Ser, hvar de bygga och bo; än mer, han ser, hvad de
 tänka;
 Gläds, när de tänka och tro fäderna värdigt och stort,
 Men, om de flärdfullt sin tid egna åt dårskap och villor,
 Skakar han askan i hast af sina hvitnade ben,
 Kommer med hotande vrede. — Derföre, dotter, hör noga,
 Hvad jag dig säger ännu, medan du, dygdig och from,
 Icke mot Gud eller världen, icke mot någon har brutit!

*) Icke må man vänta sig, att Axel skulle böja sig efter prosodiens och poetikens strängaste lagar. Det hade föga liknat honom.

Se'n blir mitt tal ej så mildt; straff är dock annat
än råd.

Och nu följde, i samma allvarliga, metriskas språk,
månet vist råd, mången anmaning till det goda och
rätta, och till tålmod, om det skulle behövas. Slutet
lydde ungefär så här:

Och, om din fader går bort — går, dit hans förfäder
hvila,

Maken dig grymt ryckes från, vänskapen bytes i köld,
Och med flygande fart lyckan nya gunstlingar söker,
Vet då, än lefver en *bror*, lejon i hjerta och sköld *).

Rummet blef i hast ännu mörkare, och ahnherren
försvann; men, innan man hann säga ett ord, om hvad
man sett eller hört, öppnades dörrarne till hela filen af
de andra starkt upplysta rummen, der alla de, som gif-
vit dessa åtskilliga små representationer, tillika med
Berthas moder, befunno sig i sina vanliga kläder och
helsade på det kommande sällskapet, just som hade de
sjelfva directe kommit från L—g, hvarifrån de berättade
tusende galenskaper, om hvad de påstodo sig sett, köpt,
hört, om Fröken Anastasia, om Mamsellerna A. och om
mycket annat, hvaraf ett förfärligt skratt och väsen-
de uppstod. Axel såg man icke, och Amalia ensam teg;
men det märkte ingen.

Derefter fördes Amalia i procession omkring uti rum-
men, för att se, huru förträffligt allt var tillståndt. För
hvar ny upptäckt nickade hon så tacksamt och godt åt
den förnöjda, och derföre vida hyggligare, Majoren.

Han bad Bertha, litet kruserligt, taga thébordet un-
der sina vingars skydd och gjorde härigenom ett tvär-
atreck i Tante Lisbeths uträkningar, som sjelf ämnat

*) Man påminne sig Löwensternska hjertvapnet.

förrätta detta göromål, och således, genom detta första ingrepp i värdinneskapet, bana sig väg till flera. För att dock icke vara alldeles sysslolös, bad hon då och då Amalia påminna "Cousine Bertha" om den eller den lilla saken, hvars uraktlåtande dock ingen annan märkte än Tanten.

När menigheten något lugnat sig, och den nya värden börjat en föreläsning öfver en mängd portraiter i stentryck, af sista och för handen, varande riksdagens ifrigaste koryphéer, då smög sig Amalia, tillika med Bertha, ut i den öfriga delen af det stora, öfver allt upplysta, huset.

Wilhelm har ju en makalöst god smak, eller huru? Kära Bertha! — sade Amalia, halft skämtande, medan de öppnade en dörr till ett rum, utan att alls veta, hvart de togo vägen.

Här var en stor eld, och såg mycket trefligt ut.

Dora, Fru Olson och några af husets och de främmande kammarjungfrurna sutto här omkring sitt thébord, men stego genast upp vid den unga husmoderns ankomst. Hon bad dem vänligt och förbindligt, för all del, fortsätta sin collation, tackade Dora och Fru Olson för all den möda, de haft, och klappade under tiden en stor, högst ovanligt vacker, raphönshund, som legat vid Doras fötter, men som vid Amalias ankomst äfven rest sig, morrat något litet, men sedan slickade Amalias hand.

Hvems är det vackra djuret? — frågade Amalia, strykande Lundens fina, silkeslena hufvud.

Det måste väl friherrinnan kunna gissa: — sade, Dora med en skämtande ton — hvem skulle kunna hafva en så trogen och vacker hund, om icke han?

Det är Axels! — sade Amalia hastigt, men ångrade

det lika hastigt, rodnade starkt, och först efteråt föreföll det henne, som kunde det endast vara Majorens.

Alldeles rätt! — svarade dock Dora, och Amalia drog lättare andan — alldeles rätt. Det är unga Barons; men, som han vet gamla Barons afsky för hundar, helst dem, som fått vana att gå in i rummen, deponerade han den stackars Hector hos mig, genast vid sin ankomst till Ulfborg, och dermed har jag varit ganska nöjd, tillade Dora, ty Hector har jag kanske att tacka för de visiter, hans unga husbonde gjort hos gamla Dora i hennes lilla fristad.

Har han varit flera gånger hos dig, kära Dora? — frågade Amalia med låtsad liknöjdhet, under det hon lekte med hunden.

Åh ja, — svarade Dora — bittida om mornarna, när alla andra sofvo sött på Ulfborg. Men jag är icke den enda af hans gamla bekanta, som den rara ynglingen uppsökt. Han har varit hos jägar Mattis och flera andra, icke till förglömmande hans gamla amma, som han skickat bud och skjuts efter, flera mil uppe i skogen. Gamla Annika kom till mig, och strax derefter unga Baron. Gumman bara ideligen grät och kunde för tårar icke se, huru mycket smått — cattun till klädning, halsdukar, glasögon, ett Nytt Testamente, pengar och snus hon fik af sin *käre gösse*, som hon alltjemnt, snyftande, kallade honom. Jag tror aldrig, den stackars goda, unga Baron blifvit utaf med gumman, hade jag inte gjort slag i saken och visat Baron Axel, hvad tiden led, och att man redan ätit frukost på herrgården.

Amalia hörde henne, utan att svara, lekande jemnt med Hector; men snart vaknade hon upp utur de tankar, som Doras fortfarande lof öfver Axel väckt hos henne, och hon återvände snart till sällskapet med föresats att, som värdinna, hädanefter uppoffra det roliga för

det rätta, som var: att vid alla tillfällen visa sina tanter och äldre släktingar all den uppmärksamhet hon borde i sitt eget hus. I dessa goda föresatser och bortjagande minnet af Doras ord, inträdde hon åter i salongen, utan att märka, det Hector följt henne och genast lade sig vid hennes fötter, nästan utan att bry sig om sin herre, som återtagit sin vanliga plats, icke långt från Fru R.

ELFTE CAPITLET.

— — — — *der Liebe schönste Blüthe*
Ist Freude nicht, ist nur ein freud'ger Schmerz.

AMALIA V. IMHOFF.

Amalia hade vänligt tackat alla hennes vänner, som med sina artiga tillställningar välkomnat henne på Ekenäs; men, emedan Axel icke var inne i första ögonblicken af dessa complimenter, utan då var sysselsatt med sin förvandling, från den spökande ahnherren till sig sjelf, kom hon sig aldrig för att säga något till honom, och, besynnerligt nog, de voro alldeles på samma främmande fot som förut, oaktadt Axel nära en fjerdels timma talat till Amalia, skarpt betraktande henne, och då mångt ord likasom flutit ur hans hjertas innersta.

I Amalias själ hade denna afton dock gjort ett intryck, som aldrig mer kunde utplånas.

Endast flygtigt och ögonblickligt hade hon föruthos sig funnit en ovillkorlig böjelse för Axel, men som hon alltid bestridt med den tankan: Hvarföre skulle Axel vara mig någonting? Han är ju icke bättre, icke mer än någon annan, och, hvad mig beträffar, tyckes jag

svarare vara ett föremål för hans ovillja än den ringaste vänskap eller ens välvillja och deltagande. Derföre måste du tiga, klappande hjerta, och ingen tanke egnas denna Axel, mer än beundran öfver hans oförklarligt sköna röst. Och mina pligter! De måste öfverväga hvarje annat intryck, och mina föresatser betvinga sjelfva mina tankar, och min Gud — ställe sig mellan mig och honom.

Så der ungefär hade Amalia hittills talat med sig sjelf. Nu var det annorlunda: Axels råd, i ahnherrens namn, hade förrådt hans ädla, starka själ, och lifligheten i hans blickar ett åtminstone ögonblickligt varmt deltagande för Amalias väl. Aldrig hade hon förr sett in i dessa stora blixtrande, svarta ögon, aldrig följt den sköna munnens rörelser, under ett lifligt tal. — Och, sedan allt hvad Dora berättat! — Hvad som förut blott var en svag gnista, uppflammade nu med hela en förbjuden, förnekad och tillbakaträngd kärleks mäktiga styrka. Amalia kände nu, att hon fruktlöst skulle villja neka för sig sjelf tillvarelsen af denna bestridda känsla, som var så olik dem, hvilka förut för några ögonblick så ljumt, så halft intagit henne; men med hela sin själskraft föresatte hon sig att dölja den i botten af sitt varma, lidande hjerta, bekämpa den på alla sätt och slutligen blifva mästare deröfver.

Ett enda utbrott tog dock denna till evig död dömda känsla — och det var: en synnerlig vårdnad om Hector, och, utan att alls ana hvarföre, var det för Amalia en verklig njutning, att med sina små händer stryka det vackra silkeslena djurets hufvud och hals. Hade hon förstätt sig bättre sjelf, så hade hon äfven skjutit den arma Hector ifrån sig.

Äfven på denna första afton tycktes Hector känna, att han vid Amalias fötter var på sin plats, ty, oaktadt

Fru R. lockade och ropade på honom, såg han endast upp, rörde på öronen, lade sig sedan ned eller satte sig upp, med hufvudet på Amalias knä.

Axel blef högst förundrad och glad, när han fick se sin kära hund, men låtsade icke förstå, att Fru R. bad honom locka till sig Hector, utan svarade henne, med ett honom så eget leende: Det kan jag icke; min hund är en constitutionel undersåte; han får göra allt hvad honom lyster, så länge han icke gör något ondt.

Nå, än om han besvärade min cousine Amalia? — sade Fru R. hastigt och med liten harm.

Då jagade hon säkert bort honom. — svarade Axel — och Fru R. talade aldrig mer om Hector.

TOLFTE CAPITLET.

Så ila de fram på den glatta ban;

Men under dem lurar den falske Ran

TEGNÉR.

Nyårsdagens himmel var kall, klar och ren, och, när solen redan en stund glindrat mot den väl och symmetriskt uppskådade och plöjda snön på gården vid Ekenäs, såg man en hel rad af vackra, väl bespända, toma släddar framköras af betjenter i lysande livréer eller gröna jägarekläder, och strax derefter syntes hela sällskapet, gamla och unga, väl bepelsade, med fladdrande plumer och slöjor, med vargskinnspelsar, tuluber och brokiga skärp, dels makligt gå, dels hoppa utför traporna.

Värden hade ensam, utan att rådfråga sig med någon, bestyrt om åkningen till kyrkan, hvaraf följden blef: att hvar och en med förundran förde sin dame

till sin släda. Men alla sågo glada och nöjda ut; ingen låtsade om, att valet icke var hans eget, utom Fru R, ty hon var högst bedragen i sin väntan och hade verkligen sin stora palatine att tacka, för det ingen märkte hennes missnöjda mine.

Artigt och gladt förde Axel Bertha till deras släda, och nu klingade alla bjellror, och tåget sattes i liflig rörelse, med Majoren och Amalia i spetsen, för att, som Majoren sade, "visa vägen".

Slädarne dansade lätt nedför en vacker ekäng, och snart var man nere på sjön, som stod blank och spegelklar, emedan den mesta snö'n kom före den starka källden, hvaraf sjöarne lade sig. Inga ruskor funnos således, och Majoren körde rasht och utan funderingar samt styrde kosan rakt på motsatta landet, der kyrktornet utgjorde hans ledstjerna.

De andra följde i nästan samma fart; men snart ropar Amalias fader, från en af de sista slädarna, att man skall ändra kosa, hålla upp till venster och akta sig för det ganska farliga oset.

Ingen, mer än Axel, förstod, hvad Baronen sade; han kände dessutom denna sjö sedan sin barndom, och, som han såg, att Majoren med allt friskare fart närmande sig till det, af honom och hans äfven nykomna betjenter, okända oset, bad han Bertha förlåta, att de körde ur ordningen; och med all den fart, hästarne kunde sättas uti, skyndade han fram till Majoren, som var ett godt stycke före alla de andra.

En synnerligen god ingifvelse af Axel var detta företag, ty, i samma ögonblick Majoren ändtligen hör Axels röst, som ropar honom med all sin styrka, sagtar han litet farten, vänder sig om för att se, hvad ropet betyder, och hann således icke till den farligaste punkten, nämligen midt för utloppet af en temligen stor skogs-

bäck. Icke dess mindre brast isen redan under hästfötterna, och, hade icke Axel kommit med sin Herkuliska styrka och osvikliga rådighet, så hade faran ändock varit rätt stor, helst Majoren satt inknäppt i fotsacken, och hans båda Stockholmsbetjenter stodo tafatta och rädda, utan att veta, hvad de skulle företaga.

Axels första rörelse var att spänna hästarna från slädan, låta Majoren och hans betjenter tänka på dem, samt draga Amalia, som satt qvar i slädan, så fort han kunde, upp på säkra isen till Bertha, som satt sanslöst rädd och förfärad.

Allt detta hade gått så fort, att Amalia icke visste, huru det var; men, när Axel stannade hos Bertha med slädan, sansade hon sig och vände sig, med ihopknäppta händer, till Axel, sägande: Jag tackar eder icke, goda Axel, förrän ni äfven med eder kraftiga arm bistått Mühlendorf. — Axel förstod henne och sprang genast bort till Majoren, som, med hjälp af sin naturliga köld och trygghet, äntligen fått upp hästarna och nu skyndade mot Axel. Men nu uppstod en annan svårighet: Majoren var genomvåt, kunde således icke fortsätta resan till kyrkan.

Axel föreslog, att han helt sagta kunde köra de båda damerna i sin släda, medan Majoren återvände hem och sedan, omklädd, kom skyndsamt efter. Amalia ville dock nödvändigt följa hem med Majoren; men, då både han och Bertha föreställde henne, att det var utan all nytta, att det öfriga sällskapet skulle blifva ledsna och misslynta derför, beqvämade hon sig slotligen att hoppa in i Berthas släda och hålla Axel till godo som kusk.

Hela det andra tåget hade stannat på sjön, och man såg den ena efter den andra komma springande, för att få höra, huru det var. Axel, Amalia och Bertha skrocko sig hessa, att förklara saken, och skrattade slutligen

af allt hjerta, då ingen begrep dem. Men detta skratt var då åtminstone ett tydligt bevis, att ingen fara var å färde; således fortsattes tåget, dock med mindre fart, och de trenne cousinerna förblefvo aldri sista slädan.

Nu först tog Amalia sig mod och vände sig om till Axel, som körde bakifrån racken.

Det är må hända andra gången jag har eder, goda Axel, att tacka för att jag icke drunknat — sade hon, med ett henne ovanligt stammande. — Deras ansigten voro helt nära hvarandra, deras blickar, deras andedrägt blandades, Amalias kinder blefvo högröda. Axel svarade icke ett enda ord; men hans underläpp darrade, och hans blick släppte icke en secund Amalias ögon.

O, kärlek, — dig, dig ensam, helgades detta ögonblicks heliga tystnad!

Man hade nu kommit upp på land; vägen krökte sig mellan höga, af rimfrost täckta, träd. Bertha gjorde sina reskamrater uppmärksamma på, huru vackert detta var. Axel och Amalia svarade enstafvigt. Amalia hörde hvart ögonblick Axels korta anda, och nästan slagen af hans hjerta. Förut aldrig anade känslor vaknade hos det unga, till evig försakelse dömda, offret för barnslig undergifvenhet, ögonblickets ingifvelse och opinionens tyranniska magt.

Med ett enda hopp var hon ur slädan, så snart de hunnit fram till kyrkan, och innan hästarne knappt stadnat. Hon märkte icke, huru bekikad och begäpad hon blef af kyrkfolket, utan skyndade in i kyrkan och fann en ousäglig lättnad, när gudstjensten begyntes, och hon ensamt fick egna sina tankar åt sina inre, högt svallande känslor. Dessa förenades dock alla endast i varma, lågande böner till den Högste: *Bön, om tillgift, för att hon, mot sin inre böjelse, och af skäl, som nu tycktes henne alldeles för små och för lumpna, för evigt bundit*

sig vid en man, som hon aldrig kunde älska, aldrig en gång rätt fördraga; *Bön*, om tålmod och kraft, att ändå uppfylla, och väl uppfylla, sin ed och sina pligter; *Bön*, om styrka, att ur sitt hjerta jaga den förföriska bilden af denna Axel, som sofvande och vakande förföljde henne; *Bön*, om bistånd, att för *honom* och en hel värld, under en hel lång lifstid, dölja denna af henne sjelf så gruffligen ogillade känsla — och slutligen, *Bön* icke om Axels aflägsnande, utan om egen kraft, att med ligkillighet se honom.

Icke ett ord af den medelmåttiga predikan gick för henne förloradt genom kringsväfvande tankar, och hela dagen var hon lugn och glad, likasom hvar och en, hvilken verkligt och med full andakt, och för *Guds*, icke för *verldens skull*, tagit detta högsta väsende till domare och ledare af sina handlingar samt till skydd mot passionernas magt.

TRETTONDE CAPITLET.

JULIE (*a part*).

*J'y sui. C'est le jour des confidences.
ur les Rendez-vous Bourgeois.*

Det led mot den tid, då det stora slägtmötet skulle upphöra, och hvar och en vända sig till hemmet. Den 7 Januari var dertill utsatt, och man hade nu redan den 5. Man hade tillbringt sin tid alldeles som på Ulfsborg, med de små förändringar, som en ombytt local alltid medför. Ett nytt, förträffligt piano ökade här allas nöje; men, till hvar och ens förundran, stod Amalia icke att öfvertala till sång. "Hon hade ondt i bröstet", och detta skäl måste vara nog för alla dem, som båda

honne. Hon hänvisade dem alltid till Fru R., till Rosina, men framför allt till Axel, och var för egen del mer bland de äldre än yngre af sällskapet; hvilket ådrog henne fördubblade lofqväden af alla.

Den 6 Januari var en vacker, klar dag, och Axel fick icke litet brådtom att taga kappa och mössa, då hans farbror, redan före frukosten, stack in hufvudet i hans kammare och frågade honom, om han icke hade lust att göra honom sällskap, under en liten spatsersgång framåt vägen, i det vackra vädret.

Den gamla Baronen rökte sin pipa. Axel gick tyst och anände något, utan att rätt veta hvad, då farbrodern ändtligen, efter en kort hostning, tog till ord: Min kära Axel! Jag har blifvit gammal. Sjukdom förändrar äfven betydligt meningar och åsigtter. Så ock sorg och bekymmer. Mitt enda barn är skiljdt från mig. Du har blifvit en man. Du ser nu kanske världen mer med dina egna, än med en uppdrifven inbildningsögon; således hafva våra idéer må hända, under loppet af tiden, vunnit mera öfverensstämmelse, och jag kan nu göra dig några frågor, rörande dig sjelf, och en begäran för egen del, som jag gerna önskade du skulle bifalla, utan att befara något missförstånd, om vi än förblifva af olika meningar.

Axel gjorde endast en jakande rörelse, och Baronessan fortsfor:

Med tvänne toma händer kom du till ett dyrt regimente. Din lefnad i Stockholm är förmodligen ganska dyr; din equipering vida öfverstigande dina tillgångar. Således vore det mig alldeles icke oväntadt, om du satt dig i betydlig skuld. Mina tillgångar länner du. De hafva vida förökat sig på några år. Mitt enda barn är väl och rikt gift; således snager du, att jag icke på bättre sätt kunde begagna mitt öfverflöd, än hjälpa minen-

da broders son, och af min cassa har du årligen hädan-
 efter att disponera en 800 å 1000 rd. till min död. Är
 du härmed nöjd, så säg blott ett ord, inga tacksägelser,
 ty, männer imellan, är det en styggelse.

Min farbror! — svarade Axel rörd, men med bestämd
 ton — Jag vore ovärdig denna eder godhet, denna be-
 nämning af *man*, om jag icke så utlagt min lefnads plan,
 att *jag sjelf* vore den pelare, vid hvilken jag ensamt
 bör stödja mig. Men, vore ni barnlös, min farbror, så
 antoge jag kanske ändock edert tillbud, åtminstone till
 någon del. *Nu*, nu kan det icke komma i fråga, och
 jag hoppas, min farbror är af samma tanka som jag, att,
 männer imellan, bör hvar sak *en gång*, men aldrig flera,
 afhandlas.

Farbrodern teg, modfäld i botten af hjertat; men
 snart återfann han sig och svarade:

Nå väl! Dödt vare detta ämne, åtminstone i denna
 stund! Nu till den begäran, jag vill göra dig för min
 egen skull, hvartill jag dock *nu* har mindre lust än för-
 ut. Men mellan dig och mig måste det så vara. Ingen
 af oss passar till den andras gäldenär. Dock, fort till
 saken: Ja eller nej! Vill du icke glädja din gamla far-
 bror med din närvaro, dessa kulna, långa vintermånader?
 Stor blir min saknad efter mitt barn. Lisbeth är o-
 dägligare än någonsin. Ullsberg är trögt och ledsamt,
 jag vet det; men din farbror är gammal och ber dig
 kanske aldrig mer om en dylik uppföring. Nå väl!
 Hvad svarar du härpå? Min upprigtiga och faderliga
 vänskap följe dig, nu och alltid, ehvad ditt svar än må
 blifva.

Mitt svar! — sade Axel, på det högsta rörd af den-
 na sin farbroders ovanliga sinnesstämning — Hvad kunde
 detta väl någonsin blifva, om icke den upprigtigaste
 tacksamhet, för att min farbror, sedan jag nekat till ett,

vill bjuda mig ett annat, som jag ändå tusende gånger mer värderar.

Och ditt beslut? — sade den gamle hastigt, och med en glad, frågande ton.

Jag stadnar kvar! — svarade Axel med en liten höjning i rösten. Lugnare tillade han: Min semestre är nu inne, och till den 1 April kan jag nästan disponera min tid, och rätt lycklig vore jag, om den till min farbrors glädje kunde begagnas.

Ett handslag var den gamles enda tack, och bättre vänner än någonsin återvände dessa båda sista afkomlingar af en urgammal, ädel ätt, der Svensk trofasthet, Svensk redlighet och Svenskt mod i alla tider varit en säker arfslott.

Samma morgon hade Amalia fått den sorgetidningen, att Bertha icke, som hon trodde, fick stadna kvar, utan måste följa hem med sin moder, emedan denna köpt ett hus i L., skulle flytta, meublera etc.

Fru R. hade migraine, låg i sitt rum och grät flod på flod. Som värdinna, ansåg Amalia sin skyldighet vara att fråga, huru det stod till med henne. De båda blefvo ensamma, det ena ordet tog det andra, och slutligen bekänner Fru R., att ett öfvervinnerligt tycke för Axel — är orsaken till hennes sorg. Amalia, sträng för sig själf, men mild och öfverseende för alla andra, tröstar den svaga varelsen, som med lika vekhet och häflighet öfverlemnar sig åt hvarje ny känsla.

För första gången talar Amalia om Axel, men med en köld, en rättvisa, som ville hon bedraga sig själf äfven. Hon talar om Herr R., hans förtjenster som ma-

ke och människa. Hon talar om hvar och en qvinnas pligt, att med liknöjdhet se hvarje man, som ödet förer på hennes stråt, sedan denna en gång oåterkalleligen är bestämd att vandras hand i hand med en make, till hvilken man svurit, icke allenast tro i ord och gerningar, utan äfven i tankar. Hon talar, hon föreställer, hon söker att gifva den arma varelsen mod, och hon förändrar knappt färg eller mine, då den förra, till svar på allt detta, med en ny flod af tårar endast framstammar dessa ord:

Amalia, tala icke så! Du vet icke, hvad det vill säga att älska Axel! Du hade rätt, om du talade om någon annan. Men *honom*, glömma *honom*! Nej, det är omöjligt!

Med obetydligt sväfvande röst frågade ändtligen Amalia, om Axel vet, huru han är älskad, om han delar denna känsla.

På dessa frågor ville icke Fru R. svara, utan gick omkring dem och sade slutligen:

Du har väl sett, huru han endast följer mig, endast har ögon för mig, huru alla hans sånger, snart sagdt, vändas till mig, huru han, i lekar, i dans, i allt, aldrig viker från min sida. Detta måste du väl sett. Jag fruktar nog, att alla, utom Herr R., märkt det.

På detta svarade Amalia alls intet; men med ny ifver besvor hon Fru R., att för alla dölja orsaken till sin sorg, att fatta mod och anse som en oundviklig nödvändighet, att skiljas från Axel, äfven om hon älskade honom så öfver all tro, som hon sjelf sade, äfven om han till alla delar besvarade denna lifliga böjelse.

Nästan trött, men med en viss tillfredsställande återblick på sig sjelf, gick hon från Fru R., och nu väntade henne en ny scene af annan halt:

Rosina kom emot henne och bad henne om några

ögonblicks samtal. Flickan var högröd, och ögonen fulla med tårar.

Herre Gud, — tänkte Amalia — förskona mig för ännu ett förtroende, der Axel är hjälten!

Och hon bönhördes äfven, ty en helt annan klagan var Rosinas. När de äntligen kommit in i Amalias cabinet, och dörren var stängd, brast flickan ut i gråt och sade sig icke ega någon att vända sig till, någon att fråga i en sak, som rörde hela hennes framtid, och att Amalia var den enda, af hvilken hon ville hafva ett råd, och att, hurudant detta ock vore, var hon sinnad att blindt följa det, ty, sade flickan, ingen mer har jag, Emilie bryr sig inte om mig, hör knappt, när jag talar till henne, en gång. Med Bertha vill jag icke tala, af skäl, du snart kan gissa, och jag ryser för blotta tankan, att meddela mig med någon af de gamla tanterna. Nej, du Amalia, — du, ängel i människoskepnad, du måste säga mig: Skall Adolf W. blifva min man, eller skall jag skicka honom *aux antipodes*?

Amalia kunde knappt hålla sig från skratt, vid denna tillfrågan och dessa tvänne alternativ.

Har Adolf begärt din hand? — frågade hon.

Visst har han det! — svarade Rosina, med en liten frysning, annars vore jag väl galen med min fråga, och det är jag väl inte, fast jag är yr.

Har du något tycke för honom, kära Rosina? — frågade åter Amalia, och hon hade förmodligen ämnat tillägga något, som börjats med: så tycker jag, att etc.; men detta hann hon aldrig, förrän Rosina svarade:

Nej, visst icke! Då tycker jag mycket mer om Baron Axel. —

Amalia blef helt varm om öronen; hon tänkte sig nu åter få höra samma bekännelse, fast i gladare derton; men Rosina fortfor:

Om Baron Axel, Albert H. och många andra, som jag känner.

Min goda Rosina, — sade nu Amalia — då finner jag icke, att du behöfver råd af någon, ty då har du det aldrig säkraste i ditt eget hjerta. Adolf är min cousin, min bästa väns broder; men icke dess mindre besvär jag dig för hans och din skull, betänk dig aldrig ett ögonblick på en sak, som strider mot din böjelse! Det får man ångra, sent eller tidigt.

Ja, men betänk, — sade Rosina, med sin barnsliga ifver — betänk, om jag sedan aldrig blir gift! Och Emilie säger, att Adolf är adjutant hos Kronprinsen, att han är rik eller förmögen, hvilket det var, och att det är bra roligt att råda sig sjelf, resa och komma, när och hvart man behagar, köpa, hvad man tycker om, och nyttja haltar och mössor samt slippa att följa hela raden af flickor, och att slippa dricka, just när alla de andra gässen dricka.

Amalia sade allvarsamt, ehuru hon i början af detta tal smålog:

Rosina, om Emilie är nog barnslig, för att så tala med dig, så bör du åtminstone samla allt ditt förnuft, för att icke lyssna dertill. Må hända är äktenskapet kvinnans största, heligaste företag och det enda världsliga, då hon icke bör vara passiv, icke bör vika för andras villja, eller opinionen, eller några möjliga skäl, hvilkas urkälla vore *fåfänga, lättsinnighet, egennytta, ledsnad vid de förhållanden, man förut har, eller någon annan biofsigt i världen.* Hjertat och förståndet böra en samma rösta i detta fall, och alla andra känslor tiga och vika, ty mer eller mindre verka de till ett ondt och dåligt slut. Tro mig, goda Rosina, tänk icke mer på Adolf, utan svara honom uppriktigt och utan alla omsvep, så som det egnar en god, vältänkande flicka; och

en annan gåg, om en dylik händelse skulle inträffa, tänk då noga på dina motiver, *för* och *mot*, innan du sätter ett afgörande steg; ty, sedan det redan är gjordt, måste man icke allenast stå vid sina ord, utan *troget* uppfylla sina en gång gifna löften och dölja sin försena ånger — hjertat må nu deraf brista eller ej.

Hon sade detta med en stigande rörelse, men bleknade som ett lik, när Rosina, i stället för svar, snyftande sade: *Stackars Amalia!*

Amalia fann sig dock genast och svarade med den lugnaste ton hon kunde taga:

Beklaga icke mig, kära Rosina! Jag talar af öfvertygelse, icke af erfarenhet, ty visst inga af alla dina småskäl hafva föranledt mitt val.

Du var då kär i Majoren! — sade Rosina med största förundran.

Ett fruntimmer bör egentligen aldrig vara, hvad man kallar *kär*, icke en gång i sin man, svarade Amalia, steg upp, kysste Rosina på pannan och bad henne taga den lugna natten till hjälp för sina öfverläggningar, alldeles kasta bort alla Emilies bevekande skäl, hvilka Emilie — tillade hon — säkert icke yttrat annat än skämtande, och visst icke för att de skulle hafva minsta inslytande på Rosinas tillkommande beslut.

Tyst och tankfull gick Amalia, ty de båda systrarnas olika förtroenden hade väckt mången slumrande tanka.

Hvar och en är alltid så mycket egoist, att man, vid hvarje intryck, man får, kastar en återblick på sig sjelf, jemnför sig med nästan och vet merändels alltid, på ingen linie när, om man står *öfver* eller *under* den man i tankarna ställer bredvid sig. Inom de tysta tankarna har egenkärleken verkligen icke så stort gebiet, som man vill påstå. Nästan hvar och en känner sig

sjelf och sina svagheter; men konsten, att för andra dölja och försvara dem, se der, hvad man i allmänhet kallar egenkärlek.

Med sorg och smärta anmärkte Amalia, att de fel, hon verkligen med harm och vedervillja fann hos sina båda cousiner, äfven till en stor del grodde hos henne sjelf, men att hennes kvinnliga finhet och förställning vore vida större, och äfven detta föreföll henne nu som ett fel, hvars medvetande nedslog och tyngde hennes sinne.

Arma Amalia! Du gjorde dig dock ganska orätt! Din älskande själ hade sökt ett föremål, värdigt all den kärlek, all den hängifvenhet, ömhet och trohet, du kände dig i stånd till. Ödet hade några gånger velat inbilla dig, att du funnit, hvad du, dig ovetande, sökte; men snart har din skarpa blick upptäckt bedrägeriet. Den tanken: *han finns icke på jorden*, smög sig ovillkorligt i din själ. Ditt förnuft, din erfarenhet, dina vänner, alla talade *mot* det ideal, du skapat dig. Din döende fader nyttjar icke befallningar eller öfvertalande, ty detta hade du må hända emotstått. Han låter dig blott se sin enda, sista villja. Din själ är uppfylld af sorg, ditt hjerta har ändtligen lemnat rum för liknöjdhet och ljumhet. Dina aderton år veta icke, att en hel framtid ej bör afgöras i ett ögonblick; men din starka själ vet, att, hvad man sagt och lofvat, det måste man hålla. Förnuft, öfvertygelse och fast villja tillknyta de nya bandet, ehuru personernas och sinnelagens olikhet i skarpa drag framstå för Amalias ljusa blickar. Men ännu finnes dock ingen motvägande kraft. Den törnige stigen ser icke så svår ut. — Man ser ju ingen an-

nän, besådd med liljor och rosor. — *Det går väl, och går bra!* — säger det arma offret för sina bättre känslor.

Men i en hast framstår en bild — och just den, som Amalia oredigt annat, allt ifrån sin spädaste barn-dom. Nu först ser hon en man, i hvars yttre hon icke kan finna ett fel, icke upptäcka ett enda drag, som icke svarar mot en rik inbildnings starkaste fördringar. Hans sköna manliga själ, hans lifliga, varma hjerta, hans eldiga temperament, hans fina bildning, framskymta i hvarje blick, hvarje ord, hvarje rörelse. — Och allt detta kastar han dock icke för Amalias fötter, eller för någon annans, utan gömmer det, må hända till *den öfversällä*; och ger det sålunda ännu ett dubbelt värde. |

Hvem vill nu kasta första stenen på det arma, unga barnet, som för första gången verkligt älskar, men som tiger — icke en gång vågar tala med sig sjelf i detta farliga ämne, om icke för att, med tillhjälp af religionen och alla goda, rena, dygdiga känslor, söka bortjaga den djupt inträngda bilden af *honon*, som, ensamt i en hel verld, äfvent utan börd eller rikedomar, skulle kunnat göra henne så utsägligen lycklig.

Men så tänkte icke Amalia. Hon anklagade och fördömde sig, och hon tänkte med en verklig glädje på den lugna tid, som skulle komma, då hon fick börja sitt husliga lif, och en hvar af bröllopsgästerna återvända till sitt hem, och Axel dit, derifrån han aldrig borde hafva kommit.

Man må nu döma om den känsla, hon snart erfor, då hennes fader, ännu samma dag, bad att få tala vid *hennes* samt med ett gladt smålöje och mycken förnöjelse

berättar henne, icke allenast att hans kära brorsson, Axel, var den hederligaste, mest oegennyttiga yngling, han någonsin sett och känt, utan äfven att han, till faderns stora fröjd, stannar hos honom på Ulfborg hela vintern.

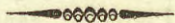
Amalia rodnade starkt; men, som fadern trodde det var hans glädje, hon delade, förundrade det honom ingalunda, utan han tillade muntert och förnöjdt:

Denna vinter skall just blifva angenäm. Ettdera äro ni två på Ulfborg, eller vi två här på Ekenäs (ty nu kan jag väl slippa föra Lisbeth med, när hon ändock icke får rum i racken). Vår lilla wira behöfva vi nu icke sakna, och du kan få öfva dig och roa dig med sång (när du blir bra i bröstet) tillsammans med Axel, som är en verklig virtuos i min gammalmodiga smak. Eller huru? — Men, utan att afvakta svar, fortfor han:

En enda sorg har jag för detta, och den kan du till en stor del afhjelpa. Kära Amalia, tala för all del med Lisbeth, att hon lemnar pojken i fred för sina dumma förmaningar och onödiga råd! Han har nu vuxit ur barnskorna, och dessutom tror jag, att Lisbeths fagoner icke en gång passade för ett vaggbarn, om detta hade aldrig så litet af det Löwensternska blodet i sina ådror. Vi voro fordomdags, gumman och jag, af temligen lika tankar om pojken; men tiden har mycket förändrat både Axel och mina idéer, medan gummans stå stilla, utan allt besinnande, huru olika en pojke och en ung man bör behandlas. Derföre gjorde du rätt väl, kära barn, om du sade henne min villja, nämligen att han skall bemötas som hvar och en annan främmande gäst. Jag orkar icke gräla med gumman sjelf, ty det slutas alltid med sqvalande tårefloder och den der gamla slentrianen, om att pojken ändå är den, som skall ärfva det lilla

gumman har, hvilket jag, sanningen att säga, är alldeles uppledsen att höra.

Amalia lofvade, småleende, att göra hvad hon förmådde hos Tanten, och, som denna nu skulle återvända till Ulfborg, måste hon genast gripa saken an, sedan hon likväl skrattat ut litet med Bertha åt sin ambassade, som var ovanlig nog, ty aldrig, förr än nu, då fadern tyckte att Amalia sjelf slitit ut sina barnskor, hade han talat så om Tanten; men nu brusto alla hans tankar om gumman ut på en gång.

Tante Lisbeth stod hufvudstupa i en kappsäck, när Amalia inträdde i hennes rum.

Nå, jag kan säga! — utropade gumman, när hon blef Amalia varse — Lilla värdinnan sjelf! Det var en kär visite. Sitt, kära barn! — sade hon och röjde utaf en stol till Amalia och tycktes vänta något tilltal, hvilket äfven genast kom.

Jag är kommen, Tante lilla! — började Amalia — för att ännu en gång, och ändock visst icke den sista, tacka Tante för all hennes outtröttliga godhet och besvär med mig, och bröllopp, och hemgift, och allt, som Tante för vår skull haft omsorg om.

Nu var gummans tår-reservoir genast läck, och hon började, under snyftningar, tala om den tomhet och saknad, hon vid sin hemkomst till Ulfborg skulle känna efter Amalia.

Så fort denna åter fick tillfälle att orda, svarade hon Tanten, att hon (Amalia) bodde så nära, att hon så ofta hoppades få se Tanten, så väl på Ulfborg som på Ekenäs, och att detta sorgeämne icke en gång lönade att tala om, helst hon (Tanten) fick ett ganska godt sur-

rogat för Amalia i sin kära neven Axel, som stånade kvar öfver vintern.

Gumman släppte af förundran sin bästa negligé i golfvat, tog upp den, lade den på en stol, satte sig på den, allt under utropen:

Hörde man nå'nsin maken! Axel! — Skall han blifva kvar hela vintern? Hvilken godhet af cousin Malte! Men, min Gud, hvilken lott jag får! Gå, som mellan tvänne eldar! Medla här och medla der! Och aldrig tröttna att förmana och föreställa pojken! Ja, den glädjen blir icke lång! Det spår jag! Det känner jag på mig! Det säger jag i förhand! Sanna mina ord etc.

Äntligen kom hon utaf sig litet, och då skyndade Amalia att säga:

Nej, goda Tante, allt det der hör icke mer till denna tiden. Axel är nu en man, och min fars högsta önskan är, att han så bemötes af alla, helst han verkligen gör en uppoffring af alla de nöjen, hufvudstaden kan bjuda, endast för att göra pappa den glädjen, att hafva någon, som håller sig sällskap.

— Har han sagt det? — Nå, den egenkära, oförskämda pojken! —

Men längre hann icke Tanten, utan Amalia, litet mistande tålmodet, tog nu till orda och svarade henne:

Bästa Tante! Icke Axel, utan pappa, har sagt mig detta, och Tante gör pappa verkligen mycket emot, om icke Tante följer pappas exempel och alldeles glömmert bort, att Axel någonsin varit *barn*, och nu, från denna stund, bemöter honom så, som hans manliga, allvarsamma sätt att vara fordrar, d. v. s., som en ung släkting, hvilken, med lika mycket skäl som någon annan främmande, har rätt till artigt och förekommande bemötande.

Gumman tycktes visst icke kunna fatta eller ingå i

dessa idéer; men, innan de skiljdes åt, lofvade hon dock Amalia att rätta sig efter cousin Maltes villja i detta, som i allt annat.

När Amalia gick, muttrade och puttrade väl Tanten något för sig sjelf, dels om sin pressade negligé, dels om de förvända tiderna, då gammalt folk skall lära sig att krusa för de unga, och dels om sin otour och glömska, att icke ha fått tillfälle varna Amalia för hennes nya hushållerska, hvilken i Tantens tycke var alldeles för öfverflödíg, tog mycket för mycket smör till saucerna och stekte nya stekar både middag och quäll.

FJORTONDE CAPITLET.

*Fare thee well, and if for ever,
Still for ever fare thee well!*

BYRON.

Den sista morgonen var äntligen kommen. I alla trappor såg man betjenter med coffertar och kappsäckar, samt jungfrur med hattaskar och schatuller. I avenuen, som var en lång, rak allée, såg man skjutspojkar, än med två, än med tre hästar, komma upplångandes på stallgården, och i matsalen bars upp en frukost, som skulle de resande icke mer äta på flera dagar.

Damer och herrar kommo efter hand, resklädda, med schatullsnnycklar i hand, in i salen, der Bertha och Amalia varit före alla andra och gråtit och skrattat, som de ofta gjorde i sista stund, ty båda, ömma och känsliga för den bittra skilsmessan, ville dock alltid göra våld på sig och icke utbrista i dessa äckliga vänskapsscener mellan fruntimmer, med kyssar och handtryckningar, himlande ögonkast och svulstiga försäkringar om evig

vänskap etc., hvilka ofta äro mer en dramatisk representation, beräknad på effecten, än ett frivilligt känslans utbrott.

Fru R. kom blek och matt ned till frukosten, men höll sig dock temligen förnuftig, emedan hon icke för Amalia, som visste verkliga orsaken, vågade gifva något annat skäl till sin nedslagenhet. De andra önskade hon dock gerna skulle tro, att hennes sorg kom af skilsmessan från hennes cousine Amalia, till hvilken hon *nu först* fattat en ousägligt öm kärlek.

Rosina gret af upprigtigt hjerta öfver denna afresa.

Aldrig mer får jag så roligt! — sade hon — Lek och dans hvar enda dag! Ingen skämt af arbete eller tråkiga göromål! Och aldrig får jag se någon, som jag håller utaf så mycket som dig Amalia, och, — tillade hon, hviskande Amalia i örat — och, hade bara Adolf varit Axel eller Albert, eller tvärtom, så skulle ingen varit nöjdare med denna tid än jag. — Och nu smälte hon åter i tårar.

Adolf gick, ”mörk i hogen”, med en tydlig korg under armen, hvilken tycktes honom rätt tung eller snarare rätt förarglig att bära.

Den unga Albert H., glad och förtjust hittills, hade i en hast fått en helt annan stämning. Allvar tycktes följt efter skämt, och hans *belle courtoise* tycktes nu hafva förvandlat sig i en tyst, häftig kärlek för ställets gudomlighet. Han hvarken åt eller drack. Han grät väl icke; men hans ögon voro skymda af en våt dimma, genom hvilken hvarje blick egnades Amalia. Hon sökte förgäfvos, att äfven få deras afsked i denna lekande, skämtande ton, som deras förra förhållande varit, men fann nu först sanningen af den gamla satsen, att *med eld och kärlek bör ingen leka; man gör det icke ostraffad*. Nästan öfvergifven åt den tankan, att någon

mer än Bertha skulle märka, huru det stod till med unga Grefven, sade Amalia en gång halfhögt, när ingen kunde höra det, till Albert: Kära Cousin! Hvad skall det vara, att gifva en god komisk piece ett tragiskt slut? Det är mot alla Thalias regler.

Jag bryr mig icke om Thalia! — svarade Cornetten, med all sin ungdomshäftighet — Jag har aldrig spelat komedi ett ögonblick! O, Amalia, Amalia! *Sol i lust och smärta!* Er ensam tillhör hvarje tanka, hvarje suck, hvarje stund af dens lif, som ni kanske endast med löje minnes. Denna tanka är grufflig, är odräglig, och kommer att förfölja mig, hvart jag tar vägen. Axel, afundsvärda varelse! — Om jag ändock vore i ditt ställe!

Amalias sjuka samvete bleknade nu hennes kind, men hon fann snart, att endast Axels *qvarblifvande på Ulfborg*, och ingen öfvermenschlig penetration, gaf anledning till detta utrop. Hon tröstade pilten, så godt hon kunde, än med skämt, än med allvar, än med riktigt joller, och hade känt sig lugn nog, när hon såg den sista vagnen tåga utaf, om icke Bertha varit med bland de resande.

Majoren hade denna sista morgon varit outtröttlig i sin artighet som värd och talat mera med hvar och en, än förut under hela tiden, sammanlagdt. Den ena champagnekorken hade flugit i taket efter den andra, och, när han instoppat den sista Tanten i hennes fällar och fotpåsar, var han verkligen så utmattad, att Amalia, till sin stora förundran, fann honom djupt sofvande i ett soffhörn, när hon, efter en timma ungefär, gick ur det fenstret, der hon sett Berthas sista hviftande med näsduken, och der hon suttit nedsänkt i tusende olika och outredda tankar.

Gamla Baronen läste tidningarna och rökte sin pipa inne i Majorens rum, och Amalia gick en omväg, för

att komma in i sitt cabinet, utan att passera salonen, der hon hörde Axel, dels phantisera på piano't, dels sjunga, utan att man rätt kunde säga hvad förmodligen musik till hans tankar.

Alla dörrar stodo uppe. Amalia satt tyst i sitt cabinet och hörde med odelad uppmärksamhet, huru vacer Axels röst var, ju ledigare den kände sig. Hon var så vida sina önskningars advocat, att hon aldrig ämnade neka sig nöjet att höra Axel sjunga, och detta gjorde hon nu, med hvarje sin själs sträng, då, i en hast, musiken slutar, och, innan Amalia hinna tänka, står Axel inne i rummet. Hans hastiga rörelse förorsakades af en flygtig önskan att se, huru de orden verkligen voro, till hvilka han kände musiken ligga färdig hos sig. Det var Nicanders dikt om *Tystnaden*, och boken visste han skulle finnas i Amalias bibliothek i cabinetet.

Amalia, som halflegat emot soffdynorna, rätade sig hastigt upp. Axel stod stum midt emot henne, och på fjorton hela dagar, de varit tillsammans, var detta aldrr första gången, som de befunno sig ensamma och nästan nödgade att tilltala hvarandra. Icke dess mindre förblevo de tysta.

Jag ämnade taga en bok — sade Axel slutligen, men med sväfvande röst.

Han stod dock stilla, orörlig, och sade, efter en liden ny tystnad:

Ni är icke väl till mods! Friherrinnan Mühlendorf saknar sina bortgångna vänner: Fröken Bertha, Grefve H. — flera andra att förtiga.

Amalias *sorgliga* blick förböts genast i en *harmfull*, och hennes ögon fylldes, mot hennes villja, med tårar.

Att redan vara misstrodd! Och det af Axel! — Det var för mycket för den ädla, unga kvinnan.

Axel tycktes i ögonblicket ångra sig. Han närma-

de sig ett par steg och sade med en varm, bedjande ton: Förlåt mig, Amalia! Var icke ond på mig! — och skyndade sedan till bokskåpet, der han tog den första volum, han fann, och ilade ut.

Medvetslöst sade Amalia till sig sjelf: Hvad var det för en blick? Hvad var det för en ton? — och kastade sig sedan ned på knä, höjande den varmaste hön till himmelen, att hon *aldrig* måtte få se kärlek i dessa ögon; — ty då — då — då — och hennes tankar kunde icke följa hennes känsla, och hennes hjerta slog så våldsamt, att hon knappt kunde andas. Hon kastade sig, utan att rätt veta, hvad som föregick inom henne, ned mot soffan och inslunrade, efter en stunds drömmande dvala, hvartill en nästan genomvakad natt, i långa samtal med Bertha, äfven var en orsak.

Man anmälde imellertid middagen, och, då ingen af herrarne fann Amalia i matsalen, gingo både Baronen och Majoren för att söka henne. Hon satt lutad mot en mjuk, ljusgrön sidendyna, hennes hand hvilade under kinden, och de mörka lockarne föllo ned öfver den något blottade armen. En liflig rodnad contrasterade skönt mot den hvita pannan och de silkeslena, svarta ögonhåren. Det fina småleende, som, oaktadt sömnen, sväf-vade på hennes läppar, gjorde henne i detta ögonblick oändligt skön. Den smärta figurens behagliga ställning gaf det hela ntseendet af den vackraste tableau i världen, och i sin förtjusning öfver det täcka barnet ropar Amalias fader äfven på Axel, och, när denne tyst inkom öfver de fina mattorna, sade den gamle med en förlätlig sjelfförnöjelse:

Hon är icke ful, den der flickan, eller hvad tycker du, som är en amateur af allt skönt? —

Axel svarade intet, men måste skratta, i brist af något annat sätt att hålla god mine, när Amalia hastigt

vaknade, ställde sig upp och började smågräla på pappa och herr man, som gjorde henne dylika fula skälmstycken.

Middagen var muntrare, än man skulle tro. Amalia hade föresatt sig att ofta tilltala Axel, på det den främmande och följaktligen mera innebärande tonen, som råde mellan dem, skulle upphöra.

Majoren föreslog att dricka de resandes skål, och när han klingade med Axel, sade han skrattande och nickade litet: Lilla Fru R! Gutår, min bror!

Ja, hvarföre inte? svarade Axel; men en hög grad af likgiltighet låg i dessa ord.

Gamla Baronen började nu att hålla loftal öfver många af de bortresta, prisade unga och gamla med hela slägtkärlekens öfverseende och nyttjade knappt ett enda *men*, förrän han kom till Fru R.

Det är en liten täck menniska, vår lilla Fru R.; — sade Baronen — men både hon och systemen (som jag dock tror har vida bättre anlag) sanna den gamla satsen, att äplet icke faller långt ifrån trädet. Deras salig mor (Gud fröjde själen!) var väl den fäfängaste och lätt-sinnigaste varelse i verlden, och döttrarne hafva ärft, något hvar, härutaf. Emilie är då från början ett fullkomligt bortskämdt barn, som under hela sin ogifta tid aldrig tänkte på eller gjorde annat, än hvad som tillhörde toaletten. För resten förde den obetänksamma modern henne redan som barn från nöje till nöje, från bal till bal; och på en *bal* gjorde hon bekantskap med den stackars R., på en *bal* friade han, och på en annan fick han *ja*, och nu, fortfar Baronen, efter en liten paus, nu fruktar jag, att han för hvarje *bal* knuffas litet längre bort ur sin makas hjerta, och att hans lycka *dansas* bort, lika så väl som den *dansande* kom honom emot, ty nu är den unga fruon ohjelpig; Sin man bryr hon

sig icke särdeles om; hvad gammalt folk säger till henne, hör hon icke en gång (ty af modern har hon äfven ärft en gränslös distraction), sitt barn sköter hon icke, utan det gör hennes svägerska, sin syster föregår hon med rätt dåliga exempel, sitt hus lemnar hon till domestiquerna, vänner har hon just inga, sin Gud har hon icke tid att tänka på — och courtiseurerna! De äro icke folk att förlita sig till, eller huru, Bror Axel? — Och nu skrattade Baronen och Majoren rätt godt. Axel hade utan särdeles uppmärksamhet afhört denna panegyrique och väckte just till vid den oväntade frågan, men svarade dock genast:

Utän att alls rangera mig på courtiseurernas sida, hvarken hvad Fru R. eller någon beträffar, kan jag dock icke alldeles gilla min farbrors tanka om fru R. Farbror tror, att hon endast tänker på sig sjelf; men i de samtal, jag hört och sjelf haft med henne, hörde jag henne ofta med största värma tala om sin man, sin lilla Selma, sin älskvärda syster och sin bästa vän på jorden, Friherrinnan Mühlendorf.

Slidder, Sladder! Fagert snack! Intet annat! — sade Baronen, och stolarne skötes från bordet.

Samtalet fortsattes dock i samma ämne, och Amalia, utan att nämna de fel, som hon inom sig ogillade hos Fru R., tog hennes försvar och bevisade med skäl, som fruntimmer så lätt finna, att, med den uppfostran hon fått, hon aldrig kunde vara bättre, och att det ville mången god sida, månget godt anlag, för att hon icke skulle vara sämre. Om Rosina talade hon med verklig värma.

Den flickan — sade hon — är så söt och kunde blifva så mycket. En man, som hon älskade, och som hon hade fullt förtroende till, skulle af henne kunna göra den bästa hustru i världen.

Då fick han förb. mycket att göra, — svarade Baro-
nen och knäckte sönder en stor valnöt — ty hon är väl
nu den sjelfsvåldigaste unge i världen.

Det är hon, dertill kan jag icke neka; — sade Ama-
lia — men detta sjelfsvåld går aldrig ut på något ondt.
Man säger kanske detsamma om hvar och en, som vore
lika yr, lika glad och, framför allt, lika upprigtig som
hon, och, hade jag bara varit 10 år äldre sjelf, så skulle
jag säkert frågat Wilhelm, om jag icke fått be henne
stadna qvar en tid här på Ekenäs.

Ack, min söta vän, — svarade Majorén — hvarföre
nämnde du icke om detta förut, och hvarföre gjorde du
icke det, mig oåtspor?

För att jag icke ville någotdera, min goda Wil-
helm! — sade Amalia vänligt och räckte honom, på
udden af sin lilla guldknif, en rainette, fint och väl
skalad.

Axel var en tyst åhörare af detta samtal. Han satte
med en tidning i handen; men ingen märkte, hvarken
att han böt om eller ens vände blad.

Mot aftonen reste de båda Baronerna hem till Ulfs-
borg, och Amalia vågade icke medgifva för sig sjelf, att
en ryslig tomhet rådde på Ekenäs.

Det är pappa, Bertha och det hela, som jag saknar!
— sade hon tid efter annan till sig sjelf; men hvilken
bild detta *hela* antog; må en hvar efter sin föreställning
gissa.

Nu först rann en svåg, outhildad tanke upp hos
Majorén, att han icke alltid kunde vara nog för sin un-
ga maka, eller snarare att hon, likt hvarje barn och
hvarje fruntimmer (ty dessa ansåg vår goda Major som

synonymer), torde sakna alla sina vänner, och därför försökte han på allt sätt att roa henne, berättade riksdagshändelser, tog fram böcker med vignetter, roliga bref från gubben X. etc.

Amalia var bögst tacksam för detta och visade det genom en munterhet, som icke en gång var tillkonstlad, utan en frukt af hennes glädje, att se Majoren hafva detta goda hjerta, som dock är människans redbaraste naturgäfvä, och förutan hvilket alla andra goda egenskaper äro mindre att lita på.

Slutligen uppstod ett samtal mellan de båda makarna om deras framtida lif. Amalia frågade sin man, om han tillät henne att sjelf taga öfverinscendet i hushållet, eller om han ville, att Fru Olson framgent skulle behålla detsamma.

Majoren talade och demonstrerade vidt och bredt i detta ämne, kom oupphörligt fram med sitt ideal för alla husmödrar och värdinnor, nämligen Öfverstinnan X., och visste så vult och nogä, hvarmed hon befattade sig, eller icke befattade sig. Men af alla dessa tal, fram och åter, härs och tvärs, kunde dock Amalia aldrig sluta till Majorens egentliga villja, utan trodde, att han skulle tycka om hennes första proposition, och med en barnslig längtan, att andra dagen sjelf få taga bestyr öfver ett helt hushåll och alla dess detaljer, insomnade den hulda varelsen.

FEMTONDE CAPITLET.

Äfven Liana ville, af lika qvinnlighet, för sin älskling något ombestyras; men, då hon, som en flicka af förnämt stånd, icke förstod att koka, utan endast något baka, så blef henne — fastän ogerna af hennes vän, hvilken icke såg den ljusva gestalten någonstädes gerna, utan blott, likasom andra fjärilar bland blommor, hos sig — tillåtet, att helt sent och endast i tio minuters tid, med ögonen, och, i sällsynta fall, med de tre skriffingrarna, arbeta med på de snöbollar, som skulle sluta desertten.

UR JEAN PAUL'S Titan.

Dora var ännu kvar. Amalia skickade genast om morgonen och bad henne komma in och dricka kaffe med henne, för att under tiden taga de råd, som hon trodde sig behöfva, för att utföra sin plan ändamålsenligt, och utan att ändock stöta Fru Olson.

Doras råd och reflexioner i detta fall hade kanske förtjenat vida mer att till trycket befordras, som hjälpredda i hushållning för unga fruar, än alla de digra band, som årligen i detta ämne lemna våra pressar.

Det var icke om slagt och brygd och bak och bärvin och sylter och väfvar, som hon talade. Det var om husmoderns pligter och förhållanden till sitt tjenstefolk, och hvad som hon bör göra, se, iakttaga, anmärka eller öfverse och alls inte se.

Herrskapet äro rika, — sade Dora — de kunna deraf hafva mången fröjd. De kunna framför allt derigenom bespara sig den oangenäma känslan, att yeta tjenstefolk och underhafvande, med eller utan skäl, knota.

Detta vinnes genom att genast från början bestämma, hvad som i lön, kost och underhåll är tillräckligt för hvar och en, och sedan, utan minskning, utan ökning, dermed fortfara, samt sjelf understundom tillse, att de verkligen få, hvad dem är bestämdt och ännadt, och sedan tryggt låta saken framgå, om än någon individ skulle finna det obehörigt.

Jag säger icke, — fortfar Dora — att herrskapet, genom detta ädla och rättvisa förfarande mot sina tjenare, deraf skola dana gamla, osvikliga trotjenare. Tiden ligger deremot. En viss sjelfständighet börjar allt mer och mer att råda bland de lägre klasserna; men herrskapets hus blir känt som godt och hederligt; goda tjenare söka sig dit, och de dåliga våga icke, eller taga de exempel af de många goda och blifva bättre.

Hvad som för resten beträffar herrskapets egen uppassning och mathållning, så tror jag, Friherrinnan gjorde bäst, att deröfver endast hafva en uppsigt och gifva sina befallningar, huru hon vill det skall vara, och dessa tydliga, i god tid, rimliga och utan alla infall eller nycker, men för resten låta hvar och en tjenares sjelf bestyra om de värf, som tillhöra hans tjenst.

Om hushållerskan får veta sin matmoders villja och mening, så tror jag, att hennes ambition mer verkar till ett godt resultat, än om Friherrinnan sjelf lade handen dervid, och hushållerskan således litade på frun, och frun på henne, oberäknadt den gamla erkända sanningen, att, ju flera kockar, dess sämre soppa. Men för råder och föreskrifter bör hon emottaga, endast af Friherrinnan, äfven dem, som omedelbarligen komma från husbonden, samt Friherrinnan derpå hafva reda och göra reda för sin man.

Hvad den andra kvinnliga betjeningen angår, så vågar jag bedja Friherrinnan, att icke från början bort-

skämma dem med hjelp, eller hafva öfverseende med slarf och oordning, eller gifva dem skämtsamma och obestämda befallningar. De blifva här af näsvisa, oordentliga, lata och uppstudsiga. Äfven finns ingenting sämre, än låta den ena göra den andras tjenst. Fattigdom, oordentlighet och oomtänksamhet tvinga ofta en husmoder dertill; men sent eller bittida får hon ångra detta förfarande. Hennes sysslor blifva illa gjorda, hennes effecter illa medfarna, oreda och oenighet uppstå bland hennes tjenare, och mången obehaglig stund för henne sjelf.

Slutligen hoppas jag, Friherrinnan icke illa upptager en varning, att icke för tidigt, efter ett erfaret missnöje med någon tjenare, tilltala och banna dem. Hos en väl uppfostrad person kan öfverilning, om den också skulle infinna sig, aldrig vara mer än ett ögonblick, och, först när den kännes vara fullkomligt borta, bör tillsägelsen ega rum. Man hinner då öfvertänka, om felet verkligen är så stort, om det är med villja eller af obetänksamhet och oerfarenhet. Tilltalet blir då i fullkomlig enlighet med felet, och dessutom bör en tjenare, om han skall hafva oinskränkt vördnad och undergifvenhet för sin herre, aldrig se honom lifvad af någon för stark sinnesrörelse, vare sig af vrede, otålighet, nedslagenhet eller obehörig fröjd och glädje.

Ungefär så, och om mycket annat äfven, talade Dora, och Amalia erkände sanningen af hvarje hennes ord, ty en lång och mogen erfarenhet, en fin och skarp blick på allt, hvad som framstått för henne, låg till grund för dessa råd och varningar.

Amalia ändrade således till en del sin plan, ty, att sjelf få göra crème och bakelse, titta efter hvad som fanns i alla syltburkar m. m., hade allt något litet in-

gått i den stora ekonomiska detaljen, hon ämnat sjelf laga.

I stället för allt detta, gick hon nu med Fru Olson, emottog alla inventarier, tog reda på, huru stora alla förlag och förråder voro, samt sade sin åstundan i några fall, som hennes naturliga förstånd, och hvad hon sett hos sin Tante på det förträffliga Svansjö, dicerade för henne. Till alla andra tjenare sade hon, hvad hon af dem fordrade, och allt detta med största godhet, men äfven med den noggrannhet, Dora för all del bedt henne iakttaga.

Hennes tid blef härigenom ganska litet upptagen. Majoren var mycket ute, och nu tog Amalia sin skada igen vid piano och guitarre. Med förvåning fann hon nu, huru hennes egen musikaliska smak och talent vunnit, af att höra någon med en sådan färdighet som Axel. Hennes röst och smak utvecklade sig för hvarje dag. Allt hvad Axel brukade sjunga, kunde hon fullkomligt, ty hennes goda öra och minne sycko henne nu mindre än någonsin, och hon adyocerade med sina tankar, ty *det var ju icke egentligen att tänka på Axel, att sjunga, hvad han sjungit*, ehuru det alltid var med samma expression, samma manér som han, och hans sjelf således upphörligt sväfvade för hennes inbildning.

Ett par dagar passerade hon snart på Ullsborg, och detta var så mycket kärare för den gamle fadern, som Axel just då af en händelse var borta, för att hjälpa sin farbror med ett inköp af hästar etc.

Återkommen till Ekenäs, blefvo Amalias sysselsättningar de samma som förut. Aftnarne och eftermiddagarne voro ännu mycket upptagna af visiter, gjorda och emottagna af ortens grannskaper, hvilka visst icke voro särdeles mycket att söka, men som Amalia och

hennes man för ingen del ville stöta, med att draga sig ifrån.

Amalias största glädje var nästan posternas ankomst, ty alla hennes bortresta vänner voro högst trängna correspondenter, och, medan tiden och Januari månad i sin snäckgång framskrider, må några af dessa bref framläggas, för sin stora likhet med deras olika författare.

SEXTONDE CAPITLET.

Ett bref är det sannaste porträtt af vår inre menniska.

— — — W.

Bertha till Amalia.

L. d. 12 Jan. 1830.

Ändtligen har jag då så mycket ro, att jag kan få tala med dig, ty, för att tänka på dig, behöfver jag det icke.

Vår resa gick alldeles för fort och väl. Detta snabba aflägsnande från ett ställe, der jag så gerna dröjt, var odrägligt. Adolfs otålighet på alla gästgifvaregårdar, af fruktan att få betala väntpenningar, var mig en verklig pina, och det enda, som kunde skingra mina tankar, hvilka mer än vanligt voro kvar hos dig, det var — skulle du tro det? — tal med mamma om vår förestående flyttning, så snart vi voro hemkomna bit till L.

Jag känner nu, att jag måste dock hålla bra mycket utaf dig, emedan det var en verklig uppoffring — ja, den största jag någonsin gjort, att nu resa från Ekenäs. Alla mina lediga tankar riktas beständigt åt den tid i sommar, då Mühlendorf och du komma hit och

hemta mig. Dock kan jag egentligen icke kalla denna saknad, denna längtan, för en excès af vänskap; nej, snarare för den högsta grad af egennyttan, eller Lady Morgans egotism (om jag förstår den rätt), ty jag kan aldrig lära mig att trifvas med någon, så väl som med dig. Ingen roar mig som du, till ingen vill jag säga detsamma som till dig, och för ingen kan jag någonsin få detta odelade interesse, som för dig och ditt väl.

Ditt väl! Ack, kunde du se, huru mycket jag ber derom och därför! Men mina tankar om dig gifva mig förtröstan. Man skapar sin egen lycka eller olycka för det mesta sjelf. Dessutom börjar jag med hvar dag bättre fiana och förstå, att för en rätt *Christen* gifves det inga sorger, intet lidande, hvartill han icke kan finna tröst, om han den vill söka. För öfrigt har jag ett stort förtroende till hvad du kan förmå öfver dig och andra.

Jag tackar upprigtigt ödet för de tal, som slumpen föranledde den sista natten på Ekenäs. Det var något halft mellan dig och mig en tid bortåt. Du ville icke säga mig, hvad jag ändå så väl visste, hvars motsats du icke en gång ambitionerar att Mühlendorf skall tro, nämligen att kärlek icke någonsin ingått i de goda känslor, du för honom hyser. Jag såg detta redan första timman på Ufsborg och sörjde deröfver ganska mycket; men tiden visade mig till en del, att jag hade orätt. Jag genomgick i mina tankar alla de lyckliga äktenskap jag vet, och ofta hade de, som man sagt varit af öfvertygelse på hustruns sida, blifvit de lyckligaste. Detta var goda angurier för dig. När nu dertill kom, att jag såg dig bland andra karlar, utan att de tycktes på minsta sätt syaselsätta dig, då började jag verkligen hoppas på den lycka, du så högt förtjenar, och som må hända bli din lott, om du alltid fortsätter samma stråt du börjat.

Jag nekar icke, att jag i början ansåg denna Axel som en demon, hvilken förde ondt till dig. Men eller ömsesidiga köld och liknöjdhet (hvilken jag dock aldrig kan lära mig att förstå) lugnade mig. Denna högt uppfammande kärlek hos den unga Albert H. fruktade jag icke mer.

Hade det varit fordom, när du letade, icke med Diogenes' lykta, utan med Amors fackla, efter ditt ideal, då kunde jag nog fruktat dessa klara, mörkblå ögon, detta ljuslockiga Balders-hufvud, denna lilla mun med silkesmoustacherna, och framför allt detta tjugoåriga hjerta af idel eld och lågor.

Men nu — såg du derpå med mindre förtjusning, än på Hectors fina öron och liljeformiga nos.

Ja, allt går bra, så tänker, så hoppas jag, och känner mig sjelf glad och lycklig af denna säkra förmodan.

Ännu en gång bedyrar jag dig, att hvarken Adolf eller någon annan skall se en skymt af dina bref. Skrif därför, som du tänker, så att, när vi träffas, du icke är olik dina bref.

I detta bref är något stympadt och sväfvande, som du snart finner; men besinna, att jag oupphörligt svarar på frågor af bärare, betjenter och pigor, som flytta meubler och husgeråd. Mamma är i nya huset, och jag skall föra præsidium här öfver alla flyttsakerna.

Således finner du, att jag icke kan omröra något allvarsamt ämne, utan endast ett, som jag aldrig kunde lära mig att så anse, nämligen det förtroende, jag under hemresan, på första stationen, fick af vår goda, tanklösa Emilie. Hon sade sig äfven bekant sin synd för dig, och således kunna vi tala derom, ehuru icke stort är att säga i det ämnet, om det icke föranledt en anmärkning, som jag mellan flyttningsbestyret nu gjort: Vi måste dock lefva i en bättre tid än våra fäder. I min spåda

barndom tyckte jag mig ofta höra talas om, att den eller den tanten, den eller den frun, icke varit just så sträng i sina lefnadsreglor, och detta berättades (tycker jag mig minnas utan särdeles förvåning eller ogillande. Nu åter måste det vara annorlunda, ty åtminstone på mig gjorde Emilies confessions (de första och enda jag fått i den vägen) ett bra vidrigt intryck.

Icke särdeles tyckte jag om henne förut; men detta *lilla* försvann nu helt och hållet, och, hvad jag nästan mest ogillar, är hennes onödiga öppenhet, som, i det hela, endast är ett behof att få tala om hvad som lifligast rör henne. Om hon *kände, led och teg*, så skulle jag ändå hafva medlidande med hense; men nu sade jag henne helt upprigtigt, att jag icke förstår mig på dylikt, att jag uppvuxit i den tro, det ett gift fruntimmer endast kunde och borde älska sin man, och att motsatsen vore en skam och ett betydligt fel, som man med all magt skulle bjuda till att utrota, och att första steget dertill vore att *tiga* med sin svaghet och icke en gång för sin bästa vän ordå i det ämnet, ännu mindre för den hon så litet pröfvat som mig och, jag vågade äfven säga, dig (ty dylika förtroenden kunna aldrig roa dig), och aldrig minst för den arma Rosina, detta vax, som väl kunde böjas till godt, men som äfven kan blifva den sämsta varelse i verlden, om dåliga exempel och lättsinniga tal och råd blifva hennes olycksaliga lott.

Detta var all den tröst, hon fick af mig. Hon tycktes äfven ångra sitt förtroende och fundera på, hvem det bättre kunde passa än mig.

Nej, farväl! — Nu tar man både stol och bord ifrån mig.

Fru R. till Amalia.

Älskade Amalia!

Hvad kan väl vara ljufvare och skönare för en öm älskande själ, än att få utgjuta ett varmt, öfersvallande hjerta i vänskapens hulda sköte? Allt sedan jag skiljdes från dig, äro mina tankar oupphörligt hos dig. Nu först känner jag värdet af en verklig vän, åt hvilken man man kan förtro *allt* — ja, *allt*, utan undantag, och för hvilken man ville uppoffra *allt*, lycka och väl, ja gerna sitt lif. Jag känner, att jag för dig skulle kunna gå in i sjelfva döden, och nu förundrar mig icke mer den der flickans hjeltomodiga uppoffring för sin vän, under Franska revolutionen. Allt sedan den morgonen, då vårt oförgätliga samtal egde rum, fattade jag en oändlig vänskap till dig, och jag vågar säga, att den är outplänlig, kan på intet sätt rubbas af tid eller afstånd. Jag räknar dagar och timmar till den sälla stund, då jag kan hafva svar på detta bref. Oändlig är min längtan att höra allt hvad dig rör, allt hvad som tilldrager sig omkring dig på detta förtrollande, förtjusande Ekenäs, der jag tillbringat de skönaste stunder i hela mitt lif. Jag är säker, att du icke sviker mitt förtroende till dig, utan med samma öppenhet talar till mig, som jag till dig. Ja, dyraste Amalia, jag ber dig, tala om dig, om Axel, och då talar du om hvad jag mest på jorden har älskat, utom min man och min lilla Selma, förstås. Jag har en obeskriflig längtan att höra, huru Axel tog min afresa; då kunde du bäst se, om min förmodan var grundad eller icke. Talar han om mig? Hvad säger han då? Vet han, att vi correspondera? Låt honom veta det på något fint sätt, likasom *par hazard*, och säg mig, hvad han sagt derom. Du blir väl icke ond, för att jag ber dig om detta; deruti kan du väl icke finna

något ondt? Att tala om en menniska, kan väl aldrig vara en synd, helst med sin bästa vän, med den, i hvars öga man sett deltagandets tår. Till Bertha kunde det aldrig falla mig in att skriva så. Hon är, i min tanka, kall som is, både för mig och dig och alla andra, ja, till och med för sig sjelf. Äfven är hon bra *prude* och *nog-räknad*, och hon kan alls inte fatta ett varmt, lifligt och känsligt hjertas intryck. Jag tycker verkligen bra mycket mindre om Bertha nu, sedan jag lärt känna henne, och råder dig, som en vän, att aldrig gifva henne något förtroende, ty det besvarar hon med en köld och en likgillighet, som kan alldeles utplåna all vänskap. Dessutom har hon tagit sig en vana att förmana och predika, som alls inte anstår henne, ty hon förstår icke alltid, hvarom hon talar. Jag, som gift och litet äldre, bör väl hafva vida mera erfarenhet än hon. Tro icke därför, att jag menar detsamma om dig! Den, som varit så omtyckt som du, hvar du någonsin visat dig, den förstår nog kärlekens allmagt. *A propos* om omtyckt, så förundrade det mig bra ofta, att Axel tyckte så litet om dig, att du icke gjorde minsta effect på honom, att han aldrig en gång ville svara, när jag så många gånger frågade honom, om han icke tyckte, du var bra vacker, eller hvem han annars fann vackrare. Rosina tyckte han heller icke om. Han måste just vara finsmakad. Men jag tror verkligen, att Rosina tyckte om honom. Oupphörligt tala vi om honom, och det gör Rosina med en verklig enthusiasm, så mycket, att jag riktigt förbrände henne det här om dagen; men då blef hon så ond och sade mig, i sin ifver, att jag skulle vara måttligt egenkär, att Axel visst icke tyckte om mig, fast han pratade med mig, att hon hört Axel en gång säga till vår långa Pommerska cousin, att du var det vackraste fruntimmer, han någonsin sett (förmodligen till att

föra honom bakom ljuset), och slutligen, att hon (Rosina) är öfvertygad, det Axel hade friat till henne, om hon stannat kvar hos dig, ty då sade hon sig ämnat alldeles skapa om sig, i likhet med dig, göra allt hvad du gör, säga allt hvad du säger, och detta, menade hon, kunde ingen emotstå, icke en gång Axel. — Alla dessa dumheter, och många förebråelser till mig dessutom, strömmade då från hennes läppar, och slutligen sade hen sig villja skrifva till dig, för att bedja dig att få återkomma till Ekenäs i sommar. Jag talar om detta i förhand, på det du icke skall blifva förundrad häröfver; dessutom skulle det allt göra henne godt att vara en tid med dig, som icke är hennes syster, och som hon därför kanske rättade sig mer efter. Om du skulle gilla denna lilla plan, så hade jag god lust att följa henne till dig, fram mot våren, och då äfven passera några dagar hos dig och några hos den goda Oncle Malte; nota bene om R. vill allt detta, ty emot hans villja vet du väl att jag icke vill företaga någonting, och, hvad Selma beträffar, så är hon i så goda händer hos Gertrud. Visst skulle det kosta på mig att vara ännu en tid skiljd från den lilla ängeln, det får du en gång i framtiden erfaras; men, ack, hvad gör man icke för sin bästa vän! m. m.

Ty nu började å nyo en ström af vänskapsbetygelser, hvilka utgjorde finalen af denna rhapsodiska och tanklösa skrifvelse, hvars postscriptum lydde som följer:

P. S. Söta Amalia, säg mig vid tillfälle, huru länge Axel stannar kvar på Ufsborg! Det är i anseende till ett litet vångel med noter etc., som jag gör denna fråga. Adieu, min ängel! Du är så rolig och caustique ibland. Jag har just ämnat fråga dig, om du vill, att jag i mina bref skall kalla dig *Claire*, och du mig *Julie*!

det skulle ha ett nytt behag, eller huru? *Adieu, ma Claire! Je te baise mille fois les mains. Ta Julie.*

Amalia, som uti detta bref, mer än någonsin förut, genomskådade dess svaga, karaktärlösa författarinna, kastade brefvet med ovillja fram efter bordet och sade för sig sjelf: Vacker correspondence, på min ära! Nej, den måste ändra ton eller taga alldeles slut. Tacka vill jag Bertha! Hon afklippte detta förtroende vida förnuftigare; men, ack, — tillade hon med smärta och harm — hvad kan icke den göra, som har ett spegelblankt samvete! — Jag är väl den sista, som bör kasta sten på den arma, oförnuftiga Emilie.

Berthas bref gjorde en alldeles motsatt verkan på Amalia.

Bertha har rätt, tänkte hon, om vi icke lefva i tider, då hjertat är kallare än fordomdags, så har dock en mild Försyn bestämt vår lefnad under en tid, då återlifvad ren religionskänsla, då upplysning, bildning och nyttiga sysselsättningar rigta kvinnans tankar åt bättre håll än fordomdags; och det verkar äfven till ett godt resultat, att man *tror* sig lefva i en tid, då laster och svagheter icke öfverses, utan bestraffas af opinionens samt hvar och en människas ogillande. Styrka och mod vexas deraf, och man tror icke i allmänhet, huru mycket goda och onda exempel verka, helst på den svaga, böjliga kvinnan.

En postdag längre fram bröt Amalia ett bref från Rosina, som lydde sålunda:

Rosina till Amalia.

Min goda, söta Amalia!

Aldrig skulle jag trott, att det kunde ligga något nöje i att skriva bref.

Nyårsbref och tacksägelsebref till tanter och onclar, mormor och farmor, hafva så marterat mig i alla tider, att jag just förundrar mig öfver, att finna ett sådant behag i att skrifteligen meddela dig mina tankar. Ja, jag kan tryggt säga, att detta är den roligaste stund jag haft, allt sedan jag skiljdes från dig och Ekenüs, och allt hvad som der fanns, godt och roligt. Aldrig återfår jag en sådan tid! Icke nog, att den var rolig; men känslor väknade inom mig, som jag aldrig förr känt. Jag tyckte mig likasom blifva bättre, för hvar stund jag var tillsammans med dig och Bertha. Men ni delade visst icke mitt tycke, ty Bertha sade mig helt upprigtigt, att hon aldrig sett en själfsväldigare och yrare flicka än mig. Men det var ändå något i hennes ton, som gjorde, att jag icke blef ond på henne och aldrig på dig heller, ehuru du lexade upp mig, än för ett, än för ett annat; men ni båda, ni bannade mig för saken, och icke för det ni var onda på mig för något annat, med ett ord: för min skull, och icke för eder egen vredes skull. — Förstår du mig?

Jag är riktigt ond på mig själf, som icke med samma tålmod och resignation emottager, hvad Emilie säger mig. Hon är mycket äldre än jag, hon borde veta mycket bättre allting; men jag kan aldrig lära mig att taga henne till föresyn, helst sedan du väckte mig på, att hennes yttranden om giftermål voro orätta. Jag har mycket begrundat detta och sinner, huru rätt du har, och huru rätt jag, enligt ditt råd, gjorde, ty nu efteråt medgifver jag, att jag icke en gång kunde fördraga Herr Adolf, och att jag förmodligen blifvit rätt olycklig, ty Emilie är icke en gång lycklig, som tyckte så mycket om sin man, innan de ännu voro gifta. Jag minns rätt väl, huru de då smekade, utan att fråga efter mig, som då var ett barn. Men nu är det icke så. Deras e-

viga gnabb, ehuru rätt lindrigt och utan särdeles hetta, pinar mig otroligt ändå. De äro aldrig af samma tanka, helst hvad som rör lilla Selma, den söta ungen. Om de bara ville låta henne vara i fred, så är min tro, att flickan blefve aldra bäst; men, så snart hon är hemma, banna de henne alltid för alldeles motsatta saker. Gud gifve, Emilie kunde få sig en sådan till, ty då släppte aldrig Gertrud från sig lilla Selma. Allt detta och mycket annat, som jag icke vill säga, gör, att jag bra gärna vill komma någon annorstädes, och, om du bara kunde få ur ditt hufvud, att jag icke är så yr, som jag var midt under ett gladt och roligt bröllopp, då ingen tänkte på annat, än att roa sig, så är jag säker, att du icke skulle neka mig, om jag bad dig, att få passera en tid af sommaren på Ekenäs eller der, hvarest du vore. Afslår du denna min begäran, så får jag en verklig sorg, blir väl litet ond på dig, men håller ändock kanske lika mycket utaf dig och säger till mig sjelf: Amalia måste hafva något viktigt skäl, ty annars vore hon god mot sin Fenella *).

Jag råkar ännu i samma förtjusning, när jag tänker på henne. Ack! kunde jag bara flyga som hon, skulle jag gifva efter all verldens goda, som fallit på min lott; men, tige som hon, det ville jag icke. *A propos* om tige, så har jag många gånger undrat, om Axel ännu alltjemant spökar sig med denna tystnad till dig. Nu, när ni är så godt som på tu man hand, måste han vara en verklig martyr för denna sin föresats; ty det kan ingen inbilla mig, att han icke gjorde så af någon caprice eller annan outgrundlig orsak.

Ack, du härliga tid, då man hade något att tänka på, något att begrunda, och då morgondagen genast

*) En person i Walter Scotts: Peveril af Fjellet.

bjöd nya nöjen, och natten, snart sagdt, var ett tålmodshprof! Jag kan icke tåla alla dessa hvardagsansigten, som jag sett så ofta, och som nu förefalla mig tråkigare än någonsin. På deras tal hör jag icke, och på deras frågor svarar jag icke. Man säger, att jag blifvit allvarsam, man bryr mig, man anar: att *Fröken Rosina lemnat sitt hjerta i Vestergylln.* Men släpp bara Fröken Rosina dit, och trolle tillbaka samma menniska, samma luft, samma anda, och man skall snart få se, att Fröken Rosina väl har sitt hjerta i behåll, men att hon dermed af glädje gör språng, som kunde täfla med alla Ulfborgs springande och skuttande lejon *). Ingenting roar mig mera, än att tala om denna Jul och detta makalösa bröllopp; men jag vet icke, huru det är fatt: Emillie och jag komma alltid i dispute derom. Vi måste sett hvar sak alltid från hvar sin sida. Med ett ord, vill du, att jag icke skall blifva *hypocondrist*, *misanthrop* och *philosoph*, så ropa mig åter till Ekenäs, och kommer jag bara dit en gång, så vill jag väl se på den, som kan taga mig derifrån. — Adieu! Tänk på Rosina, som god och snäll, icke som yr och sjelfsvåldig!

Amalia läste småleende Rosinas bref och tog sedan ett annat, vida större, eller snarare ett paquet, som denna samma post äfven medförde:

Albert H. till Amalia.

Min nådigaste cousine!

Med aldra största ledsnad och förundran finner jag vid min hemkomst, bland mina effecter, *Thora eller Grimsholms Saga*, och, som min nådiga cousine's namn

*) Löwensternska hjertvapnet förmodligen.

står deruti, hoppas jag icke illa upptages, att jag dire-
cte till min cousine öfversänder detta mitt rån, tillika
med vördsamma helsningar till Oncle Malte, Brodern
Mühlendorf och Stolz Axel.

Med djupaste vördnad etc.

Albert H.,

Cornette vid Lifr. Husarer.

Amalia läste likgilltigt dessa rader, lade från sig
boken och började först andra dagen att betänka den
besynnerligt sträfva ton, som råde i denna lilla ursäkt.
Hon påmindes derom af boken, som ännu låg framme,
tog den tanklöst, för att sätta upp den på sitt ställe i
bibliotheket, och råkade uti en, om icke så stor, dock
ganska obehaglig förvåning, då ett fint skrivet blad
föll derutur.

Hon läste, ty, att inte läsa, hade tjenat till bra li-
tet vid detta tillfälle. — Se här foder eller öfvertyg till
det andra, hvilket man behagar:

Amalia! Icke slumpen, utan förtviflan, föranlät mig
att taga denna bok. Jag kände redan då, att jag aldrig
skulle kunna emotstå begäret att skriva till eder, då
jag icke mer kunde se denna bild, som med elddrag är
fäst i mitt hjerta och mitt minne. O, värdes förlåta
denna list, värdes tro, att blotta fruktan för eder vrede,
edert förakt, är straff nog för denna djerfhet! Men,
må ni veta, Amalia: — min kärlek är icke måttlig, och
min hopplöshet gör mig förtviflad. Jag frågar mig o-
upphörligt, hvad jag egentligen önskar, och jag finner
icke en gång i min inbildning svar härpå. Att tänka
eder som min, kan jag icke, det ingår icke en gång i
mina idéer; jag kan väl för en afton spela Hymen; men
i längden passade den rollen icke åt mig. Att veta Ama-
lia icke vara en symbol af sjelfva oskuldens renhet, kan
heller aldrig ingå i mina tankar eller önskningar. —

Hvad vill jag då? — Jo — ligga vid Amalias fötter, tillbedja henne som en gudom, och endast lefva för att vara henne till någon glädje eller nytta, — se der, hvad jag ville, och, när jag det icke kan få, vill jag dö, och det sker bäst, om jag går ut till Polska arméen och strider för *deras* frihet, efter *min egen* för evigt är borta. Detta är äfven mitt oryggliga beslut. Efter slutade möten drager jag hädan.

Farväl, Amalia! En afskedshelsning måtte ni väl icke nekä mig.

Amalia kände väl en harm, öfver att Cornetten vägat något dylikt; men hon var qvinna och dessutom i allt idel natur, derföre sväfvade ett halft småleende öfver hennes läppar, då hon åter sammanlade brevet och kastade det i sin chiffonniere.

Äfven den correspondencen måste för alltid vara slut eller ändra ton! — sade hon för sig sjelf, och många dagar öfvertänkte hon, huru hon egentligen skulle på bästa och mest ändamålsenliga sätt behandla denna sak, som i början såg så liten ut, men som sedan vuxit till ett verkligt öndt.

Att den unga H. icke hade några mindre goda uppsåt eller förhoppningar, det kunde man snart se; men, om denna kärlek verkligen var så stark, att den kunde föranleda något sådant, som att gå ur sitt land och kanske sin tjenst, göra sin moder, hvars enda barn han var, en dylik sorg, och sedan kanske endera icke återkomma eller göra det, förstörd till kropp och själ, så var det i sanning en ganska stor grämselse för Amalia, och saken borde icke med fullkoralig liknöjdhet eller en hårdnackad tystnad af henne behandlas.

Ungefär så tänkte hon, och hennes rena samvete,

hennes medvetande, att aldrig ett ögonblick med villja stött pilen djupare in i den arma ynglingens hjerta, ingaf henne lugn och gjorde, att hon, med full sans och eftertanka och med hela den kvinnliga fintligheten till hjälp, föresatte sig att godtgöra, hvad hon så oskyldigt gjort illa.

Hennes fruktan, för att Albert skulle sätta sin plan i verklighet, var dessutom större, än den egentligen borde vara, ty hon kunde icke då veta, hvad tiden sedan visade, nämligen att det måste varit mycket *svårt*, om icke omöjligt, för Svenska militärer att få — platser i den Polska arméen, ty annars hade man väl fått utstå månget ömt afsked af alla dessa unga hjeltar i fred, som endast drömma och längta till det lifliga fältlifvet, canonernas dunder och döden på stridsfältet.

Majoren frågade henne en dag, om hon icke skulle besvara alla de otaliga bref hon fått, ty de här anförda voro blott en liten del af den skara, hon mottog från alla de afresta slägtingarne.

Alla! — svarade Amalia, skämtande — Nej, det skall jag väl icke. Du hör väl till den sorten männer, som fördraga allt, utom sin hustrus *correspondence*.

Hon var i detta ögonblick oändligen vacker. En liten rodnad flög öfver hennes kinder, som, tillika med den ovanligt skälmska minen, gjorde, att Majoren, mot sin vana och natur, flammade upp ett litet ögonblick och sade, kyssande Amalias vackra panna:

Af dig, Amalia, fördrager jag allt i verlden, din *correspondence* äfven, och ger dig från denna stund *plein pouvoir* att skriva och få bref af hvem du vill, din lilla sockersöta *cousin* Albert inberäknad. Tror du inte, din stygga, att jag såg den stora luntan med det grefliga H—ska vapnet, som du fick här om dagen? — tillade han, skrattande, men utan all möjlig, fördold harm.

Den stora luntan! — svarade Amalia, skrattande — Ja, det var Grimsholms saga, som han tagit med sig, för att hafva något skäl att få skriva.

Jo, jo, kan man se! — svarade Majoren — Ja, nu kan du helsa honom, att han icke behöfver sådan list, och att jag visst icke är jaloux på lilla Hymen.

Och härvid skrattade han, enligt sin vana, gällt och med lika styrka i början som i slutet; hvilket i allmänhet mycket bidrog till det obehagliga intryck, han gjorde.

Amalia betänkte sig icke mycket, om hon skulle begagna detta löfte eller icke, utan, sedan hon skrivit ett allvarsamt, varnande, fast icke strängt, bref till Fru R., der Axel icke en gång nämndes, ett godt och vänligt till Rosina, ett långt och från hjertat flytande till sin Bertha, samt flera andra, artiga, vänliga och ödmjuka till sina öfriga släktingar, tog hon ett papper, vek det och skref följande:

Amalia till Grefve Albert H.

Det finns fruntimmer, har jag hört, som kanske med välbehag emottagit edra dubbla bref, och som kanske funnit något piquant i det dubbla, smygande sättet, att dem öfverlemnna. Det finns ännu vida flere, som med köld och förakt ansett hela saken och egnat en evig tystnad åt hela skrivelsen och en evig glömska åt dess författare.

Jag gör intetdera af dessa tvänne alternativet och sätter mig således i ett visst ansvar; men, när mitt hjerta och mina uppsät äro rena, säger mig en inre röst, att mina handlingar icke kunna vara orätta, om de icke missförstås, missbrukas, och följderna således blifva andra, än dem jag, i känslan af allt det goda jag ville åstadkomma, beräknat och önskat.

Blif således inte förundrad, när, hvad ni kanske minst väntat, ett bref från mig faller i edra händer! Gör det icke en gång, när jag tillägger, att detta bref må hända icke är det sista, och att Mühlendorf är den, icke som *bifallit*, utan som *föreslagit* denna brevvetxling.

Vare detta nog om orsaken till mitt svar, hvilket jag fruktar blir långt nog.

Det var en oändligen bitter känsla, som intog mig vid genomläsandet af dessa tvänne högst contrasterande bref. Den höfliga, kalla och främmande ton, som rådde i det ena, och som så litet passade mot det förhållande, hvori vi stått till hvarandra, förundrade mig genast, och jag kände en verklig motvillja att visa detta bref till någon, just af fruktan, att man kunde göra jemnförelser och orätta slutsatser af detta besynnerliga opus. Det svarade således bra litet mot sitt ändamål, nämligen att förblinda och bedraga, utan väckte endast en liknöjd förundran, som varade, tills — af en händelse det andra, ändå vida olämpligare, brefvet föll i mina händer. Nu vaknade på en gång afsky för det listiga och bedrägliga i företaget; harm öfver mig sjelf, som jag anklagade att möjligtvis ha kunnat ge anledning dertill, efter det skedde; en usel glädje öfver, att icke en osalig ödets lek kastat detta bref för andra ögon än mina och derigenom i en eller må hända i många människors omdöme gifvit mig och eder en fläek, som aldrig kunnat utplånas; vidare en medömkan öfver det dumma; illa uttänkta, farliga, listiga, men föga fintliga, i denna illa beräknade intrigue.

Så der ungefär voro mina känslor, när jag började läsa: *Icke slumpen, utan förtoiflan* etc. Det var, tänkte jag, en ganska lugn och omtänksam förtoiflan; skada bara, att dess utbrott och verkningar voro sjelfva motsatsen. Sedan kommer denna härliga beskrifning på en

kärlek, som jag i några få ord skall bevisa icke ens förtjenar detta namn: Den man älskar, den vill man för Guds och världens ögon kalla *sin*, och, den man med själ och hjerta vill så kalla, endast *den* älskar man. — Hvad skall man då kalla den känsla, som finnes hos eder? Jo, på sin höjd ett flygtigt tycke, sådant ni troligen har känt och får känna många ännu, och som ni kanske fruktade skulle aldeles dö bort, om det gömdes i botten af hjertat, och derföre nödvändigt skulle förtro det åt sitt föremål. Och detta — skäms jag verkligen att vara, för att i korta ord säga, hvad jag tänker. Om Albert verkligen älskat mig, så hade han, framför allt annat, *tigit*, icke på detta sätt, oförsigtigt och barnsligt, *talat*, och visst icke hotat med detta chevaleresqua project att gå ut och strida för Polackarne etc. Till hvad skulle något dylikt egentligen tjena? Är eder önskan att vara skiljd från mig så oåterkallelig, så har vårt kära fädernesland en så vidsträckt areal, och våra barnor så skiljda ändamål, att det gerna kan lyckas utan denna *échapade*, som skulle till döds gräma eder åldriga och vördnadsvärda fru moder och i allmänna omdömet må hända göra eder ganska mycket ondt.

Ändamålet med detta mitt bref är således att bedja eder afstå från denna Don Quichottiska idé, för min och den goda sakens skull, och icke mer tänka derpå, men väl på mig och den vänskap, jag fritt och upprigtigt bjuder eder, och som, å min sida, väl genom edert uppförande kan förbytas i liknöjdhet, men som aldrig, jag svär det vid den aktning, jag är skyldig mig sjelf som en värdig mans maka, kan förvandlas till kärlek.

Medvetandet af denna omöjlighet gör, att jag, för *min del*, icke har minsta skäl att undvika eller draga mig tillbaka för eder, och, tror ni mig *pål*, så är detta

den säkraste borgen för renheten af mitt uppsåt, och, tror ni mig illa — så:

”är templet fåfängt byggt,
”och fåfängt har jag talat.” —

Amalia kände en viss tillfredsställelse öfver, att i ord en gång afhandlat ett ämne, som hon ofta öfvertänkt, nämligen det orätta att kalla *kärlek* allt, hvad som förvillar ögonen och sätter hjertat i litet fortare takt. Dessutom trodde hon sig utfunnit säkra medel att omintetgöra den unga Grefvens resplan, hvilken hon, för den goda sakens skull, högeligen fruktade, och hon tyckte, att i hennes bref rådde någonting så svalt och litet lockande, att hon hoppades, det skulle alldeles släcka denna lilla gnista, på hvilken hon, oaktadt dess sprakande, aldrig mycket hade trott, och att en upprigtig vänskap skulle kunna stiftas mellan tvänne unga, goda, glada människor, fastän de voro af olika kön.

Hon trodde så, ty hon var blott nitton år, och hon hoppades derpå, emedan hon icke hade den ringaste fruktan för sig sjelf. En outredd tanka låg häruti till grund. Utom Axel, kunde hon aldrig mer älska någon; det kände hon, mer än hon bekände det för sig sjelf.

SJUTTONDE CAPITLET.

— — — — *der Liebe schönste Blüthe*
Ist Freude nicht, ist nur ein freud'ger Schmerz.

AMALIA V. IMHOFF.

Amalia började snart att känna sin man och alla hans små svagheter och egenheter. Hans ordningsifver hade

för mången annan hustru varit odräglig; men, som Amalia genast märkte, att det riktigt pinade honom att se en stol stå på sned eller för nära eller långt från väggen, en bok ligga öppen eller ens framme, fensterkrokarna icke alla pålagda och tilltryckta, elden och spjället illa väråde, maten serverad en minut för sent eller för bittida, en dörr stängd, som skulle stå öppen, eller så tvärtom, obehöriga saker ligga på bord och bureauer, och värmen det minsta under- eller öfverstiga sexton grader, med flera små oordningar, som så ofta förefalla, så var hon den äldra ifrigaste att mana sig och betjeningen till en oafbruten ordning och tog endast till undantag sitt piano, som Majoren i början, hvar gång hon spelat, sorgfälligt lade ned och läste. Artigt och vänligt sade hon honom rent ut, att detta gaf henne afsmak för musik, och att det dock icke skulle blifva dammigt, om han tillät henne att hafva det öppet och noter liggande på pulpeten. Oupphörligt dammade hon och blåste således derpå, för att kunna stå vid sina ord, och vände mången gång om till piano't, när hon redan var på midten af golvet, för att städa i ordning noter etc. Mången stund af dagen gick hon omkring, för att tillse, om allt var i sin ordning; men, utan att alls tillstå det för sig sjelf, kände hon ett lugn och en trefnad, när hon någon gång visste sig en hel dag få vara ensam med sig sjelf och sina musikaliska drömmar, ty endast sjungande tillät hon sig att tänka på Axel. Hon hade icke återsett honom sedan den aftonen, då han och hennes fader reste hem till Ulfborg.

Januari var mest framliden, och ett af dessa tillfällen för handen, då Majoren i angelägna göromål gjort en liten resa på en dag.

Amalia hade i början skrifvit, sedan läst några sidor, men utan särdeles uppmärksamhet, sytt en liten

stund, valsat en gång omkring i salonen, skickat bud till Fru Olson, att hon icke ville hafva mera än pannkakor och snömos till middagen, och äntligen satt sig till sitt piano. Medvetandet af att vara alldeles ensam gjorde, att hon gaf sin vackra, fylliga röst full frihet. Hon sjöng nu Berenger's:

Te souviens tu, disait un capitaine, etc.

Ibland sjöng hon fullkomligt med samma små manér och tillägg som Axel, och med en smak och röst, så lika hans, som en fruntimmersröst kan likna en manlig. Ibland sjöng hon efter eget godtycke, och äfven den strängaste konstnare kunde icke hafva nekat sitt bifall till hennes sätt att sjunga, om han än, för att icke gå från sina skråprinciper, haft den eller den invändningen att göra.

Redan en god stund hade Amalia roat sig härmed; äntligen gjorde hon ett litet uppehåll, förmodligen i afsigt att leta efter noter, men väckte ovillkorligt till, då, genast hon slutat sjunga, en svag handklappning hördes från den halföppna dörren, och hon i dörrgläntan såg ett svart öga och svart hår, som hon genast igenkände vara Axels.

Hon rodnade mycket starkt och hade en verklig svårighet att helsa på Axel, som ensam inkom.

Hvar är pappa? — var hennes första fråga.

Frisk och sund, hemma! — svarade Axel lika fört; sedan kunde han icke motstå sitt begär att tala om den förundran, som intagit honom, när han redan i salen hörde Amalias klara, vackra röst.

Visst hade jag hört, att ni sjöng, Amalia, — sade han med af glädje och många andra känslor blixtrande ögon — visst hade jag hört det; men så säger man nu om en hvar, och jag trodde eder, förlåt mig! hafva

en af dessa vanliga dussin-röster, efter ni aldrig ville sjunga.

Nu började de skämta litet häröfver; men deras skämt var icke af den muntra, lekande sorten, det var varmt och innerligt.

Amalia frågade, fint nog, om ändamålet för Axels visite, och likgiltigt svarade han:

Det är i anseende till en balttillställning för den 28 i L-g, som farbror vill att ni skall bivista, och hvarom han bad mig framföra hans önskan. Hvar är Mühlendorf?

Han är borta — svarade Amalia och ringde, för att låta Fru Olson veta, att pannkakor icke var nog, ty klockan var redan tu, och hon såg sig aldrig kunna undvika att äta middag på tu man hand med Axel.

Att förkorta tiden tildess, föreslog Amalia, att de skulle sjunga tillsammans, efter isen en gång var bruten. Axel var mycket nöjd dermed; men båda rösterna voro osäkrare än vanligt, när de nu för första gången kommo tillsammans.

Jag är icke *en voix* — sade Axel, leende.

Jag är rädd för Axel — sade Amalia med den aldrrötaste, hälften skygga, hälften skälmaktiga, uppsyn.

Men snart blef det bättre. De sjöngo den ena duo'n efter den andra, utan att dock samtala derom. Amalia lade upp noterna. Ingen blick vexplädes; men tankarne! — Hvar voro de?

Bordet är serveradt — sade nu en af isfartens silfverbeslagna hjeltar, och Axel bjöd Amalia armen.

Att, efter ett så kallt och främmande förhållande under loppet af hela deras bekantskap, nu på en gång blifva tvungna att ensamma sjunga, samtala och slutligen äta middag, var något så besynnerligt för båda, helst för Amalia, att hon endast med yttersta ansträngning kunde behålla ett yttre sken af lugn och fattning.

Hon tog för sig mat, men utan att kunna äta, hon drack vatten och skiftade färg hvartenda ögonblick. Axel åt nog, men var mer än vanligt tankspridd, begärde bröd, fast han hade deraf på ömse sidor, och slog sitt vinglas så fullt, att han icke tordes lyfta upp det, utan skulle försöka att dricka utaf det, hvilket lyckades så väl, att glaset rullade ned på golvet, och vinet rann på Amalias klädning.

Båda stodo hastigt upp och kunde sedan icke beqväma sig att åter sätta sig till bordet, oaktadt betjenten satte fram de betingade pannkakorna, härligt öfverhöljda med sylt och gräddskum.

Båda skrattade åt sin hastigt ändade middag. Inkomna i rummen, blef samtalet dem imellan ganska fäordigt. Betjenings närvaro hade gifvit Amalia litet mod; men nu var det åter borta, och hon kände en sort glädje, eller snarare en stor lättnad, när Axel snart nog tog afsked, sedan Amalia bedt honom helsa sin fader, att, om Mühlendorf ville, de båda, dagen derefter, skulle komma till Ufsborg och sedan derifrån åtfölja de båda Baronerna till L—g.

Amalia stod länge i fenstret, sedan Axel försvunnit ur den sig slutligen något krökande alléen. Hon tänkte icke; men det föreföll henne, som vore en enda lycklig, glad stund till ända. Hennes sångöfningar med Axel, denna förmiddag, hade nästan i verkligheten varit de lyckligaste och ljufvaste ögonblick, som sjelfva hennes inbildning kunnat skapa och uppfatta. Ovillkorligt framsmög den tanken: Hvem kunde väl hafva ledsamt tillsammans med Axel? Hvem kunde väl då finna sjelfva ödemarken tom?

Det mörknade, och ännu hängde Amalia öfver fensterkanten, försänkt i djupa, fast outredda, tankar; men

nu hör hon bjellror, nu ser hon, churu skymning det är, Majorens släda köra in på gården.

Med en ångrande känsla, och ytterst skyndsamma rörelser, samlar hon tillhoppa alla de kringströdda noterna, skuffar till alla stolarna och kastar ögonen på thermometer och spjell, så att hon var helt andtruten, när Majoren, afpelsad, inträdde. Han började sjelf tala om den visite, hon haft, ty någon af betjeningen hade redan berättat derom, och, då Amalia framförde sin faders önskan, biföll Majoren gerna dertill, och man beslöt att följande dagen resa till det gamla Ulfborg.

Sedan började vår goda Major sin vanliga revue, för att tillse, om allt var i tillbörligt skick, och ingen Mamsell Vanspaaken *) kunde någonsin jemnföra sig i ordningsifver med vår hjelte.

Amalia var glad att få gå till hvila. Hon somnade dock sednare än vanligt, och i drömmen, den egensinniga drömmen, som inga lagar, inga förbud eller befallningar tål, der såg hon Axel åter sitta midt emot henne vid det lilla runda bordet; men — han var hennes make! De talade väl icke i drömmen mera än i verkligheten; men de sågo djupt in i hvarandras ögon, och hvem som vill må först pröfva sig sjelf, innan han kastar sten på den arma, om hon suckade, när hon ändtligen vaknade upp.

*) En ordningsälskande person i Horace Smiht's Brambletyhouse.

ADERTONDE CAPITLET.

— — — — *der Liebe schönste Blüthe*
Ist Freude nicht, ist nur ein freud'ger Schmerz.

AMALIA V. IMHOFF.

Tante Lisbeth kom med fjeskig glädje mot de resande, vid deras ankomst till Ullsberg.

Flera andra herrar hafva kommit från M-trakten — sade hon — äfven i afsigt att i morgon resa till L-g. De spela nu sin vira, och vi kunna derföre ostörda få prata hela långa aftonen.

Det gick verkligen som gumman sade. Tråstyfversviran hindrade väl icke den goda Baronen, att hjertligen helsa på Amalia och flera gånger omfamna henne; men sedan uttog spelet sin rätt och höll honom, tillika med de andra herrarne, fast för hela aftonen, och Tanten fick ostörd öfverlemnna sig åt sitt begär att berättas, hvad som passerat, och fråga om Amalias nya hushåll. Hennes råd, ehuru motiverade af samma innerliga önskan för Amalias väl, voro dock nästan motsatsen af Doras.

Haf tummen på ögat, hvad Fru Olson angår! — sade Tanten — Var sjelf med, när du vill hafva något rätt pråktigt! Gif icke folket för mycket! Det skämmer alldeles bort dem; man kan ju öka på, om de knota. Laga, att din Lotta så oförmärkt hör efter, hvad som säges och företages i huset, så att du kan få veta derom! Det skadar inte etc.

Så der ungefär läto hennes små förhållningsreglor, och hennes berättelser som följande:

Aldrig kan du tro, huru väl det lyckas mig att hålla fred mellan Axel och hans farbror. De äro nu, Gudi

tack! nästan alltid ense, och, kunde jag bara få slut på Hector, det stygga djuret, så vågar jag påstå, att de skulle blifva vänner för alltid.

Så-å! — sade Amalia — Hvad har då Hector gjort? På Ekenäs tycktes pappa både fördraga och smeka den vackra hunden.

Jo, han är just vacker! — svarade Tanten — Var det inte det vackra djuret, som när om dagen åt upp steken, som skulle vara till middagen! Och kunde Cousin Malte annat än blifva ond öfver sådant, helst här var ett par främmande herrar?

Och huru fick han veta denna rysliga händelse? — frågade Amalia, hälften leende, hälften allvarsamt.

Något förlägen, svarade gumman: Jag hade väl inte annat parti att taga, än att säga sanningen. Du hade gjort så med, kära barn.

Ja visst, — svarade Amalia — om man frågat mig och noga spörjt och förhört mig; men annars hade jag väl med den finlighet, som tillhör oss fruntimmer, hittat på något sätt att fördölja detta lappri, både för pappa och Axel, endast för den goda sakens och den härliga fredens skull.

Gumman mumlade väl något litet om eggen, som villja lära hönan värpa m. m.; men, som Amalia låtsade hvarken höra eller förstå, detta, fick hennes lilla missnöje ingen fart. Dessutom frågade Amalia, hvad den uppättna steken och händelsens förkunnande haft för menliga följder.

Åh, — sade Tanten — inga särdeles! Cousin Malte blef väl litet röd och ond vid bordet, när jag måste säga sanningen; men han sade ingenting, och på eftermiddagen ville händelsen, att han sjelf mötte Axels betjent, som, med en länk om halsen på det otäcka djuret, släpade bort Hector till Jungfru Dora. Han frågade

Max (Axels betjent), hvart resan skulle gälla för honom och hans kamrat, och, då Max svarade, att hans herre befallt honom föra hunden till Jungfru Dora, skrottade Cousin Malte och sade till Max, att han kunde helsa sin herre, det han af gamla Baron fått contraordres, och sedan läste han sjelf upp halsbandet och smekte hunden, som i glädjeruset hoppade högt upp på honom och ref sönder hans pels. Just då kom jag och bad farbror så enträget förlåta både brorsson och hund, att han verkligen gjorde båda delarna. Men sedan bad jag Axel så oförmärkt ändå skicka bort sin hund, emedan farbror i alla fall inte tyckte om honom. Och det har Axel äfven gjort.

Ack, ack! — sade Amalia, otålig blifven öfver så mycket småsaker och inom sig öfvertygad, att Tanten, med bästa villja att göra väl, ändock slutligen stiftade osämja mellan *dem*, som Amalia så innerligen önskade skulle vara och förblifva vänner.

Gumman gick snart till sitt hushållsbestyr, och Amalia fick ostörd vandra omkring på detta gamla Ulfsborg. Hon kände den mest brinnande önskan att kunna hitta på ett fideicommiss-bref, som talade om *äldsta sonen*, och icke om *äldsta barnet*, ty i den förra händelsen hade nu hela det gamla familjgodset tillfallit Axel, och Amalia hade känt en verklig sällhet, i att till honom få lemna alla sina anspråk derpå. Men nu var det omöjligt, och Axel en så beskaffad varelse, att man icke vågade försöka godtgöra lyckans och ödets orättvisa. Dessutom rädde sig ju Amalia icke mer sjelf! Hon hade en man, god och vältänkande, det är väl santt, men som dock ingalunda ingick i Amalias ädelmodiga, oegennyttiga idéer, och som dessutom, af slump eller föresats, Amalia visste icke hyllket, aldrig talade om

Axel, nu, sedan han vistades bland dem, då han deremot förut varit ett ämne, hvaröfver de båda förlofvade ofta samtalade. Men Amalia hade icke rätt besinnat, att *den tiden* började hon alltid detta ämne, och *nu*, af skäl som man lätt kan gissa, väntade hon, tills Majoren skulle göra det, och hon fick äfven vänta. Hon var rätt nyfiken att få höra faderns utlåtande om Axel, nu sedan de varit så länge på egen hand. Tantens berättelser hade gifvit henne hopp, att förhållandet var godt, och att Tantens otillbörliga välvillja icke nu mer gjorde hvarken ondt eller godt. — Hon gick fram och åter i de svagt upplysta rummen, lifligt sysselsatt med dessa och dylika tankar. Aftonen led mot sitt slut. Amalia var icke missnöjd med Tantens bortovaro, utan promenerade alltjemnt i det stora förmaket, ifrån hvars fönster månen klart och ljusst framblickade. I nästa rum sutto de spelande herrarne, och Amalia hörde då och då mer och mindre lifliga discussioner, om huru det eller det spelet *hade* spelats, och huru det *borde* ha spelats, någon gång ett par toner ur balladen i Hvita Frun, eller ur Philomèle, men oftast de enförmiga orden: *begär, tourné, sju spel, färg, bättre, på ett, på fem, etc.* Hvar gång hon kom till de spelandes dörr, såg hon Axels sköna profil härligt framstå på sidan om faderns ärevördiga och med silverlockar prydda hufvud. Tankar, känslor och det klappande hjertat blefvo slutligen för mäktiga. Hon slutade sin gång och lade sig på knä öfver en fensterpall, stödde armbågarna på fensterkanten och blickade in i månens milda anlete. Amalia hade redan en längre tid gjort det yttersta våld på sig, för att så litet som möjligt fästa några tankar vid Axel, och en bön, som hon aldrig glömde att för sig upprepa hvarje afton, hvarje morgon, var den, att aldrig, aldrig få läsa kärlek i Axels blickar; men just under dessa böner

var inbildningen tillreds, att, lik en hägring, framstå med bilden af Axels genkärlek och all den salighet, som dermed skulle vara förbunden. Lifligare än någonsin var nu i detta ögonblick hennes bön, och med lifligare, klarare färger än någonsin detta inbildnings-eden, som hon bad Fadren i höjden bevara henne ifrån. Upprymd af alla dessa stridiga känslor, gjorde hon, hvad hon aldrig tillförene gjort: hon uttalade sagta, men med en från hjertat strömmande smärta, namnet "Axel!"

— Amalia! — svarade henne en röst, tyst och osäker, och, då hon hastigt vände hufvudet från fenstret, stod Axel, hvars bleka kinder, brännande ögon och darrande läppar månen underbart väl upplyste, framför henne. Amalia gömde sitt ansigte i sina händer, för att slippa se denna syn, utan att tänka på, huru mycken vigt detta gaf det ovillkorliga, fast tysta, utropet. — Amalia! — sade Axel ännu en gång, mer tyst och mer otydligt än den förra; men *nu*, till lycka för den sköna, heliga, höga känsla, som stred mot kärleken, nu ropade man på Axel från spelbordet, och Amalia skyndade sedan ut till Tanten, kännande i luften, att hennes atmosfær var ett verkligt motgift för hvarje hjertats utbrott. För resten lyckades det Amalia att vara munter under souper'n, undvika Axels blickar och ändock likgilltigt tilltala honom. Hvad förmår och kan icke qvinnan, när hennes mål är godt! —

F L—g gjordes stora anstalter. Borgerskapet hade icke på flera år firat någon hög namns- eller födelsedag, men ville nu göra det med fördubblad ifver och glans. Ännu vid middagstiden, den 28, kludrade stadens skickligaste målare på sista effecten i transparenten, stadspoeten på sista versen, och i sista skymningen sprungo borgmästare och råd omkull hvarandra,

för att gifva ordres och contraordres till de vaktmästare, som uppsatte vaxljus etc. Öfver allt i hela staden, på kors- och tvärgator, rullade vagnar af kommande balgäster. Rullgardiner nedfälldes, ljus antändes, och damernas toilette börjades.

Som ingen af herrarne på Ulfborg beräknat denna viktiga operation och den väldiga tid, den kan draga, och Amalia skämdes för att påminna derom, kom man derifrån till staden icke förrän klockan half sju, och till sju var balen annonserad. Amalia, biträdd af Lotta, gjorde allt, för att återtaga den förlorade tiden. Af denna skyndsamhet fick hon dock endast den aldra skönaste färg; men slutet blef lika väl, att sällskapet från Ulfborg voro de aldra sista, som kommo upp på balen, Axel oberäknad, som redan en tio minuter vandrat upp och ned i balsalonen med gamla ungdomsbekanta, som han här återsåg.

Utom de personer, som varit på Ulfborg vid den stora brölloppsbalen eller annars umgingos derstädes, hade ganska få i hela orten sett Amalia, allt sedan hon vuxit upp till stor flicka. Nyfikenheten var således på sin höjd, ty man visste, att hon skulle komma.

Du skall få se, huru förb. vacker hon är — sade en Lieutenant till sin Busenfreund.

Du har aldrig sett någon så söt och intagande — sade en god, älskvärd flicka till sin leksyster.

Få se, hvad ni tycker — sade liknöjdheten.

Hon är visst icke så vacker, som man skriker om — sade afunden.

Hon är sminkad och tillgjord, coquette och sjelfkär — ropade slutligen förtalet, när Amalia, skönare än någonsin, äntligen inträdde.

Att Fröken Anastasia var på denna fiendes sida, faller af sig sjelft. Med allt mer och mer sig höjande

hand, men med temligen låg röst, predikade hon nu för en olycklig åhörare om: behagsjukans olycksaliga, otaliga följder, huru den *upptorkar* hjertat och *förintar* känslan, huru *lånad skönhet* är, likasom skådespelarnes bladguld och Böhmska stenar, prälände på afstånd, men vidrig på närmare håll; huru olycklig en ädel, högsinnad man bör känna sig, att vid sin sida se en tom, själ-lös modedocka, hvars sinne icke kan uppfatta något *högre och skönare* än en *garnering*, och hvars enda njutning är att blifva begäpad, bekikad, beundrad, och som icke vet, huru den *verkliga goda smaken*, den *verkliga känslan*, den ädla, goda qvinnan lider af att se henne — m. fl. rhapsodiska idéer, hvaraf endast den andra sista var sann, ty hon och flera hennes likar ledo verkligen af den odelade beundran, som Amalia väckte vid sitt inträde.

Hvilken blick! Hvilka gudasköna ögon! Hvilken vext! Hvilken söt mun! Hvilken rik och smakfull, fast enkel, klädsel! sade man till hvarandra, och, ära vare snåstads- och landtbelevfvenheten, mången höjde sig på tå, för att få se den underbara, unga frun.

Amalia gick lugn och stilla, med ett vänligt leende sväfvande öfver hennes vackra mun, genom salen, utan att ana alla de tjusta blickar, alla de skarpa ögon, som voro fästa på henne. När hon äntligen satte sig på den plats, dit en af värdarne förde henne, bildade sig snart en halfcirkel af unga karlar, som, den ena öfver den andras axel, bjödo upp henne. Till Amalias förundran såg hon äfven Axel, som med mine och åtbörd, likasom hade han något viktigt uppdrag från Amalias fader (med hvilken han nyss slutade att tala), trängde sig igenom hopen, och, då han äntligen var Amalia så nära, att ingen just kunde höra, hvad han sade, frågade han: Vill Amalia valsa med mig? — Att svara ja,

var Amalia omöjligt, *nej* ville hon heller icke säga, utan hon tog en medelväg och sade: Jag är icke uppbjuden till tredje valsen.

Den är då min — svarade Axel, och, då Amalia något litet sänkte hufvudet, aflägsnade han sig, och Amalia såg honom sedan endast samtala med åtskilliga personer och, först vid annalkandet af den bestämde valsen, bortlägga hatt och svärd samt dansa en quadrille med en af fruarna, och, när den var slut, komma bort till Amalia, som omärkligen darrade.

Men *nu* var Axels skygghet borta. En kärlek utan gräns intog honom för första gången. En salighetskänsla, af att inom sina armar sluta det älskade föremålet, och en framblixtrande aning, att vara eller kunna blifva älskad, gjorde honom så utsägligen lycklig, att hela valsen för honom endast var en försmak af all den sällhet, som han trodde himmel och jord någonsin kunde bjuda. Stark som Asa-Thor, lätt som en vind, och så lycklig, som en älskande endast kan vara, förde han Amalia med blixstens snabbhet rundt om salen, och endast *den*, som i valsens hyriflande ringar följt ett älskadt föremål, vet, hvad de båda *kände*, ty *tänka* kunde de icke.

Amalia kunde icke andas, när valsen var slut, och ingen mer än Amalia undrade derpå, ty endast hon visste, att detta förut aldrig händt.

Det öfriga af balen var Amalia och Axel alldeles likgiltigt. Amalia dansade, Axel spelade, och, medan de äro sysselsatta dermed, vore kanske icke ur vägen att tala något om Axel och den mellantid, som förflutit från hans utgång från Carlberg och till nuvarande ögonblick.

Slut på Andra Delen.

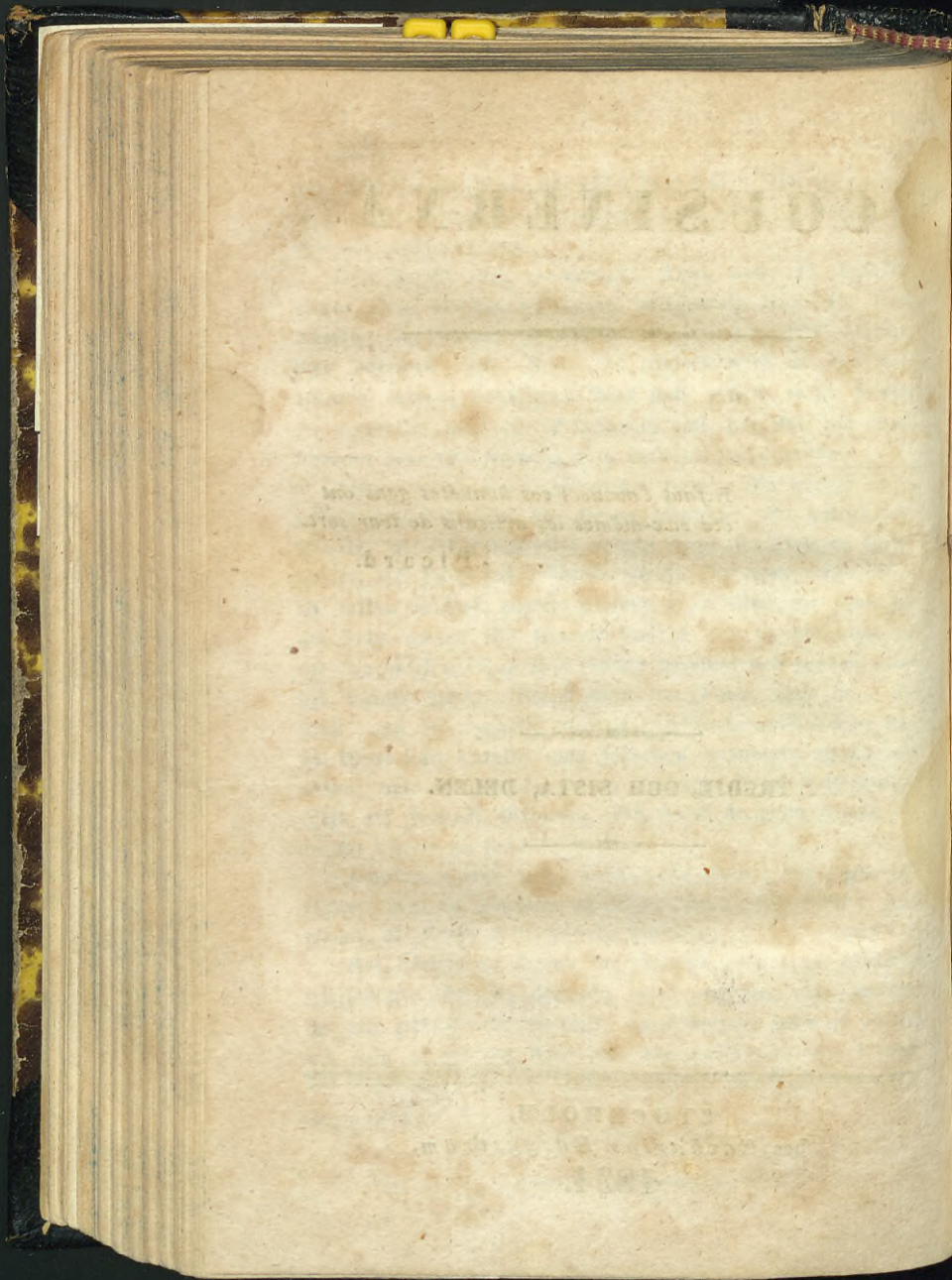
COUSINERNA.

*Il faut l'avouer; ces honnêtes gens ont
été eux-mêmes les artisans de leur sort.*

Picard.

TREDJE, OCH SISTA, DELEN.

STOCKHOLM,
hos Zacharias Haeggström,
1834.

COUSIN

Il faut (comme) les autres que on
se souvienne de leur sort
L'écrit

TRISTE DON MIST. D'AMM.

LE BOUT

FÖRSTA CAPITLET.

Gleichheit des Alters, Harmonie der Neigungen und der Charaktere stifteten in kurzem ein Verhältniss zwischen beyden, das alle Stärke von der Freundschaft und von der leidenschaftlichen Liebe, alles Feuer und alle Hestigkeit besass.

SCHILLER.

Att Axel öfver allt, der han vistades, skulle utmärka sig och stå högre än de flesta andra, är så naturligt. Hans ridderliga, fasta sinne, hans ljusa förstånd, hans goda hjerta, hans lifliga själ och hans sköna yta hade af naturen ställt honom på en höjd, som ganska få kunde hinna. Man kunde på honom nästan lämpa Fru Staëls uttryck: *le caractère antique et le genie moderne de Lord Wellington*, etc., ty det var i korthet en målning af hans inre värde. Redan vid Carlberg var han utmärkt af alla, så väl lärare, som officerare och kamrater. Han var just icke allas favorit, ty hans häftighet, hans stolthet, hans yra, sjelfsvåldiga och djerfva uppförande gjorde honom många ovänner; men, var det någon, som skulle tjena som exempel af flit och verkliga kunskaper, så var det Axel; var det någon tvist, som skulle afgöras, så anlidades Axels rättrådighet; behöfde någon, oskyldigt lidande, hjälp, så var han säker om Axels; behöfde någon, som dertill var värd, biträde i ett eller annat fall, så undandrog sig aldrig Axel; men, var det någon, som genom en låg, dålig eller feg handling hade gjort sig förtjent af straff och varnagel, så var Axel oblidkelig, och, förolämpades han eller hans vä-

ner af någon, så måste denne darra för Axels vrede och väldiga arm.

Redan ifrån första dagen af hans inträde vid Carlberg hade den unga Carl S., son af en Excellens och arftagare till en stor förmögenhet, intagit ett betydligt rum i hans hjerta. Carl var, med ett mildt och böjligt sinnelag och en fin, nästan hektisk, kroppsbildning, dock i det hela detsamma som Axel, ehuru väl att de för världen voro de mest himmelskriande kontraster. Villja att lära, lätthet att fatta, rättsinnighet, mod, beslutsamhet, fosterlandskänsla och ett varmt, ädelt hjerta, voro lika djupt inlagda hos de båda ynglingarne, fast det hos dem alltid yttrade sig så olika; och, just emedan Axels skarpa blick upptäckte detta, kom han redan, efter några timmars bekantskap, den unga S. broderligt till hjälp i en strid, der kraftig arm och thordönsstämma behöfdes.

Från denna stund voro de båda gossarne oskiljaktiga. En vän eller ovän af den ena var det säkert äfven af den andra, och för tredje man försvarade de hvarandras fel, med vida mera ifver än om saken gällt egna förtjenster, ohuru upprigtiga gossarne sig imellan voro och då visst icke öfversågo med hvad de hos hvarandra hade att anmärka. När Axel en gång, vid ett upptåg, hvars upphof han väl varit, men som han ingalunda sjelf verkställt, likväl ansåg sig skyldig att taga skulden på sig och således verkligen höll på att blifva relegerad från Krigs-Akademien, var Carl fast besluten att äfven anklaga sig, ehuru han aldrig en gång varit närvarande; blott för att få följa Axel, hvart det bar. Axel, som i samma förhållande gjort likaledes, sade icke deremot, utan de voro öfverens om att följas åt i alla händelser, och, då saken sedan bilades och nedtystades, förnyade gossarne sig imellan sitt löfte, hvil-

ket, när de sedan gingo från Carlberg, gällde Axel; ty den unga S. hade sin faders bestämda villja att lyda och ville icke gerna vika derifrån, emedan hans smak var densamma som faderns, hvilken bestämt honom att börja sin militäriska bana vid Kongl. Andra Gardet. Axel var således fast besluten, att äfven gå till samma regimente, och, som han icke mötte andra hinder, än sin farbrors missnöje, kom han ock dit. Axel blef nu en daglig gäst uti Excellensen S., Carls faders, hus. Hvad han förlorat genom missförståndet med sin farbror och förmyndare, återfann han här. Endast i pecuniäirt afseende var och förblef det svårt nog för Axel. Den unga S., sjelf icke myndig, kunde icke, med bästa villja i verlden, försträcka Axel penningar, och, om han det äfven hade kunnat, så hade Axel det icke velat. Han visste redan då, att de vänner äro de fastaste och lyckligaste, som icke stå i olika och sneda förbindelser till hvarandra. Allt måste mellan tvänne vänner vara ömsesidigt och likstämdt, annars väger det icke lika, och vänskapen blir då den lidande.

Men penningar behöfde Axel! Inga kommo från Farbror Malte. Af sina kamrater och vänner ville Axel aldrig låna, utan han tog snart ett fermt beslut att *börja* sina finance-operationer, just der så många andra *sluta* dem, nämligen hos Judarne. Detta medförde visserligen mycket ondt, men äfven något godt. Det gaf visst Axel många bekymmer; men dessa voro icke af den svåra art, som medvetandet att stå i förbindelse hos dem, man älskar, och fruktan att ligga dem till last ofta nog iägifver. Så tyckte han åtminstone.

Axel föraktade djupt sina fordringsegare, sade dem det alltid på samma gång, som han betalade sina rentor med yttersta noggrannhet, och dessa böckade lika djupt för båda delarna. Hans credit var således för-

träfflig, och många hans vänner, mindre nogräknade än han, betjenade sig ofta nog deraf, och Axels hjälpsamhet för andra och hans i otid goda hjerta blef den egentliga källan till de många pecuniära bekymmer, som ofta nog förmörkade hans panna.

Ibland, fast sällan nog, fick äfven en ganska ond demon magt med honom: En oemotståndlig smak för spel, och för högt spel, framblixtrade då, hvilken på allt sätt var Axel farlig, dels emedan han tillslöt ögonen för en last hos sig sjelf, som han egentligen föraktade, dels emedan Axel, lycklig i allt annat, här alltid förblef den lidande; hvilket merändels är den förvillade dygdens lott, ty lasten, à *front d'airain*, är nästan alltid lycklig spelare.

Dock kunde aldrig någon märka, huru hans financer stodo, ty ganska få voro i klädsel och equiperung finare och elegantare än han. Ingen i hans spher så tillgänglig för armodet och lidandet, som han. Ingen som var så med om alla frikostiga företag, som han.

Man kunde icke tröttna att undra, huru det bar sig. Man spådde, eller snarare man fruktade (ty Axel var mycket älskad), att han slutligen, likasom så många andra, skulle skaffa sig respass, och, om man skall bekänna sanningen, så var detta understundom Axels egen tanka någon gång, då hans så kallade vänner bragt honom till afgrundens yttersta brädd. Hans tröst, om man så skall kalla en orätt känsla, var då, att endast dessa usla procentare-förbannelser skulle följa honom, och för resten räknade han då på, att i sina militäriska kunskaper och sin musikaliska talent, hvilka han på allt sätt sökte befästa, finna utvägar till bergning i ett annat land. Att allt detta dock icke sattes i verkställighet, hade han ofta att tacka sin vän, den goda, ädla, men vida försigtigare, unga S. Ehuru

denne hade ganska begränsade tillgångar, emedan fadern ännu lefde, var han likväl alltid tillreds att hjälpa, just den nödställda brodern, för hvilken Axel stod i klämman, och detta, ofta nog, Axel ovetande.

Carl var dock den enda, som hade någon reda på Axel och alla hans otaliga penningevändningar, och för hvilken Axel någon gång klagade öfver det oblida öde, som ställt honom på en höjd i samhällslifvet, dit lyckan icke ville följa med, och många gånger öfver sin egen svaghet, att icke kunna rätta sig efter ödet, utan villja ändra det sjelf. Men dessa samtal förblefvo ordenshemligheter mellan de båda ynglingarne.

Den högst ovanliga och besynnerliga idén, att börja sina underrättelser om Axel med hans affairers tillstånd, torde väcka förundran samt till och med missag; men, som detta är en sträng, viktig nog i våra dagar och högst influerande på en ung karls sätt att vara, tänka och handla, måste den hafva plats, och, om den icke ljuder starkast, kan dock icke skada, om den ljuder först.

Nu till de viktigaste tilldragelser, som mötte Axel under dessa år.

Vid sin utgång från Carlberg var Axel nästan fullvuxen, och hans många personliga egenskaper gjorde honom genast till en af Stockholmsverldens gunstlingar. Han hade namn, utseende, bildning, fint förstånd, temligen goda seder *), en odisputabel musikalisk talent, och, för att nyttja nutidens egna älsklingstermer, den *aldra bästa ton*, utan att dock någonsin öfvergå till dessa narrar och apor af allt utländskt, allt utsökt, allt *ridicault modernt*. Han var, framför allt, fullkomligt

*) Mycket goda — jemnförelsevis.

sann och naturlig, och än är smaken icke så förvänd, att den föraktar dessa egenskaper.

Just emedan Axel genast blef en gunstling hos de flesta fruntimmer, utmärkte han nästan ingen. Några små äfventyr, hvilka kunde anses som den onda tidens oundvikliga offer på osedlighetens altar, nämnas blott i förbigående såsom ännu ett skäl, hvarföre Axels hjerta så länge förblef skottfritt för verklig kärlek. Icke trifs den just heller under världens hvimmel och buller, den flyktar merändels till det tysta, enformiga lifvet; men der är den mächtigare än alla andra jordiska lidelser.

En medfödd nygirighet samt lust att veta och känna allt gjorde, att Axel, mer af smak än öfvertygelse, läste allt, hvad som kunde fås, och ett förträffligt godt minne gjorde, att han behöll det mesta deraf (som det förtjenade likväl, ty dåliga böcker kastade han bort, efter tre till fyra sidors läsning). Samma orsak förändade honom äfven att se allt, höra allt och söka inträde i alla möjliga sällskapskretsar, hvaraf en hufvudstad alltid har så många och så olika sorter. Väl antagen öfver allt, triftes han äfven allestädes, så mycket han likväl kunde trifvas *någonstädes*, ty hans lifliga phantasi visade honom dock alltid, fast i lointainens ljusaaste blå, ett mer afundsvärdt lif, någonting på en gång mer lugnt och mer själfullt, mer rent och verkligt; men icke kunde Axel *se*, hvarest det var, och huru det såg ut, endast *känna* en evig längtan till detta, *något annat*, som han icke sjelf kunde förklara, och som han, man måste säga sanningen, ofta nog alldeles glömde, lifvad af ögonblickets förföriska och bländande *fata morgana*.

Ibland dessa var hans två-åriga förbindelse med Grefvinnan P., hvilken, såsom egande något inflytande

på Axel och hans sätt att tänka, icke bör förbigås, ehuru den icke vore mycket mera värd.

ANDRA CAPITLET.

*Toute blancheur cède à l'éclat du fard,
Et la nature éblouit moins que l'art.*

ROUSSEAU.

Som man ser, var Axel, hvad man kallar, ytterst *repanderad*, och en följd deraf blef, att han var ganska rar att finna i hvarje sällskapskrets, ty, när man saknade honom på en af hofeirklarnas *soirées*, kunde han, i ett stelt och allvarsamt ämbetsmannahus, spela boston med ett par gamla Råd eller sjunga en lång duo med fröken i huset, till dussintals af tanters stora förnöjelse. Och, när den rika grosshandlar- eller brukspatronsfrun med förtviflan såg af sin invitationslista, att Axel redan var engagerad för den aftonen, drömde hon dock icke om, att han då kanske lofvat sig till knappmakareäldermannen, och att han der ganska muntert drack sin toddy, rökte en cigarr, spelade bråde med fabriqueren eller förtjuste damerna med någon liten bit ur de operetter, dessa med stor förnöjelse om Söndagarna åskådade från tredje raden. En god *piece* eller concert, en musikalisk *soirée* eller de så mycket berömda sångöfningarna försummade han aldrig, lika litet som dessa angenäma sammankomster, der man träffar de berömdaste artister och talenter af båda könen, och der värden eller värdinnan sjelf äro verkliga konstnärer, och icke endast pråla med några öfverlästa konsttermer.

Af allt detta följer naturligtvis, att i hvarje hus, der Axel varit, man sällan nog såg honom återkomma.

Ingen märkte detta så väl, och ingen plågade det så mycket, som den vackra Grefvinnan P. Redan första gången hon såg Axel, kände hon den aldri lifligaste önskan att blifva denne Astofs — Felicia, och hennes föresats, att detta skulle ske, kunde väl Axels lockande likgilltighet en tid emotstå, men icke alltid, helst slummen sällade sig på den vackra Grefvinnans sida.

Axel hade ofta sett Grefvinnan P., dansat och talat med henne, samt jakat till andras omdöme, att hon var ganska vacker, men aldrig kostat en enda tanka på henne, ehuru hon var vidt berömd på alla sätt, och intet ord kunde sägas till hennes nachdel.

Fin och allseende, som hon var, märkte hon detta snart, och med hela qvinnopolitikens magt gick hon nu sin fiende till mötes, icke för att bekriega honom, utan för att göra honom till öfverlöpare på sin sida och då straffa honom för hans likgilltighet.

Att göra hennes biographi, vore öfverflödigt. Hennes handlingar komma att tala tillräckligt; men de orden: att hos henne fanns mycket godt, blandadt med mycket ondt, att hon var född och uppfödd i verdens, i stora verdens, hvimmel, och af en moder, som varit en af förra århundradets mest beryktade och omgifna skönheter, och hvars exempel och principer haft ett farligt inflytande på dottern, som dock hade den fullkomligaste förställningsgäfvu och den största konst, att vid alla möjliga tillfällen iakttaga *le decorum*; vidare, att hon vid sju-tion år blef rikt gift med en man, som hon icke brydde sig om, hade haft en son, som hon afgudat, och hade nu endast en liten dotter, som hon födde förträffligt upp; ett hus bland de angenämaste i Stockholm, och ett hufvud, lika fint och godt, som vackert — det är några ord, som dock icke kunna vara för mycket om henne.

Vintern 1826 var förbi. Den första Maj hade re-

dan framvisat de prydliga equipagerna, de nya livréerna, de moderna rockarna och damernas nya sommarhattar, samt till sin ära sett mången libation af champagne och dragonpunch, och ändå voro Grefve P—s ännu kvar i staden! —

Hvadan detta? — sade mången; men ingen visste rätta orsaken.

Äntligen voro reparationerna färdiga på Rosenvik, Grefvens egendom, belägen en och en half mil från Stockholm. Pingsten var redan i annalkande, och, hvad var väl mer naturligt, än att Grefve P., *icke* Grefvinnan, bjöd några af de ännu i staden vandrande bekanta ut med sig öfver denna, landet tillhöriga, helg? Ett par fruar *entre deux ages*, deras gentila, hyggliga, men dock icke rätt farliga, döttrar, några äldre herrar, som kunde spela *écarté* med Grefven och fruarna, några yngre, som kunde prata och kasta ring med flickorna, och slutligen Axel, var listan på det sällskap, som efter hand passerade ut genom Skanstull, Pingstafstona, detta märkvärdigt heta och torra år.

Axel hade, utan att mycket tänka på saken, skaffat sig ledighet från tjensten, antagit bjudningen och ämnade sig till Rosenvik, dels emedan man bedt honom, dels emedan Carl och hans fader voro annorstädes, dels för att den vackra årstiden verkligen lockade ut ur staden. Han kom dock aldrig sist, och Grefvinnan P. hade det qvalet, att några ögonblick tro honom icke skola komma, ty en af hans kamrater berättade, att vid hans afresa Axel ännu icke fått någon, som ville göra vakt för honom.

Men, just som man samtalade härom, körde Axel in på gården. Här var nu hela sällskapet samladt, och hvad var naturligare, än att sjelfva värdinnan kom några steg mot sin nya gäst? Axel, som aldrig brukade

springa på förmiddagsvisiter, såg nu Grefvinnan för första gången i en enkel drägt, som oändligen upphöjde hennes vackra utseende. De stora hattarne och barretterna, de många fladdrande marabouts och svajande Franska blommor, som alltid omgifvit henne förut, hade icke väckt hos Axel någon idé om, huru oändligen mycket vackrare hon skulle blifva i en enkel sommardrägt, med det egna ofriserade håret, svajande något litet för den lätta vårvinden, en stor halmhatt, endast hängande öfver armen, och en liten ängel vid ena handen.

Axel trodde sig aldrig förr sett Grefvinnan, och hon kände rätt väl, att hon kunde taga något för sig af det utrop, som undföll Axel, sedan han helsat sällskapet: — Hvad allt är vackert på landet!

Grefvinnan rodnade af glädje, och Axel, som ofta öredigt tänkt på smink, när han sett Grefvinnan i Stockholm, måste nu inom sig medgifva, att han gjort den vackra qvinnan orätt.

Allt oftare och oftare mötte Grefvinnan Axels blickar, och, när dessa började blifva lifliga, då såg hon aldrig mer åt den sidan, der han var, utan sysselsatte sig med alla andra; lekte med sin flicka, den lilla Arabella, band en krans af syrener och narcisser åt den unga, blonda Fröken O., skrattade och skämtade med de andra karlarne och försäkrade dem, att hon aldrig så långtat att komma från deras ängsliga Stockholmsluft, som i år, och att hon och hennes man toge i öfvervägande att passera nästa vinter här ute på Rosenvik, nu, sedan allt var i full ordning, ty vid Stockholmslifvet vore hon alldeles uppledsn, och dervid gjorde hon en rätt naiv beskrifning på allt det tvång, all den tillgjordhet och alla de etiquetteslagar, man der nödgades iakttaga, och hon var, med ett ord, högst intagande, i den glädje hon visade att vara fri från allt detta.

Redan samma afton, när Axel kom in i det rum, som var honom bestämdt, sväfvade den vackra värdinnans bild för hans minne ofta nog, och, då han såg diverse effecter märkta med hennes namnchiffre, började han ifrigt eftertänka, om han aldrig hört hennes förnamn. Att det börjades på M., det såg han, och han somnade, just som den tanken sväfvade för honom, att han skulle anse som ett lyckligt augurium, om Grefvinnan hette *Mathilda*, ty det föreföll honom, som skulle detta vackra namn vara hennes.

Efter sin vana vaknade Axel bittida, och, som han bodde högt upp, kunde han öfverskåda hela den vackra neijden och gjorde det genom det öppnade fenstret, under det han hastigt nog klädde sig, för att i friska lasten få njuta af denna vackra morgon. När han var i det närmaste klädd, hör han en liten röst, som ned ifrån en Flora, hvilken var belägen under hans fenster, säger:

Se här, mamma, här är' ändå vackrare narcisser! — och, när Axel lägger sig ut öfver fenstret, ser han Grefvinnan i en lätt morgondrägt, med en liten florshalsduk om hufvudet, som dock icke tyranniserade hennes vackra lockar, ligga på knä framför en stor vas, och lilla Bella gifva henne narcisser, tulpaner och syrener, hvilka Grefvinnan med en barnslig noggrannhet, men mycken smak, ordnade.

Axel slutade med otrolig hastighet sin toilette, och, innan han sjelf visste, *huru* eller *hvarföre*, stod han sagta bakom den vackra knäfallande och röjde sig först efter ett par minuter, då han framräckte en ovanligt vacker, hvit syrenbouquet, som suttit högre, än Arabellas små armar räckte.

Om Grefvinnan, likt många af hennes kön, kunde se genom nedslagna ögonlock och således redan märkt Axel i fenstret, hört hans dörr häftigt slås igen, samt hans

tysta steg, och sedan sett skuggan af hans realiga figur, allt det der lemnas obestämdt; men säkert är, att, då syrenqvisten framräcktes, hon sade: "Tack, min ängell!" — men uppstod hastigt och hade en mycket liflig färg, när hon blef den hand varse, som höll blommorna.

Baron Löwenstern! — sade hon ledigt, men ändock med en liten stamning, som oändligen klädde henne — Ni har förmodligen blifvit väckt af alla Arabellas glädjotrop öfver de vackra blommorna? — Det var icke bra! —

Axel böjde nekande på hufvudet och svarade: Jag var vaken långt förut. — Han återtog efter en liten tystnad: Grefvinnan är en två å tre timmar tidigare vaken här på det sköna Rosenvik än i Stockholm?

Det är jag, — sade hon — ty *här* lefver jag, och *der* vegeterar jag endast. Har Baron drömt något angenämt? Det bör man alltid göra första gången, man är på ett ställe — tillade hon efter en liten paus, å nyo sysselsatt med sina blommor.

Ja, — sade Axel — jag drömde, att man bad mig gissa till min värdinnas förnamn, och att en stor lycka vore förbunden med den händelsen, att jag gissade rätt.

Nå-å? — frågade Grefvinnan.

Jag nämnde utan tvekan *Mathilda*.

Det visste Baron förut! — sade Mathilda, skämtande — ty så hette hon verkligen.

Axel lade handen på hjertat och skakade på hufvudet, i stället för att bedyra med ord; men i hans blick lyste mycken glädje. Grefvinnan skakade äfven på hufvudet skälmskt, likasom ville hon icke tro honom, och båda vexlade en minuts lång blick, efter hvilken Axel andades vida fortare, och Mathilda tog Arabella i handen för att gå in.

Hon är oändligen älskvärd, tänkte Axel, under det han irrade omkring i den vackra parken, längtande till den tid, man skulle samlas till frukosten.

När den ändtliga kom, anmärkte Axel genast, att en liten zirlig mössa efterträdt den tunna florshalsduken, men upptäckte snart denna sednare, värdslost kastad öfver det gröna taftet på fortepiano't.

Hon har spelat, sjungit, tänkte Axel, och nu fann han henne ännu mer intagande, och, då han kastade ögonen på notpulpeten, såg han några af sina favoritsaker ligga uppe, och annat, alldeles nytt.

Att, der Axel var närvarande, fråga skulle bli om musik, var en afgjord sak. Han sjöng således, och Arabellas små lockar blefvo alldeles våta af Grefvinnans tårar, när han sjöng svepningsskjortan, med den honom egna melancholiska rösten, i hvilken känslan talade vida mäktigare än konsten. Äfven detta märkte Axel.

Men, att stund för stund följa tvänne klappande hjertan och skildra alla deras tusende olika känslor, det vore omöjligt. Allt nog, inan Axel reste från Rosenvik, hade de älskande beseglat sin trohet med denna förata kyss, som ingen glömmer, och hvars minne är luft, äfven sedan kärleken slocknat ut eller valt ett bättre föremål.

Att Axel denna sommar icke lemnade Stockholm för annat än längre eller kortare utflykter genom Skanstull, att så väl han som Mathilda sväfvade i ett rus af salighet, till hvilket endast de mörka lundarne på Rosenvik voro vittnen, att Mathilda nu gerna afstod från sin plan att passera vintern derstädes, att Grefven alls ingenting märkte, och att Mathilda med klagan och ve talade om för sin Axel, huru hon, snart sagdt mot sin villja, blifvit tvungen att förenas med denna meniska af trä, som kallades hennes man, utan *tänka*, utan

känsla, utan någon af de egenskaper, som kunde förmå henne att blifva honom trogen, då Axel — då han, som hon hela sitt lif *drömt* och *anat* — nu ändtligen hvilade sitt svartlockiga hufvud vid hennes bröst — att allt detta skedde, faller nästan af sig sjelft.

Grefvinnan var nog slug för att rätt väl veta, att, om någonsin deras hemlighet upptäcktes, skulle Axels kärlek deraf lida en våldsam stöt. Hon uppoffrade således sin triumph öfver alla andra qvinnor, att ändtligen ha besegrat den stolta, kalla Axel, för sjelfva Axels skull, och äfven mycket för sitt eget goda rykte; och med mera finthet och hemlighet blef väl aldrig någon kärleksintrigue förd.

Ingen förtrogen, inga hjelpredor eller tjensteandar, allt detta hade för mycket stött Axels sänkänsla, som nog led ändå ibland, och Grefvinnan var för rädd om honom, att icke sjelf vara den första, som alltid yrkade denna stränga försigtighet.

Kanske fanns aldrig någon så slug qvinna, som denna Mathilda. Hon visste så väl, hvad som snarare skulle öka än minska Axels kärlek, och bland dessa medel var hennes uttryckliga begäran, att Axel nästan aldrig i sällskap skulle adressera sig till henne, aldrig dansa med henne, och hon hade då nog magt öfver sig, för att icke en gång besvara hvar tjugonde af Axels otåliga, varma blickar.

Men, undansluppen världens och hvarje dödligs ögon, då var Mathilda idel kärlek, dock alltid med denna fina återhållsamhet, som i evighet (om evighet kunde finnas i en dylik kärlek) skulle gifva något att hoppas, något att önska.

Med den yttersta sorgfällighet aktade sig Grefvinnan, så snart Arabella var närvarande, och Axel måste på en gång beundra och fördöma hennes magt öfver sig,

i att ofta hela timmar behålla flickan inne hos sig och således på det mest främmande sätt bemöta Axel.

Men just detta, emedan det hade ett sken af att göra rätt, fäste ännu mer Axel, och, när Mathilda sade: Mitt exempel skall aldrig blifva min flicka farligt; människors omdöme om mig skall aldrig ligga henne till last; tyst, men evigt, vill jag älska dig, Axel — och när hon sedan fördömde sig, när hon talade om den saligheten att ha varit Axels maka, att för hela världen kunnat få visa, huru hon älskade honom — då — då glömde äfven Axel det orätta, det straffvärda i deras förhållande och älskade henne så högt, att han i dessa ögonblick sjelf kände den lifligaste önskan, att uppenbart kalla henne *sin*.

Snart ville ödet, att denna önskan steg ännu högre; — men en gränslös fruktan, en oro, som ingen kunde fattat, intog honom på samma gång.

Mathilda var nu otröstlig. Hon såg ingen utväg, att på en gång kunna bedraga världen och behålla Axels kärlek. Och hon såg rätt!

Ett ögonblick höll hon på att lyssna till *snöhvita fogel* och uppoffra världens ömdömen för sin kärlek och sin ånger. Men alla dessa usla världsliga förhållanden äro en *kol svart fogel*, med en förfärlig magt! — Hon uppoffrade Axel.

Verlden lyckönskade nu Grefve P. till en manlig arfvinge af hans namn och gods; Grefven upptog med stor förnöjelse detta tal. — Och Axel — svalnade för evigt.

Så god mine ville han dock icke att hon skulle ha kunnat hålla i så vådligt spel. Han visste icke rätt,

hvad han egentligen fordrade af henne; men, om hon kastat sig för sin förolämpade makes fötter, bekant sitt brott, flytt långt bort och blifvit, som Axels maka, en evig botgörerska, föraktad af verlden, då hade han säkert älskat henne tusende gånger mer än *nu*, under detta sken af dygd, som var honom så ytterst vidrigt och motbjudande. Han kunde icke, utan den största grämelse och afsky, höra talas om Grefvens glädje, Mathildas lugna lycka, hela släktens jubel och förnöjelse, alla faddrarne, alla calaser och skålar, som denna händelse gaf anledning till.

Axel var butter och kall mot hela verlden, gjorde vakt för sig och alla andra och visste icke, huru han ville eller borde göra, när den tiden var förliden, efter hvilken det stod i hans fria val att återse Mathilda eller icke.

Lyckan och hans egna bemödanden gynnade honom dock; ty, inän den tiden kom, fick han ordres, att som adjutant följa en viss general på hans sommar-inspectionsresor.

Glad var Axel, ty han såg nu vissheten af hvad han alltid anat, nämligen att det verkliga brottet, huru doldt det än må vara, förer sitt eget straff med sig, sent eller hittida, och detta bestod just deruti, att Axel icke mer kunde älska Mathilda, att hon icke mer var hans kärlek värdig; och att *då* kunna komma långt ifrån henne, endast åtföljd af sitt onda samvete, det var det enda och bästa, han kunde önska sig.

Mathilda åter, på sin sida, kännande Axel bättre än sig sjelf, visste, fast hon icke såg honom, allt hvad som föregick inom honom, och visste äfven, att om hon någonsin skulle återfinna honom, skedde detta aldrig minst, om hon i detta ögonblick ropade honom tillbaka. Hon teg därför, skref aldrig till honom, lät aldrig en

halfdragen anda komma från sig till honom, och hon gjorde häruti aldeles rätt; skada bara, att det icke var af den enda rätta, ursäktliga orsaken: verklig, upprigtig ånger.

Imellertid sökte Axel att så mycket som möjligt bortjaga minnet af hela sitt förhållande till Grefvinnan P. och lyckades till en del, när han ändtligen såg Stockholm bakom sig, och nya föremål oupphörligt vexla.

Det var i första dagarna af Maj, 1828, som generalen anträdde sina resor, och som Axel började en den ifrigaste tjänstgöring, han någonsin haft. I tvänne år hade hans begär, att vara verksam och nyttig, slumrat. Nu vaknade det åter, och med en ansenlig portion af förvärfvad människokännedom gick han sitt ambulatoriska lif till mötes, icke med denna tanklösa liknöjdhet, som nöjer sig med att *nått opp* göra hvad som befalles, men att för resten roas och roa, utan med en uppmärksam, forskande blick på alla de föremål, som mötte honom.

Allvarsam var hela hans stämning, och allvarliga alla hans företag. Han väckte ofta generalen på missbrak, som borde afskaffas; oordningar, som borde rättas; små intriguer, som borde motarbetas; dolda förtjenster, som borde uppmuntras, m. m. Sjelf var han outtröttlig, hvad hans göromål vidkom, och, der han hade vistats, var omdömet lika om honom: att man sällan sett en ung man så förena verkligt inre värde med alla möjliga yttre fördelar.

Hvar som fanns fruntimmer, höjde de sin röst till hans lof; men han förblef kall och liknöjd. Mathilda hade gjort honom så mycket ondt: hon hade släckt hans tro på kvinnodygd, och endast på den rysligaste kvinnoförställning trodde han nu mer.

Såg han en lycklig man, omgifven af en älskvärd

maka och blomstrande barn, så forskade han noga i barnens drag, om han der skulle finna faderns, och förblef dock alltid i ett obehagligt tvifvel.

Såg han en ung, behaglig flicka, så blef hans första tanke: hon är kanske bestämd, att uppenbart bedraga en redlig, olycklig man; Gud bevare mig och alla andra hederliga karlar för henne!

Någon gång yttrade han sitt misstroende till könet i allmänhet och fann än medhåll, än motsatta tankar, allt som erfarenheten visat sig för de människor, han meddelade sig åt.

Denna sinnesstämning varade nästan hela tiden under generalens resor, och, när dessa ändtligen voro slut, och generalen skulle taga vägen till Medwi, der han ämnade tillbringa andra terminen, hade Axels sällskap blifvit honom så outhärligt, att han frågade honom, om han icke ville följa med honom dit äfven.

Axel antog tillbudet, under några villkor likväl, men glad nog, att ännu en längre tid få vara från Stockholm. Han inpackade nu alla de luntor, han skrifvit och reviderat, och rullade med temligen förnöjdt sinne genom det vackra Östergötland, med föresats, att nu egna hela sin tid vid Medwi endast att studera *) dessa människor, som han så gerna ville älska, men som alltid på närmare håll visade sig så små, så utan alla de dygder, han fordrade af en verklig man, samt en rättänkande, ädel och oskuldskraftig kvinna.

Sitt medfödda muntra lynne återtog han dock något, sedan alla de stränga tjänstbefattningarne voro slut, och, den aftonen han kom fram till Medwi, fanns der väl intet framtimmer, som icke inom sig tänkte, att den nykomna Baronen, utan dispute, borde hafva första rum-

*) Ganska god sysselsättning der och vid alla brunnar.

met bland deras hyggligaste och gentilaste brunnsca-
valierer.

En god och lätt ton rådde då, som alltid, vid denna Oldmutter för alla Svenska brunnar. Sjelfva Axel kände sig gladt och mildt stämd om aftonen, då man, efter en lätt souper af fisk och gröt och catrinplommon, intagen i skydd af den gamla Esculapen Hjärne och den sköna Grefvinnan Königsmark *), svärmade bort med en glad andakt till den lilla, vackra kyrkan och, efter fulländad bön, i stora flockar gick för att se den fattiga mannens dåliga rundmålningar uppe i bergsbyggningen, men hvilka hvar och en, glad förnt, fann rätt vackra. Axel hade så när glömt allt sitt hat mot könet, som minnet af Mathilda väckte, för en liten fröken, hvars naiva behag voro gjorda att injaga glömska af allt annat än henne sjelf. Intagen af hennes lifliga sätt att uttrycka sig, gick han bredvid henne, när man sent omsider återvände till brunnen, just då den gamla oblidkeliga portvaktaren redan läst den ena porten.

Ännu gick Axel vid flickans sida, då denna hastigt stånar, gör en liten afskedshelsning åt Axel och säger till sin mor, som gick på andra sidan: Jag vill se, huru hon mår; hon har varit så sjuk hela dagen! — och sedan hoppade flickan in i det hus, de gingo förbi.

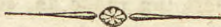
Det är en vän af eder fröken dotter, som bor här?
— sade Axel till flickans moder.

Ja visst! — svarade Fru X. — Min Ida älskar henne obeskrifligt, och det förtjenar hon äfven.

Men nu kom någon, som hastigt afbröt samtalet, och Axel var ännu icke så betagen af Fröken Ida, att han

*) Portraiter i matsalen vid Medwi.

bekymrade sig om hennes sjuka vänner, och hvad de kunde heta.

Andra morgonen hade den gamla hedersgubben vid klockstapeln redan ringt sina tvänne gånger. De flesta brunnsgästerna gingo redan, med långsamma, afmätta steg, radvis fram och åter på den stora, breda gången midt emot Högbrunnen, så kallad. En och annan såg man väl på den krokiga vägen, som förde till Amirals-källan, några hoppade ned från Gustaf Adolfskällan; men de flesta läskade sig med Högbrunnens sträfva vatten.

Axel gick, tillika med tre, fyra andra karlar, ifrigt samtalande om ett nytt jägar-reglemente etc., då i en hast en af sällskapet utropar:

Der komma de ändtligen! — och Axel på en gång får se gårdagens unga skönhet, stödjande den bleka, aftynande — Grefvinnan P.

Hans första rörelse var nu att ila fram och, utan allt betänkande, alla scrupler, med största liflighet helsa på Grefvinnan.

Hennes hastiga rodnad väckte Axel på det obehöriga häruti; men nu, som vanligt, fann Grefvinnan sig förträffligt, helsade helt ledigt på honom och sade till Ida, utan att alls förlora sin fattning:

Han är en god vän af mig och mitt kus.

Detta hade dock redan afkyllt Axel, och han var nu i en förlägenhet, som endast den sluga Grefvinnan kunde afhjelpa.

Huru är det med er, bästa Baron? — sade hon halfhögt, men så, att hennes följeslagarinna dock kunde höra det — Jag har icke hört något om er på så

länge. Arabella skall bli förtjust af att få återse er, hon är ännu icke ute, så tidigt på morgonen, hon äter bär och mjölk som bäst; har ni lust att helsa på henne, så bor jag här strax bredvid.

Axel lät icke säga sig detta tvänne gånger, men ilade, utan att rätt veta, hvad han gjorde eller ville göra, dit åt Grefvinnan pekade.

Mathilda vann härmed flera ändamål: att få bort Axel, att sjelf slippa förställa sig, hvilket hon rätt väl visste skulle misshaga Axel, och ännu ett annat.

Axel sprang med ett hopp uppför trappan och slog hufvudet i dörren, då denna gick utåt, i stället för inåt. Men, väl inkommen i rummet, hvilken syn möter honom! —

Arabella satt, som Mathilda sade, vid sitt lilla frukostbord; men längre fram i rummet hvilade en liten svarthårig pilt i sin högst fina, eleganta vagg, och en ung kvinna satt småsjungande och rörde då och då med foten på vaggan.

Axel såg sig om för att veta, om ingen bekikare eller lyssnare fanns, och, andlös, med tusende blandade känslor, gick han fram till vaggan, tryckte sina läppar så hårdt mot barnets kind, att det vaknade, klappade Arabella på hufvudet och ilade ut en annan väg, än den han kommit, och som gick ut åt gatan, icke åt parken. Sedan sprang han i en fart hem till sig, tillsade sin betjent att packa in alla hans effecter *genast*, fick sig hästar medelst fördubblad betalning, körde på en timma mellan Medwi och Motala och drog der först andan.

Under vägen hade han tagit sitt beslut; och, medan han väntade på en skeppare, som låg der vid Motala, med canaljagten Minnet, och som lofvade att föra honom öfver till Vestergyll'n om några timmar, skref han följande till Mathilda:

Tack, Mathilda! Du har gifvit mig allt, hvad du nu mer kan gifva mig, om icke minnet af den sköna tid, då jag trodde mig vara allt för dig, skall helt och hållet fördunklas. Du har gifvit mig en syn, som i evighet skall stadna i mitt minne, och hvaraf tanken skall ägga mig, att med min tillkommande lefnad försona den förflutna. Jag tackar dig därför, Mathilda — och förlåter dig, att du, för verdens, för din egen och för Arabellas skull, uppoffrar mig och naturen. Jag förlåter dig. Hör du det? Du gör kanske rätt. Men se dig, och ändock gilla dig, *kan* jag icke, och se dig, när jag ogillar dig, *vill* jag icke. Jag vet icke sjelf, hvad jag ville du skulle göra, och jag fruktar, att, om du äfven gjorde, hvad jag fordom önskade, jag dock icke skulle tro dig rätt, ty du ljuger för mycket förträffligt. Förlåt detta uttryck! Jag vet, att det är hårdt; men du vet äfven, huru mycken hyllning jag alltid bar sanningen, och att min gräns därför, min yttersta gräns, aldrig kan blifva annat än fullkomlig tystlåtenhet och förtrogenhet af hvad *som är*, icke hycklande af hvad *som icke är*. Du ser nu, att här skiljas våra meningar helt och hållet; må våra banor göra detsamma! —

Jag säger dig nu ett evigt farväl, icke för det jag ej någon gång kanske är dömd att se dig, och du mig, men — ära vare vår försigtighet! — vi kunna vara alldeles främmande för hvarandra, utan att verden bryr sig derom, och då är ju qvinnan alldeles lugn och nöjd? — Farväl, Mathilda! Ett långt, evigt farväl! — Uppfostra väl din son! Gör våld på dig, och inskärp hos honom kärlek till sanning, och rättskänsla! Jag ser, att qvinnan kan vara det alldeles förutan; icke så med mannen. Farväl! Glöm mig, och, om du någonsin i framtiden skulle få höra, att jag valt mig en maka, så var öfvertygad, att jag är mer eller mindre vansinnig, ty annars

kan det knappt hända, och beklaga den arma varelsen, ty henne kommer mitt misstroende att förfölja in i själva döden.

Farväll! Lef lycklig, om du det kan!

—

Axel kände en börda falla från sitt hjerta, när han skrifvit detta bref. Det var hans verkliga tankar, icke det minsta förblommerade. Han läste aldrig igenom det, ty då hade han väl kanske mildrat några uttryck, som kunde gjort en annan qvinna, än Mathilda, vansinnig af sorg och förödmjukelse; ty straffet från sådan hand är dock af alla det värsta. Men vi måste följa sanningen och bekänna, att Mathilda väl inom sig grymt saknade Axel, men att hon icke vredgades, att hon, tvärtom, ansåg all sin förställning som en för qvinnan nödvändig tillhörighet, att hon fortfor dermed, och att hon framgent spelade sin roll så väl, att ingen en gång berömde henne därför, emedan alla trodde, att det var natur; alla, alla, utom blott Axel.

—

Axel hopvek sitt bref ännu med samma feberaktiga häflighet, som hela dagen haft rum hos honom.

Lyckligtvis hade han just vid afresan från Medwi träffat generalen och fått säga hynom, det högst vigtiga familjeangelägenheter tvunge honom att nu genast resa öfver till Vestergyll'n. Tyst inom sig, svor han den eden: att detta skulle vara den sista lögn, som hans förbindelse med Mathilda skulle kosta honom. Han betänkte icke, att ett brottsligt förhållande *i evighet* måste medföra lögn eller *vanära*.

I Motala skref han ändock ett förbindligt bref till generalen; men, när dessa båda skrivelser voro fullän-

dade, sprang han upp på golfvet, lik en lössläppt fogel, och kände ett visst lugn i den tankan, att äntligen för alltid hafva slitit band, som med hela brottslighetens tyngd hängt öfver honom. Mer tanklöst än Axel vanligtvis gjorde något, men dock med vida mera uppmärksamhet och sakkännedom, än de flesta andra, besåg Axel den nyligen anlagda mekaniska verkstaden och kände, likasom alla med eldigt temperament, en saknad af att icke ha egnat sig mer till den gren af företag, som de just hafva för ögonen, för att ändå kunna hafva mera nytta och nöje af hvad de se och lära, helst när detta visar sig så fördelaktigt och så nära en fulländad höjd, som här.

Med verklig förnöjelse och en outtröttlig ifver att beskrifva och förklara allt, sågo de kunniga föreståndarne för verkstaden den unga mannens vetgirighet och lättfattlighet, och med ömsesidig tillfredsställelse skiljdes de, då underrättelsen kom, att Minnet nu endast väntade på Baron Löwensteru, för att lägga från land.

TREDJE CAPITLET.

Kannst du schreiben? Kannst du lesen?

Schreib's in's Herz hinein:

"Einhahl ungerecht gewesen,

"Macht Gewissenspein."

Dass du's einmahl warst, das grämet

Ewig, ewig dich!

Man erinnert sich's und schämet

Seines Dascyns sich!

GLEIM. 177

Vinden var icke alldeles gynnande, man loverade hit

och dit, och skepparen fruktade, att öfverfarten icke kunde gå rätt fort.

Axel gick fram och åter på däck och såg med för-
tjusning Wetterns härliga stränder, då ännu icke be-
sjungna af Franzén, men alltid beundrade af en hvar,
som älskar det sköna i natur eller konst; slutligen, när
vinden drog sig allt mer och mer till mot, började dock
Axels tålmod något lida, och, för att slippa se de evi-
ga vändningarna och det lilla, åldriga Wadstena, som
han nu så mycket betraktat, och från hvilket man
tycktes icke kunna komma, gick han ned i salonen, der
han icke varit förut. Här fann han ännu en passagera-
re, halffiggande på en af de små, gröna sofforna, med
hufvudet in åt dynorna, slumra ganska lugnt och godt.
På den afkastade rocken såg Axel, att den tillhörde en
ingenieur-officer, anade att här träffa en cadettkamrat,
eller annars en bekant, och intog under tiden den andra
soffan; men ingen sömn lade sig öfver hans ögonlock,
utan en följd af tankar sväfvade förbi honom och stad-
nade äntligen vid *den*: att förundras sjelf öfver sin kär-
lek till Mathilda, som, han fann det nu efteråt, dock af
henne varit redan i förhand beräknad och bestämd. Det
harmade honom, att så der blifvit dragen och lockad,
och nu först föreföll det honom, som hade all den väl-
görenhet, allt det medlidande med armodet och olyckan,
all den ånger och sjelfördömelse, som Mathilda så ofta
visade, någon gång blifvit brukade som ännu en lock-
mat för Axels hjerta, och deraf förlorade det mycket af
sitt värde. Med ett ord, Mathilda framstod nu för hans
ämbildning, mer sådan hon verkligen var, än sådan kär-
leken utsmyckat henne, och Axel drog en djup suck, ic-
ke öfver hvad han förlorat, utan derföre, att han måste
förakta sjelfva minnet af den han förr älskat. Dock fö-
reföll det honom nu, som hade denna kärlek ändå aldrig

varit full och verklig, som hade han ofta midt under dess rus saknat den sköna känslan att få hembära aktning åt den man älskar; ty för Axel var det icke nog, att världen gjorde det: han kunde aldrig för sig neka det straffbara och orätta i deras förbindelse, huru ljuf och dold den ock var. Under dessa och dylika tankar slöto sig slutligen hans ögon, icke just till sömn, men till en dvala, der endast själen är vaken.

Ifrån denna väcktes han af en glad, välbekant röst, som från salonsdörren ropade till skepparen: God vän! Hvar äro vi nu? Rättnu vill jag vara vid Vanäs!

Axel sprang upp, och snart helsade hvarandra, med ett kraftigt handslag och glada blickar, Axel och den unga N., Lieutenant vid Ingenieur-corpsen och nu commenderad vid Vanäs.

De båda ynglingarne hade icke allenast varit cadettkamrater, utan äfven särdeles goda vänner, men icke råkats på flera år, ty N. hade varit commenderad i de södra provincerna, dessutom följt med den sista Medelhafsexpeditionen, sällan varit i Stockholm, och Axel då alltid frånvarande.

Med mycken förnöjelse, öfver detta oväntade möte, började de båda ynglingarne genomgå den tidrymd, som de lagt till rygga, sedan de sist råkades.

N. berättade mycket och utförligt om sina och sina kamraters värf vid fästningsbyggnaden på Vanäs. Han gladdes åt den tankan, att Axel snart skulle få se detta jätteföretag, talade om, huru småsinnet och ekunigheten dömdo derom, berättade en och annan löjlig anekdot om resande dignitairer, som besett arbetet och, efter slutad rund, frågat: Men, hvar är då sjelfva fästningen? — och om ett annat ljust hufvud, som förutspått, att hela detta företag ändå skall gifva mindre revenue än Canalen, kanske inga fyra procent etc. Äfven

talade N. med ungdomens enthusiasm om sin resa, om allt hvad han då sett och hört, och man kunde tydligen märka, att han hvarken varit blind eller döf, ty intet hade undfallit honom, och i hans berättelser fann Axel samma lifliga colorit och samma prof på en oafbruten observationsvana, som uti den muntra resan i Columbien, af en de båda ynglingarnes gemensamma vän.

När touren kom till Axel att berätta, måste han sjelf börja med en harmful afhandling öfver dumheten, att bara gräfva ned sig på en enda punkt af jordklotet, der verkningskretsen och förmågan att utbilda sina, så väl kroppsliga som intellectuella, krafter vore så ringa, som vid ett garnisoneradt regimente, helst när ens tillgångar icke tillåta resor och företag på egen depens.

Det vore en skam för mig, — tillade Axel — att efter dina interessanta berättelser komma efter med mina: huru jag gått på vakt, och gått af vakt, dansat på Slottet, på Amaranthen, på Torngrens, i alla hus, der man dansar och vill hafva danseurer, vidare, sett usla piecer gifvas, och endast af tidningarna hört talas om de goda, som *icke* gifvas, spatserat på nya bron, spelat bort min cassa, hört god musik ibland, men ofta rätt dålig, när icke talenten, utan personen, togs i betraktande vid utdelning af partierna; läst det högst lilla dagliga, som våra pressar erbjuda, och det ännu ringare förråd af utländsk litteratur, hvarpå man kan hafva tillgång, och sofvit bort dagen, och rucklat bort natten, ty der har du en sann målaing af mitt och flera andras förtjenstfulla bana.

N. skrattade och sade sig i denna skildring fullkomligt igenkänna Axel, som, med sin glada, nöjda uppsyn, dock fann att gnaga litet på hvarje sak och minst sparade sig sjelf.

Imellertid hade tiden gått, och, inan de båda vän-

nera anade det, ropades från däck: Stopp! — och de landade vid Rödedsunds strand.

Aftonen var oändligen vacker, och med en viss nationalstolthet såg Axel åter på nära håll det gamla hemlandet, den kära fäderneprovinzen, som nu i sitt sköte skulle bära hela landets centralförsvar.

Anblicken af det redan färdiga arbetet och den vackra pavillonen, ute på den löfbevuxna udden, var ganska vacker, och Axel lofvade sig ett verkligt nöje, af att, i sällskap med N., se detta så mycket omtvistade Vanäs, hvilket så få af dem, som predikade derom, någonsin sett eller tagit reda på.

De båda vännerna följdes nu åt till hvar enda vinkel på fästningsområdet. Detta, likasom alla företag i stort och der ett verkligt mål, ehuru aflägsset, finnes, roade Axel oändligen, och den unga lieutenanten brydde honom flera gånger, för det han nu tycktes så mycket gilla den smaken att ha gått till Ingenieur-corpsen, då han vid Carlberg så ofta i sin chevaleresqua ifver sagt, att detta kunde vara bra för *somliga*, men icke för *somliga*. De båda ynglingarne kommo derutaf att tala om ståndsskilnader i allmänhet; huru mycket de nu för tiden sammansmälta, och de gladdes verkligen att lesva i en tid, då förtjensten började någorlunda intaga den plats, som honom tillhör.

N. talade med förtjusning om den constitutionella frihetssol, som nu tycktes uppgå öfver världen, och som munkar och Jesuiter m. fl. fåfängt skola spjerna emot.

Axel ingick fullkomligt i alla hans idéer, var till och med i somliga fall ändå mer liberal i sina idéer än N.; men en fin människokännare skulle ändock snart, utan att veta det, förut kunnat säga, hvilken af dem som räknade sexton anor, och hvilken som var en

af de bondsönerna, hvilkas uppfostran vid Carlberg, på en frikostig Konungs bekostnad, så oändligen väl lyckades i allmänhet.

Äfven här på Vanäs sattes Axels goda hjerta och onda samvete på ett hårdt prof: När han med sin vän gick mellan arbetarne, och den unga N. med sin naturliga ifver demonstrerade för Axel, om huru lycklig man känner sig i Marseille, men huru hemskt intrycket af Toulon är, stannade i hast en pionier, som sköt en skottkärra, och utropade ovillkorligt halfhögt: "Löwenstern!"

Axel vände genast hufvudet åt den sidan, derifrån rösten kom; men då vred karlen sig undan och började fortsätta sitt arbete, med hatten djupt nedtryckt och hufvudet sänkt mot bröstet. En enda blick hade dock genast gjort honom igenkänd af Axel, som i honomsåg en ung karl, med hvilken Axel varit på en ganska vänskaplig fot för några år sedan, och som, Axel ryste vid den tankan, kanske hade just Axel att tacka för det förnedrande tillstånd, i hvilket han nu befann sig.

Axel sprang genast fatt den unga karlen. Ingenieur-lieutenanten, som anade förhållandet, stannade kvar, och i ett af hvalfven, dit pionieren följde Axel, hade denne den grymma smärtan, att på sina frågor få följande svar:

Du sökte mig fordom, Löwenstern, — icke jag dig. Min goda röst och akademiska bildning kom dig att glömma skilnaden mellan dig och en krukmakareson, som jag var. Ditt allsmägtiga ord, samt några personliga egenskaper hos mig, gaf mig inträde bland eder andra, lyckans gunstlingar. Till tack för detta, på hvilket

Cousinerna, III,

jag verkligen satte det högsta värde, förde jag dig hem i vårt hus, der visst ingenting svarade mot ett dylikt besök, om icke den der flickan — du minns henne väl. Hon var min fostersyster — hon var min! Och blef din! Och du glömdde henne! Men jag kunde icke glömma henne, icke mer älska henne, och i flaskan fann jag min enda tröst! Att denna smak nu stigit till omåttlighet, synes för väl, för väl; att jag blifvit värfvad, varit oordentlig och uppstudsigt, ingen försvarare haft, och aldrig velat anlita dig, utan ädttligen blifvit hitkastad: allt det der kan du väl gissa; men svärligen kan du ana alla de qual och förödmjukelser, som nu gnåga mig.

Axel var häftigt upprörd. I den förstörda ynglingens tal låg dock en allt för beklagansvärd sanning till grund. Axel kände sig, ehuru mot sin villja, vara orsaken till en hoppfull ynglings fullkomliga olycka, och, icke nöjd att beklaga honom och kasta till honom en penning, som pionieren kanske försmått, ilade han bort till N., omtalade i korthet historien och bad honom, som den största vänskapstjänst, att hjälpa honom få karlen på fri fot, kosta hvad det ville.

N., en ung man med rena seder och oförderfvadt hjerta, delade Axels smärta och lofvade att göra allt, hvad som stod i hans magt, för att härmed hjälpa Axel, ehuru saken egentligen icke det ringaste hörde till hans befattning. Han följde imellertid Axel till befälshafvaren för pioniercorpsen, en redlig, bildad och vältänkande äldre kamrat till N. Denne affrörde med stor ledsnad de båda ynglingarnes framställningar, ty äfven han var här ur stånd att egentligen uträtta något.

Karlen skulle tjena ut sin capitulationstid, förr kunde ingenting göras till hans nytta, och ännu hade han ett par år kvar. För resten var han känd som en af de tygstaste och bästa i hela corpsen, hvarföre befäls-

hafvaren gerna lofvade att efterkomma Axels, nästan till bön gränsande, begäran, om mild och skonsam behandling och förbättrande af hans belägenhet, till hvilket ändamål Axel alldeles icke sparade sin cassa.

Hvad som mest fröjdade Axel, eller, snarare sagdt, tröstade honom, var befälshafvarens löfte, att ofta påminna den unga villseförda mannen om hans bättre dagar och på alla sätt söka verka till en *inifrån* kommande förbättring, hvartill han (befälshafvaren) vida mer kunde bidraga, än en fanatisk prest.

Som krukmakaresonen var en stark yngling med mycket krafter, bad Axel icke om skoning i arbete, öfvertygad, att för honom var sysslöshet nu det aldram sämsta. När ynglingens capitulationstid vore till ända, utbad Axel sig att få veta befälshafvarens tankar, om hvad som kunde göras för honom, och dermed slutades ett samtal och ett äfventyr, som väl visat Axel i en betydligt dunkel dager, men äfven ådagalagt hans fastsatta, fulla föresats, att, i hvad han kunde och med hvad uppoffring som helst, godtgöra sin begångna förseelse, och inom sig tog han det oryggliga beslut, att aldrig mer återfalla i en last, hvars rysliga följder äfven här i tiden så lifligt framstått för honom.

Hela denna händelse hade förmörkat Axels lynne, som den glada och underhållande N. så väl lyckats att åter stämma till munterhet, efter det oförmodade uppträdet och afskedet med Mathilda.

Axel längtade att åter komma ut i rörelse, och, som han hörde, att hans farbror, med sin dotter, icke vore hemma på Ufsborg, utan på längre resor, beslöt han att taga närmaste vägen till Stockholm, för att hos sin vän, Carl S., få nedlägga en del af sina bekymmer.

FJERDE CAPITLET.

Serment, d'aimer toujours, ou de n'aimer jamais, me parait un peu téméraire.

VOLTAIRE.

Carl mottog Axel med verklig förtjusning, och de båda vännernas förtroliga umgänge blef å nyo ganska kraftigt tillknutet.

Axels förbindelse med Grefvinnan P., hvilken Carl väl anat, men som Axel dock aldrig bekant, hade gjort en viss tvungenhet mellan de båda ynglingarne en längre tid bortåt.

Nu var allt detta förbi. — De båda vännerna talade väl icke egentligen derom; men Axel sade dock så mycket: att kvinnorna äro icke värda, det man uppoffrar för deras skull den upprigtighet, som tvänne verkliga vänner äro skyldiga hvarandra, och att han från denna dag aldrig mer ville hafva någon hemlighet för sin Carl, med villkor likväl, att han i all evighet sluppe att tala om den han haft.

Och dermed voro de båda nöjda.

Axel återtog snart sitt medfödda lynne; dock hade dessa åtskilliga händelser gifvit honom en vida allvarsamare stämning än förut. Han undvek noga Grefvinnan P., föraktade hela könet, såg nu mycket väl, när man ville fånga honom i fälla, lät detta understundom behaga sig, en stund, och skrattade sedan med Carl åt alltsammans. Såg han någon, som med oskuldens liknöjdhet betraktade honom, eller någon, som alls inte bemärkte honom, så väckte detta alltid ett lifligare intresse hos den, som var blifven så van att uppletas af kvinnorna, att han knappt hann sjelf söka. Men ofta,

när han kom litet närmare, fann han äfven här bara litet mera af den förställning, som han mest af allt hatade hos qvinnan, så vidt den gick ut på att visa sig bättre än de voro, likväl.

Målet, eller idealet för hans önsknigar, blef således, att en gång älskas af en qvinna, som icke ens för sig sjelf ville tillstå denna kärlek, som dolde den i botten af ett varmt, godt, fromt hjerta, och som endast gaf vika för det tusende gånger upprepade beviset af Axels oinskränkta, fulla, rena, på aktning och tillgifvenhet grundade kärlek — endast för den tusende bönen, det tusende knäfallet. — Men, ack! — Hvar finns väl en dylik? — sade han både till sig och Carl, och de kommo båda öfverens, att, äfven om de letade med Diogenes' lykta, det svårligen och kanske aldrig skulle lyckas dem att finna denna fogel Phœnix, denna ömma, sköna, goda, trogna *Lydia*, som de trodde icke fanns till.

Nästan ledsen vid hela könet, började Axel vända sina tankar åt alldeles motsatta föremål och beredde sig småningom, dels med ett uppmärksamt åhörande af förståndiga och upplysta äldre mäns samtal om fäderneslandet, dess representationssätt, dess styrelse, lagar, statistiska och politiska förhållanden m. m., dels med läsning af allt, hvad som skrefs i dessa ämnen, att sjelf blifva en man i staten och taga del i hvad som der förhafves.

Dessa och flera andra, lika allvarsamma och solida, ämnen sysselsatte just Axel den höst, 1829, då han så oförmodadt blef af sin farbror inbjuden till *Amalias* bröllopp.

Han visste förut icke ett ord om denna förbindelse; men ett utrop, af ett oförklarligt missnöje och harm, undföll honom, just när han förnam densamma. Han kände *Mühlendorf* något litet och hade aldrig haft nå-

gon synnerligt hög tanka om honom; han mindes sin lilla cousine som det sötaste barn, han någonsin sett. Arabella hade ofta påmint honom om henne, och mången gång, då Mathilda trodde hans tankfullhet härröra af bara kärlek till henne, tänkte han sig tillbaka i sina barndomsdagar, när hans älskade Tante, med lilla Amalia på sitt knä, gaf varma förmaningar eller milda förebräelser åt den uppmärksamma och tacksamma gossen. I dessa ögonblick af jemnförelse förlorade alltid Mathilda märkligt i hans ögon och omdöme; men *då* — återtog dock kärleken snart sin rätt.

Å nyo väcktes hans minnen på denna lilla Amalia af hennes faders bref, och hvad han i hast gjorde sig upp för tankar om henne, enligt den clav, hans erfarenhet gifvit honom, det ser man af hans ofulländade bref till Carlewitz, som var en bland hans många af själ och hjerta tillgifna vänner, och hvilken bedt honom, som ett vänkapsprof, tala om för honom något om en flicka, som ännu högst lifligt intresserade honom (ehuru förlofvad han var), men som han afstått på den grefliga gumoderns försäkran, att Amalia i all evighet aldrig kunde blifva hans, och att hon det icke ville.

Att Axel stannade kvar i Vestergötland öfver vintern, var för hans vänner och kamrater, samt mången Stockholmskönhets, en lika ledsam som förunderlig händelse, hvars orsak man förgäfvets sökte att utgrunda.

För Carl var saknaden af Axel dock alltid bittrast. De brevexlade ganska flitigt; men, som Axel ändå aldrig kunde vänja sig att tala, äfven med sin bästa vän, i ett ämne, som på så sätt rörde hans hjerta, nämnde han endast Amalia, när det icke kunde undvikas, och derföre blefvo hans bref dock alltid en högst ofullkomlig bild af hans inre tillstånd, då Carl åter med sin

vanliga upprigtighet talade om allt hvad han kände och tänkte.

Axel hade, kort före balen i L-g, fått ett bref af Carl, ungefär af följande innehåll:

Broder Axel! Det är väl icke ditt allvar att tillbringa hela den återstående delen af vintern der nere i låglandet? Jag hoppas beständigt på, att din gamla, snåla farbror skall återtaga sin medfödda karakter (ty, när såg man väl leoparden mista sina fläckar?), och ni ännu engång blifva hufvudvänner, ty då vore du snart här hos oss tillbaka.

Jag säger, att jag *hoppas*, och det gör jag väl äfven, men måste tillstå, att det är blott i de ögonblick, då min onda demon uttager sin rätt öfver min villja; dessimellan gläder det mig af hjertat, att gubben är dig benägen, att du ändtligen vunnit hans bifall, och att han sjelf något gått ur rollen af Harpagon, ty det är en styggelse att se och höra en karl falla på en så usel passion, som girighet; det borde äfven ensamt tillhöra individer af det andra könet. *A propos* derom, så gläder det mig, att ditt hjerta icke kan sväfva i minsta fara der på det gamla Ulfborg, ty din Tante, förmodar jag, enligt dina komiska berättelser om henne, lär mer fresta ditt tålmod än ditt hjerta, och din cousine vaggas förmodligen ännu i smekmånadens förtrollande, halfvakna, halfsofvande villa.

Men, hvad kan du väl göra? Spela tvåstyfversvira, grundligen genomläsa alla tidningar, sjunga för döfva öron, ty det har både *ålderdomen* och *kärleken* vidare, köra gubbens slädtrafvar samt då och då skjuta en hare. Det är ungefär dina sysselsättningar, som jag med mycket besvär samlat ihop ur alla dina bref, allt sedan brölloppsfesterna togo slut, och den lilla Fru R. lemnade stridsplatsen. — Axel, Axel! — Minns du Schil-

lers härliga ord: *Zu was besserm sind wir geboren*. Vi glömma dem för ofta, för ofta, vi marionettedockor på världstheatern! Men jag vill icke gå vidare i det ämnet; det skulle föra mig för långt, när tiden är för kort.

Jag måste nu åter följa min mörka demons ingivelse och göra dig litet ångerfull, att icke vistats här bland oss, här i ditt rätta element. Denna vinter har haft sina behag. Musiken går uppför. *Berg*, och det ljus han sprider i sångkonsten, förtjusar oss dagligen allt mer och mer. *Fröst's* härliga röst eger, utom andra behag, äfven det för mig, att påminna om dig och ditt sätt att sjunga.

Fröken *Schoultz* skakar våra hjertan med sin sång; Biskop *Wallin* med sina utgjutelser af himmelska ingivelser. Souper'erna, dansen och damerna, de stå vid sig, äro sig lika i år som alla föregående.

Polackarnes sak är snart vår egen, så ifrigt deltaga vi yngre i deras olyckliga belägenhet.

Af tidningarna ser du väl, att äfven i Frankrike frihetssinnet hårdt skakar Bourbonernas på snömos hvilande thron. Få se, om den icke remnar på samma gång som vinterns takisar.

Nej, du måste återkomma, att vi må få tala om allt detta och mycket annat, som ligger huller om buller i mitt hufvud, och som jag icke får reda på, förrän under samtal med dig.

Äfven skall det blifva roligt, att med dig få genomgå Julproducterna i literära vägen. Menniskorna hafva fått en rage att skriva historiska romaner, historiska noveller, historisk nonsens, der ofta ingenting historiskt finns, mer än namnen, och der författaren så mycket letat efter den eller den tidens bruk och seder, samt tillfällen att framsätta, hvad han i den vägen upp-

snokat, att man glömmet plan, natur, sammanhållning af det hela och mycket annat nödvändigt. Denna genre kan passa en Walter Scott, en Cooper, en Ingemann, Horace Smith, Alfred de Vigny, Manzoni, ja, till och med Tromlitz, Van der Velde och Lady Morgan, och *alla dem*, som förut veta, *hvarom* de villja skriva, och hvilkas tankar således kunna få framgå som en alltid fortlöpande ström, utan att behöfva göra stationer, för att i gamla chrönikor leta efter: om man då och då, på den eller den tiden, förhöll sig *så*, talade *så*, klädde sig *så*, åt med knif och gaffel, eller med fingrarna, m. fl. undersökningar, hvaraf spår tydligen synas i många af dessa försök, och som kasta tankarna än hit, än dit, hos den läsande. Men allt detta ginge ändå an, bara de icke ville visa oss historiska personer, hvilkas minsta drag tillhöra efterverlden, ifrån en vrång, skef sida, och i falska dagrar, med skuggor, der de aldrig funnits, eller så tvärtom. Det är en grämlse, t. ex. att i den ena novellen se Erik XIV som en galen tyrann och i den andra som ett helgon, en martyr. Carl den Djerfve af Burgund, än som en sort, än som en annan; många andra exempel att förtiga. Detta fel vidlåder väl till och med sjelfva Walter Scott understundom, och särdeles hvad målningen af hans Stuartar beträffar; men för det mesta är han i karaktersteckningar sanningen trogen, hvilket ändå är bra mycket nödvändigare, än i skildringen af kjolar, kåpor, riddaredrägter och födoämnen.

Jag vet icke rätt, huru jag hufvudstupa råkat in i denna recensensifver, hvilken egentligen just icke tillhör vårt skrå; men förmodligen har en nyligen slutad läsning af diverse kram lookat fram denna literära övillja, som flera med mig dela, fast vi tiga som goda barn och svälja hvad vi få, det må nu sedan vara vin, vatten, svagdricka eller — drank! Der nere hos din

gamla farbror har du väl hört talas om den sorten *aqua*, utom hvad du deraf känner genom riksdagarna. God är den icke, som jag tror, och godt är icke heller allt, hvad oss bestås i literärt afseende, det vet Gud.

Det är likväl godt i vår nöd, att Hejmdall öppnat sin, så många årtusenden slutna, mun. Att hans nio mödrar måste varit de bästa qvinnor i världen, synes rätt väl, ty pilten är from och god och bites icke med sina guldänder; men jag beklagar verkligen hans fina öron, som skola höra allt hörbart, ända ifrån ulden, vaxande på fåren, samt dertill med alla våra kacklande, skrifvande, sjungande talenter på hundrade miles omkrets.

Hejmdall är i alla fall god att hafva. Hans milda språk innehåller dock aldrig annat än sanning, fast den icke är torr och naken, utan framställd på sin vackraste sida; och för alla våra svaga nybegynnare är en vänlig tillrättavisning vida bättre än skarpa, sönderslitande kritiker. Och dessa sednare äro icke så svåra att göra! Fel kunna öfver allt uppletas, och troligen blefve mina försök (om jag någonsin gjorde några) de aldra sämsta, och der de flesta anmärkningarne kunde göras. Jag har i detta afseende icke den ringaste egenkärlek, det vet du af gammalt, allt sedan jag på Carlberg började lappa ihop mina romaner och noveller, af hvilka samteliga jag nu gjort en stor *auto-da-fé* och blott gömt en enda, som jag drog slumpvis ur lågorna, för ro skull. Den kunde få till titel: *Cousinerna*, och jag hade god lust att kasta ut den i världen (dock under anonymens tätaste slöja), för att af andra få bekräftelse på mitt eget omdöme om densamma: att den nämligen rätt inte har något värde; att der finns ingen plan, ännu mindre någon intrigue; att inga karakterer äro genomförda, endast ebaucherade; att der

pratas mycket och företages litet; att den inte på minsta sätt är genomträngd af författarens nuvarande åsigt, utan endast ett ungdomsförsök. Och ändå är *det hela volumineust!* (dåliga tecken) och eger just samma *fel*, som jag hos andra så ofta klandrat! Och ändå utan den *förtjensten*, att i ringaste måtto vara historiskt, bara alldagliga scener ur nutiden, sådana man ser dem öfver allt; och det enda nöje, den kanske kommer att skänka *någon*, så blir det åt *mig sjelf*, som, i mitt härliga convolut af anonymitet, får lemna bidrag till det oblida omdöme, som säkert nog kommer att möta mina arma *Cousiner* på deras *resa från hemmet*, i blått eller grönt, rött eller gult omslag.

Men nu slår klockan sex hos Sancta Clara, och det är en gifven signal att underteckna sitt namn och begära tändt ljus; men, som jag blott behöfver det sednare, vill jag i stället be dig om något, som du, allvarligt taladt, måste tänka på: Jag råkade i går dina Israelitiska vänner, Labansen och Schroghs. De började genast med sitt: Na-a, ner fenter Herr Greffen sin fen und kamrat, den hochgeborne Paron von Lefenstern?

Ett snäsande: *Hur då?* — fingo de väl till svar; men då började Schroghs, med sin vanliga smilande ton, berätta mig: att i nästa vecka var den yttersta terminen, inom hvilken vår vän Ö. skulle betala återstoden af det lån, för hvilket du är i proprie borgen, och att, som han (Schroghs) då troligen icke får ett rundstycke, han utan all pardon ämnar lägga in på dig. "Und tette är ja, sid lif und själ, min ultimatum!" — sade han, och såg då så örfilstäck ut, som han eller hans like någonsin kan vara.

Jag gjorde ett verkligt våld på mig, för att med måttligt ovet och dito mynt uppgöra saken. Den hvilar nu åter sex veckor; men sedan måste du sjelf, med din be-

synnerliga magt öfver de hundarne, söka att bilägga saken, eller, hvad som vore aldra bäst, skaffa pennningar.

Hvarföre skall du vara ett sådant tjurhufvud? Hvarföre skall du hafva denna falska ambition, denna onödiga delicatesse, när blott ett förändradt penndrag af honom, gamla herren i kopparkistan, som skref fideicommissbrevet, kunde gjort dig till ensam egare af hela denna stora förmögenhet, och din rika cousine till ett mål för din frikostighet? När, säger jag, du vet allt detta, vet, att din farbror vill hjälpa dig, hvarföre säger du honom icke, huru sakerna stå, ber honom om hjälp, att på en gång få reda dina temligen trassliga affairer, och sedan bli försiktig och ordentlig? Vore jag icke så långt från dig, tror jag knappt jag vågat detta oerhörda råd, ty så kallar du alltid hvarje mitt påstående, att du i tid måste sätta gräns för de ledsamma händelser, som kunna inträffa. Axel, Axel! — Tänk, hvilken sorg du kunde bereda min gamla, gråhåriga fader; ty, ännu en gång, jag svär det, jag följer dig, hvar det bär. Men Gud förbjud, att det någonsin kommer så långt!

Farväl! Nu måste Richard rida med detta, ty springa hjälper icke. Af posttimman äro blott fem minuter kvar.

Axel drog väl en suck, när han genomläst detta bref; men den härledde sig från den å nyo väckta tankan: att, om han egt allt, och Amalia intet, hon troligen icke nu varit en annans, utan den öfversälla Axels, må hända, och att han nu aldrig i världen kunde träffa hennes like.

På Judarne och deras hot tänkte han knappt, men skrattade hjertligen åt deras troliga fruktan, att han nu

redan torde vara "på vägen till Köpenhamn"; något, som dock för dessa herrar är den aldra värsta nöt att bita på.

Nej, nej, mina gossar! — sade han för sig sjelf — Inte ännu! Jag råkar eder väl; men tilldess, ingen half eller fjerdedels tanka på er!

Och derefter sprang han ned i stallet och hjälpte sjelf med selningen af ett par unga hästar, som aldrig förr varit körda, och som farbrodern bedt Axel hjälpa sig med, nu, efter slädföret var så förträffligt.

Detta om Axel och hans vän, hvars romanhjeltar och hjeltinnor åtminstone icke hade det felet att vara fullkomligheter, eller, som Uppsala Literatur-Tidningen säger om Fröken R-s dito, halfgudar eller halfdjeflar.

Nu måste man återvända till balen i L-g, ty annars dansar Amalia och spelar Axel alldeles för länge, och borgerskapets rafrachissementer kunde taga slut, på samma gång som vaxljusen.

FEMTE CAPITLET.

*Ehuru jag ofta erfarit blickars
välde, hade aldrig någon inträngt
så djupt i min själ.*

THOMAS MOORE (*Epikuréen*).

Axel spelade kille, och, temligen van vid den rörelsen, tänkte han icke det ringaste derpå. Helt andra föremål sysselsatte honom. En röst, som han icke en

gång bjöd till att tysta, ropade oupphörligt inom honom:

"Jag har funnit henne!" — och hans högt klappande hjerta besannade dessa ord — "Mig, som hon undflyr, mig älskar hon kanske. Det är icke egenkärleken eller hennes handlingssätt, utan en himmelsk ingivelse, som säger mig detta; men tacksam vill jag äfven vara för denna gudakärlek, om den verkligen finnes. Icke skall hon i mig finna den, som vill leda henne från den sköna väg af idel dygd, fromhet och oskuld, som hon vandrar. Jag skall för hennes helgande uppmana allden kraft, all den styrka, som Gud nedlagt hos mig, och som jag hittills så illa brukat. Hon skall för mig blifva en sensitiva, som jag blott vågar se, aldrig röra. Men se henne, det måste jag!"

Så der ungefär flögo Axels tankar omkring, under det han mekaniskt blandade killekortet, gaf, bytte och fick sämre. Men, just som den tanken ilade genom honom, att: se henne måste han dock — var spelet så beskaffadt, att han till en annan kunde lemna sin plats, och han skyndade ut till danssalen; men, ack, hvilket syn mötte honom här!

Amalia valsade nu äfven, men med hvem? — Jo, med den unga Albert H., som Axel nästan glömt. Hvarifrån var han kommen? Visste Amalia detta? Hvarföre syntes ynglingen så strålande glad, och Amalia så orolig? — O, kvinna, kvinna! Den första tanke, som Loke hade, det var lögn, och der står den, tänkte Axel och bet våldsamt ihop tänderna.

Det var nästan första gången i sin lefnad, som en gnista af svartajuka flammade upp hos Axel. Han ville sjelf öfvertyga sig, att det endast var det gamla mistroendet till kvinnor, som åter vaknade, och som plågade honom. Han såg med qväfd harm, huru Albert ä-

terförde Amalia till hennes stol, tog plats bakom den samma och, efter ett lifligt samtal, slutligen med nästan fuktiga ögon tog afsked af henne, bockade sig för ett par andra i förbifarten och skyndade ut. Nu såg äfven Axel, att Albert endast var resklädd och anade, att han som courier, eller annars i tjensten, rest genom staden, och att, då han hört Friherrinnan Mühlendorf vara der, etc. af tankar, som hans retliga sinne genast uppgjorde.

Han trodde sig äfven bemärka, att Amalia såg allvarsam ut och endast tvang sig att visa sig glad. Slutligen kände han ett verkligt behof af att veta sanningen och plåga Amalia. Han gick således fram till henne och frågade henne, med af harm brinnande ögon, om balen var rolig, eller om dess *solstånds-punkt* nu redan var förbi.

Amalia, som genast fattade hans mening, rodnade, dels af harm, dels af verklig smärta, och Axel fick till svar endast en blick, der dessa båda känslor blandade sig med en förgäfves tillbakahållen tår.

Förlåt mig, Amalia! — sade Axel.

Det vill jag gerna; — svarade hon — men icke gör jag det för tredje gången.

Hon hade i lifligt minne ännu hans hvassa ord i hennes cabinet, samma morgon brölloppsgästerna voro resta.

Axel var nu, likasom hvar och en, hvilken verkligt älskar, snart och fullkomligt försonad, och, för att visa det, frågade han Amalia, om hon ville dansa med honom den kommande quadrillen.

Det ville jag gerna, — svarade Amalia glädt och mildt — om jag icke vore uppbjuden redan; men vi kunna ju hafva god tid att dansa på Ulfborg eller Ekenäs. Här är dessutom rätt gentila andra damer, om min counsina bara ville kosta en blick på dem.

Med förtrytelse upprepade Axel: Vi hafva ju tid att dansa på Ulfborg och Ekenäs! Gentila, andra damer! Min cousin! — Och sedan om de blickar, jag inte kostat på de rosade damerna! — Hvad var andemeningen af allt detta? — Hvad menar ni, Amalia?

Amalia trodde sig i en hast förflyttad en fem är tillbaka, och att Baron Örnghjelm stod framför henne, ty Axels svarta ögon drogo sig tillsammans och brunno med en mörk eld, och Amalia kände sig rädd, likasom fordom då. —

Andemeningen! — svarade hon, nästan darrande — O, måtte aldrig den tid komma, då jag behöfver dölja den rätta meningen under lånade ord!

Dessa sista ord sade hon med en åt höjden omärkligt rigtad blick, och Axel blikkades ännu en gång deraf; men, häftig i vrede, häftig i kärlek, kände han i detta ögonblick ingen gräns för den sednare, och, för att på något sätt gifva den luft, och för att ändå icke alldeles gå från sina föresatser, sade han endast ordet: *Amalia!* — men med en blick och en ton, kanske lika betydningfull som Astartes: *Manfred!* *), och ilade bort.

Ack, hvarföre skall kärleken hafva ett annat språk, andra sätt att tala och att bevisa sin närvaro, än hvarje annan känsla i världen? Man tror sig göra nog, när man anser *den* som hvarje annan fiende och söker att undvika eller bekämpa den, och först af den sorgliga erfarenheten vet man, att här endast flykten är det, som något kan hjälpa. Allt annat är förlitet, för svagt, som blott några ögonblick uppskjuter utbrottet, men sällan hindrar det, eller någonsin utrotar det frö, som redan en gång grott.

*) Se Lord Byrons *Manfred*.

Amalia förstod hela vidden af Axels blick. Denna blick sväfvade ännu för hennes ögon, detta *Amalia* susade ännu för hennes öra, äfven långt sedan Axel redan var borta. Hennes hufvud svindlade, och hennes hjerta slog så våldsamt, att hon kände sig, *hon*, den starka, friska Amalia, färdig att förlora sansen, ty för hennes ögon blef det på en gång alldeles svart, ljusen försvunno för hennes blickar, i stora, mörka ringar, och hennes hufvud föll mot väggen, der hon satt.

Friherrinnan Mühlendorf mår icke väl! — sade Fröken Anastasia, som satt helt nära Amalia, hvilken genast vaknade upp och återfann bruket af alla sinnen, vid denna olycksbådande röst.

Jag medgifver, — sade Amalia artigt — att den starka värmen, och kanske ovanan att dansa, verkat något litet på mig, som annars plägar tåla allt.

Tåla allt! — återtog Fröken Anastasia, litet ironiskt — Och på hvilka hårda prof kan väl Friherrinnan Mühlendorf sättas vid sitt piano, bland de mjuka siden-dynorna i sin boudoir, eller på det gamla förtjusande Ulfborg, der sjelfva luften renas af ädla förfäders obefläckade minnen?

Amalia, som gerna ville byta hennes högt-trafvande, elaka pathos i skämt, och som dessutom kände sig slagen af den slumprika sanningen, att hon, just vid sitt piano, just i sitt cabinet och på Ulfborg, blifvit hårdt nog pröfvad, svarade dock gladt och vänligt:

Åh jo, yr och oförsigtig, som jag ännu är, händer det ibland, att jag ur varma rummen springer ut i sön, utan särdeles betäckning, eller annars sätter min goda helse på svåra prof.

Nu bortfördes Amalia af den hon skulle dansa med, och Fröken Anastasia fick tillfälle att hålla ett lämpligt tal för sin granne, som afhört samtalet, om: huru

olycklig en allvarlig, tänkande man måste vara, som har en yr och oförnuftig hustru, den der icke tänker på annat än nöjen, *dyra och praktfulla* ute i verlden, *barnsliga* och *okloka* hemma i huset. Dessutom talade hon litet sagtare, om hvilken rysning det hos henne väckte, att se en ung qvinna, förmodligen med skäl att *alls icke dansa*, ändock flyga som ett barn, glömmande naturens heligaste pligter m. m., ty ingen må tro, att den damens tal voro slut, der de slutas här.

SJETTE CAPITLET.

Dylika baler gör vår ruin.

BELLMAN.

Majoren, oupphörligt sysselsatt i tankar, ord och geringar med sina handtverkare och förbättringar på Ekenäs, hade icke tid att taga vägen till Ulsborg, utan han och hans fru skiljdes från de båda Baronerna redan i L-g. Majoren, föga road bland gladt och muntert folk, som icke orkade ideligen tala om landthushållning och riksdagsangelägenheter, tullverk och spannmålsmagazineri, passevolance och länebanker, var litet tvär på hemresan och förklarade sitt misshag öfver dylika fêter; började jemnföra dem med den härliga saken, att, då man i Stockholm "nödvändigt skulle vara på de ledsamma balerna", så behöfde man hvarken tänka före eller efter derpå, icke, som nu, vara borta flera dagar för ett så lumpet nöje, köra trötta sina *tusen riksdalers-hästar* (ty det hade töat litet, så att det någon gång slog igenom för hästhofvarna), vidare, ligga illa och infamt på dun och fjäder, i stället för madrasser, och betala ut onödiga 100 rd. för rum m. m., och mycken an-

nan förtret af gårdagens nöjen, som vår goda Major upprepade.

Amalia teg; men slutligen fruktade hon, att hennes tystnad skulle tagas som ogillande af hvad Majoren sade, och försäkrade honom vänligt och upprigtigt, att hon framdeles vore alldeles lika nöjd om dylika utflygter, och att hon icke skulle känna minsta afsaknad, af att alltid vara hemma, — Ulfborg inberäkndt i hemmet likväl, så länge pappa lefver — tillade hon sorgligt.

Du såg visst icke lika nöjd ut om balen! — sade Majoren — Der fanns väl ingen, som dansade så mycket och så jemnt som du, och af den der pedantiska fröken med lurfviga hufvudet hörde jag, bland andra loford om dig, att du stått ut med att valsa oafbrutet nästan under hela valsen med din cousin, Albert H.

Utan att det minsta förråda sin förtrytelse, svarade Amalia helt sagtomodigt:

Då misstog sig Fröken Anastasia rätt mycket den gången, ty jag dansade, då som alltid, gerna, men måttligt.

Hvarifrån kom Grefve Albert H., och hvart reste han, ty det förtrodde han väl dig? — Frågade Majoren efter en paus.

Han förde — genmälte Amalia — den escorten af husarer, som skall möta Excellencen Platens lik vid Norska gränsen, och en händelse gjorde, att han just under balen passerade staden.

Nu började Majoren en lång dissertation öfver: om det var rätt eller orätt, att så mycket utmärka en individ, som under lifstiden haft så många antagonister, talade sedan vidt och bredt om Göta Canal, om mekaniska verkstaden, om bådvas förfelade ändamål, om de rysliga penningesummor, som dertill åtgått, och som vero begrafna, icke utsådda; ty de skulle aldrig på nå-

got sätt eller i någon form *uppstå*, m. m., hvaraf ingen enda tanka var hans egen reflexion, utan bara ett upprepande af hvad han hört, här och der af tadelsjukan. Amalia gjorde det yttersta våld på sig, för att följa med hans ord och inte ledas från ämnet af andra tankar, och, utan att alls villja motsäga sin man, helst i ett ämne, som låg så långt utom hennes atmospher, fann hon dock tillfälle att, med ungdomens hela enthusiasm, tala om den glädjen, som hvarje Svenskt hjerta borde känna, att i dessa förvekligade tider ha egt en man inom sitt land, om hvilken Sveriges yppersta skald med skäl kunde säga dessa åtta rader, vid underrättelsen om hans död, d. 6 December 1829:

Mannen, med det fasta sinnet,
 Med sin Romarvilljas magt,
 Tillhör nu allenast minnet,
 Som vet mera än det sagt.
 I sitt lif han aldrig svigtat,
 Derför, död, han hvile tryggt
 Vid de böljor, sjelf han diktat,
 På den strand, han sjelf har byggt.

Det förstår du icke, min lilla vän — sade Majoren med denna viktiga och myndiga ton, som gifver en medelmättig man ett så stort lyte i en qvick och förständig ögon.

Sedan teg Amalia gerna under hela vägen och under den vidare afhandlingen, men var mycket glad, när hon äntligen kom hem, fick gå till hvila och i sina drömmar finna sig lika fri, som hon i verkligheten var bunden och, snart sagdt, olycklig; dock med gaf hon intetdera ännu för sig sjelf.

Dagarne framflöto alldeles som före balen i L-g, med den lilla skilnaden, att Majoren beständigt talade

om, huru mycket han försummat under dessa dagar, huru en qvarnbyggare, som han hemtat från Stockholm, slarfvat och förderfvat sitt arbete, allt på de olyckliga dagarna; vidare, fingo nu stolarne fyra olika knuffar, innan de stodo efter vattenpass, och med Amalias yttersta bemödande lyckades det henne ändock sällan att hålla precis samma gradtal af värme i rummen, ty vår Herre behagade att låta det än töa, än frysa; hvilket var för illa.

Amalia framlefde sina dagar i en viss själlös dvala. Hon vågade icke tänka på Axel, på den blick, hon sist sett från hans öga, ty Axel höll manligt sin föresats under resten af deras sammanvaro i L—g, att knappt en gång tala med den, han så oändligen älskade.

För att undvika sina egna tankar, tog Amalia det ena göromålet, det ena tidsfördrifvet, efter det andra.

Majoren, i sin eviga ordningsifver, frågade henne en dag, om hon icke, likasom han, ville göra sig en arbetsplan för dagen, d. v. s., sy från kl. 9 till 10, spela från 10 till 11, läsa från 11 till 12, promenera från 12 till 1, etc.

Amalia, i känslan af sitt tärande samvete, lydde blindt Majorens minsta vink; men från denna dagen blef hennes lif verkligen odrägligt, ty nu läste hon, när hon ville spela, sydde, när hon ville läsa, och så tvärtom, och fann alltsammans mera ett tvång, än ett nöje.

Men hon kastade dock knappt en ofördelaktig tanka på sin man; hela sitt lidande tillskref hon sig sjelf, och först en afton, sedan Majoren hela dagen bannat betjenterna, lextat upp jungfrustaten för deras vårdslöshet och försumlighet och varit mer än vanligt knarrig, erkände hon för sig sjelf, att hennes lott var dock bra litet afundsvärd, och först längre fram en gång, då Majoren äfven gnatat och mönstrat allt, en hel dag, samt

dessutom småpikat Amalia, för att hon i längden icke stod ut med den der scholordningen i sina frivilliga göromål, då först tillstod hon, i botten af sitt lidande hjerta, att hon gränslöst älskade Axel!

Denna tanka, en gång redigt genomgången, ökade Amalias kärlek och gjorde henne på samma gång vida olyckligare. Tårar runno ovillkorligt utför hennes kinder, då hon var ensam, och, när Majoren inkom, kostade henne den förställning, hon ålagt sig, en grufflig plåga.

Så ser man, huru människors fel, som lefva tillsammans, oftast gå parallelt bredvid hvarandra; och endast en god och förständig, samt rättänkande och rätt handlande, eller som åtminstone har villja att vara allt detta, blott en sådan *man* kan hafva anspråk på en honom af lif och själ och hjerta tillgifven *hustru*. Men *we* öfver henne, om hon äfven då sviker!

SJUNDE CAPITLET.

*Par son respect l'amour vrai ce déclare,
C'est lui qui craint, qui se fuit, qui s'écarte,
Qui d'un regard fait son suprême bien,
Desire tout, prétend peu, n'ose rien.*

TASSO.

På Ullsborg hade scenen imellertid något förändrat sig. Den gamla Baronens, mer klarsynt än Amalia trodde, hade på de dagarna, de varit tillsammans, märkt, att Amalia icke mer var så glad och munter som förr, att Majoren var buttrare och envisare än förr.

Han ogillade dessutom alldeles Majorens sätt att insperera Amalia. Han visste, af lång lefnadsferarenhet,

att ett fruntimmer, snart sagdt, ledsnar vid en karl, när hon aldrig ser någon annan af någöndera könen, och att dessa eviga *tête-à-têtes* slutligen måste blifva bra enformiga. Bekymrad häröfver och högeligen fruktande, att Amalia icke var så lycklig, som han önskat, och som han hvar dag bad Gud hon skulle vara, öppnade han en dag för Axel, som han allt mer och mer fäste sig vid, sitt beklämda hjerta.

Axel hörde honom med tusen blandade känslor; men, som han framför allt ville trösta den gamle, ehuru han ibland haft hog att förebrå honom, att han till orätt man skänkt bort sitt enda barn, sade han allt hvad han kunde, för att mildra farbroderns oro. Hans tröstegrunder blefvo dock svaga nog, ty hans tankar om Mühlendorf voro ändå vida mindre fördelaktiga, än den äldre Baronens.

Under nära trenne veckor hade ingen annan communication egt rum mellan Ulfborg och Ekenäs, än tätta bud från Amalia, för att höra, huru hennes fader mådde. Oändligen glad hade hon varit, om hon känt sig hafva så fritt, rent samvete, att hon hade kuunat påyrka, att få resa dit som oftast; men nu dog denna bön alltid på hennes läppar, och Majoren sade dessutom jemnt: om några dagar skola vi resa.

Gamla Baronens väntade dem således dagligen, och Axel, med sin återvunna ständaktighet, ville icke bryta sina föresatser, och en bland dem var äfven, att icke af egen drift resa ensam till Ekenäs, ehuru han ofta på sina promenader var det helt nära, och mången gång, när han såg Amalias fenster, tänkte på Schillers Ritter Toggenburg.

En middag fick dock Majoren ett bref från Axel, som i högst lindriga ordalag talade om ett litet illa-

mående hos farbrodern, och att denne önskade snart få se Majoren och Amalia, om det kunde låta sig göra.

Det kan det visst! — sade Amalia och sprang upp från bordet — Min aldra bästa Mühlendorf, jag hoppas du tillåter, att vi resa genast.

Det är mig omöjligt förrän i morgon bittida: posten skall komma och gå m. m. — genmålte Majoren.

Amalia började bittert gråta.

Denna syn kunde icke Majoren utstå, utan sade godt och mildt:

Gråt icke, min sötaste Amalia! Saken kan hjelpas ändå: du skall få resa genast, och jag kommer efter i morgon, så tidigt jag kan.

Amalia nästan hoppade af glädje, insåg det rimliga i detta förslag, och, utan att alls tänka, hvarken på Majoren eller Axel, eller något annat än sin gamla fader, som hon så mycket älskade och fruktade att mista, gjorde hon sig i ordning och stod resfärdig femton minuter derefter.

I skymningen kom Amalia till Ulfborg. På vägen hade hon hunnit betänka, att hon äfven skulle återse Axel, och med blandade känslor, af flera olika sorter fruktan, kom hon fram.

Den första hon såg var Hector ^{*)}, som kom mot henne redan i allén, och strax derefter Axel. Så fort hon trodde, att han kunde höra hennes röst, frågade hon, huru pappa mädde.

Litet illa, men alldeles inte farligt — svarade Axel med en god, mild, tröstande röst, ställde sig på ena men den af slädan och hjälpte sedan Amalia ur densamma.

Amalia tackade honom systerligt och ilade upp till faderns rum. Hon fann honom dock bättre, än hon vä-

*) Långe sedan återkallad från sin förvisning.

gat hoppas, och att hans sjukdom endast var en förkylning och icke ett anfall af den svåra beskaftenhet, som de tvänne föregående gångerna, nämligen nervslag, hvaraf hon hört att tredje attacken vore högst betänkelig och farlig.

Axel och Amalia sutto på hvar sin sida om hans säng, och, allt som de pratade med honom, blef han märkbart bättre. Ingen af dem ville hafva något att äta om aftonen, och ingen af dem hade hjerta att lemna den gamle, så nöjd tycktes han vara att hafva dem hos sig.

Goda Axel, — sade slutligen Amalia — gå nu till hvila! Jag skall väl stadna hos pappa.

Det gör jag visst icke, — svarade Axel — Amalia kan bättre behöfva hvila än jag.

Men slutet blef dock, att ingen af dem gick, helst febern hos den sjuke tycktes märkbart tilltaga. Amalia blef allt oroligare, ju mer fadern började småyra, och hennes hjerta slog häftigt, när han slutligen halfhögt talade om Axel och Amalia, kallade dem sina goda barn och slutligen tog deras båda händer och förenade dem i sina.

Axel kände, att Amalia häftigt darrade, han såg, hvilken strid som föregick inom den hulda varelsen, och, hade han följt naturens röst, så hade han knäfallit för henne och blott med en enda blick visat, huru han tillbad henne; men han förblef ståndaktig. Han hade ju lofvat sig och en högre magt, att icke störa Amalias vacklande lugn och lycka.

Slutligen inslamrade den gamle, och Amalia drog sagta sin hand ur Axels; men hennes sin känsla undgick icke den lätta tryckning, som Axel, mot sin villja, mot alla sina föresatser, gaf den lilla handen.

De sutto stumma och vågade icke se upp. Klockan slog tolf. Ljusen brunno med långa, svarta veckar; men ingen af dem vågade stiga upp, för att icke störa den sovandes ro. Ändtligen kände sig Amalia på en gång må utsägligen illa. Som Axel märkte, att hon aldrig såg upp, betraktade han henne påbrutet, såg, huru hon skiftade färg, bet sig i läppen och fuktades i pannan.

Huru mår *du*, Amalia? — sade Axel ändtligen, så sagta som möjligt.

Jag vet inte — svarade Amalia, och rummet svartnade på en gång för hennes ögon.

Men *jag, jag*, vet det — sade Axel med sammanbitna tänder och mottog Amalia, som annars dignat ned till golvet, i sina armar. Han bar henne bort till en soffa i andra hörnet af rummet, badade hennes tinnigar med *eau de Cologne* och lät henne lukta på stark ättika. Sedan försökte han att lossa Amalias skärp, ty bättre än Amalia trodde han sig förstå, hvad som felades henne, och hvad som kunde hjälpa. När detta Axels sista försök lyckades, började Amalia åter att andas och öppnade snart ögonen.

Huru mår *du*? — sade Axel, som stod lutad öfver henne. Hon ville sätta sig upp; men då vidrörde hennes kind Axels; hon ville tala; men hon kunde icke; hon ville dö i detta ögonblick; men det kunde hon icke heller; och häftigt frambrytande tårar blefvo hennes enda svar.

Hvarföre gråter *du*, Amalia? — sade Axel, ännu ligande på knä, på yttersta soffkanten.

Jag vet inte — stammade Amalia.

Se en gång på mig, — bad Axel — gif mig en enda, enda blick, till lön för — —

Men han sade icke mera. Ännu stodo förnuft och villja honom bi. Amalia hade nu fullkomligt återfått

sina sinnens bruk, och med hela qvinnans magt öfver sig sade hon vänligt och temligen stadigt:

Tack, goda Axel! Du är broderligt god mot mig, och sonligt god mot pappa. *Jag glömmmer dig aldrig!*

Hvilka gudaord! — tänkte Axel — men äfven: Hvilken gloria af dygd och ren oskuld hon skapar omkring sig!

Amalia trodde nu, att hennes far icke behöfde hennes närvaro, helst han tycktes sofva lugnt och godt, utan antog Axels förnyade anbud, att han skulle stanna hos fadern, om hon ville gå till hvila.

Detta kunde Amalia äfven behöfva, ty denna natt hade våldsamt verkat på henne. Hennes illamående upplyste henne om något, som hon förut knappt anat, och som fyllde hennes själ med nya, heliga känslor.

I Axels öga hade hon mer än en gång läst den mest brinnande kärlek, och, om icke Axel äfven visste, huru han var älskad, så tackade hon därför mer en mild försyn, än sin egen styrka. Hon anklagade sig bittert, hon visste icke rätt för hvad; men hon kände, huru mäktig den känsla var, som drog henne till Axel, och hon fruktade, att på minsta sätt hafva förrådt den. Men hon hade redan upphört med försöket att jaga Axel ur sina tankar. Hon hade nu mer funnit omöjligheten deraf, och, lik en som länge törstat, drack hon med en ovillkorlig förtjusning ur den giftiga bägaren, och i tankar, i drömmar såg hon Axel — endast Axel! Men sina pligter svor hon ännu en gång att uppfylla, hon måtte sedan digna under deras tyngd eller icke.

När hon vaknade om morgonen, var Mühlendorf redan ankommen, och, sedan Amalia hört, att fadern var vida bättre, gladdes hon inom sig, äfven öfver att Axel icke nämat om hennes illamående för Majoren, ty i ett

kärlekslöst äktenskap är en dylik bekännelse högst plågsam för den sänkänsliga qvinnan.

Men harmligt var det för Amalia, att Axel ensam skulle rå om denna hemlighet; dock blef det dervid en längre tid bortåt.

ATTONDE CAPITLET.

La fortune te sourit, Lorenzo! — tu te laisses endormir à ses chants flatteurs; tremble, elle vend le bonheur. Sais-tu que le mortel heureux contracte une dette avec l'adversité.

YOUNG.

I mellertid förbättrades den gamla Baronens tillstånd för hvar dag.

Amalia och Axel talade sällan nog vid hvarandra. De kände båda, för väl, för väl, att hvad de kunde få säga, yore dock millioner gånger för litet, och att de voro för goda att vara brottaliga. Därföre tego de; men allt djupare blef saret i deras varma, lifliga hjertan. Ibland sjöngo de tillsammans, och med yttersta möda tvungo de sig att för hvarandra icke förråda den kärlek, som nästan förtärde dem.

Ett visst lugn, en viss treflighet, hade nästan inträngt sig i det yttre lifvet på Ulfborg. Majoren reste derimellan och Ekenäs, som oftast. Amalia hade lofvat att stadna kvar, tills hennes fader blef alldeles återställd, då han och Axel skulle följa Mühlendorfs till Ekenäs, ty fadern var ledsen vid deras åtskiljda lif. Tanten var nöjd och glad, ty hon hade nu Amalia att beklaga sig för, vid minsta moln på hushållshimmeln.

Amalia sjelf hade mera än ett skäl att vara nöjdare

än förut: hon hade nu hopp att åtminstone i framtiden få något, som verkligt och fullt sysselsatte henne, och som mycket skulle försköna hennes enformiga lif på Ekenäs. Lyckligtvis ser man, vid Amalias år, endast de vackra och glada sidorna af det ansvarsfulla kallet att vara mor.

Hennes faders tillfrisknande glädde henne äfven, och med hvar dag såg hon, att den, hon *tyst*, men af hela sin själ älskade, åtminstone var värdig denna känsla, om den ock å hennes sida var förbjuden, och himmelsvid är den skiinaden för en qvinna att älska en man, som förtjenar hennes och andras bifall och aktning, och en annan, hvars fel och brister endast hennes kärlek, för hennes ögon, öfverskyler, men som framställd med hjerta färger för alla andra, och som dock mångt ögonblick skola komma henne att rödna för detta sin ömhets föremål.

Denna sorg hade Amalia då icke. Hvem som såg, hvem som lärde känna Axel, afunden och förtulet oberäknade, älskade och nästan beundrade honom. Äfven i hans själ hade en glädjekänsla inträngt. Han såg med förtjusning, att detta ideal, som han skapat sig, *verkligen fanns*. Han såg denna varma, lifliga kvinnliga varselse, med en magt, utan like, öfver sina känslor, sina ord, sina blickar, sina minsta rörelser, *tyst* och stilla framgå på dygdens och den ännu törnigare stig, som kallas försakelsens. Denna syn försonade honom med sitt lif, med människorna och med verlden, och Guds bild kom honom närmare, vid anblicken af dess mästerverk.

En gruffig smärta öfverföll honom väl vid den tanken, att Amalia icke var, aldrig kunde blifva, hans; men i botten af hans hjerta hviskade dock ett knappt hörbart hopp. Han kunde icke fatta det, ty det var

ännu för långt borta; han kunde icke urskilja dess drag, men han hörde dess röst, och Schiller har så rätt, när han om *mannen* säger:

Noch am Grabe pflanzt er — die Hoffnung auf.
och Amalia Imhoff, i sina ord äfven:

*Dem Manne folgt die Hoffnung bis zur Gruft;
Sie scheidet mit der Jugend von dem Weibe,
Denn in der Liebe blüht sie uns allein. —*

Axel kände sig dessutom mången stund utesäglichen lycklig i det närvarande, såsom när han sjöng med Amalia, eller när hon, munter och glad, samtalade med honom och sin fader, om och öfver ämnen, som kunde passa dem alla tre. Och företrädesvis kände sig Axel lätt och lugn, när Majoren vände hog och person åt Ekenäs; men för detta får ingen fördöma Axel. Orsaken dertill låg nästan mer i vår goda Majors personlighet, än i hans egenskap af Amalias man, ty med Axels rättskänsla var mannens när- eller frånvaro honom alldeles likgiltig; men, efter vi börjat med litet citationer, å la Grefve Boden, så kunde icke skada att påminna om några gamla ord, som Majorens närvaro o-villkorligt besannade, nämligen att:

Tous les genres son bons, hors le genre ennuyeux!

Imellan Axel och Amalia hade detta förtroliga, hänförande, ja, nästan berusande *du, nu, som förut, försvunnit*. Det hörde ensamt till den underbara *natten*, som ingen af dem någonsin skulle glömma, men som de likväl aldrig med ett enda ord vidrörde.

Den sluga Axel såg mycket väl, att han ännu var

den enda, som kände Amalias statshemlighet, och detta visade han snart vid ett tillfälle, då det rätt väl behöfdes, men då Amalias contenance blef satt på ett grufligt hårdt prof.

Att kändedomens af Amalias belägenhet skulle vara en plåga för Axel, är lätt gissadt. Så fort han såg Amalia, påmindes han derom; men med en älskande makes hela omsorg sökte han dock att undanrödja allt, som kunde göra henne ledsen, eller annars vara henne skadligt eller farligt, och i hans tanka var detta många gånger händelsen. Han såg mycket väl, att Amalia, af ren barnslighet, ovetenhet och brist på moderliga råd, var rädd för ingenting och aktade sig för ingenting, nu mer än vanligt. Detta syntes bäst en dag, då Hector hade sprungit upp i ett af de mest förfallna tornen. Med yttersta möda förmodligen hade hunden tagit sig upp för den reinnade trappan, troligen för att nå flera svalbo, som han såg der uppe; men, väl uppkommen i högsta loftet af tornet, vågade han alls inte gå ned, utan kröp till hälften ut genom en glugg och började ömkligt tjuta samt gjorde rörelser, likasom ännade han att hoppa ned ur tornet.

Amalia, som får höra och se detta från sitt fenster, springer, utan alla betänkligheter, trappa upp, trappa ned, genom hela det i *quarre* byggda slottet, tills hon äntligen kommer till öfversta uppgången i tornet. Här stadnade hon ett ögonblick, ty trappan såg rätt vådlig ut, och flera trappsteg fannos alldeles icke; men nu kom Hector fram uppe i höjden, och, då han såg Amalia, började han gnälla, hvifta på svansen och likasom be henne hjälpa sig. Detta kunde Amalia icke se med köld, utan, lätt som en vind, skyndar hon upp, och detta gick temligen bra. Äntligen uppkommen, stadnar hon litet, och, medan Hector i högsta glädje hoppar omkring hen-

ne och slickar hennes händer, betraktar hon, icke utan att litet rysa och framför allt hissna, det brådjud, som ligger under hennes fötter, och som, genom de bristande trappstegen, blef vida mer synligt upp- än nedifrån, och som hon nu, belastad med Hector, skulle klättra nedföre. Modigt tar hon dock hunden under ena armen och hade just börjat nedstiga ett par trappsteg, utan att likväl våga se ned, då Axels röst nedifrån, nästan i förtrifflan, når hennes öra.

Äfven Axel hade sett hundens rörelser i torngluggen och hört honom tjuta; men, som han rätt väl visste, att Hector icke vågade sig utför denna förfärliga höjd, gjorde han sig icke så särdeles brådtom att komma till hans undsättning, och detta dröjsmål förbannade han nu, när han fick se Amalia i en dylik våda.

Stadna, Amalia! Jag besvär dig, vid allt hvad som är dig och mig heligt, stadna, tills jag kommer! Du kan icke gå ned, med hunden så der under armen! — ropade Axel, med en röst så vred, att den ensam kunde förrådt hela hans gräuslösa kärlek.

Amalia blef nu först verkligt rädd, ty hon fann, att faran var större än hon trodde. Han lydde Axel och böll sig fast så godt hon kunde, tills han kom. Axel var dödsblek, när han uppkom, och, sedan han åter hjälpt upp Amalia och Hector på det lilla loftet, hvarifrån hunden tjutit, hade han så när i sin vrede kastat hela sin kära hund långt ut i sjön, ty äfven åt den sidan var en öppen glugg öfverst i tornet; men hunden kröp visligen bakom Amalia, som, utan att säga ett ord, tog honom till sig, likasom ville hon försvara honom.

Axel såg nu skarpt på Amalia, och med en allvarsam, nästan förebrående, ton sade han:

Hvad tänkte du på, Amalia? Du vill väl rädda en

hunds lif; men du glömmet ditt eget. Kom ihog — —
 men här hejdades han af Amalias starka rodnad, och,
 för att gifva sin mening en annan vändning, tillade han,
 nästan utan att veta hvad han sade: Kom ihog, Amalia,
 kom i hog, att ditt lif, din lycka, är mig tusende gån-
 ger dyrbarare än mitt eget.

Amalias rodnad steg, om möjligt, ännu högre; men
 snart höljdes hennes kinder af en dödsblekhet, och Ax-
 el bad henne nu för Guds skull dröja ett ögonblick,
 tills han hjälpt ned den "fördömda Hector".

Detta gick ganska fort, och, när Axel åter appkom,
 var Amalia lugnad på allt sätt och färdig att med all
 sin vanliga sans och mod följa honom. Detta gick äf-
 ven bra. Amalia kunde till och med under vägen skämta
 litet öfver både hundens och hans herres *terreur pa-
 nique*; men, en gång nedkommen, gjorde hon inom sig
 det löftet, att icke företaga dylika vågstycken mer.

NIONDE CAPITLET.

Spring, Murdoch, spring, af hjertans grund!

WALTER SCOTT.

Att detta lilla lugn för sorgliga och vidriga känslor
 icke kunde räcka evigt hos invånarne på den gamla bor-
 gen, det kan man lätt veta, ty man lefver på jorden,
 och der dröjde aldrig glädje och lycka länge, helst när
 de voro byggda på så lösa grunder som dessa; men, från
 hvad håll åskmolnet, som skulle förmörka den obetyd-
 ligt klara himmeln, egentligen kunde komma, det kan
 man svårigen ana. En noggrann observator skulle dock
 säkert redan anmärkt, att nu hade Tantens beställsamhet,
 nysfikenhet, småaktighet och oförnuft i allmänhet, hvi-

lat alldeles för länge, att icke på något lysande sätt utbrista, och, om denna legends författare, hvilken sett Tanten på nära håll, förr var färdig att skratta åt henne, kan han hädanefter visst icke annat än gråta öfver den arma gumman och hennes företag.

Axel hade en längre tid bortåt, med alla postdagar, fått nya påminnelser i den finansiella vägen, endera directe från någon af hans vampyriska Israeliter, som ifrigt manade på liquid eller hotade med lagsökning och i fina termer talade om: "obehagligheten för dem, att taga ännu allvarsammare steg mot deras gynnare etc.", eller ock från hans vänner och kamrater, som både honom för all del komma upp och sjelf rangera sina penningevändningar; något, som de visst icke betviffade kunde ske, bara han kom upp *sjelf*, hvartill de äfven af andra skäl mycket längtade.

En bland dessa sednare var en stor spefogel, som ur sitt hvardagsspråk (hvilket var ett fortfarande skämt) alldeles uteslutit ordet *sanning* och allt hvad som dermed kunde hafva minsta beröring. På den grunden hade han äfven, på odygd och i en ganska lättsinnigt skämtande ton, gjort en skriftlig, imaginaire beskrifning, huru Axel vid sin ankomst till Stockholm skulle blifva mottagen, och i denna farce, utan all grund, vore hvarken glömda slottscancellibetjenter, polisvaktmästare, alla stadens procentare eller sämsta sorten damer (med hvilka Axel annars atdrig haft ringaste befattning), och scenen vexlades mellan gäldstugan, högvakten, spelhus och alla de smyghål, som funnos i stad och på malmar.

För den, som kände allt och förstod alla hans tekniska termer, var detta skämtsamma bref verkligen qvickt och naivt nog; men annars var det blott en rhapsodi, till hvilken endast ett barn eller en dum käring kunde ättia tro.

Tante Lisbeth hade ofta från sin stickstrumpa sneglat upp på Axel, när denne, borta i en fenstersmyg, brutit och läst sina bref. Hon hade äfven, med den obetydliga kvinnliga slughet, som var henne så stufmoderligt af naturen tilldelad, dock märkt, att dessa bref icke alltid "fölla Axel på läppen", utan att han någon gång drog tillsammans ögonbrynen, då han ibland åter — hjertligen skrattade.

Allt detta bade Tanten sett, och hennes nyfikenhet väcktes lika mycket af den mulna som den leende minen.

För att få någon luft, frågade hon understundom:

Nå-å, hvad nytt från hufvudstaden?

Men Axels svar blefvo dock alltid ungefär af samma art, nämligen: att han mycket gerna ville besvara hennes fråga, men att, af de nyheter han fick, ingen enda kunde intressera Tanten.

Han visste icke, att, om för tjuften allt är godt och nyttigt, är likaledes hvarje underrättelse i verlden kärkommen för ett gammalt, nyfiket fruntimmer.

En dag, då Axel bjudit Majoren och Amalia att åka efter de nyss inkörda hästarne, passade Tanten på att i Axels rum, visst icke leta efter hans bref, bevars! — men *se efter*, om allt var i ordning: handdukar, ljusstakar, rullgardin etc., och under detta ädla värföll henne, "aldeles som af sig sjelf", den godtrogna Axels portefeuille-nyckel i handen.

Gumman funderade väl litet, innan hon vågade öppna portefeullen; men — långa, raka vägen låg ju midt för fenstren, bjellror hade de utresta, man kunde således redan på långt afstånd se, när de kommo åter. — Så raisonnerade Tanten! Tillfället var dessutom för lockande, och med sin *slägtkärlek* till Axel och den lilla omständigheten sedan, att han var den, som skulle ärfva

allt det lilla Tanten egde, och hon gerna, till punkt och pricka, ville känna sin arftagare — ursäktade hon saken för sig sjelf.

Nu small låset upp! Och, o, wel! — det första bref, som föll gumman i händerna, var en kort påminnelse-skrift från Schroggs, och det andra var det, som nyss nämndes från eu af Axels muntraste kamrater, men som i sina uttryck, om ett och annat, var föga noggrann om termer *).

Gumman stafvade och läste, fasade och hissnade, bäfvade och darrade, och sade för sig sjelf:

Hvilken styggelse! Hvilken orm jag närt vid min egen barm! Och detta säger han alltid icke rör mig! Den näsvisa pojken! Jo, *mig* rör det! *Mig*, som han skulle ärfvt, om han varit en Christen menniska, och icke en Katholik! *Mig* rör det visst, *mig*, arma menniska! Men jag vill ock röra upp himmel och jord, tala om alltsammans för farbror hans, skriva om mitt testamente i denna dag och dugtigt lexa upp Herr Axel, den liderliga sällen!

Men nu hann Tanten icke längre, hvarken i sin monolog eller lecture, ty nu klingade bjellroran, och Axels *chambrière* ljud i hennes öron. Brevet vekos ihop med en hast, som kunnat göra heder åt en smed vid en spikhammare, låset knäpptes igen, nyckeln slängdes der den togs, kammardörren smälldes igen, och gumman var redan nere bland sina *burkar*, innan de promenerande hunnit upp för trapporna.

Här, i sitt rätta element, började Tanten fundera på en operationsplan; men, huru hon skrufvade och vändé saken, kunde hon aldrig hitta på någon *pretext plan-*

*) Tänk, hvilken lycka, att Tanten icke fick veta författaren till *Considéras*; ty *verlden visste*, *hvad Tanten visste*.

sible för sin visite i Axels portefeuille, och, utan att anföra facta, kunde hon ju hvarken komma fort med anklagelse eller rättegång.

Om hon bara haft ett *bref*, eller ett *halft sigill* af ett *bref* ändå! Men *hon* hade intet! Detta var ett nytt bekymmer! Att directe flyga på Axel, hade hon alls ingen kallelse till. Att tala om saken för Amalia och den vägen så Axels straffvärda uppförande i dagen, kände hon, i sjelfva luften, icke var värdt. Hon såg i andanom, huru hon just på alltsammans endast skulle vinna en liten moral af Amalia, och dessa tyckte gumman icke om; de voro alltid så rakt på saken och så vänliga, att de icke just kunde disputeras.

Att springa in till Cousin Malte sjelf, det var äfven litet qvistigt, och det tordes hon hvarken för Amalia eller för de frågor af den gamla Baronen, som hon (Tanten) skulle besvara. — — Men, tyst! — Nu klarnade en sublim idé i gummans hjerna!

De tu äro ju ett, — sade hon för sig sjelf — det är ju detsamma således, till hvilken man vänder sig; men Cousin Müblendorf har dock, som karl, vida mera förstånd och vet bättre att rätta sig efter gammalt folk; till honom skall jag vända mig — då har jag alltid ryggen fri, ty för honom kan jag göra upp min upptäckt, huru jag vill, och be honom, som en vän, icke nämna mig i alltsammans.

Sagdt och gjordt! — ty äfven hos gumman Lisbeth följde merändels beslut och handling (om än båda delarne voro aldrig så dåraktiga) tätt på hvarandra, som en nära gående åskas blix och knall.

Gumman lopp nu genom alla rum, och då, hvem hon mötte, svarade henne på hennes frågor: att Friherrinnan och unga Baron voro inne hos gamla Baron, men att Majoren vere ensam i unga herrskapets våning —

ilade hon dit och tänkte under vägen, att för ett godt ändamål (och det trodde hon i allmänhet alla sina företag hafva) en nödlögn icke kunde kallas orätt.

När hon inkom i Majorens rum, var han sysselsatt med att skrifva.

Gumman trippade helt sagta fram på den mjuka mattan, och Majoren for upp ganska häftigt af stolen, när Tanten sagta tog honom på axeln och bad, "att i ett viktigt ämne få tala med Cousin Mühlendorf"; ty, utan att just vara rädd i allmänhet, var han dock, hvad man kallar, swarskrämd.

Mjuka tjenare, min nådig Tante! — svarade han, något förtretad att ha blifvit skrämd och att blifva störd under sina viktiga compilationer af allt hvad som blifvit sagdt och skrifvet om den eviga spannmålsmagazineringen, allt sedan hedenhös. — Mjuka tjenare! — Skulle fågna mig, kunna vara till tjänst.

Jo, — började gumman — cousin, och ingen annan, kan bistå mig i en sak, som nära rör mitt hjerta.

Här suckade hon väldigt, och ett mer humoristiskt sinne, med fortare flygande tankar än Majorens, hade säkert trott, att här var någon kärleksaffaire å färde för Tanten; men Majoren afvaktade lugnt fortsättningen:

Ty — fortfor Tanten — jag har på hela Guds gröna jord ingen närmare släkting, och således ingen annan, som skall ärfva det lilla jag ärft och spart och samlat ihop, än denna Axel, som är här.

Nå-ja, — genmälte Majoren — testamentet är ju i full och laglig ordning, jag har ju redan tvänne differenta gånger underskrifvit som vittne. Har nu min nådig Tante funnit för godt att göra ett tredje, med ytterligare clausuler och villkor?

Det har jag visst, — svarade Tanten, lifligare än förut — det har jag visserligen; men derom är nu e-

gentligen icke frågan, utan om Axel sjelf, som jag på ett besynnerligt, ja, nästan öfvernaturligt sätt kommit under fund med är den oordentligaste, gudlösaste, mest derangerade och förstörda ungdom, som våra förderfvade tider och onda verld kan framvisa.

Åh! — sade Majoren; men man fick aldrig veta, hvad han ämnat tillägga, ty nu nappade Tanten i talet och fortfor:

Jo, det är han visst! Skuldsatt öfver öronen, hos Judar och procentare och andra hedningar, utan att sjelf hafva några slags tillgångar, så länge jag icke lagt ihop mina gamla ögon — (här började dessa drypa, och hon fortfor snyftande) — och så fort han sätter näsan inom Stockholms tullport, komma slottscancellibetjenter, korfvar och paltar honom till mötes, och på gäldstugan får han sedan sitta till domedags otta, och detta allt för sina synders och utsväfningars skull, ty spelhus och actriser och slikt folk lär vara de enda, han besöker der uppe i det der Sodom, det der Gomorra, det der — —

Men här afbrötos alla hennes utfall mot vår kära hufvudstad, ty Majoren, något trött och mycket förundrad, frågade henne nu allvarsamt, först: huru hon fått veta alla dessa omständigheter, och sedan: hvad han kunde hafva med saken att göra.

Åh jo! — återtog Tanten (icke just bemärkande den första frågan) — Cousin Mühlendorf är den enda, som kan hafva i sina händer att ställa allt detta i ordning.

Mjuka tjenare! Men jag tviflar på, att detta blir så lätt — svarade Majoren; men Tanten började nu komma fram med sitt rätta åliggande, som var, att Majoren skulle, med en äldre slägtings myndighet, dugtigt lexa upp Axel för det *framfarna, närvarande och tillkommande*; sedan, i samråd med Cousin Malte, försöka

att hjälpa Axel och låta sätta honom under förmyndare m. m.

I allt detta framlyste gummans i sjelfva verket goda hjerta, men dåliga omdöme och totala brist på sak- och människokännedom i alla möjliga hänseenden.

Med testamentets ändring — sade Tanten — kunde det vara tids nog; men ett dess totala öfverflyttande till Amalia, trodde hon, skulle åtminstone blifva en verk- sam hotelse och för Majoren ganska användbar i den straffpredikan, som gumman i sin rysliga ifver dieterade, med förbehåll, att Majoren icke skulle glömma *ett enda ord* *).

När Tanten en gång skulle hemta andan, tog Majoren till orda och förklarade i ganska korta termer (mycket kortare än hans vanliga), att han icke i denna saken kunde uträtta någonting, att han hade aldeles nog af egna vidlöftiga affairer och värf, för att oombedd blanda sig i andras, och att han tyckte, Tanten kunde *sjelf* framföra sina åligganden till Axel, m. m., som Majoren heller icke hann att riktigt systematiskt hevisa, ty just nu hördes Amalia, småsjungande på Fru Montgommerys Mathilda, som hon aldrig kunde för- må Axel att sjunga, komma sväfvande genom rummen, och Tanten hann endast bedja Majoren: "för all del ti- ga för Amalia med hela saken", och genom en annan liten sidodörr trippa ut, så fort ske kunde, men med ett beklämdt hjerta, att *nu*, efter alla dessa tal och språng och smygande, ändå stå på samma ställe.

* Det är rätt illa, att tiden icke tillåter oss lemna den in extenso.

TIONDE CAPITLET.

Malheur, si tu arrives seul, sois le bienvenu.

Citation de GUSTAVE DROUINEAU.

Ganska ond på Cousin Mühlendorf, ja, nästan ondare än på Axel, lade Tante Lisbeth upp rödbetor och sytt till middagen och hade nu, efter alla sina fruktlösa försök, intet annat parti att taga, än att låta saken hvila, tills hon funderat ut en annan anfallsplan; ty Cousin Mühlendorfs råd, att sjelf bestorma Axel, betackade hon sig för; *der* hade icke varit så lätt att komma ifrån den der förtretliga frågan, *huru, när, och hvar* Tanten fått alla sina upplysningar.

Några dagar framflöto således nu, under hvilka ingen märkte, att Tanten snäste Axel, hvar gång han talade till henne, att hon aldrig talade till honom, och att hon såg något snedt på Cousin Mühlendorf.

Denne sednare hade *nu först*, efter flera dagar (äro vare hans tröga natur), börjat besinna, att han icke gjort alldeles rätt uti att så der afspisa Tanten; att detta hans förfarande, om det en gång blefve bekant för Amalia och hennes fader, kunde se ut som liknöjdhet för en så nära medlem af deras familj och obenägenhet att villja hjälpa Axel, då han visste, huru mycket hans svärfader velat göra för sin brorsson, om han bara vetat på hvad sätt.

Han tog derföre det beslutet att göra, just hvad som var aldra sämst, nämligen blindt lyda gummans råd och directe vända sig till Axel. Hade han ändå bara förtrott sig till Amalia i denna sak (men i sin blinda inbilskhet trodde han, att hon *i detta* alls intet kunde fatta eller förstå), då hade Amalia säkert framfört det så till sin fader, att denne med en faderlig välvillja förmått Axel

att slutligen göra reda för sin pecuniära ställning och tillåta farbrodern (för hvilken några 1000 rd. icke en gång vore kämbart) att på en gång rangera hans affärer. — Men Cousin Mühlendorf var icke skapad till ministeriela befattningar, der de bästa och icke de *genaste* vägarne skola sökas; utan han var just en lagom agent åt Tante Lisbeth, och i *den egenskapen* lunkade han en morgonstund med temligen tunga steg upp till Axel.

Som detta sällan nog hände, emottog Axel honom högst artig, bjöd honom *la place d'honneur en Suède*, som Fru Staël kallade *le coin du feu*, och derefter en cigarr.

Majoren var mer förlägen än vanligt. Den verkliga förtjensten har nästan alltid den egenskapen, att låta den underordnade känna dess närvaro, och det skall alltid blifva svårt för en karl med inskränkta själsförmögenheter att höja sig till domare och rådgifvare öfver en annan, hvars öfverlägsenhet så tydligt framstod, som här var fallet. Han hostade och ryckte på stolen flera gånger, innan han fann ett lämpligt ingångspråk till Tantens predikan. Slutligen valde han — det sämsta. Han började att tala om, huru oändligt mycket Tante Lisbeth älskade sin kära Axel; men olyckligtvis behandlade han detta ämne från den ömma sidan, och Axel, ovan dervid (ehuru han var hjertligt tacksam för Tantens tillgifvenhet), kom i ett så godt skratt deråt, att Majoren aldeles kom ur concepterna; men, envis af naturen, lät Majoren, nu sedan han en gång börjat, icke afskräcka sig, utan fortfor att med liten harm, egentligen öfver Axels skratt, tala om, huru ungdom nu för tiden mer sällan vill lyssna till äldre personers råd, huru de sjelfva härigenom stå sig ljuset, huru Majoren sjelf gjorde, när han trodde sig vara en fattig fändrik, m. m.; — och, då Axel ingenting fann för godt att svara härpå,

tyckte han närmare på saken och började en af ingenting föranledd afhandling, i ordentliga perioder, öfver svårigheten för unga, obemedlade karlar att lefva och *vara med* i Stockholm; om nödvändigheten att noga beräkna sitt *debit* och *credit*; om oförsigtigheten och dårskapen att slösa, när man ingenting har; om det förnedrande tillståndet att nödgas lefva af andras penningar, på andras bekostnad, m. m.

Som Axel ingenting invändt, utan helt makligt rökt sin cigarr, emedan han rätt aldrig tyckte det lönade att motsäga, eller knappt att *raisonnera* med Majoren, hade denne trots sig kunna gå så långt han ville; men vid de orden: "andras penningar, — andras bekostnad", drog Axel litet ihop de mörka ögonbrynen och frågade i en artig, fast allvarsam, ton: "hvad min kära bror egentligen menade med dessa reflexioner".

Min bror måste icke taga humeur; — sade Majoren (och just då gjorde Axel det) — men, som släkting och vän och i ett cas att nu och framdeles vara min bror till tjänst, ville jag be min bror och råda min bror —

Hvad f— vill allt det här säga? — inföll Axel, hälften ond, hälften skrattande — Jag tror sannerligen, att du och gumman Lisbeth ämna sätta mig under någon sorts curatel, ty så låter verkligen inledningen.

Nu trolde Majoren, när han hörde Axels mer begabbande än vresiga ton, sin skyldighet vara att blifva ond och då taga bladet från munnen samt tala med all den effect, som Tanten recommenderat:

Jag blifva din curator! Nej, det må f— vara, så derangerad och utan alla möjliga resourcer som du lär vara, fast du alltid i klädsel och allt annat depenserar, som vore du rika man.

Hvad jag depenserar eller icke depenserar, — svarade Axel, nu alldeles kall vorden, men med ett allvar, som

inga invändningar tålde — det är min sak och ingen annans; och jag svär, att aldrig *en fyrk* af hvad som är *ditt*, eller någonsin kan *blifva ditt*, skall af mig begagnas, hvarken som *lån* eller under hvad annan form som helst, och dermed slut.

För att icke göra någon vidare scene, gick Axel directe ut och lät Majoren med halföppen mun stå kvar.

I Axels ton, ehuru ganska mesurerad, var någonting, som ändå slutligen retade Majoren, och, blek af långsamt tänd vrede, kom han nu ned i sina rum.

Amalia, som mötte honom, och som redan kände honom så väl, såg genast, att något var å färde; och, som hon här på Ulfborg icke kunde förmoda, att hans ovillja var riktad mot någon piga, som drupit talg på golvet eller mattan, någon betjent, som slagit sönder ett glas, eller någon handverkare, som hållit fri Måndag, eller dylikt, så frågade hon oroligt, hvad som fattades benom.

Mig fattas ingenting — svarade Majoren, darrande af ondska — alldeles ingenting; men *du* kära *cousin* Axel fattas sundt förnuft och verklig hederskänsla.

Amalia hörde icke mera. Hennes oroliga samvete kom henne genast att frukta, det Axel med något oförsigtigt ord nämnt henne, eller att annars Majoren på något sätt upptäckt Axels kärlek, hvilken Amalia var för klarsynt att icke se och känna, ehuru hans mun teg ståndaktigt. Hennes ställning gjorde äfven, att hon nu var mer känslig för sorg, fruktan och alla ovanliga sinnesrörelser, än annars af naturen, och vid Majorens första ord gaf hon vika för sin svaghet och afsvimmade, häftigt fallande emot ett par stolar, hvars gammalmodiga, hvassa sirater råkade den arma varelsens fina tinning, så att blodet genast utbröt.

Nu glömde Majoren äntligen både sin vrede och

hessa anledning samt ilade till Amalias hjälp. Med gälla skri ropade han på Tanten, alla pigor och jungfrur, som funnos i huset, och först när alla sprungit korsvis om hvarandra, föll det någon in att ropa på Dora, som nästan under hela gamla Barons sjukdom varit vid herrgården, och som nu med full sans och behjertenhet tog hand om Amalia.

Dora hade redan förut anat, huru med den unga frun stod till, och, således i det hela mer rädd än någon af de andra, var hon dock den *enda*, som gjorde hvad tillfället fordrade, immerfort frågande, hvad som varit anledningen till Friherrinnans fall och svimning.

Men härpå kunde ingen svara.

Amalias hufvud var förbundet; men omöjligen ville det lyckas Dora att få henne till sans. Hon tycktes väl ibland villja repa sig ett ögonblick, men föll snart i en ny vanmagt.

Hästar galopperade redan på vägen till L—g, för att hemta Doctor K. Just denna väg hade Axel valt för sin promenad, när han lemnade Majoren, och, då han hörde det köras så friskt bakom sig och genast igenkände Mühlenendorfs hästar och betjent, frågade han redan på långt håll, hvad som var å färde.

Jag skall hemta doctorn, — svarade betjenten — ty Friherrinnan är alldeles dödssjuk.

Blek och med darrande läppar, sade Axel till betjenten, i det denne reste förbi honom: Skyndar du dig, så väntar dig en god belöning af mig; men, sölar du på vägen, så akta dig för mig! Och, detta sagt, ilade han hem, intagen af den högsta grad fruktan, han någonsin känt.

Vid hans återkomst hade Amalia väl återfått bruket af sina sinnen, men var mycket svag och sjuk. Hennes gamla far, oförsigtigt underrättad om händelsen, hade

fått ett nytt anfall af nervslag. Majoren lopp förbryllad och utan all den fattning, han en gång förut vid ett nästan dylikt tillfälle, mer af slumpen än af natur, visat, mellan de båda sjuka; men lyckligtvis för honom sjelf tillskref han icke sina ord om Axel hela denna olycka, utan trodde, att Amalia redan mått illa, innan han inkom, och man måste gifva honom den rättvisan, att sin lilla ordvexling med Axel, orsaken dertill och deras ömsesidiga gröll hade han alldeles glömt, och han kände en verklig längtan, att Axel skulle hemkomma från sin promenade.

Huru är det med Amalia? var Axels första fråga, när han, andlös och med våt panna, inkom i hennes yttre rum. Den gråtande Lotta sade, att hon var döds sjuk, och att hon visst icke lefde en liten stund till. Utan att fråga, om han fick gå in eller ej, gick han med en oändlig hast, men tyst som en ande, in i rummet. Der var mörkt och dödstyst. En stark lukt af ättika, Hoffmanns droppar och slagvatten kom honom emot. I den djupa alcoven såg han, när han något vant sig vid halfdagern, Amalia ligga med tillslutna ögon, blek som en lilja och utan synbart lif. Vid hennes sida stod Dora, som alltjemnt höll kalla omslag om hennes hufvud, och som vinkade åt Axel att vara tyst. Axel stod som en bild i midten af rummet, väntande ett ord till tröst af Dora; men, då detta uteblef, frågade han så sagta som möjligt: Huru är det, Dora? Säg, för Guds skull!

Vid ljudet af hans röst, ehuru tyst han hviskade, slog Amalia upp ögat, och en matt rodnad flög öfver hennes snöhvita kinder.

Huru är det med dig, o, Amalia! — sade Axel med en röst, hvilken ensamt förrådde all den kärlek, som

brann inom honom, och gick ett steg fram åt alcoven; men Amalia vinkade åt honom att icke komma närmare, och med yttersta ansträngning sade hon:

Det är bra nog med mig; men gå till pappa, han vet icke, att jag är sjuk.

Detta hade Dora sagt till Amalia, på det hon icke skulle undra, hvarföre ej fadern kom in till henne.

Axel lydde, efter en blick, som för Amalia var talande nog; men hvem kan måla hans bestörtning, då han inträder i farbroderns rum och finner honom vanställd och nästan döende samt Tanten och Majoren på hvar sin sida om hans säng? Med få ord underrättade honom Majoren om förloppet och bad honom vänskapligen dröja hos hans svärfader, att han måtte få gå till Amalia.

Axel svarade blott med en vänlig, fast sorglig, böjning på hufvudet, och Majoren gick.

Hvilken smärta skulle icke den gamla Tante Lisbeth känt, om hon vetat eller anat, att hon ensam var orsaken till allt detta elände? Men i sin blindhet tror icke menniskan, att hvarje fel, hvarje förbrytelse emot hvad man sjelf vet och anser rätt, alltid leder till mer eller mindre elaka följder, och att det nödvändigaste för man och kvinna är att bekämpa sina passioner, de må då än vara så små, så till sägandes oskyldiga, som nyfikenhet.

Axel var den enda, som hade en svag aning, att Majorens ovanliga hetta, om Amalia blifvit den varse, hade kunnat gifva någon anledning till hennes svimning och fall, om hvilket Tanten nu underrättade honom mer omständligt.

Den gamle låg der stum och orörlig, utan att bry sig om hvad som föregick omkring honom. Med en otålighet utan like, en känsla af otidligt tvång och smärta, gick Axel sagta fram och åter, ofta, fastän flera timmar för bittida, seende åt den väg, doctorn skulle kom-

ma. Slutligen blef honom ovissheten om Amalias tillstånd och anblicken af farbroderns stirrande öga för plågsam, och han aflägsnade sig ett ögonblick, för att få veta förhållandet.

Friherrinnan är bättre — sade Lotta och grät icke mer. Axel återvände suckande till farbrodern, der äfven en förändring timat. Han hade nämligen återfått sans, hade svåra plågor, men hörde, såg och kunde otydligt tala

Amalia? — sade han, så fort Axel inkom.

Hon är vida bättre — svarade han, och den gamle knäppte ihop händerna till en stilla tacksägelse. Axel instämde tyst deruti, sedan vände sig Baronien till Axel och sade:

Jag är mycket sjuk; denna gång hjälper mig hvarken Doctor K. eller någon annan. Gud välsigne dig, som är hos din gamla farbror, när mitt enda barn icke kan få vara det! Min tunga är stel. Den blir kanske snart sämre; hör nu noga, så väl du som Lisbeth, hvad jag säger, ty ögonblicken äro må hända räknade och dyrbara! Hvad min efterlemnade förmögenhet angår, så vill jag icke tala derom. Jag är för gammal, att icke min vilja häruti länge sedan skulle vara stadfast. Den finns, lagligen bevittnad, i min documentskiata. Att jag hvarken glömt min kära, hjertligt älskade, Axel, eller gamla Lisbeth, eller någon, som varit mig kär, och som kan behöfva något af mitt öfverflöd, behöfver jag icke säga. Men det är en annan sak, som vida mer ligger mig om hjertat, ty, har jag sparat och samlat och kanske varit för mycket nogräknad mången gång under min lefnad, så blifve min död dock icke en giriga, utan helt andra tankar sysselsätta mig nu, och de, som ännu tillhöra jorden, de röra mitt enda barns lycka och välgång.

Mühlendorf hade emellertid sagta inträdt i rummet.

Den gamle fortfor: Jag trodde mig hafva befast denna lyckka, när jag gaf henne åt en hederlig man; men människorna veta icke, *hvad de göra*, endast *hvad de villja göra*. Amalia ser icke lycklig ut; tvärtom. Jag, som känner henne, som sett henne förut, och som nu i många år aldrig sett på något annat, jag ser, att hon täres af en hemlig sorg; och, skulle denna vara, hvad jag nästan förmodar, det vill säga, att hon finner sitt äktenskap förhastadt och sitt lynne icke alls öfverensstämmande med sin mans; och vidare, skulle ännu intet annat heligt band än vigseln förena henne med Mühlendorf, så är hennes döende faders råd: att bryta sitt äktenskap, endast förblifva Mühlendorfs vän, rikligen dotera hans barn (om han får några med ett annat gifte, ty annars har han nog sjelf) och sedan låta verlden säga, hvad den behagar; ty, jemnförelsevis med ett olyckligt äktenskap, finns knappt någon plåga i verlden, det har jag sett, läst, hört, — *allt*, utom erfarit.

Tante Lisbeth visste icke, om hon drömde eller var vaken, ty bryta ett äktenskap, det må då vara aldrig så opassande, ansåg hon, i sin simpla tro (ganska rätt), som ett brott och en hädelse mot Gud och hans lagar. Äfven Axel hade hittills, likasom de flesta människor, haft stor motvillja för denna sista utväg; men nu slog hans hjerta af besynnerligt mångfärgade känslor, och hans ofta hviskande hopp började tränga ur dimman af sin natt och få en svag form.

Men Mühlendorf stod "mörk i hogen" och visste icke, hvad han skulle göra, tänka, tala eller tro, och gjorde icke heller någotdera.

Svärfar yrar — sade han äntligen efter en stunds förlopp, och ingen motsade honom, ty den gamle hörde honom icke. Han var långt högre upp med sina tan-

kar. Han bad tyst den Gud, i hvars sköte han snart hoppades få hvila, om nåd för allt hvad han brutit, och om skydd och välsignelse för sitt enda barn. Bad en allseende Gud ingifva henne känsla af hvad som var rätt och rättast, samt kraften att den lyda. Bad en mild Gud förlåta, om hans eget sista råd var orätt, och om kärleken till hans dotter gjorde honom ljummare i kärleken till Gud och sina pligter eller gaf en skef åsigt af tingen.

Nu ankom Doctorn, och, när han hörde de båda sjukas tillstånd, gick han först in till Amalia. Hon var visst icke mycket bättre än i början och blef allt mer och mer orolig öfver de undvikande svar, man gaf henne, då hon frågade efter fadern; och, då man förebar än den ena, än den andra ursäkten, började hon snart ana rätta förhållandet och bad nu, som den största nåd, att man måtte låta henne få komma in till sin far.

Doctorn, Dora och Majoren bådo henne förgäfvess vara stilla; det var omöjligt.

Om ni icke vill, att jag skall tro, han är död, och då förtvifva, så låt mig få, hvad jag ber om — sade hon, under floder af tårar.

Doctorn insåg snart, att det kanske var mindre farligt att hörsamma hennes begäran, än neka, och, sittande i en stor länstol, nästan svimmande för hvart steg af de bärande, fördes hon in till fadern.

Hennes fasa, då hon fick se honom så vanställd, ty munnen var neddragen åt ena sidan, och ögonen stirrande, kan knappt tänkas.

Den gamle hade å nyo förlorat målet, men tycktes både se och höra och blef märkbart lugnare, när han fick se Amalia. Med blicken oupphörligt fäst på henne,

och hennes hand uti sin, låg han orörlig mer än en timma.

Doctorn såg, att här icke var något att göra, och med hela människovännens ömhet gjorde han icke det af så många läkare begångna misstag: att i sista stunden plåga en döende med onödiga medicamenter och hjälpmedel.

När fadern länge och stilla betraktat sin dotter, ilade hans blick genom rummet och stannade vid Axel, som stod lutad mot den nedersta sänggafveln och med en blick, den der nästan förrådde alla de känslor, som stridde inom honom, betraktade groupen af fader och dotter.

Med ögat tycktes den gamle likasom vinka till sig Axel, och, då denne kom, tog han synbart efter hans hand, slöt den ännu en gång, tillika med Amalias, i sina, som nästan redan voro kalla, rörde litet på läpparna, likasom till en kort bön, gjorde sedan en hastig rörelse, och — det var slut! —

Amalias sorg blef icke lång, ty vanmagt och yrsel samt starka plågor följde hvarandra helt tätt. Hvad Doctorn och Dora fruktat, inträffade nu, och följderna af denna händelse tycktes blifva ganska betänkliga.

Axel stannade ensam kvar vid sin farbroders kalla stoft.

Kan jag icke få vara, der jag borde, hos dig, ängel, som tillhör mig nu, så vill jag åtminstone dröja hos de jordiska kvarlevorna af den, som gaf dig lifvet, och som i sitt aldra sista ögonblick tycktes förstå, att Axel och Amalia äro skapade för hvarandra — sade Axel för sig själf, och afskedade de båda betjenterna, som skulle vaka om natten.

Jag stannar ensam kvar här, sade han med bestämd ton, — och, huru mycket alla husets tjänare än älskade

sin afsomnade herre, voro de dock nöjda med Axels förslag.

ELFTE CAPITLET.

*Den ena går en stund förut,
Den andra efter; men till slut
I himmelen de mötas.*

WALLIN.

Det gamla Ulsborg erbjöd nu må hända den aldra sorgligaste och hemakaste anblick. De hvita lakan, Tanten noggrannt låtit upphänga i alla fenster, spridde en dager, som var förfärligt ängslig, och påminde i hvarvt ögonblick om orsaken, hvarföre vårsolen så der utestängdes. Hvarvt man kom, talades sagta och gicks på tå, dels emedan det är en naturlig böjelse i ett hus, der en allmänt älskad bortgångens sista kvarlesvor ännu äro kvar, dels för att icke störa eller oroa den unga, ganska svaga Friherrinnan.

Tanten och husfolket voro synbarligen sysselsatta med tillredelser för begrafningen; men stumma och nedslagna gingo alla till och ifrån sitt arbete.

Den gamla Prosten och några andra främmande personer, som hade med anstalterna att göra, smögo äfven likt andar i de mörka corridorererna.

Doctorn och Dora lemnade aldrig Amalia.

Den stackars Mühlendorf hade haft mera än en sorg att vidkännas, om han förstått sig på att sörja.

Nu först började han dock begrunda, hvad han *egt*, och han må hända på ett eller annat sätt *skulle förlora*. — Den döende faderns ord, ehuru Majoren ansåg dem för en yra, svälfvade likväl oupphörligt för honom, och till

råga på allt framkom då och då oredigt den tanken, att hans onödiga och nästan forcerade vrede må hända var första orsaken till alla de sorger, som hopat sig öfver honom och hela huset. *Tante Lisbeth, den gamla hexan!* — upprepade han som oftast för sig sjelf, när qvalen voro som störst, och många ögonblick funnos, då han, likt alla svaga hufvuden och själar, önskat sig långt bort från alltsammans, ty, ur stånd att känna lifligt och varmt någonting, var hans så kallade kärlek för Amalia ändock någonting ganska ljumt och tarfligt i känslövägen, hvarförutan han gerna kunde lefva och må väl. Den stora förmögenheten, som han nu på en gång blef egare af, och för hvilken han visst ingalunda var liknöjd, satte honom äfven många myror i hufvudet, och allt detta sammanlagdt förbryllade och plågade honom och gjorde honom alldeles confus.

Axel var den fullkomligaste motsats häraf. I hans själ fanns blott en känsla, en tanka, en enda sträng, som ljud; men denna var så mycket lifigare och starkare. Axel hade nu på slutet verkligen älskat sin farbror och erkänt sitt orätta bedömande af honom i sina yngre år; men nu verkade hans bortgång dock endast därför på Axel, att det var Amalias fader, att denna död var ett hårdt slag för henne. — Hans sorg öfver Amalias sorg, öfver hennes plågor och sitt eget osaliga öde, som skulle gå under samma tak, och ändå hvarken kunna få trösta, vårda eller ens se, den han så utsägligen älskade, och som han i hvart ögonblick, inom sig, kallade sin — var gränslös.

Icke dess mindre var det Axel och icke Majoren, som föranstaltade om allt, hvad som vid begrafningstillredelserna omedelbarligen hörde till den dödades egen person och till ärande af hans minne. Axel var nästan glad att hafva detta bestyr på sin del, ty olidligt hade det

för honom varit, att nu gå sysslös i detta hus, och resa kunde han icke före begrafningen, och ville det för ingen del, förrän han sett Amalia; men på intet sätt kunde han bana sig någon väg till henne.

Harmfull var den känsla, han erfor, hvar gång Majoren, med sin vanliga, intet-sägande uppsyn, utkom från Amalias rum. Axel kunde icke fråga så ofta och så noga, som han ville, om det enda, som uppfyllde hans själ. Nöjdast var han, när han någon enda gång kunde råka Dora; men det var ganska rart, ty, likt hvarje verklig förtjenst, fanns hon alltid, der hon bäst behöfdes, när valet var hennes; och här var detta utan tvifvel hos Amalia, som nästan icke tälde att se någon annan hos sig, än henne.

När Amalia någon gång hade sans, grät hon bittert sin förlust; men, som febern nästan oupphörligt återkom, och hon ofta starkt yrade, utan att känna särdeles andra plågor, talade hon då med mycken liflighet och ibland nästan med munterhet om ämnen, som förmodligen dessimellan äfven sväfvade för hennes inbildning.

Af en besynnerlig instinct var det likväl blott till Dora, hon då med en barnslig häftighet förtrodde sig. Hon talade då ofta om Axel, och alltid om honom såsom redan varande egendomsherre på Ullsberg. En gång sade hon skämtande, under yrseln, till Dora:

Tycker du inte, kära Dora, att han är en bra oartig värd? Aldrig frågar han efter sin stackars sjuka cousine, och aldrig vill han sjunga för henne, fast jag ber honom så ofta.

Dora, som aldrig ville motsäga henne, frågade deremot, om hon önskade att höra unga Baron sjunga.

Detta ordet: *unga Baron*, redde dock genast sakerna litet för den arma, och hon svarade, med sorglig röst: Nej, nej, det är inte värdt! — Jag får aldrig hö-

ra honom sjunga mer, aldrig höra pappa ropa på oss båda: "Axel och Amalia!" — *Det är förbi* — sjöng hon med rena, långa toner, och vände sig åt väggen.

När Dora, med få avvikelser, berättade detta för Axel, hade han svårt nog att dölja de känslor, som våldsamt stridde inom honom. Man kunde lätt höra, att Amalia trodde sitt slut vara nära, och, ehuru detta är en vanlig tanka hos de flesta sjuka, ryste dock Axel för möjligheten deraf, och vämjelig var den tanken, att han på det sättet nu kanske vandrade på egen jord.

Han började be Dora, som en nåd, låta honom blott en enda gång få komma in till Amalia.

Dora föreställde honom väl omöjligheten häraf; men, när Axel hvarje dag upprepade sin bön, halflovade hon honom, att, om det så föll sig, han skulle få komma in någon gång.

Den sluga Dora, temligen van att se, hvad som föregick i menniskohjertat, hade kanske märkt den eld, som brann hos hennes tvänne älsklingar, och just dertill ville hon dock, att, om detta afsked skulle ega rum, ingen annan än hon skulle vara närvarande.

TOLFTE CAPITLET.

*Jag lofvat har att bedja och att vaka,
Och för min Gud all jordisk fröjd försaka.*

NICANDER.

Tiden skred framåt. Man var redan långt framme i Mars månad, när Amalias fader dog; mera än en vecka var framliden sedan dess. Begrafningen skulle nu oförtöfvadt ega rum; men man var i högsta bekymmer, för att den skulle oroa Amalia.

Axel hade en gång föreslagit, att den kunde ske i den omtalade närmaste kyrkan, der ändå Löwensternska grafven var, ty då sluppe Amalia åtminstone att höra Ulfborgs gamla, hemska capellsklockor, som dånade så ängaligt i de gamla murarna; men då började Majorren vidt och bredt tala om det bruk, som alltid egt rum på Ulfborg, nämligen att alla religions-ceremonier inom familjen firades i slottets capell, och att man visst icke borde gå från den seden, då dess sista innehafvare på *svärdsidan* nu lemnat detta jordiska, m. m. Dessa och flera dylika utlåtanden gjorde alltid, huru man ock ville vända dem, ett vidrigt, odrägligt intryck på Axel. Att dessutom höra berättas saker, som vida närmare rörde honom sjelf, och som han så väl visste förut, att höra detta af Mühlendorf, som talade med en viss vigtighet och inre förnöjelse, öfver att äntligen som *sitt* räkna alla dessa gamla familjreliquier och minnen, som funnes på Ulfborg, det var så retsamt för Axel, att, hade icke Mühlendorf varit Amalias man (hvilket i Axels ögon dock alltid var hans värsta fel), så hade Axels tålmod aldrig räckt till; det höll ofta nog på att brista ändå och var dessutom icke af prima sort.

Ännu hade ingen tänkt på att röra något af den dödas papper. Majorren, i full öfvertygelse, att allt hvad som fanns, oberäknadt några mindre dispositioner, skulle tillfalla honom, brydde sig icke derom.

Axel tänkte aldrig derpå; men en dag blef frågan derom mellan Mühlendorf och en Assessor, hvilken hans svärfader begärt till bouppteckningsman, och man beslöt, att dagen efter begrafningen vidtaga öppnandet af den aflidnes papper.

Det är så mycket nödvändigare, — sade Majorren, vändande sig till Axel — som min Bror skall resa da-

gen derefter, ty säkert har min salig svärfar icke glömt denna sin närmaste släkting.

Det låg någonting i Mühlendorfs ton och ord, som var mer än Axel kunde fördraga, och med en blick, skarp och full af det Löwensternska gamla högmodet, svarade han:

Det skulle må hända smärta mig, om min farbror glömt mig; men det skulle reta mig, om Major Mühlendorf trodde, att jag sjelf glömt den ed, jag så nyss svurit honom.

Åh, min kära Bror! — sade Majoren, högst förlägen — Jag hoppas, jag hoppas — — dock, som Axel redan var i dörren för att gå ut, fick man icke veta, hvad vår goda Major hoppades; men, om det var, att Axel skulle rygga, hvad han en gång sagt, så hoppades han mycket orätt.

Begravningsdagen var utsedd till Fredagen den 26 Mars, och man hade nu hunnit dit.

Majoren, som aldrig varit sjuk sjelf och aldrig interesserat sig för någon mensklig varelse, sjuk eller frisk, var den aldra svåraste och odrägligaste menniska i ett sjukrum, som man kunde tänka sig. Amalia låtsade aldrig märka det; men Dora pinades som en mask, när hon hörde, huru ofta han berättade saker för Amalia, som skulle plåga och nedslå henne, eller när han med knarrande stöflor gick och sträckte sin ordningsifver till alla vinklar af rummet och med en hväsande ton, som skulle föreställa hviskning, skrubbad upp Lotta, som icke dammat väl nog, och som icke satt alla medicamentsflaskor och burkar, soppspilkummar och vinbouteiller i full symmetri, eller som lät kläder etc. ligga framme på stolarna.

Att detta skulle pina Amalia, Dora och sjelfva Doctorn (och flugorna, om det funnits några), kan man lätt begripa; men ingen ville yttra ett ord derom, och således blef ingen förbättring.

Dora hade hoppats, att begrafningsbullret aldrig skulle hinna Amalias öra, att hon under sjelfva ringningen skulle få slumra litet, hvilket hon ofta nog gjorde, och att hon således knappt skulle veta, när den dagen inföll; men Majoren var af helt annan tanka, och om morgonen på begrafningsdagen kom han in, och först efter plågsamma förberedelser började han, som han sade, att bereda Amalia på dagens smärtsamma och sorgliga förrättning.

Dora och Doctorn kände en djup förargelse öfver ett så dumt och oförnuftigt tilltag; men, sedan det nu en gång var gjordt, återstod dem endast att trösta och söka på allt sätt förströ det stackars barnet, som likväl tycktes vara ganska lugnt, fast hon jemnt och sagta grät; men just detta tyckte inte Doctorn om.

Vet inte höglärade Jungfru Dora något, som kunde roa henne och skingra hennes tankar? — frågade han, och, då Dora sade, att hon ofta under sin sjukdom yttrat längtan att få höra sin cousin, unga Baron Axel, sjunga, svarade Doctorn: Ja, vasserra! — Det skall hon visst få, det skall glädja gamla herrn i kistan, fast det är på hans begrafningsdag, och det gör den härliga unga mannen gerna; ty, hvad gjorde man icke för en sådan ängel!

Med detsamma gick han ur rummet, så att hela sistas meningen talades ute i corridoren för egna öron, och inom några ögonblick hörde Amalia, från rummet bredvid, till sin förundran och förtjansning, Axel, som med accompagnement af sin gitarre, sjöng flera af de

saker, som Amalia mest älskat, och som hvarken vore för sorgliga eller för glada.

Axel var endast i yttre rummet, dörren stod öppen, men en stor skärm för densamma.

När Axel länge sjungit, skickade Amalia Dora ut, för att tacka honom oändligen och be honom råga sin godhet, med att locka in Hector till henne, efter hvilken hon sade sig flera dagar långtat.

Med verklig förtjusning uppfyllde Axel detta åliggande; men, då han, genom Dora, bad att sjelf få komma in och helsa på Amalia, svarade hon, starkt rodnande: Nej, kära Dora, säg honom, att det går icke an, men att jag dock vill se och tala med honom en gång, innan han reser. Ty, att detta skulle ske den 28, hade Majoren äfven underrättat henne om.

Mot all förmodan var Amalia just på denna begrafningsdagen vida bättre än förut och kände sig hafva krafter att sitta uppe som oftast. Endast när hon hörde ljudet af klockorna, sade hon med en djup suck: De hafva ingen ro nu, de gamla klockorna! Nyss ljödo de för min skull, nu för pappa, som är lyckligare än vi alla, och hvem vet, huru länge eller kort de hädanefter få hvila?

En stund var hon sedan nedsänkt i djupa betraktelser; men derefter talade hon med Dora om hvarjehanda, åt med temlig appetit, lekte med Hector, ropade honom till sig, lät honom hoppa öfver en käpp och göra alla sina konster, samt sade sig ämna be Axel att få byta sig till Hector.

Begravningsgästerna voro ganska talrika, således saknades icke Axel, hvar gång han sprang bort till den delen af slottet, som Amalia bebodde, för att få ve-

ta, huru det stod till, om det alltjemnt var lika bra, nr. m.

Sorg och smärta hade denna sednare tiden spridt ett svart, tungt töcken omkring hans varma kärlek; men nu, sedan han hört Amalias röst, hört, huru hon gladt och muntert lockat på Hector och smekt honom, ja, till och med sett en liten skymt af den hulda varelsen, genom en springa i skärmen, nu började hjertat åter att slå i den der första *presto-tacten*, som sorg och motgångar alltid förvandla till *largo*, och, då Axel en gång om aftonen (allt samma dag), af en lycklig händelse, fick råka Dora i corridoren, omfamnade han henne och bad så ödmjukt, men ändå häftigt: Söta Dora, min goda gumma, låt mig få komma in i afton, *nu, nu*, när ingen saknar mig der borta, *nu*, när hon är så rask, *nu*, när Doctorn är i full conversation der borta; låt mig få komma in, låt mig bara få se henne, jag ber dig ju så vackert; hon behöfver ju inte veta, att jag är inne!

Dora motstod icke hans böner och detta sista argumentet. Han fick följa henne in genom cabinettsdörren och stadna bakom sänggardinerna. Amalia hvarken hörde eller märkte honom. En stor lampa spred en temligen stark dager öfver rummet och upplyste Amalia, som var nästan alldeles klädd och endast halflåg på sin säng, som det tycktes nedsänkt i djupa tankar.

Dora satte sig borta i rummet. Axel vågade icke andas; men genom ett litet mellanrum i gardinerna såg han fullkomligt Amalia. En oafbruten tystnad rådde några ögonblick; men i en hast sätter Amalia sig alldeles upp, ropar på Dora, ber henne komma närmare, taga en pall och sätta sig hos henne, sägande, att hon hade så mycket att tala med henne om.

På rösten hörde Dora, att hon återfått febern, fast på långt när icke så stark, som de andra aftnarna.

Hör du, Dora — sade Amalia, utan all yrsel, men med den vanliga hastigheten, som medföljer äfven en lindrig feber — Hör du, kära Dora, tycker du inte, allvarsamt taladt, att det är för illa, jag icke kan få dö, det som jag ville så innerligen gerna, som jag så bedt om? Men, ske Guds villja! (En liten paus.) Du måste dock medgifva, kära Dora, att jag lefver till bra liten fröjd för mig och andra, nu, sedan jag ingen får att lefva för och leka med; du förstår mig ju? På Ekenäs blir icke trefligt! Här kan jag heller inte vara, här, som jag förlorat så mycket! Och, hvar jag finns, är jag dock en pina för den stackars goda Mühlendorf. Han ser så upptrötnad och ledsen ut, eller huru? — Och det må man väl blifva åt en sjuk hustru, som icke kan göra något af hvad som tillhör henne. Du finner således, kära Dora, skäl uti, att jag *vilde* dö; men, när den gode Guden icke tycker så, tror du det vore *stor* eller *någon* synd, att sjelf skapa sig ett öde, när mycket godt kunde blifva en följd deraf? — Säg!

Gud bevarare Friherrinnan för dylika tankar! — sade Dora allvarsamt.

Ack, du förstår mig orätt! — återtog Amalia — Jag vore aldrig värd att ha hört namnet af min Frälsare och Herre, jag vore icke värd den förmågan, att skilja rätt och orätt, som Gud nedlagt i min själ, jag vore icke värd den ledning och de exempel, jag fått af gudfruktiga och dygdiga föräldrar och vänner, om jag någonsin kunde tänka på att sjelf sluta mina dagar, de må nu vara så sorgliga som helst. Men, ser du, att sluta mitt lif i *verlden*, i hvad vi, stora, högfärdiga, kalla *verlden*, det är helt annat.

Ja visst; — sade Dora, småleende — men vi hafva ju inga kloster här i landet.

Åh jo! — fortfor Amalia med allt mera ifver — Det

kunde vi snart få. Du kunde blifva abbedissa, och jag första novice och sedan nunna. Men, allvarsamt taladt, något dylikt är just min mening. Om du nu, kära Dora, som alla tro allt hvad du säger, sade, att jag vore död! Jag skulle ligga stilla som en af dessa gamla murar, och ingen lär dessutom komma och känna efter, om det är sannt eller icke. Sedan skulle du ensam svepa mig, men icke begrafva mig, utan lägga en liten sten i kistan, och så skulle jag gå bort till dig i ditt lilla hus. Der skulle jag stadna. Jag skulle bo i den lilla hörnkammaren, som du alltid har läst, der mitt och Axels portraiter sitta. Mühlendorf tröstade sig snart och finge säkert en hustru, som passade honom bättre än jag. Axel finge då hela detta gamla härliga Ulfborg, som aldrig borde kunna komma ur Löwensternska släkten, så länge en sådan finnes. Han kunde då gifta sig med hvem hon ville, ty hvem tror du väl vore så galen att afslå Axel, när han, utom allt annat, vore rik äfven? Han flyttade då hit med sin unga maka. (O, om han älskat min Bertha! Men det är ej värdt att tänka på.) Imellertid går tiden fortare, än man tror, och förer glömska och vansklighet i sina spår. Mig glömde man inan kort; om ett år eller par behöfde jag icke lefva gömd. Jag kunde då vara en din brors- eller systerdotter, som kommit uppvandrandes från din födelseort i Skåne. Då kunde jag sedan fritt få gå omkring, åtminstone till kyrkan, och jag, som känner hvarje vinkel i detta gamla näste, jag kunde då om höstaftnarna gå upp här, gömma mig i någon af de många nicherna och lyssna till, när borg herrn sjöng, och någon gång leka med de der små änglarna, med de Löwensternska mörka lockarna och blixtrande ögonen. Jag skulle då föreställa mig sjelf, att jag vore en ande, och under denna skepnad säkert vara lyckligare än som menniska.

Axel, i hvars hjerta hvarje ord inträngde som ett dolkstygn, och som äfven kunde se Amalias talande blickar, blef sig sjelf icke mer mächtig. Han hörde den redighet, med hvilken hon talade, och ansåg denna phantasi-dröm som Amalias verkliga mening; hvilket det äfven kanske för ögonblicket var. Han störtade fram, kastade sig ned för Amalias fötter, och, utan att bry sig om Doras närvaro, sade han med hela sin själs liflighet: Nej, Amalia, du får icke dö, hvarken för världen eller mig! Du måste lefva och blifva min — bryta ditt olyckliga äktenskap med denna Mühlendorf, som kan vara bra för någon annan än dig! Detta var din döende faders sista ord, och, om jag behöfde återopa vittnen, så funnos de äfven. Mühlendorf sjelf var ett deribland.

Dora hade förgäfvets sökt hejda honom; han hvarken hörde eller såg. Mot Amalias hand stödde han sin brännande panna, och en tystnad rädde för ett par minuter, som var mer talande än de lifligaste ord.

Amalia bröt den. Med ett förundransvärdt lugn, i hopknäppta händer och blicken höjd uppåt, sade hon: O, min Gud, förlåt en far, som, i öfvermåttet af kärlek för sitt barn, glömmet dess *eviga* lycksalighet för den *tinliga*! På dina ord tviflar jag aldrig, o Axel! Men jag kan hvarken lyda min fader eller dig! "Det nu Gud hafver sammanfogat, skall menniskan icke åtskilja" *). Jag har lofvat, jag har svurit — och jag vore icke värd att kallas Christen, — jag vore icke värd det namn, jag bär — det namn, du bär, o, Axel! — om jag kunde bryta mina eder!

Dora, med fullt förtroende till sina älsklingar, och i känslan af att här föregick något viktigare, än hvad hon hvarken kunde hindra eller ens lägga sig uti, drog

*) Matth. 19 cap. 6 v.

sig till yttre rummet, och Axel målade nu med hela en ren, men dock brännande, kärleks färger den eld, hvaraf han förtärdes; den lycka, som Amalia skulle finna i hans famn; det eden, hon skulle skapa för honom, och den sällhet utan like, de skulle finna i hvarandras egande.

Amalia föll honom icke i talet. Hon hörde för första och troligen för sista gången en verklig, en ömsesidig kärleks förtrollande språk; och slutligen, när Axel teg och endast fäste sina lågande blickar på Amalia, då sade hon, med handen sagta hvilande mot hans lockiga hufvud: Nej, min Axel! — ty en gång i lifvet vill jag så nämna dig — Nej, icke på jorden skall vår lycka blomstra; den har knoppats för sent. O, hade jag sett dig förr! Men derpå vill jag icke tänka. Nej, nu återstår oss icke annat än att gå våra skilda lefnadsbanor så till mötes, att vi en gång med lugna, rena samveten, med försakelsens och ståndaktighetens krona öfver vår frimodiga panna, må kunna återfinna hvarandra i ljusare rymder, i ett land, der inga sorger finnas, när man icke förer med sig en försen ånger. Och nu, farväl! Nu måste du gå! Nu känner jag mig så stark; hvem vet, om jag ett ögonblick härefter hade mod och kraft att skjuta dig ifrån mig? Mitt hjerta är äfven varmt, och dina blickar tala mäktigt för din sak. Gå, gå, Axel! Och må du veta, att må hända den största *jordiska* belöning, jag får för min uppoffring af den himmel, du framlagt för mina ögon, är att ha varit Axel — den rättänkande, ädle Axel — värdig. Gå nu! Gå, om jag är dig kär!

TRETTONDE CAPITLET.

Quod petis, in te est.

Nu hördes Doctors steg i yttre rummet, och Axel, halft ursinnig, störtade ut genom cabinettdörren, irrade fram och åter i det gamla, hemska slottet och visste icke, hvart han vändt sina steg, förrän han befann sig i det mörka, endast af månen upplysta capellet, vid sidan af den bortgångna borgherrens likkista, som ännu stod kvar framme i choret.

I höjden af sin smärta och med tusende svallande känslor började han tilltala det döda stoftet:

O, människa, hvartill har din fåfänga, din svaghet, din egensinniga blindhet fört? Jo, att göra din egen afton mulen, din död kvalfull och orolig, ditt minne tusende gånger mindre älskadt än det kunde varit. Du har, ifrån deras spädaste dagar, med våld tvingat de båda sista telningarne af din stam åt olika håll, när själva naturen bestämt dem att vexas upp och linda sig om hvarandra, hade icke tusende småfel i ett människosinne jagt sig derimellan. Och dessa fel äro så små, så usla, att de icke tillsammans utgjort ett verkligt brott, och ändock ha de verkat så gräsligt mycket ondt. Ditt enda barn har du offrat upp för en silfverpenning, som dock endast var försilfrad, ty karlen duger till intet och eger intet, som talar för sig, mer än att du äfven hade gjort honom olycklig, om han kunde känna *We* eller *Wonne*.

Och jag! — Jag, som aldrig hade någon annan att stödja mig vid, mig har din osaliga svaghetssynd förderfvat och förstört. Orättvis behandling i min barn-dom har gjort mitt sinne och mina passioner hårda och vilda. Min brud har du förhållit mig och kastat till en ovärdig, och sedan ropar du mig hit, för att jag skulle

se, hvad jag kunde haft, och hvad jag förlorat! Sedan lägger du våra händer tillsammans, när himmel och helvete skilja och ställa sig imellan oss, och slutligen uppfordrar du oss till brott — ty ängeln, den rena oskuldängeln, talade sannt, — med förbannelser öfver mitt hårda öde måste jag det medgifva — och detta sista prof på hennes höga själ var blott för det jag skulle sakna henne så mycket mer! Och nu skall hon tvina och dö! — Och jag skall lefva och förtvifla! — Och hvem, hvem är skulden till allt detta?

Vid detta sista ord irrade Axels vilda blickar omkring capellet, och en kall känsla ilade genom hans ådror, då han borta i skuggan, vid en af capellets mörka pelare, såg den gråa skepnaden med den hvita duken om hufvudet. Den tycktes hotande upplyfta handen, och sagta, men dock hörbart, sväfvade genom nattens tystnad dessa ord: "Lemna de döda i ro! Tänk på egen vandel! Gå, var man! Skapa dig ett öde, och klaga ej, när qvinnan icke klagar!" *)

Ett moln hade imellertid bortskymt månen, och Axel famlade förgäfves åt den sidan, derifrån rösten kom. När en molnstråle åter inbröt, var capellet tomt och tyst, så att Axel hörde sitt eget hjerta slå. Dock fanns det så många vinklar och smygar i denna lilla gammeldagskyrka, att Axel förmodade sig med skäl icke vara ensam, och i denna tanka sade han nästan högt: Ande eller menniska, du har rätt! Din varning skall icke falla i ofruktbar jord. — Farväl, och frid med ditt stoft, du fader till en ängel! — tillade han, vänd mot likkistan. Långsamt, men dock med en oförklarlig känsla af vedervillja att längre stadna qvar, gick Axel ur capellet.

Uppkommen i sitt rum, hörde han från Borggården,

*) Skall man tro, att det kunde vara Dora?

huru begrafningsgästerna tyst och sagta afreste. Han hade ingen hog att infinna sig bland dem, som ännu voro kvar, utan gick fram och åter, väl tusende gånger öfver golfvet, medan hans betjent inpackade hans saker samt då och då gjorde en kort fråga, på hvilken han fick ett ännu kortare svar.

En oändlig smärta intog Axel; men den blandades äfven med en viss harm öfver att anses som gäst, der han egentligen borde vara herre, då en af Mühlendorfs betjenter inkom med det vanliga ärendet: "Majoren har befallt mig fråga Herr Baron", etc.

Säg, — sade Axel — att jag *sjelf* befaller, det man lemnar mig i ro!

Betjenten gick med halföppen mun, och Axel sköt den rostiga rigeln för dörren.

Klockan var knappt åtta om morgonen, när man började vrida på Axels lås och "ödmjukligen be Herr Baron vara nådig och stiga ned till Herr Majoren".

Hvad nu! — sade Axel — Vill man påminna mig att taga afsked?

Han hade verkligen glömt den viktiga artikeln om papperens och testamentets öppnande. Resklädd nedkom han och hade haft lust att skratta, då han såg Mühlendorfs beställsamma fjesk, Assessorns viktiga, speculativa miner och ett par andra herrars likgilltiga väntan.

Så snart Axel inträdde, sade Mühlendorf: Vi hafva skyndat med detta göromål, i anledning af min Herr Brors snara afresa; hvilket för mig är en verklig — en obeskriflig — en oändlig —

Tjenare! — sade Axel — Inga compliment! Det har jag icke varit van vid i detta hus; och, hvad min närvaro här beträffar, anser jag den alldeles onödig, ty

på förhand afsäger jag mig allt hvad min saliga farbrors godhet egnat mig.

Mühlendorf ville göra föreställningar; Axel sade honom blott, att hans vagn länge sedan var förspänd, och häpenhet och förundran rådde bland hela detta collegium, då Axel, efter ett kort, artigt afsked, lemnade rummet, och man några ögonblick derefter hörde hans vagn rulla ut genom hvalfvet, som förde till yttre borggården.

Hemskt och länge dånade bullret af vagnen i de gamla murarna, och de tycktes säga ett sorgligt farväl åt den sista manliga ättling, som må hända för sista gången gaf dem ett echo att upprepa. Ack, de hade hört så månet jagthorn, så mången frustande och gnäggande häst, så många glada sånger, så mången ridderlig lek, och alltid i samma lifliga ton besvarat dessa ljud. Icke underligt, att de äfven nu mångdubbelt återgäfvor det ljud, man hör, då mull kastas på en kista, ty *död* var i Axels hjerta — och endast *lif* i hans oändliga smärta. —
Nog om honom, nu och länge.

FJORTONDE CAPITLET.

*Så hennes smärta i natt sjönk ned,
Jag ensam vet, hvad den starka led.*

TEGNÉR.

Hvad är som bullrar så, kära Dora? Kan det vara åska? — sade Amalia, som hastigt vaknade ur en lätt morgonslummer.

Nej, Fru Baronessa! — svarade den kloka Dora —

Det var någon, som åkte friskt i hvalfven, och den frusna marken gör, att det dånar så.

Ja, ja, det är sannt; — återtog Amalia — vi hafva icke sommar ännu. Det är långt dit.

Här teg hon och låg länge djupt försänkt i allvar samma tankar. Dora stod tyst och med våta ögon i fenestret, ty mer än väl hade hon sett, hvem som reste ut genom borggårdsporten, och genom hennes sinnen rann genast den tanken, att må hända var det sista gången, hennes gamla ögon skådade sin älskling, den härligt blomstrande unga Axel. Men både Dora och Amalia väcktes snart ur sina tankar af den med samma knarrande stöflor insmygande Majoren.

Sofver du, min söta vän? — sade han med en så skarpt hväsande hviskning, att, om Amalia än sovvit, hade hon säkerligen vaknat; men, då hon med ett vänligt *nej* besvarade hans fråga, började han genast fara ut emot "den dåraktiga Axel, som, stucken och tvär, hade afrest, utan att öfvervara testamentets öppnande"; men i hela Majorens diatrib framlyste mer en hemlig längtan till detta göromål, som han nu ansåg fått ett förhinder, än någon ledsnad eller harm öfver Axels sinnesstämning och afresa.

Den mörka alcoven dolde, huru många gånger Amalia blef blek och högröd om hvartannat; men med hela kvinnans magt öfver sig och sina lifligaste känslor sade hon äntligen, när Majoren slutat: Om Axel varit vid mulet lynne, bör du väl ändå förlåta honom det och besinna, att han dertill kan hafva mera än en orsak. Om han, som du säger, afsagt sig alla anspråk på arf efter min fader, så har han ju ingenting att göra med dessa papper, och, att han skulle resa som i dag, sade du mig ju för länge sedan, emedan hans permission nu snart är slut; därför tycker jag, min goda Wilhelm, att du icke

borde vredgas på Axel, som säkerligen aldrig mer gifver dig anledning till något bekymmer, ty troligen återkommer han icke så snart, nu sedan hans gamla farbror gått till våra andra fäder.

Åh, — sade Majoren med ett af sina vedervärdigaste skratt — han kommer nog en vacker dag, när hans björnar sätta åt honom på allvar!

Amalia teg och qväfde en djup suck, som hade mera än en sorglig orsak.

Dora vände sig hastigt till fenstret, för att dölja sin djupa harm, och Majoren gick ut, något flat och alldeles glömmande att ens fråga, huru Amalia mädde, om hon sofvit godt etc., som äfven den mest likgiltiga person sällan underlåter, då den en morgon inkommer till någon, som varit allvarsamt sjuk.

Det blef åter tyst i rummet. Dora stickade tankfull på sin strumpa, och Amalia låg åter fördjudad i sina tankar länge nog, tills hon äntligen hastigt satte sig upp, sägande:

Kära Dora, gif mig mina kläder! Jag vill icke mer vara sjuk, hvarken till kropp eller själ. De krafter, jag fått både i andelig och lekamlig mätto, vill jag bruka och hvarken duka under för krämpor eller sorger eller motgångar eller felslagna förhoppningar. Det är icke *vindarne*, som äro så skarpa och hårda, utan det är *träden*, som äro så svaga, när de falla derför, ty de flesta stå dock kvar, annars skulle skogen dö ut; och lika så människorna, om bara de lyckliga, de, som inga qual känna, skulle kunna bära lifvet. Nej, gif mig mina kläder! Tala aldrig med mig om något, som kan rubba mina goda föresatser! För andra vet jag nog att du är ett försegladt bref; derföre icke ett ord derom, utan hjelp mig nu att kläda mig, att jag må kunna göra, hvad mig

tillkommer, och värdigt fylla den plats, på hvilken ödet ställt mig!

Den inre kraften spridde sig nu äfven till det yttre, och nästan utan att svigta stod hon upprätt för första gången på fjorton dagar.

Utän att invända ett ord, hjälpte Dora henne, tills hon var fullkomligt klädd; men, när hon då gick till dörren, för att gå ut, bad Dora henne för Guds skull icke våga sig ut i den kalla Marsluften med en sådan feber, som hon hade.

Jag feber! — svarade Amalia och kände sjelf på sina högt slående pulsar och lade de små, afmagrade, heta händerna på sina brinnande kinder — Jag feber? Nej, visst icke! Jag känner inga krämpor, intet ondt, och mitt fasta beslut är, att från denna dag icke mer känna något dylikt, — ty det har visst kommit ifrån en svag själ — utan vara nöjd med min lott, som dock i alla afseenden är så vida framför mängdens af menniskor.

Det sista ordet sade hon, just som hon gick ut genom dörren, och inom några ögonblick stod hon i sin saliga faders rum, der hon anade att herrarne voro samlade.

Majoren sade ett högljudt: "Ah, välkommen!" med oförställd glädje; men den gamle Doctor K. blef nästan vred och utropade häftigt:

Hvad tänker ni på, min Baronessa, att utan mitt lof och all besinning på detta sätt stiga upp och gå ur edert varma rum ut i dessa otücka, kyliga gråstensgångar! Hvar f— höll Jungfru Dora till, när detta infall påkom? Gud och ingen menniska kan göra, att det lyckas.

Det gör han säkert äfven, om det är hans villja — sade Amalia lugnt och klappade den gamla hedersdoctorn på axeln, för att blidka honom. Men hennes brännande

blickar och glödande kinder talade icke om något lugn, och, huru mycket våld hon än, utan att rätt veta det, gjorde på sig, nödgades hon dock genast sätta sig ned.

En blick omkring rummet — men alls ingen tår! En olidlig invärtes smärta — men ingen klagan, ingen jämmer! Hon tycktes tvärtom villja smäle och med något litet ord till hvar och en visa, att hon ämnade fullkomligt intaga sin plats som värdinna i huset.

Inom tio minuter efter Amalias inträde återkom Majoren till det ämne, som nu mest sysselsatte honom, nämligen det välsignade testamentets öppnande.

Jag begriper icke, huru vi skola göra; — sade han, vändande sig till Amalia — vår kära cousin Axel har med sin hastiga och oväntade afresa gjort oss ett ledsamt spratt. Assessorn här säger, att, äfven om Axel afsäger sig hvarje anspråk på arf, testators villja i en annan sak dock icke kan brytas emot, och den är tydlig och bevittnad, att endast i Axels närvaro hans dispositioner och *yttersta villja* skola göras bekanta.

Ja, — sade Amalia mildt och med den skygghet, som den bildade qvinnan alltid har, när hon talar i ett ämne, som hon tror sig icke förstå, och endast till männer — ja, denna gången är ju lagen då fullkomligt ense med hvad vi båda önska; ty, om min saliga faders villja varit, att dessa hans dispositioner och öfriga befallningar endast skola läsas i Axels närvaro, så är jag öfvertygad, att ingen har minsta tanka att bryta deremot; och, när Axel får veta rätta förhållandet, undandrager han sig säkerligen icke att här eller annorstädes möta dig, min goda Mühlendorf, och tilldess kan ju allt vara som det är. Säkerligen är det ingen artikel i min saliga faders testamente, som icke kan tåla detta lilla uppskof.

Högvälborna Fru Baronessan — sade kruserligt Assessorn — har alldeles ordagrant framfört min mening,

ty i den omtalade bevittnade skrifvelsen af den saliga högvälborna Herren och Baronon, hvarest vi se, att hans villja vore, det hans egentliga testamente endast i närvaro af Lieutenanten, Högvälborne Herr Baron Axel von Löwenstern öppnades, i denna skrifvelse, säger jag, är alldeles ingen fråga om tid och ort, der och hvarest detta ofvan anförda testamente skall brytas; ty den mening: *efter min död*, förutsätter just icke omedelbarligen *genast* efter döden, helst den saliga Herren och Baronon just icke kunde förutsätta, att den unga Herr Baronon då så bestämdt kunde vara närvarande. Således får jag ödmjukeligen conformera mig med Högvälborna Fru Baronessans utlåtande i detta ämne.

Litet småflät började nu Majoren tala i andra ämnen, och Amalia gjorde sig färdig att följa med till matsalen, emedan man tillsagt, att bordet vore serveradt.

Doctor K. hade under hela tiden bara ruskat på hufvudet samt gjort sina läppar en tum mera utstående från ansigtet än vanligt, och, när nu Amalia ville resa sig upp, och hennes knän icke ville bära henne, utan hon åter neddignade på soffan, då utropade han: Jo, jo, det skulle jag sagt förut; när barnen få sin villja fram, så gråta de väl icke, men förderfva sig deremot till lif och lemmar.

Under tiden emottog han Amalia, som sanslös nedföll mot soffdynorna, och inom några ögonblick var hon åter i den af henne så förhatade sängen och hade Doctorn och Dora, som med förnuft — samt Majoren och Tanten, som utan dylikt fjeskade omkring henne.

Amalias feber blef efter denna dag allt starkare och starkare. Hon yrade beständigt, talade jemnt om, hvad hon ville företaga och bestyra, bara hon slapp ifrån sängen och Doctor K., talade om sin fader, om Bertha, om sina au-

ära fordnå bekanta, men nämnde aldrig Axels namn, och detta tyckes visa, att de heliga orden: *ty der hjertat af fullt är, derom talar munnen* *), egentligen voro ställda till männer; ty qvinnan, och kanske qvinnan allena, kan ega den magt öfver sig, att aldrig ens nämna dens namn, som ensam och oinskränkt uppfyller hennes öjäl. — Äfven under en feberyrsel känner den goda, rena, rättänkande qvinnan nuancen mellan hvad som passar och icke, hvad som bör sägas och icke sägas m. m.

Flera dagar framgingo alldeles lika. Den förra sjukdomen var ett intet mot denna, och Doctor K. ruskade nu allt mer och mer betänkligt på hufvudet, och hans läppar blefvo oformliga af verklig sorg.

Doga bara teg. För hennes ljusa blickar stod det redan tydligt: att på jorden hade Amalia icke mer någon lycka att vänta, att den Gud, som allt förmår, måtte ansett henne mogen för himmelen; efter han så nådigt kallade henne till sig.

Hon bad tyst för det goda barnet och sparade iägen möda för att sköta henne, men utan minsta hopp att lyckas.

Majoren talade jemnt, systematiskt och dogmatiskt, om Amalias ungdom och *omöjligheten* att kunna dö vid nitton år. Han försökte trösta dermed, äfven sjelfva Amalia, och berättade henne, när hon efter några dagar återfick sin sans, om alla de många ändringar, reparationer och förbättringar, som han ämnade göra på Ulfsborg den instundande sommaren.

Svåriligen kunde han hafva utfunderat ett ämne, som mer skulle plåga Amalia, och, ehuru hon nästan aldrig, sedan feberyran upphört, tilltalade någon, såde hon en gång, när Majoren mycket omständligt, och

*) Matthei, 12 cap. 34 v.

just för att roa henne, beskriver, huru han ämnade inreda den så kallade capellsflygeln eller slottets norra sida, etc.: Ja, min goda Mühlendorf! jag önskar för *din* skull, att du måtte få tid dertill; men för *min* ber jag dig, som en särdeles godhet, icke börja dermed, förrän jag blir frisk, att jag ännu en gång må få se det gamla Ullsberg, sådant det stått i urminnes tider.

Detta var det enda, hon under loppet af flera dagar yttrade; för resten var hon tyst och tålig, följde utan motsägelse Doctors föreskrifter, dock ofta med synbar vedervillja, och alltid med fullkomlig liknöjdhet. En enda gång yttrade hon, att detta eviga intagande af onödiga medicamenter störde hennes tankar; och, att dylika mäktigt sysselsatte henne, det såg man tydligt; men, om det var minnen, eller blickar i framtiden, eller en slutredogörelse för sitt unga lif, der hon, likt Drottning Dagmar *), förebrådde sig alla de gånger, hon snört sina små silkesarmar på Söndagen — det visste ingen, och det säger aldrig vår legend.

FEMTONDE CAPITLET.

Carlos.

Wer kommt? — Was seh' ich! O, ihr guten Geister! Mein Rodrich!

SCHILLER.

Nära en vecka hade på samma sorgliga sätt framflytit. Amalia aftynade skenbarligen, och Doctor K. såde oftare och oftare, efter långa, tysta öfverläggningar:

Om jag ändå visste, hvad som så mäktigt ljuter

*) Se Waldemar Seier,

hennes tankar! Om det ändå stod i min magt att gifva dessa en annan rigtning, så skulle det kanske vara en möjlighet att rycka henne ur grafven; men denna tystnad, denna stillhet hos henne, under skenbarliga plågor, öfvergå mitt begropp och göra mig mer bekymrad, än om hon gaf sig högt samt jämrade sig och talade om sina glågor.

Dessa ord gäfvo Majoren anledning att i yttersta grad plåga det arma offret. Om tusende ligkilltiga och obetydliga saker pratade han, för att, som han sjelf trodde och sade, "*distrahera Amalia*". Han skrattade och ville skämta (en sak, som han aldrig, sedan han blef född, kunnat), för att muntra henne, och för att öfvertyga henne, det man *alls inte ansåg hennes sjukdom farlig*. Men icke tog han ett fermt beslut att sända efter Bertha, eller göra upp plan till en längre eller kortare utrikes resa, när Amalia blef frisk, en sak, som alltid legat henne särdeles i hogen, eller anskaffa någon, som åtminstone kunde läsa högt för henne etc. På intetdera af detta tänkte han, och Dora var stum af sorg och kände Majoren dessutom *nog*, för att veta, det han icke skulle rätta sig efter henne.

Han var dock i verklighen stort bekymmer, ja, så stort han kunde känna, men åt, drack och sof nu som vanligt; hvilket, man må då invända hvad som helst, är den verkliga, helsosamma phlegmans säkraste symptom.

Så stodo sakerna, när en gång, en tyst och vacker afton, ty Aprilsolen började nu tindra fram och bryta in genom de djupa fenstersmygarna, ett åkdon hastigt rullade in på borggården.

Amalia hade icke på länge hört detta ljud, knappt sedan Axel reste; ty alla, som kommo till och ifrån

Ulfsborg, visste, att hon var sjuk, och stannade på yttre borggården.

Hvad är det? — sade hon matt, litet höjande hufvudet.

Dora teg ett ögonblick, men svarade sedan:

Om icke mina gamla ögon bedraga mig, så är det Magister Werner — eller Pastor Werner, som det nu lär vara.

O, att en sådan glädje skulle unnas mig ännu en gång! — sade Amalia, och en flygtig rodnad af ren fröjd färgade hennes narcissbleka kinder — Bara du icke missatit dig, kära, goda Dora!

Dora darrade af fruktan, att icke sett rätt; men Amalia bad henne snart gå och förvissa sig om verkligheten. Detta var ock en ganska god ingivelse, ty några ögonblick sednare — och vår goda Major hade i sin fåviska tro, att alltid sjelf, alla andra oåtsporda, kunna ställa allt till det bästa, hunnit öfvertyga Werner (ty det var verkligen han), det Amalia var så sjuk, att hon icke kunde taga emot någon, och således tvungit Werner att fortsätta sin resa, helst han var stadd på en längre dylik.

Dora kom just, då Majoren yttrade sig:

Att det var verkligen högst beklagligt, och att han var öfver måttan ledsen, att en gammal bekant och lärare till hans fru skulle komma just vid detta ledsamma tillfälle, och att hans fru vore så svag, att han (Majoren) icke ens vågade nämna Herr Pastorns ankomst, för att icke väcka någon sinnesrörelse etc.

Men denna gången kunde icke den vid Majoren alldeles upptröttnade Dora tiga.

Herr Major! — sade hon — Fru Baronessan vet redan Herr Pastorns ankomst och önskar hjertligen att

få se honom, längre fram, när Herr Pastorn sjelf sett sig litet om på det gamla Ulfaborg.

Majoren lade fingret vid näsan och sade med sin viktigaste ton och mine: Ja, ja, om allt det der måste vi fråga Doctor K.

Han skall väl dock icke rådfrågas, för att å min unga Baronessas vägnar bedja Herr Pastorn vara oändligt välkommen och föräkra honom, att en för henne kärare gäst knappt kunde komma — sade Dora, utan att denna enda gång bry sig alls om Majoren, och af ren miskund öfver den arma Werner, som stod der nedslagen och förlägen och bestört öfver alla de sorgliga förändringar, som tinnat inom så kort tid. Att Amalia var gift, visste han väl, men icke att denna ljumma, färglösa hvardagsmänniska, som stod framför honom, var hennes följeslagare genom lifvet. Att den gamla borgherrn var död, visste han icke, och att hans första eller, bättre sagdt, enda jordiska kärlek, att föremålet för denna var döende, det kunde han knappt fatta.

Doctor K. gnuggade händerna af glädje, då han fick höra, att Amalia gerna önskade se sin fordna lärare, och att hon visat glädje vid hans ankomst.

Hon har då ändtligen någon *villja!* — sade han — Den inre kraften lefver dock ännu, och det är likväl det bästa och mäktigaste hjulet i hela urverket.

Amalia uppsköt dock sjelf tills följande morgonen detta å ömse sidor efterlängtrade återseende.

Äfven detta tycktes hon noga begrunda, ty hon var, återstoden af aftonen, lika tyst som förut och brydde sig om ingenting annat.

Morgonsolen upplyste Amalias rum. En stråle, bruten genom den mörkröda sidengardinen, föll till och med

på Amalia och spridde en magisk dager öfver det sköna anletet, som väl var blekt, men icke annars bar något spår af sjukdomens härjningar.

Werner inträdde sagta och stod några ögonblick stum i midten af rummet.

På samma ställe, samma tid om våren och vid samma timma på dagen, således med lika dager, hade han för sex år sedan tagit afsked af Amalias moder, som då äfven var sängliggande. Dessa sex år tycktes honom vara en oändlig serie af tid, som kunnat verka så många och stora förändringar, som kunnat förvandla den muntra trettonåriga flickan, som hoppade omkring, till denna sköna, nästan redan förklarade, bild af kvinnlig resignation och tålmod.

Amalia helsade honom genast med ett himmelskt småleende; men hennes blickar letade förgäfvets, hos den utbildade mannen, efter ynglingens fina drag och rika lockiga hår, som nu var tunnt och nästan slätt.

Det var första gången, Amalia erfarit tidens värde. Men denna förändring passade så väl till den nuvarande tiden och gjorde alldeles intet obehagligt intryck på Amalia.

Att Werner nu icke var för henne, hvad han förr varit, visste hon förut; men nu såg och kände hon det tydligt, kände, att hon blott en enda gång älskat. Axels sköna bild trädde ännu en gång fram för hennes minne, bestrålad med hela kärlekens trollglans. Hon rodnade sjelf för flykten af sina tankar och gjorde genast inom sig den slutsatsen, att, om än Werner aldrig varit hvad hon en gång trodde, kunde han nu blifva något vida mer: en vän, till hvilken hon kunde förtro sig i ett ämne, som, framför alla andra, nu mera sysselsatte hennes själ.

Hela denna tankeföljd var dock endast ett ögonblicks verk, och hon sade genast:

Välkommen, kära Werner! Jorden har varit hvit och grön mången gång, sedan ni sist stod här, och vanskligt är allt på hennes yta. Ni kan väl således föga känna er igen; men i mitt hjerta har ni dock ett rum, som ingen tid, inga öden kunnat fylla med något annat. — Det rummet är väl icke nu, som då, ett tabernakel, tillade hon fint, och skälmaktigt leende; men det är ett rum, som man blott gifver sina aldra bästa vänner.

Det vill jag ock vara, — svarade Werner lifligt och skyndade fram till alcoven — det vill jag ock vara, tillade han tystare och långsammare, efter det icke var mitt öde att blifva något mera.

Amalia lade sitt lilla finger på hans mun, och från denna stund var hvarje ord, hvarje tanka, som kunde haft afseende på deras fordna, litet mer än vänskapliga, förhållande, bannlyst.

Amalia tycktes, så sjuk hon var, känna en stor förnöjelse af att se hos sig och meddela sina tankar till en så bepröfvad vän, och till någon, hvars varma religionsnit, förträffliga hjerta, rena seder och fina bildning hon så fullkomligt kände.

Doctorn och Dora voro högst nöjda öfver denna oväntade, lyckliga händelse, ty så ansågo de hvarje skynt af förströelse, som Amalia kunde få, och, när Majoren det hörde, var han den ifrigaste att bedja Werner stanna kvar så länge som möjligt.

Forte-piano't flyttades in, och Werner sjöng flera nya Uppsalasånger, några äldre Tyska piecer, och oftast andelig musik, väl icke med Axels hvarken röst, smak, method eller känsla, men dock ganska bra och till stor förnöjelse för Amalia, som ofta inföll med en

klar och ren secund-ton, huru förbjuden hon ock var der-till.

Dessimellan samtalade hon med Werner i alla möjliga ämnen och afhörde flera nya literära producter, som han föreläste henne, och hvaröfver de sedan, på fordondags manér, gjorde sina commentarier. Ingemannus härliga *Waldemar Seier*, som just då i Svensk öfversättning lemnat pressen, försatte Amalia i en förtjusning, som föranledde den gamla Doctorn att säga, det han "på sina hjertstyrkande recepter icke skulle glömma den ingrediensen", och han skrattade med utstående läppar åt den tankan, huru Apothekaren i S. eller L-g skulle leta ibland sina burkar efter *Waldemar Segraren*, ty gubben kunde icke fatta, hvarföre allt var öfversatt — utom titeln.

Men med förbättringen af Amalias helsa ville det dock icke lyckas. Hon hade ofta häftiga plågor och aftynade skenbarligen för hvarje dag, oaktadt all den möda Doctor K. gjorde sig.

Werner märkte mången gång af Amalias undfallna ord, att hon trodde sig sjelf just icke hafva så lång tid kvar; och just detta ökade hans stora och för hvar dag vexande förundran, öfver att en så from, rättänkande och dygdig varelse, som Amalia, dock alltid tycktes undvika att ingå i alla möjliga discussioner af den religiösa arten.

En gång, när Werner omärkligt länkat samtalet till detta, sitt mest älskade tanke- och talämne, tog han sig mod, hänförd af sitt brinnande nit för det värf, han förpligtat sig att fylla, och af sin rena tillgifvenhet för den brutna liljan, att utan omsvep fråga Amalia, hvadan denna förbehållsamhet egentligen kunde komma; ty han förutsatte aldrig någon annan orsak.

Amalia teg länge, och Werner satt i stum och oro-

lig väntan, hvad hennes svar skulle blifva, då hon äntligen, med mera styrka än vanligt, reste sig upp från sin sjukbädd och, med sammanknäppta händer och blicken åt höjden, tycktes till ett högre väsende vända dessa ord:

Ja, min Gud, jag hörsammar din befallning, att för en af mina likar uppenbara mitt hjertas innersta. När du, o Gud, skickade Werner till min dödsbädd, var det säkert din höga mening, att en mensklig varelse, med högre insigter än jag, och med någon magt öfver min öfvertygelse, skulle emottaga min syndabekännelse, upplysa mina tvifvel, samt göra för mig redigt och begripligt, om min *tro* icke är den rätta, eller, bättre sagdt, om den icke kan föra till det rätta målet, fast den i några afseenden afviker från många andras, ty — sade hon, och vände sig till Werner med en högtidlig och fast ton — jag *kan* icke *tro allt*, hvad man vill jag skall tro; jag *kan* det icke, ty Gud är mitt vittne, att jag det *vill*; men här är villjans magt slut.

Nu ljusnade för Werner orsaken till Amalias skygghet att tala i detta ämne.

Hvad är det, Amalia icke kan tro? — sade han mildt, men ändå allvarligt och i en lätt förebrående ton — Amalia kan väl icke betvifva: att ett högre väsende skapat, vidmagthåller och styrer världen, att det hos menskan nedlagt frö till allt godt, och äfven till allt ondt, på det att det goda måtte hafva något att härdas emot, och att det på samma gång gifvit oss förmåga att skilja det goda och det onda, om vi blott villja bruka denna förmåga; att, som vi således hafva fri villja att tänka och tala rätt, som samvetets röst ändå alltid är den bästa ledaren, afpassad efter hvars och ens olika förhållanden, våra tankar, ord och gerningar en gång i ett annat lif (som väl ingen tänkande varelse kan betvifva)

med den noggrannaste rättvisa komma att bedömas, belönas eller straffas; att detta väsende, som vi kalla Gud, och hvars blotta namn, rätt tänkt eller uttaladt, borde fördrifva allt ondt ur ett människohjerta och fylla det med oskuld eller ånger, att detta väsende en gång klädde sig i mänsklig form, för att visa människan, huru man kan *lefva, tänka, tro, lida och hoppas*, att Gud således lidit för oss: detta måtte väl icke Amalia betvifla, tillade han med djupaste allvar.

Himmelen och hans Konung bevare mig derifrån! — svarade Amalia stadigt och lugnt — Det är just hvad jag tror; men icke mycket mera.

Jag förstår er, sade Werner. — —

Men, hvad de sedan ordade i dessa ämnen, det veta endast de sjelfva och de, som dela deras tankar.

Sagoberättaren har dermed egentligen icke att sig befatta. Han vill blott säga, att deras samtal varade flera timmar, att Amalia talade och hörde med hela sin själs liflighet och värma, men att den svaga kroppen fick gälda detta, ty en stark feber infann sig mot aftonen af denna dag, på hvilken hon nästan uppgjort allt, hvad hon med denna världen vidare hade att göra. Hennes själ var således lugn, och ingen oro, ingen yra visade sig; men Doctorn såg allvarsammare och betänkligare ut än någonsin.

Dora skulle förtviflat, om hennes sorg öfver Amalias ofelbara bortgång varit lika stor, som den öfver hennes plågor och lidanden. Nu bad hon blott Gud att sluta dessa och vågade icke kasta en enda tanka på sin egen ensamhet i världen sedan.

Majoren fjeskade, dels med Amalia, dels med mycket annat, talade med en gnällande stämma om sin sorg öfver Amalia, men med sin vanliga röst, ögonblicket derpå, om saker och ting, som skulle göras och rättas ut;

ty intet af allt detta kom sorg eller oro honom att glömma.

Tanten skrek och gret af upprigtigt hjerta, men ut-
ar att alls göra sig reda, hvarföre.

Werner var lugn, och med denna resignation, som utmärker den verkligt gudaktige, afvaktade han För-
synens villja, öfvertygad, att hvad som sker, der mensk-
lig villja icke är driffjädern, sker till ett godt ändamål,
och att döden väl är det mest önskansvärda för en ren,
oskyldig själ, och det måste Amalias vara, efter Gud
kallade henne så späd till sig. Fin och klarsynt, som
han dessutom var, hade han länge sedan märkt, att hon
hvarken *var* eller *kunde* blifva lycklig i sina nuvarande
förhållanden, äfven om hon dertill sjelf uppbjöd all sin
egen förmåga, och att han, som henne i döden tillgif-
ven, heldre borde önska henne att vara offerlammet än
martyren.

SEXTONDE CAPITLET.

*Man geht aus Nacht in Sonne,
Man geht aus Graus in Wonne,
Aus Tod in Leben ein.*

DE LA MOTTE FOUQUÉ.

Man hade på detta sätt skridit fram till en Lördags-
afton, framme i April.

Solen hade nästan bortsmält all snö och framlockat
dessa små, trebladiga hvita blottmor, som med så myc-
ket skäl kallas snödroppar, och som äro vårens ald-
första härold. Dora hade plockat in ett helt glas deraf,
som stod vid Amalias säng. Dora satt på en pall vid
hennes fötter, för att beständigt gifva henne något fe-

berstillande att dricka. Werner satt tankfull vid hennes hufvudgård. Doctorn och Majoren spelade schack i rummet utanföre. Tanten lagade till gelé, långt borta.

Amalia låg tyst och lekte med den ena blomman efter den andra, som hon allt tog ur glaset; men af den brännande febern, och vana vid sin köld, vissnade dessa, så fort hon haft dem några minuter i handen. Hon tycktes vara fördjupad i tankar. Ändtligen sade hon med en viss sorglig liflighet:

Ser ni, de vissna genast! Döden har redan lagt sitt finger på mig och hvad jag vidrörer. Plåga mig nu inte mer med medicamenter, utan bed Mühlendorf komma in, att jag må få tala med honom, medan jag det kan!

Dora hörsammade hennes begäran med tysta, långsamma steg. Werner lemnade rummet, och snart inkom Majoren, som trodde det vara sin skyldighet att öfvertyga Amalia om, att döden omöjligen kunde komma, och ville förmå henne att med fördubblad ifver anlita medicamentsbordet.

Min goda Mühlendorf, — sade Amalia, när han gaf henne tid att tala — plåga mig icke dermed! "Det lider mot aftonen." Min tid är ute. Den har varit kort; men jag klagar icke deröfver, och du skall heller icke göra det, utan tacka för Guds villja. Vår sammanledning har ännu varit så kort, att vi knappt kunna säga oss vara fästa vid hvarandra, och jag tviflar ingalunda, att icke Försynen unnar dig en maka, som mer än jag kan svara mot dina fordringar, och som gör dig så lycklig som jag det velat. Imellertid ber jag dig innerligen förlåta mig, hvad jag, mot min villja och alla mina bemödanden, brutit mot dig, ty det har jag gjort på många sätt. Ber dig äfven icke ångra alla de uppoffringar och kostnader, du för mig gjort, ty jag vet, mer än väl,

att min bortgång helt och hållet skiljer dig från all egande rätt till min så kallade förmögenhet; men min fader var förutseende, — och jag anar, att han åtminstone på *något sätt*, i hvad som stod i hans magt, sökt rätta lyckans nycker, i en så oväntad händelse som denna. Detta visar sig en gång, när hans testamente brytes, och jag tror dig för väl, att be dig förlåta honom, i fall jag misstagit mig. Och nu farväl, min goda Mühlendorf! Säg mig en gång, att du älskar mig, mer än någon annan på jorden, ty det vet jag att du gör, och det smakar väl för ett bristande hjerta.

Detta bedyrade henne Majoren under mycket tårar och af upprigtigaste hjerta. Han var verkligen nu ganska upprörd, d. v. s., så mycket han någonsin kunde det blifva; hvilket i allmänhet kan liknas vid de vågor, som gå i en ruddamm, jemnförda med hafvets, när detta sednare vore symbolen af en liflig själ.

Han ropade nu in de andra, grät mycket och ville öfvertyga sig och alla de öfriga, att ännu hopp fanns kvar. Han ville tvinga Doctorn att medgifva detta; men denne bara teg och mätte golfvet med fem quarters långa steg.

Dora och Werner motsade heller icke Majoren, och det af många skäl, hvaribland ett var, att de hoppades han skulle, i förlitande på sitt aldrig svikande hopp, gå och lägga sig om aftonen och lemna Amalia i ro. Kanske gaf Dora härom en vink åt Doctorn, åtminstone sade denne några ord, som Majoren räknade för tröstande, och, när klockan led mot half tolf om natten, gick han till hvila efter ett ömt och godt afsked från Amalia, hvilket han ingalunda trodde skulle blifva det sista.

Doctorn satt nu uppmärksam vid Amalias säng. Dora och Werner på pallar framför densamma. Amalia

talade väl icke vid någon af dem; men hennes blickar och hennes handtryckningar till dem alla tycktes säga allt, hvad hennes tacksamma, älskande hjerta kände. På hvar och ens venstra lillfinger satte hon en liten ring, af de många hon alltid bar, men tvänne på Doras, och sade blott: *Bertha!* Ringen med perlan behöll hon sjelf.

När hon ett ögonblick tycktes vara nästan lugn och andades lättare än förut, och pulsen var jernnare, tvang henne Doctorn, med böner och lock, att taga en knifsudd af ett smaklöst pulver, som han tog upp ur sin egen vestficka och sjelf tillagade. Men, då äfven detta genast kom upp, gick han långt bort i rummet, och hans läppar voro oformliga.

Werner stod heller icke ut med detta sagta slocknande af allt hvad han mest älskat i världen, han gick bort till fenstret för att se, om månen kunde villja upplysa en så smärtsam stund, om himmelen såg färdig ut för en af sina änglar.

Dora blef ensam kvar vid Amalias säng. Hon låg nu aldeles stilla, och mer af läpparnas rörelse än af ljudet fattade Dora några ord, hvilkas andemening hon för väl förstod:

"Här skall han bo, här skall han lefva — men icke må han söka mig vid piano't — icke hos Dora, ty der finns jag icke — icke heller i grafven, ty der är blott mitt kalla stof; — men i himmelen, der väntar jag honom. — O, att han måtte finna mig der!"

Dessa ord sales afbrutna, endast hörbara för den allt fattande Dora, och voro de aldra sista.

Man såg henne väl sedan röra läpparna helt sagta, och ett ljud hördes, som liknade en svag hviskning; men snart slutades äfven detta, och med tillslutna ögon, sammanlagda händer, och utan att göra miasta rörelse, drog hon denna sista suck, som på en gång

slutade alla de många qväfda suckar och förde ängeln till dess rätta hemland.

SJUTTONDE CAPITLET.

Nu är det slut: det sista bladet föll.

NICANDER.

Nu grät Dora högt, ty hon var dock en människa och en kvinna.

Den gamla Doctorn återvände Söndagsmorgonen till L-g och återfick icke på länge sitt vanliga, jovialiskt buttra lynne.

Werner fortsatte sin resa; men mången stund satt han grubblande och svärmodig, ty *hon*, hvars liljestängel nu var bruten, var dock hans första och enda kärlek, hvilken aldrig riktigt slocknat, utan lemnat denna svärmodiga tankan kvar, att

ej jorden tvänne haft som dig,
och om hon har, dock ej för mig *). —

Majoren gick med flor om hatt och arm och så mycket sorg i hjertat, som der fick rum, nästan tills han trädde i nytt gifte. Han drog ofta upp den stora sidenäsduken, och det af verkligt behof, när någon nämnde *hennes namn*, som nu slumrade lugnt mellan fader och moder, hvilkas stoft hvilade ofvan ahnherrens stora kista, ty det började blifva trängt i den Löwensternska grafven.

Mången blick, och någon liten suck ibland, väckte åsynen af Ulfshorgs gamla torn, när Majoren som oftast reste der förbi.

*) Byron.

Dora flyttade för alltid bort till sin lilla koja.

Tanten, sedan hon haft ingen möda osparad med begrafning, utdelning af gåfvor, som Amalia under sin sjukdom anordnat, samt för resten uträttat många andra nyttiga och onyttiga värf, som hon fick och tog sig, lefver och hushållar nu, som förr, på det gamla remnande Ulfborg, för sin kära, hederliga Axel, hvilken *nu* säkert får ärfva henne.

Och denne Axel! — Hvad han företager sig, hvad han tänker och känner och lider, det vet ingen ännu. Kanske man någon gång i framtiden kan få veta det och tala om det för dem, som funnit minsta interesse för hans ungdomsår, hvilka genom Amalias död, samt det deraf följande stora arvet, nu äro förbi.

Hvar hela den öfriga personalen, som gjort sig bekanta, dels på goda, dels på onda, dels på vanliga sidor, tagit vägen, vet man heller just icke, och troligen är ingen särdeles nyfiken derpå, och knäppt nog på den slutsats, man af deras bekantskap kunnat draga, nämligen att människornas *egna fel*, och icke *ödet*, äro oftast enda orsaken till deras sorger och lidanden.

Om den ädle Baron Malte von Löwenstern icke haft den lilla svagheten att vara små-snål, så hade Axel varit honom af själ och hjerta tillgifven — och föllden deraf — helt annan än den, som nu blef.

Om Axel varit fördragsam och icke så het och oböjlig ibland, så hade han märkt sin farbroders många förträffliga sidor och hållit handen för den enda, som icke var rätt god, och detta öfverseende kunde haft oändligen ljufva och lyckliga följder.

Om Amalia icke alltid följt första ingifvelsen af ett lifligt sinne, så hade hon sluppit många små mot-

gångar, och slutligen den aldra värsta, som kan hända en kvinna — *den*, att förenas med en man, som icke är henne värdig.

Om hennes vän, Bertha, haft litet energi, icke endast godhet och mildhet, så hade hon, fastän det var sent, kunnat verka till upplösning af en så opassande förening, som Amalias och Majorens, och hade då troligen icke behöft att ett helt långt lif framåt sörja den enda verkliga vän hon haft, och på samma gång öfver sin egen oförlåtliga passivitet.

Och Tantens sladder och nyfikenhet och lust att lägga sin näsa i allt! — Hvilket rysligt resultat vålade icke dessa, som man kallar, små svaghetsfel!

Och denna Grefvinna P! — Älskad och ärad af en hel allmänhet, hade hon dock den grämelser att lefva ett helt långt lif i hemlig ånger och dessutom veta sig vara föraktad af den enda mensklige varrelse, som hon älskat så mycket som sig sjelf.

Och denna unga Grefve och Gardes-Lieutenant, som faller på en sådan sottise, som att gifva ut lumpna romaner! Huru skall det gå med tiden?

Endast Dora — rättskaffens i sin vandell, gudaktig i sitt hjerta, klarsynt på allt, särdeles på egna fel, orsak till mycket godt och intet ondt — endast hennes ålderdom var afundsvärd, ty med verkligen christligt sinne och resignation sörjer man icke sina älsklingars bortgång, helst när man sjelf står vid livvets lugna afton och längtar, fast med tålmod, till dödens korta, mörka natt, samt uppståndelsens evigt sköna ljusa morgon.

”Nu är det slut, det sista bladet föll.” —

Slut på Tredje, och sista, Delen.

Anmärkta Tryckfels

FÖRSTA DELEN.

<i>Sid.</i>	<i>rad.</i>	<i>står:</i>	<i>läs:</i>
33	—	1 nfr. Floru	— Flora
43	—	A — men	— med
58	—	9 ofr. slarfvig	— slurfvig
70	—	2 nfr. adno	— onda
82	—	7 — kostan	— kosan
142	—	24 — aftoren	— aftonen

TREDJE DELEN.

72	—	3 nfr. ljustet	— i ljustet
96	—	12 — molnstråle	— mänstråle

NYA BÖCKER och SKRIFTER;

till salu hos

de flesta Bokhandlare och Bokhandels-Commissio-
nairer i Stockholm och Landsorten.

Anonyma Skrifter:

- Anda och Sanning, eller De Invidas Religion; 1830,
8:o, h. 1 rd.
- Anekdoter om Furst Potemkin, Tauriern; 1:sta d. 1822,
1: 32; 2:dra d. 1823, 1: 16, 8:o, h. tills. 3 rd.
- Den Gode Herden. Paromythisk berättelse för dem, som be-
reda sig till den Heliga Natwardens första begående; 1831,
12:o, h. 8 ff.
- Familjen Ehrenflykt. Berättelse från den så kallade
Partitiden i Sverige. Svenskt Original, i 2:ne d.;
1828, 8:o, h. 3 rd. 16 sk.
- Freds-Förslag, imellan Hans Publicistiska Majestät
Argus den Tredje och den Argusiska Dynastien å e-
na, samt de med Honom krigande Dagblads-furstar
å andra sidan; 1825, 8:o, h. 6 sk.
- Guld-Dalen. En samfärdig och lärorik berättelse, tillagnad
Sveriges Odalmannafläs, äldre och yngre, som älska nyt-
tig och nöjsam läsning; 1832, 12:o, h. 24 ff.

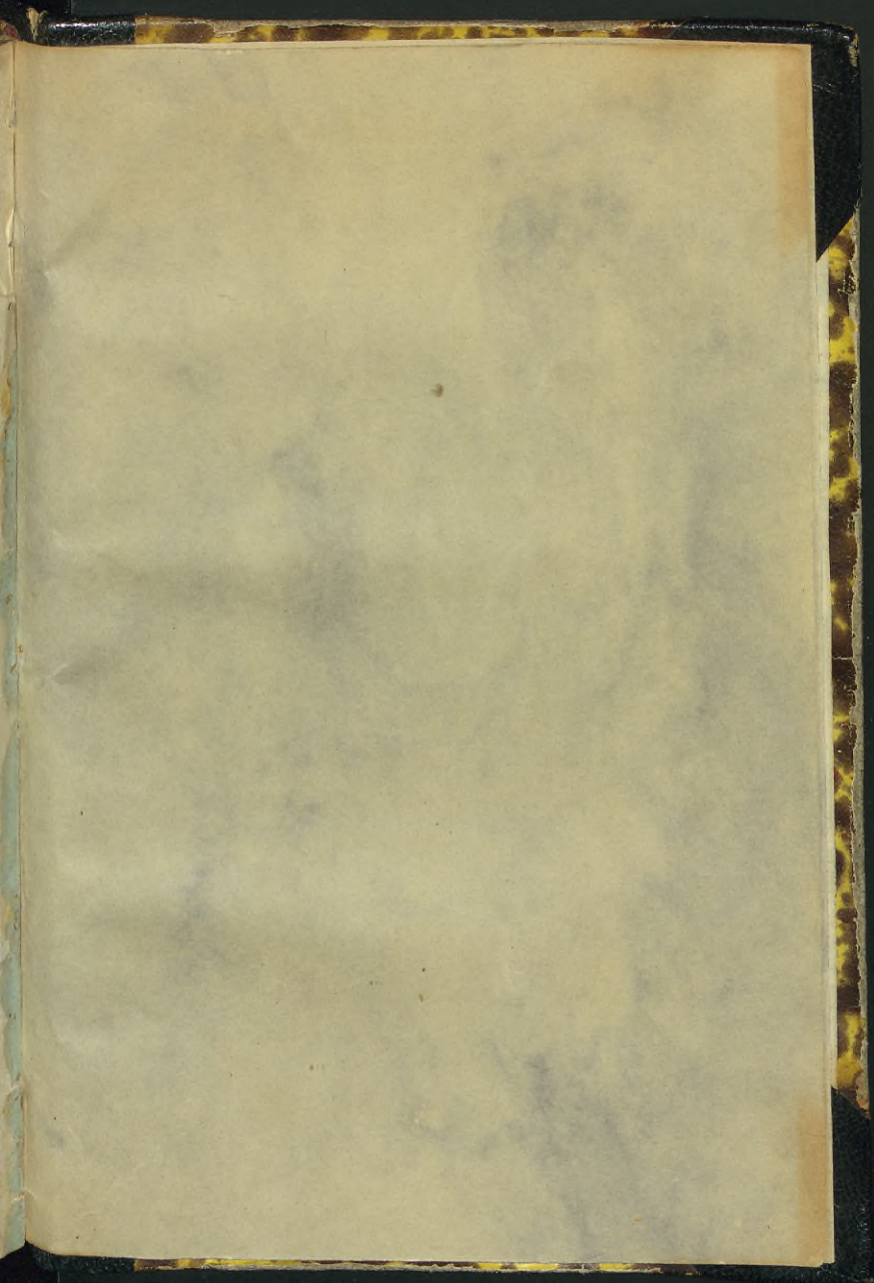
- Historiska Anteckningar om de Aristokratiska Stämplingarna i Sverige under och före Konung Gustaf III samt om dennes regering och olyckliga dödsätt; 1821, 8:o, h. 3 rd. 16 sk.
- Lilla Jack. En Berättelse för Barn, som ännu öfva sig i inläsning, med en pl.; 1831, 12:o, bund. 24 sk.
- Markalls Sömlösa Nätter. Första Natten; 1820, 8:o, h. 24 sk.; Andra Natten, 1821, 8:o, h. 1 rd. 16 sk.
- Promenader inom Fäderneslandet; 1831, 8:o, h. 1: 24.
- Ryska Gunstlingar. En Tafla af Ryska Hofvets och Cabinetts Historia under Adertonde Seklet; 1821, 8:o, h. 3 rd. 16 sk.
- Vandring genom Dalarna, jemte Författarens Resa Söderut; 2:dra Uppl. 1831, 8:o, h. 2 rd. 24 sk.
- Afzelius, A. A.* Den sista Folkungen. Sorgespel i 5 Acter; 1830, 8:o, h. 1: 16.
- d'Arincourt, Vicomte.* Renegaten, Roman. Öfversättning från 6:te Franska Uppl. af C. R. (*Arnell*) i 2:ne delar; 1828, 8:o, h. 2 rd. 8 sk.
- Azara, D. F. de.* Upptäckts-Resa i Södra America; 1816, 8:o, h. 1 rd.
- Bauer, J. C. A.* Alexander Selkirchs Sällsamma Äfventyr på dess Resor i främmande Länder; komplett i 12 häften med 15 plancher; 1819—1828, 12:o, tillsammans 11 rd. 32 sk.
- Afven under Tütel:*
Bibliothek i Allmänna Geographien för Ungdom och Glärda.
- Bon, Elisabeth de.* De tolf Sklerna. Romantiska Berättelser. Compl. i 2:ne d.; 1827, 8:0, h. 2 rd. 4 sk.
- Bronikowski, A.* Johan Kasimir Vasa, eller Franska Fångenskapen. Compl. i 2:ne d.; 1832, liten 8:o, h. 2: 8.
- Brydges, Sir Egerton.* Opartisk Skildring af Lord Byron såsom Skald och Menniska. Jemnförd med alla om honom utkomna skrifter till år 1825; öfversättning af *E. W. Rudas*; 1831, 12:o, h. 24 sk.
- Buchholz, Fr.* De Europeiska Staternas Historia efter freden i Wien år 1809; 1—7 d., 1815—1825, h. 14: 8.
- Byron, Lord.* Bruden från Abydos. En Österländsk Berättelse, i 2:ne sänger; 1830, 12:o, h. 20 sk.
- Parisina; öfvers. af *A. A. Afzelius*; 1830, 12:o, h. 12 s.
- Cederschjöld, P. G.* Riksdagen 1719, med Bihang om Görziska Actionen; compl. i 2 volumer; 1825, 8:o, h. 6 rd.
- Dahlgren, C. F.* Argus i Olympen. Komedi med stort Spectakel och full Orchester; 1825, 8:o, h. 40 sk.
- De Nyaste Resebeskrifvarnes* Berättelser om Turkiet (innehåller reseanteckningar af *Thomas Thornton, Beauvoisin, Henry Holland, Tancoigne* och *Castellan*, med 10 plancher och en plancharia öfver Constantinopel); 1822, 16:o, h. 2 rd. 32 sk.

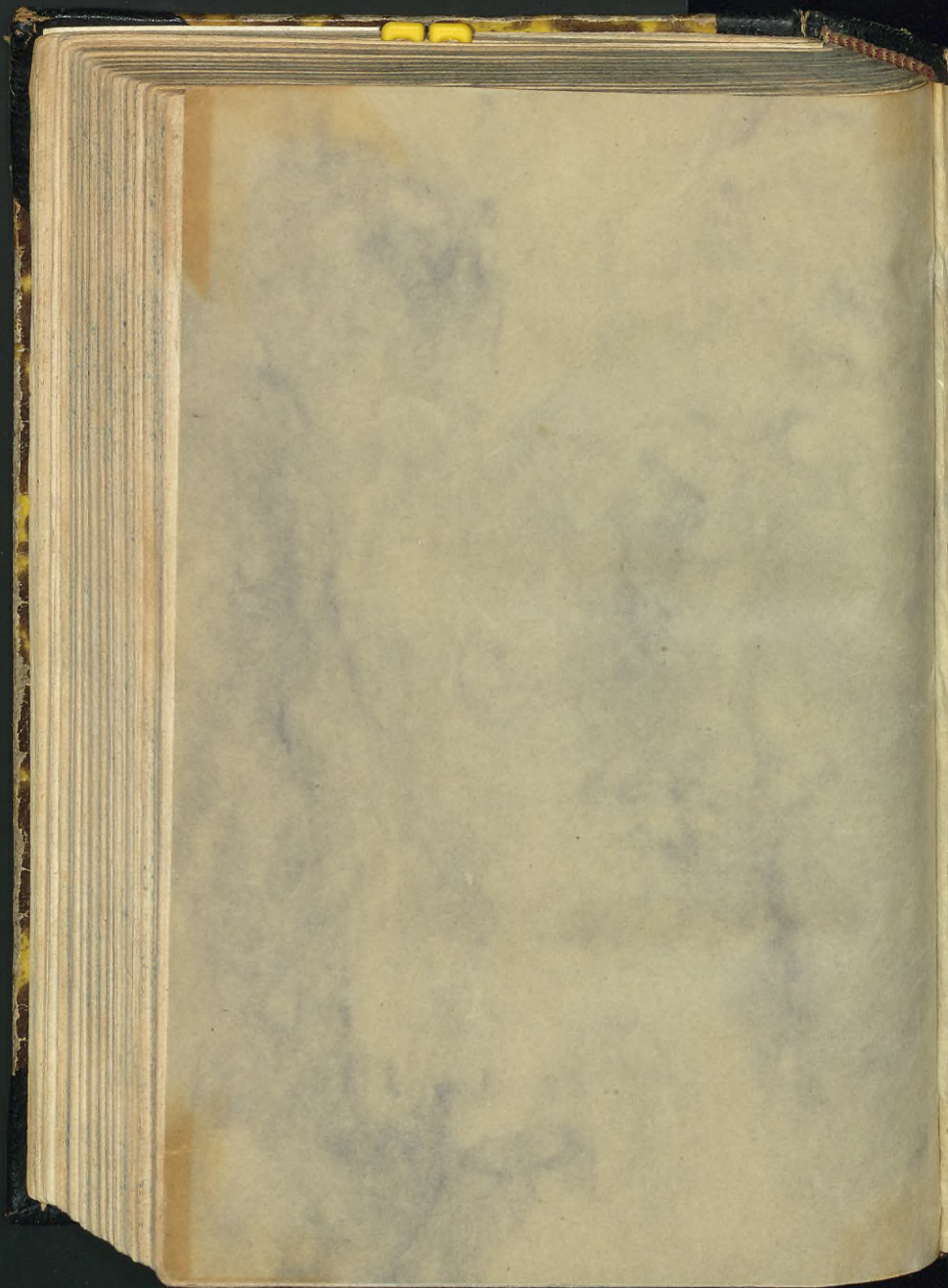
- Dippold, H. C.* Verldshistoriens Resultater. Föreläsningar öfver Allmänna Historien; 1817, 8:o, 2:ne delar, h. 5 rd.
- Durands Enka.* Minnen af Napoleon och dess Familj; 1823, 8:o, h. 1 rd.
- Euphrosyne.* Nyare Dikter; 1828, 8:o, h. 2 rd.
- Ewald.* Efterdömen i det Goda; Historiska Berättelser från äldre och nyare tider. Öfversatt af *J. Ekelund*; 1:sta d. 1823, 12:o, h. 1 rd; 2:dra d. 1824, h. 40 sk.; 3:dje d. 1824, h. 32 sk., tillsammans 2 rd. 24 sk.
- Fouché, Joseph.* Memoirer, i 2:ne delar; 1827, 8:o, h. 1:sta d. med portr. 2: 16. 2:dra d. 1: 32, tills. 4 rd.
- — — Reflexioner öfver det inre tillståndet i Frankrike före Napoleons sista uppträdande år 1815; 1815, 8:o, h. 12 sk.
- Goethe, J. W. von.* En Skön Själs bekännelser; 1817, 8:o, h. 32 sk.
- — — Götz von Berlichingen med Jernhanden, Dram; 1814, 8:o, h. 1 rd.
- Hammar-sköld, L.* Historiska Anteckningar, rörande fortgången och utvecklingen af det Philosophiska Studium i Sverige från äldre till nyare tider; 1821, 8:o, h. 3 rd. 16 sk.
- Hammar-sköld, L.* Literaturens och de sköna Konsternas Historia, i Sammandrag för Gymnasierna, jemnte Bihang, innehållande första grunderna af Bibliognosien; efter författarens död utgifven af *P. A. Söndén*; 1828, 8:o, h. 36 sk.
- — — Svenska Vitterheten. Historiskt-Kritiska Anteckningar. Andra uppl., öfversedd och utgifven af *P. A. Söndén*; 1833, 8:o, h. 4 rd.
- Huber, L. F.* Kärlekens förklaring. En Äktenskaps-Historia; 1818, 8:o, h. 28 sk.
- Jean Paul.* Reflexioner öfver Animala Magnetismen; 1817, 8:o, h. 32 sk.
- Ingemann, B. S.* Waldemar Scier, Historisk Roman, öfvers. af *E. W. Ruda*; compl. i 3:ne delar; 1830, 8:o, h. 4 rd.
- — — Erik Menveds Barndom, Historisk Roman, compl. i 3:ne delar; 1833, 8:o, h. 4: 12.
- Irving, Washington.* Bracebridge Hall, eller en vår på landet i England, i 2:ne d.; 1828, 8:o, h. 3 rd.
- — — En Resandes Berättelser, öfvers. af *Lars Arnell*, komplett i 2:ne delar; 1829, 8:o, h. 3 rd.
- Judarne*s Chronika (innehåller sex särskilda afhandlingar om Judarne, af *Buchholz, Thaarup, Rühls, Fries* och *Schmidt-Phiseldck*), komplett i 2:ne delar; 1822, 8:o, h. 2 rd. 32 sk.
- Kalidas.* Sakontala, eller Ödets Ring. Ett Indiskt Dramatiskt Poem, öfversatt från *Herders* öfversättning,

- med en Inledning om Hinduernas Mythologi, af *J. Ekeland*; 1821, 8:o h. 1 rd. 24 sk.
- Krug, W. T.* Handbok i Philosophien (innehåller Philosophiens alla discipliner: *Grundläran, Tänkläran, Kunskapsläran, Smakläran, Rättsläran, Dygdsläran* och *Religionläran*), i 2 d.; 1831, 8:o, h. 4 rd.
- Kähler, L. A.* Naturens Under. Försök till en populär framställning af Stjernkunnighetens och Naturvetenskapernas Resultater, i deras sammanhang, komplett i 2:ne delar; 1822, 8:o, h. 5 rd.
- Las Cases.* Dagbok öfver Napoleons enkilda lefnad och samtal med dess Generaler på St. Helena, komplett i 8 delar; 1823, 1824, 8:o, h. å 2 rd. 16 rd.
- Launay, M. Mordant de.* Handledning i den fina Trädgårdsskötseln; öfversatt af *C. J. Hartman*; 1824, 8:o, h. 24 sk.
- Liljegren, J. G.* Forn-Nordiska Häfder. Afhandlingar öfver Skandinaviska Fornälderns Religion, Konst och Vetenskap, så väl under Katholska som Hedna tiden; 1822, 8:o, (första h. med särskild titel: *Föreläs. öfver Nord. Archæol. af Finn Magnusen*), h. 1 rd. 16 sk.
- Liljegren, J. G.*, och *Brunius, C. G.* Nordiska Fornlemningar; 1819, 8:o, compl. i 12 häften med 100 plancher. 8 rd. 32 sk.
- Liljegren, J. G.* Skandinaviska Fornälderns Hjeltesagor, till läsning för Sveriges Ungdom, efter Isländska Handskrifter utgifna med Historiska Upplysningar; 1:sta delen, 1818, 8:o, h. 2: 24; 2:dra delen, 1819, 8:o, h. 2: 24, tillsammans 5 rd.
- — — Attartal, utvisande *H. K. H. Kronprincessan Josephina Maximiliana Eugenia Napoleonas* härkomst af Gamla Svenska och Norska konungahusen; 1822, patent. 8 sk.
- Llorente, J. A.* Spanska Inquisitionens Historia; 1824, 8:o, h. 2 rd. 32 sk.
- Lundeqvist, A.* *Stockholms Stads Historia* från stadens anläggning till närvarande tid; 1:sta och 2:dra b. 1828, 8:o; 3:dje b. 1829, häftad, tillsammans 6 rd.
- Mellin, G. H.* *Blomman på Kinnekulle*, Novell; 1829, liten 8:o, h. 32 sk.
- — — Hebe. Poetisk Calender för 1831, bunden och i federal (neds. pris). 1 rd.
- Morgan, Lady.* Frankrike åren 1829 och 1830, i 2:ne delar; 1831, 8:o, h. 4 rd. 24 sk.
- — — Resa i Frankrike (1816), komplett i 2:ne delar; 1822, 8:o, h. 8 rd.
- — — Resa uti Italien; 1:sta d. 1823, 8:o, h. 1: 32; 2:dra d. 1824, h. 1: 32. 3:dje d. 1824, h. 1: 40. 4:de d. 1825, h. 2: 24, tillsammans h. 7 rd. 32 sk.

- Napoleon. Memoirer. Anteckningar till Frankrikes Historia under Napoleons Regering, skrifna på St. Helena efter Napoleons egen dictionering; komplett i 4 delar, h. 11 rd.*
- Niedmann, C. Napoleons Noveller; Hans extemporerade Berättelser i aftoncirkelarna på Malmaison; 1830, 8:o, h. 2 rd.*
- Nordblad, Carl. Sundhets-Lärobok för Menige Man, innehållande en kort anvisning om sättet att bibehålla helsen, förekomma sjukdomar och, då Läkarebiträde saknas, med enklara medel och tjenligt förhållande bidraga till deras afhjelpande (witsfordad af SundhetsCollegium). 2:dra Upplagan; 1833, 8:o, h. 24 ff.*
- Pigault-Lebrun. Herr Botte, Roman i 4 delar; 1817, 8:o, h. 3 rd. 16 sk.*
- Pradt, de. Congressen i Wien. Reflexioner öfver Politiken i Europa, efter Napoleons fall, och de utsigter, den lofvar för framtiden; 1819, 8:o, h. 2 rd.*
- Posgara (Pseudonym; man har gissat på Ludv. Tieck). Kärlekshistorierna. Novell; 1833, 8:o, h. 2 rd. 4 sk.*
- Ristell. Anekdoter om Gustaf III:s Hof och Regering; 1820, 8:o, h. 2 rd.*
- Ruda, E. W. Bref om Uppsala Akademi, till en vän i Landsorten; 1833, 8:o, h. 16 sk.*
- — — En Tysk Resandes Ströfverier på Svenska Parnassen; 1830, 8:o, h. 32 sk.*
- — — Hagbard och Signe, Dramatisk dikt i 2:ne Afdelningar; 1830, 8:o, h. 2 rd.*
- Schlegel, Fr. Öfver den Nyare Historien. Föreläsningar, hållna i Wien år 1810; 1822, 8:o, h. 2 rd. 32 ff.*
- Schopenhauer, J. Resa genom England och Skottland, i 2:ne delar; 1827, 8:o, h. 3 rd.*
- — — Resa genom södra Frankrike, i 2:ne delar; 1827, 8:o, h. 1 rd. 36 sk.*
- Schneidawind. Hufvud-Momenterna i Philosophiens Historia; 1831, 12:o, h. 16 sk.*
- Schubert, G. H. Betraktelser öfver Naturvetenskapens minst utredda eller ännu icke upplösta problemers; 1819, 8:o, h. 2 rd.*
- Scott, Sir Walter. Canongates Chronika (Öfversatt af Arnell), komplett i 2:ne delar; 1828, 8:o, h. 3 rd.*
- — — Jonathan Oldbuck eller Fernforskaren, komplett i 3:ne delar; 1827, 8:o, h. 4 rd.*
- — — Korsfararnes Berättelser. (Öfvers. af Arnell). Compl. i 4:ra delar; 1:sta och 2:dra delarne innehållande den Trolofvade, 1826, 8:o, h. 3 rd.; 3:dje och 4:de delarne Talismanen; 1826, h. 3 rd.; tillsammans 6 rd.*
- — — Nigels Äfventyr, komplett i 3:ne delar; 1827, 8:o, h. 4 rd.*

- Scott, Sir Walter.* St. Valentins Dag eller den Vackra Flickan i Perth. (Öfversatt af *Arnell*) Complet i 3:ne delar; 1829, 8:o, h. 4 rd.
- — Waverley, eller Skottland för 80 årsedan. Med Inledning af *J. Ekelund*: en blick på Skottlands historia. Compl. i 4 d.; 1824—1826, 8:o, h. 4 r rd.
- Sjöberg, Lovisa, Kolsfru* i Stockholm. Fullständig Färobock för den Moderna Kokkonsten, efter Fransta, Engelska och Luffa smaken, af *Singstöck*; 1832, 8:o, h. 2: 4, i er. 2 rd.
- Staël, Frih. de.* Reflexioner öfver Franska Revolutionens viktigaste händelser; 1:sta och 2:dra delarne 1818; 3:dje delen 1819, 8:o, h. 6 rd.
- Strianholm, A. M.* Svenska Folkets Historia under Konungarne af Vasaätten; 1:sta delen 1819, 8:o, Inledning: Öfversigt af det tidvarf, som föregick Gustaf Vasa, h. 1: 16; 2:dra delen Konung Gustaf I:s Regering, förra Afdelningen. 1820, h. 2: 40; 3:dje delen Konung Gustaf I:s Regering, andra Afdelningen, 1823, h. 3 rd.; tillsammans 7 rd. 8 sk.
- Svedenborg, Em.* Tankar och Syner i Andeliga Ämnen, med portrait af Svedenborg; 1819, 8:o, h. 2 rd. 24 sk.
- Tafel.* Om Halten och Värdet af *Em. Svedenborgs* Theologiska Skrifter; 1824, 8:o, h. 32 sk.
- Th., Nils M.* (Pseudonym). Kongl. Rådet och Fältmarskalken Grefve Magnus Stenbocks Bedrifter och Öden, med portrait af Stenbock, i 2:ne band; 1821, 8:o, h. 4 rd. 24 sk.
- Uhert, F. A.* Historisk Geographisk Tafla af Grekland i dess närvarande tillstånd, med 6 plancher; 1821, 16:o, h. 2 rd. 40 sk.
- Wageviors öden*, under dess fångenskap i Ryssland åren 1812—15; 1822, 8:o, h. 16 sk.
- Velde, van der.* Christina och hennes Hof; 1826, 8:o, h. 1 rd. 24 sk.
- Wilbrand och Ritgen.* Utkast till den Organiska Naturens Geographi; 1828, 8:o, h. 24 sk.
- Woltmann.* Engelska Revolutionens Historia; 1810, 8:o, h. 1 rd.
- Zimmermann, E. A. W. von.* Jordan och dess Invånare. Historisk tafla af det 18:de århundradets upptäckter om främmande folkslag och länder. Complet i 12 delar, med 48 chartor och plancher; 1817—1832, 12:o, h. å 2 rd. 24 rd.

6000172459

Göteborgs universitetsbibliotek

